

PROGRAMMABEGROTING 2021

Colofon programmabegroting 2021

Samenstelling:
Gemeente Sittard-Geleen
Concernstaf
Postbus 18
6130 AA Sittard

Inlichtingen:
Tel. 14-046

Vooruit, naar een toekomst vol kansen

Een gemeente
bestuur met en
voor de inwoners

Gezond en veilig
in een sociale
gemeente

Wonen en leven
in Sittard-Geleen

Vooroplopen naar
een duurzame
toekomst

Ontspannen en
genieten in
Sittard-Geleen

Een duurzame
economie voor
werk en innovatie

Financiën
duurzaam
op orde

INHOUDSOPGAVE	5
1. INLEIDING EN SAMENVATTING.....	7
2. FINANCIËEL PERSPECTIEF.....	9
2.1 FINANCIËEL KADER.....	9
2.2 ACTUALISATIE FINANCIËEL PERSPECTIEF	12
3. INVESTERINGS- EN EXPLOITATIEPROGRAMMA 2021-2024.....	19
4. PROGRAMMAPLAN	33
4.1 INLEIDING.....	33
4.2 PROGRAMMA - 0 - BESTUUR EN ONDERSTEUNING.....	35
4.3 PROGRAMMA - 1 - VEILIGHEID	46
4.4 PROGRAMMA - 2 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT.....	53
4.5 PROGRAMMA - 3 - ECONOMIE.....	59
4.6 PROGRAMMA - 4 - ONDERWIJS	71
4.7 PROGRAMMA - 5 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	76
4.8 PROGRAMMA - 6 - SOCIAAL DOMEIN	83
4.9 PROGRAMMA - 7 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU.....	93
4.10 PROGRAMMA - 8 - VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	99
5. PARAGRAFEN	107
5.1 PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	107
5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING.....	119
5.3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	131
5.4 PARAGRAAF FINANCIERING	138
5.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	143
5.6 PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	152
5.7 PARAGRAAF GRONDBELEID	165
5.8 PARAGRAAF SUBSIDIEBELEID	170
6. FINANCIËLE BEGROTING.....	171
6.1 INLEIDING.....	171
6.2 MEERJARIG OVRZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA.....	172
6.3 OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	174
6.4 VERSCHILLENANALYSES.....	176
6.5 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	188
6.6 STRUCTUREEL EVENWICHT	191

6.7 GEPROGNOSTICEERDE BALANS.....	193
BIJLAGEN.....	195
BIJLAGE 1: RESERVES EN VOORZIENINGEN	197
BIJLAGE 2: EMU SALDO	199
BIJLAGE 3: VASTE ACTIVA EN KAPITAALLASTEN.....	200
BEGRIPPEN- EN AFKORTINGENLIJST.....	201

1. INLEIDING EN SAMENVATTING

Vooruit, naar een toekomst vol kansen. Dat is het thema van de begroting 2021.

Het actuele begrotingsbeeld ziet er goed uit. We hoeven niet meer te bezuinigen en kunnen weer vooruit kijken. Dat is goed nieuws. Dit is alleen maar mogelijk doordat onze financiën duurzaam op orde zijn. Uitgangspunt van de gemeente is en blijft een structureel en langdurige gezonde financiële situatie.

Onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen ondervinden dagelijks de gevolgen van de coronacrisis. Juist in deze onzekere crisistijden kiezen we ervoor om de normale werkzaamheden zo veel mogelijk door te laten gaan. Dit betekent dat we de geplande projecten door laten gaan als het kan. En dat we zelfs investeren waar anderen nu pas op de plaats maken. We vullen daarnaast onze algemene reserves aan en hebben ook een buffer voor Corona aangelegd. Om ook in de toekomst onze inwoners, ondernemers en instellingen te kunnen ondersteunen en tegenvallers op te kunnen vangen.

We geven hiermee invulling aan het addendum en coalitieakkoord en repareren bezuinigingen uit het verleden. Bijvoorbeeld door invulling te geven aan de schaats- en zwemvoorziening Glanerbrook en het onderhoudsniveau in de openbare ruimte te verhogen. We passen de parkeertarieven aan en realiseren de unilocatie Grevenbicht-Obbicht. We investeren in het veiligheidsgevoel door de boa-capaciteit te vergroten en verhogen het mantelzorgcompliment structureel. Hiermee voeren we de wensen van de raad uit.

Bestuurlijk Afsprakenkader

Met de provincie hebben we een Bestuurlijk Afsprakenkader gesloten waar we vanaf 2021 uitvoering aan geven. De provincie vindt het belangrijk dat we een strikt financieel beleid blijven voeren om de financiële positie van de gemeente voor de lange termijn te verstevigen. In het Bestuurlijk Afsprakenkader hebben we met de provincie afspraken gemaakt over economie, energietransitie, mobiliteit en bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid, wonen, cultuur, sport, gezondheid en jeugd en jongeren. Belangrijk daarbij is een goede balans tussen economie en leefbaarheid. Waar het goed werken is, is het ook goed wonen.

In onze gemeente en directe omgeving is sprake van een economische activiteit van internationale betekenis. Het gaat om Chemelot en de Brightlands Chemelot Campus, VDL Nedcar en het logistieke knooppunt 046. We gaan ons samen inzetten om deze economische ontwikkelingen te verankeren en te versterken. Bij VDL Nedcar gaat het om uitbreiding van de fabriek, bij Chemelot om de transformatie van Chemelot en de gelijknamige campus naar een Circulair Hub van Europese betekenis. Daarnaast willen we het logistieke knooppunt gaan versterken. De aandacht voor het MKB en de stedelijke ontwikkeling blijven onverminderd punt van aandacht.

Naast extra natuur en een leefbaarheidsfonds gaan we er ook aan werken om verkeersoverlast te verminderen en daarmee de mobiliteit en bereikbaarheid van alle gemeentekernen te verbeteren. Een andere thema in het bestuursakkoord is de versnelling van woningbouwplannen. Het doel is om sneller dan gepland woningen te bouwen voor specifieke doelgroepen zoals senioren en internationale werknemers. En voor onze inwoners die gebruik maken van sociale- en middenhuurwoningen. Daardoor komt er beweging in de woningmarkt en kunnen meer inwoners terecht in een woning die bij hen past. Ook op het gebied van cultuur, (top)sport, gezondheid en jongeren hebben we in het bestuursakkoord afspraken gemaakt.

Toekomstvisie 2030

We kenmerken onze dienstverlening als klantvriendelijk en gastvrij. We zijn duidelijk, komen afspraken na en werken samen. Dit deden we met een conferentie en een uitgebreide dialoog met de samenleving over het coalitieakkoord Samen Duurzaam. We formuleren samen met onze inwoners, ondernemers en instellingen een strategische Toekomstvisie 2030. De kracht uit de samenleving die dit teweegbrengt zorgt voor een stip op de

horizon: daar waar we als gemeente en gemeenschap samen naar toe willen. We kunnen de plannen die hieruit voortkomen ondersteunen en realiseren doordat we nu geld reserveren.

Het investeringsprogramma is fors en omvangrijk. Dit kan door een verhoging van Onroerend Zaak Belasting, waarbij we de woonlasten maar beperkt willen laten stijgen. We brengen hiermee de basis weer op orde, maken de gemeente weerbaar, versterken onze (eu)regionale positie en geven noodzakelijke impulsen aan de economie. Investeringsprogramma's die de gemeente vooruit helpen. Een gemeente waar iedereen mee kan doen en iedereen dezelfde kansen en mogelijkheden heeft. Kansen die we willen benutten samen met onze inwoners, ondernemingen en instellingen. Een gemeente waar iedereen een toekomst heeft.

Sittard-Geleen, 8 oktober 2020

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

mr. J.Th.C.M. Verheijen
burgemeester

mr. G.J.C. Kusters
secretaris

2. FINANCIEEL PERSPECTIEF

2.1 FINANCIEEL KADER

Vertreksituatie

Voor opgave 7 ‘Financiën duurzaam op orde’ uit het coalitieakkoord ‘Samen Duurzaam’ hebben we eraan gewerkt de begroting structureel sluitend te maken. Met als resultaat een structureel sluitende begroting 2020. Voor de provincie was dit aanleiding om het preventief toezicht los te laten en vanaf de begroting 2020 het begrotingstoezicht weer repressief toe te passen. In het addendum op het coalitieakkoord hebben we benadrukt dat we blijven werken aan een structureel sluitende begroting en aan financiën die duurzaam op orde zijn. Om dit te verzekeren, moeten we het vastgestelde ombuigingsprogramma – programmabegroting 2019 – onvoorwaardelijk uitvoeren. Via dit programma hebben we forse bezuinigingen doorgevoerd. Dit biedt ons nu de ruimte om weer te investeren in onze gemeente. In hoofdstuk 3 ‘Investerings -en exploitatieprogramma 2021-2024’ gaan we hier nader op in.

Bestuurlijk Afsprakenkader

Op 21 juli hebben we met Gedeputeerde Staten van de provincie een Bestuurlijk Afsprakenkader (Bak) gesloten. Als voorwaarde voor de uitvoering moeten we ons financieel beleid in stand houden. In bijlage 2 van dit kader hebben we dit als volgt uitgewerkt:

- Toepassing van de begrotingskaders volgens het raadsbesluit van 28 maart 2019;
- ongewijzigd handhaven en toepassen van de kaders volgens het raadsbesluit van 13 november 2019, vooral de:
 - kaders voor weerstandsvermogen en risicobeheersing;
 - kaders voor de openbare ruimte (IBOR);
 - kaders voor vastgoed en accommodaties.
- Met de provincie bespreken we regelmatig de toepassing van deze regels, maar tenminste jaarlijks.

Deze voorwaarden sluiten aan op de afspraken die we over ons financieel beleid in het coalitieakkoord en addendum hebben opgenomen. Hieronder hebben we deze voorwaarden meegenomen in de kaderstellende uitgangspunten voor de uitwerking van deze begroting.

Rekenkamercommissierapport ‘Toegankelijkheid begroting en rapportages’

De rekenkamercommissie heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de leesbaarheid en toegankelijkheid van onze begroting en rapportages. In de vergadering van 17 september heeft de raad de aanbevelingen van de rekenkamercommissie overgenomen. De rekenkamercommissie maakt bij de aanbevelingen onderscheid in een aantal makkelijke verbeteringen in vorm, presentatie en inhoud. Daarnaast staan er een aantal aanbevelingen die meer fundamenteel van aard zijn en gelden voor de langere termijn. De Commissie Begroting en Verantwoording gaat aan de slag met de uitwerking van deze aanbevelingen.

In genoemd onderzoek heeft de programmabegroting 2019 centraal gestaan. De makkelijke verbeteringen kregen in de uitwerking van de programmabegroting 2020 al een plek. De overige verbeteringen hebben we meegenomen in de uitwerking van de begroting, overeenkomstig onze reactie in het raadsvoorstel. De overgenomen verbeteringen op vorm en presentatie hebben onder andere betrekking op:

- Opname beleidsnota’s op de programmabladen;
- Consistente presentatie van tabellen, inclusief titel en toelichting;
- Consistente toepassing van plus en min bedragen;
- Consistente indeling in de begroting mede in relatie tot andere onderdelen – nu ook vermelding van de bijstellingen in de budgetten op de programmabladen -;
- Eindredactie op de concept teksten.

De overgenomen verbeteringen met betrekking tot de inhoud betreffen onder andere :

- Rapportage over zowel lasten als baten, in plaats van saldi - zie bijstellingen op de programmabladen en de verschillenanalyses in hoofdstuk 6 -;
- Verwerking begrotingen van de verbonden partijen;
- Toevoeging majeure inhoudelijke ontwikkelingen

Uitgangspunten

We hebben de begroting 2021 opgesteld en daarbij rekening gehouden met de volgende kaderstellende en technische uitgangspunten:

Kaderstellend

- Het raadsbesluit van 28 maart 2019 'Vervanging begrotingskaders';
- De richtlijnen van de provincie, zoals opgenomen in de brief van 24 maart jl. 'Aandachtspunten begroting';
- De verordening ex artikel 212 Gemeentewet
- De kadernota's reserves en voorzieningen, en weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Technisch

Naast de kaderstellende uitgangspunten hebben we bij de uitwerking van de begroting de volgende technische uitgangspunten gehanteerd:

- De begroting is reëel en structureel in evenwicht zonder schuivend meerjaren perspectief.
- De meerjarenbegroting stellen we samen in constante prijzen met als prijsniveau begrotingsjaar 2021. De feitelijke budgetten zijn reëel geraamd. Voor de indexering van de personele kosten gaan we uit van 3,1%. Voor de indexering van de opbrengsten hanteren we 1,8%. En voor de indexering van de OZB gemiddelde 2,5%.
- Het Cao-akkoord hebben we binnen het beschikbare budgettaire kader verwerkt.
- De meicirculaire hebben we via de 3^e programmarapportage 2020 meegenomen in de actualisatie van het financieel perspectief. De septembercirculaire krijgt een plek in de uitwerking van de 4^e programmarapportage 2020.
- Voor de aan te trekken financieringsmiddelen hanteren we de volgende rentepercentages:
 - De langlopende financieringsmiddelen krijgen voor 2021 een rentepercentage van 1%. Ook voor de jaren 2022 t/m 2024 is dit 1%.
 - Voor het financieringstekort dat onder de kasgeldlimiet valt, hanteren we voor 2021 de 3-maands Euribor van 0%. Voor de jaren 2022 t/m 2024 is dit respectievelijk 0,3%, 0,6% en 0,6%.
- Voor nieuwe investeringen passen we de omslagrente van 2021 toe. De volledige kapitaallasten ramen we in het jaar na het gereedkomen van het project. In het eerste jaar houden we rekening met de helft van de rentelasten. Dit volgens de Provinciale richtlijnen. Voor de begroting/ meerjarenbegroting ramen we de kapitaallasten als stelpost volgens de besluitvorming bij de kadernota waardering en afschrijving vaste activa 2017. En houden we rekening met de fasering van de uitgaven.

Ontwikkelingen

Algemeen

Uit verschillende publicaties – zoals in Binnenlands Bestuur – blijkt dat veel gemeenten problemen hebben om de begroting 2021 structureel sluitend te krijgen. Belangrijke factoren zijn de ontwikkelingen van de middelen voor het sociaal domein, het gemeentefonds en de compensatie voor nadelige corona-effecten.

Sociaal Domein

Veel gemeenten kampen met tekorten binnen het sociaal domein, vooral bij de uitvoering van de Jeugdzorg en de Wmo. Dit zijn open-eind regelingen: de aanvrager kan, onder voorwaarden, een beroep op deze regelingen doen. Ook al ontstaat hierdoor een tekort voor de gemeente. Voor beide onderdelen neemt de zorgvraag toe. Het Rijk is een onderzoek gestart naar het Wmo-abonnementstarief. De uitkomst van dit onderzoek is mogelijk al eind 2020 bekend. We verwachten dat het Rijk de gemeenten gaat compenseren voor de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Daarnaast heeft het Rijk voor de periode 2019 tot en met 2021 incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Jeugdzorg. In afwachting van het onderzoek of gemeenten structureel extra middelen nodig hebben, is deze periode verlengd tot 2022.

Gemeentefonds

Ook de ontwikkelingen van het gemeentefonds spelen een belangrijke rol. Normaalgesproken wordt de Miljoenennota in de septembercirculaire doorgerekend in het accres. Het kabinet heeft eerder dit jaar in overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten besloten het accres voor de jaren 2020 en 2021 te bevriezen op de stand uit de meicirculaire. Hierdoor worden grote schommelingen in de accresontwikkeling - door de extra corona-uitgaven van het kabinet - enigszins gedempt. Vanaf 2022 geldt de bevrozing niet meer. In de meicirculaire staat dat het accres in 2022 groeit met 3,65% procent. Uit de doorvertaling van de Miljoenennota blijkt echter dat het voorlopig accres in 2022 negatief is: 0,98% lager dan in 2021.

In de decembercirculaire 2020 staat het nieuwe verdeelmodel beschreven. Dit model treedt in werking vanaf 2022. We verwachten dat we op basis van deze circulaire een eerste indicatie kunnen geven van de effecten van het verdeelmodel op onze begroting.

Corona

Voor de compensatie van de nadelige effecten van de coronacrisis heeft het Rijk inmiddels twee steunpakketten voor provincies en gemeenten beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn bedoeld om de nadelen door extra kosten of gederfde inkomsten te compenseren. De daadwerkelijke toewijzing van de middelen heeft plaatsgevonden via de meicirculaire en de septembercirculaire.

Begroting Sittard-Geleen

De beschreven landelijke ontwikkelingen zijn ook van betekenis voor onze eigen begroting. Zo zien we zowel bij de uitvoering van de Jeugdzorg als de Wmo een toenemende zorgvraag. Daarnaast blijft de vraag naar jeugdzorg onverminderd hoog. Ook de complexere problematiek zorgt voor een hogere kostprijs per jeugdige.

Als we de accresontwikkeling in 2022 aanpassen op de cijfers uit de laatste Miljoenennota heeft dat een nadelig effect op onze begroting. Het daadwerkelijk effect is straks ook afhankelijk van het rijksbeleid van de accresontwikkeling en de verdere ontwikkeling van de rijksuitgaven. Voor de betekenis van het verdeelmodel bestaat het risico dat Sittard-Geleen één van de nadeelgemeenten zal zijn. Dat is uit het verleden al gebleken. Op dit moment zijn de uitkomsten van de onderzoeken niet bekend.

In de 2e en de 3e programmarapportage 2020 hebben we op basis van het eerste en tweede steunpakket een prognose opgenomen van ons aandeel in de beschikbaar gestelde middelen¹. In de doorrekening van de mei- en septembercirculaire is/ wordt ons definitief aandeel berekend en in de begroting verwerkt.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben we meegenomen in de verdere uitwerking van de begroting: bij de paragraaf 2.2 actualisatie financieel perspectief of de paragraaf 5.2 weerstandsvermogen en risicobeheersing.

¹ Eerste landelijke steunpakket: € 542 mln.; 2^e landelijke steunpakket: € 777 mln.

2.2 ACTUALISATIE FINANCIËEL PERSPECTIEF

Actualisatie begrotingssaldi

De geactualiseerde financiële opgave uit de 3^e rapportage is het vertrekpunt voor de actualisatie van het financieel perspectief in de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024. Als we rekening houden met de voorgestelde financiële bijstellingen uit de programmabladen, dan levert dit het volgende beeld op voor het begrotingssaldo.

Tabel: Actualisatie begrotingssaldo

		2021	2022	2023	2024
	Vertreksituatie tot en met 3e rapportage	-1.053.000	-335.000	-122.000	10.000
	Bijstellingen meerjaren begroting 2021-2024				
1	- kapitaallasten	524.000	403.000	518.000	699.000
2	- kapitaallasten IBOR				-1.050.000
3	- BTW afval en reiniging	373.000	373.000	373.000	373.000
4	- borging informatieveiligheid	-133.000	-133.000	-133.000	-133.000
5	- voorkomen uitval online dienstverlening	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
6	- administratieve correcties				271.000
7	- vervallen opschalingskorting	912.000			
8	- dividend Enxiss	-180.000	-180.000	-50.000	-50.000
9	- posten < € 100.000	-44.000	-44.000	-24.000	-24.000
	Totaal bijstellingen	1.377.000	344.000	609.000	11.000
	Geactualiseerd begrotingssaldo (+ = voordeel; - = nadeel)	324.000	9.000	487.000	21.000

In bovenstaande tabel staan de voorgestelde financiële bijstellingen die van invloed zijn op het begrotingssaldo op een rij. Deze posten zijn ontleend aan de bijstellingen zoals opgenomen in de programmabegroting. In deze begroting staan ook financiële bijstellingen die geen invloed hebben op het begrotingssaldo (budgettair neutraal). Voor een uitgebreide inhoudelijke toelichting op alle bijstellingen verwijzen we naar de programmabegroting 2021 – hoofdstuk 4 'Programmaplan' - Onderstaand hebben we de bijstellingen uit bovenstaande tabel kort samengevat.

Voor de toelichting op de vertreksituatie tot en met 3^e rapportage 2020 verwijzen we naar de 3^e programmarapportage 2020.

Ad 1

De bijstelling van de kapitaallasten heeft betrekking op de volgende onderdelen:

- *Directe rentekosten:*
In 2020 zijn kortlopende leningen omgezet in langlopende leningen. In de jaarschijven 2021 en 2022 levert dit een nadeel op. Vanaf 2023 levert dit een voordelige bijstelling op.
- *Aanpassing omslagrente:*
Door de daling van het omslagrentepercentage van 2,6% (Begroting 2020) naar 2,1% (Begroting 2021) kunnen we minder rente toerekenen aan de taakvelden. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.
- *Bijstelling afschrijvingskosten volgens geactualiseerde projectprognoses:*
Op basis van projectprognoses hebben we de investeringen in vaste activa meerjarig in beeld gebracht. De basis voor de afschrijvingen vormen: het verwachte jaar van gereed melden, de ontwikkeling van de boekwaarden en de levensduur. De bijstelling van de budgetten voor

afschrijvingskosten levert voor de jaren 2021 tot en met 2024 voordelige begrotingsresultaten op. Hierbij houden we in 2022 rekening met een bedrag van € 700.000 aan incidentele onderuitputting gekoppeld aan de (restant) kredieten (uit de periode 2002-2018)

Ad 2

In 2024 hebben we de volledige kapitaallasten doorvertaald van de vervangingsinvesteringen Ibor uit 2023. Dit leidt in 2024 tot een bijstelling aan kapitaallasten met € 1,05 mln. Naast de reguliere vervangingsinvesteringen van € 7,8 mln. gaat het ook over de herstelmaatregelen Ibor die in het integraal onderhoudsplan zijn gedaan (in totaal € 14,2 mln.).

Ad 3

De kosten van afval en riolering zijn toegenomen. Hierdoor stijgt ook de compensabele BTW. Volgens landelijke afspraak komt deze compensabele BTW ten gunste van de algemene middelen. En wordt dus niet verrekend in het tarief. Maar, als genoemde kosten voor afval en riolering in de toekomst dalen, dan daalt ook de compensabele BTW. En dit heeft dan weer een nadelig effect op de algemene middelen.

Ad 4

De (wettelijke) eisen die de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid) aan gemeentelijke organisaties stelt, worden steeds hoger. Voor de toekomst hebben we meer capaciteit en middelen nodig om aan de noodzakelijke (wettelijke) eisen te voldoen op ICT veiligheid. Intensivering van ICT-veiligheid is ook nodig om risico's op hacks zoveel mogelijk te beperken. En om goedkeuring te krijgen op de ENSIA-audit.

Ad 5

We willen uitval van de online dienstverlening en verstoring in de (externe) gegevensuitwisseling zoveel mogelijk voorkomen. Daarom is uitbreiding van beheercapaciteit noodzakelijk. Niet alleen om het risico te beperken, maar het is ook belangrijk in de groei naar steeds meer digitale (lees: online) dienstverlening met inwoners en ondernemers.

Ad 6

Door een nieuwe jaarschijf in de meerjarenraming (2024) hebben we een aantal administratieve correcties in de budgetten nodig om de budgetten juist te verantwoorden. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 271.000.

Ad 7

De oploep van de opschalingskorting schrappen we incidenteel in 2020 en 2021. In 2020 komt dit neer op € 70 miljoen en in 2021 op € 160 miljoen. Het gemeentelijk aandeel hierin bedraagt in 2021 € 912.000. Het financieel effect van € 399.000 in 2020 hebben we meegenomen in de 3^e rapportage 2020.

Ad 8

De winstverwachting van de deelneming Enexis is naar beneden bijgesteld. Dat staat in de begrotingsbrief van de provincie. Door deze neerwaartse bijstelling ontvangen we als aandeelhouder een lagere dividenduitkering.

Ad 9

Het betreft verschillende posten. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de betreffende programmabladen.

Structureel begrotingsevenwicht

Uit de actualisatie van de begrotingssaldi blijkt dat we in elke jaarschijf een overschot hebben. Op basis van onze eigen uitgangspunten en de eisen van het provinciaal toezicht moeten we onze begroting en meerjarenraming ook structureel in evenwicht hebben. Dit betekent dat de structurele baten voldoende

moeten zijn om onze structurele lasten te dekken. Onderstaand brengen we op basis van het actuele begrotingsbeeld en de financiële effecten van het investerings- en exploitatieprogramma (hoofdstuk 3) de ontwikkeling van het structureel begrotingssaldo in beeld.

Om het structureel saldo te berekenen halen we de incidentele posten uit het begrotingssaldo. Dit betekent dat we de incidentele baten negatief en de incidentele lasten positief op het begrotingssaldo corrigeren.

Tabel: structureel begrotingsevenwicht

Actualisatie structurele saldi	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldi t/m 3e programmarapportage 2020	-1.053.000	-335.000	-122.000	10.000
Bijstellingen meerjarenbegroting 2021-2024	1.377.000	344.000	609.000	11.000
Begrotingssaldi voor bestemming	324.000	9.000	487.000	21.000
Inzet saldi voor investerings- en exploitatieprogramma	-324.000	-9.000	-487.000	-21.000
Begrotingssaldi na bestemming	0	0	0	0
Correctie incidentele posten				
- incidentele baten	-6.818.000	-2.607.000	-2.303.000	2.737.000
- incidentele lasten	7.787.000	7.319.000	3.778.000	3.229.000
Structureel begrotingssaldo	969.000	4.712.000	1.475.000	492.000

+ = voordeel; - = nadeel

Voor de specificatie van de incidentele baten en lasten verwijzen we naar onderstaande tabel. In deze tabel hebben wij de totalen overgenomen uit het overzicht 'Incidentele baten en lasten' van paragraaf 6.5. Dit hebben we verder aangevuld met de incidentele posten uit de actualisatie van het financieel perspectief (paragraaf 2.2.) en de incidentele posten uit het investerings- en exploitatieprogramma (hoofdstuk 3).

Tabel: specificatie incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	2021		2022		2023		2024	
Taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Totalen overzicht incidentele baten en lasten (hoofdstuk 6)	-7.904.000	6.194.000	-7.131.000	2.298.000	-3.252.000	1.516.000	-3.229.000	2.416.000
Incidentele posten hoofdstuk 2:								
0.7 Vervallen opschalingskorting	912.000							
Incidentele posten hoofdstuk 3:								
0.4 Inzet reservering bijdrage SSC-ZL		300.000		300.000		300.000		300.000
0.4 Propositie Samen Duurzaam	-295.000							
0.10 Toevoeging surplus aan algemene reserve			-38.000		-526.000			
0.11 Inzet surplus begrotingssaldi 2021-2024		324.000		9.000		487.000		21.000
5.7 Aanjaagmiddelen realisatie voedselbossen	-45.000							
5.7 Initiatieven 1 miljoen bomenplan	-75.000							
6.1 Jongerenparticipatie	-30.000							
7.1 Proeftuin Zeeheldenbuurt	-150.000		-150.000					
8.3 Benodigde middelen NOVI - POVI	-200.000							
Totale incidentele baten en lasten	-7.787.000	6.818.000	-7.319.000	2.607.000	-3.778.000	2.303.000	-3.229.000	2.737.000

Samenvattend actualisatie financieel perspectief

Uitgaande van de begrotingssaldi tot en met de 3^e rapportage 2020 hebben we na verwerking van de financiële bijstellingen positieve saldi in de jaarschijven 2021 tot en met 2024. Hieruit kunnen we vaststellen dat we de opgave 7 'Financiën duurzaam op orde' uit het coalitieakkoord verder hebben ingevuld. Immers na beëindiging van het preventief toezicht bij de begroting 2020 presenteren we een begroting 2021, inclusief meerjarenraming 2021-2024 met positieve saldi. We stellen voor de inzet van deze positieve saldi te betrekken bij de investerings- en exploitatievoorstellen nieuw beleid.

Naast voordelige saldi in de jaarschijven hebben we in onze begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 ook het structurele begrotingsevenwicht verzekerd. In 2021 bedraagt het positief structureel saldo € 1,0 mln. Gevolgd door positieve structurele saldo in 2022 van € 4,7 mln.; in 2023 van € 1,5 mln. en in 2024 van € 0,5 mln.

Kortom deze begroting met sluitende jaarschijven en met een structureel begrotingsevenwicht laat zien dat we de lijn om onze financiën duurzaam op orde te krijgen én houden verder hebben doorgezet. Hiermee voldoen we ook aan de voorwaarden van de provincie voor repressief begrotingstoezicht en het Bestuurlijk Afsprakenkader.

Algemene reserve - weerstandsvermogen

Algemene reserve

In onderstaande tabel hebben we het verloop van de algemene reserve in de jaarschijven 2020 tot en met 2024 weergegeven. De stortingen en onttrekkingen hebben betrekking op de vastgestelde mutaties, volgens de staat van reserves en voorzieningen uit bijlage 1, en de voorstellen in deze begroting tot aanpassing in de algemene reserve.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Totaal saldo	algemeen risico- profiel / buffer	bestemmingen
Eindstand 2019 / beginstand 2020	21.005	20.144	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	1.416		
Voorstel 3e programmarapportage 2020: (RB 8 juli - Omzetten van openstaande vorderingen op HGN BV in aandelen)	-438		
Eindstand 2020 / beginstand 2021	21.983	21.122	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-216		
Eindstand 2021 / beginstand 2022	21.767	20.906	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	1.982		
Eindstand 2022 / beginstand 2023	23.749	22.888	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	152		
Eindstand 2023 / beginstand 2024	23.901	23.040	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	273		
Eindstand 2024 / beginstand 2025	24.174	23.313	861

In het saldo van de algemene reserve hebben we onderscheid gemaakt in

- het deel dat bestemd is als buffer/ afdekking van het risicoprofiel en
- een deel dat bestemd is voor een aantal specifieke reserveringen op basis van eerdere raadsbesluiten.

Uit het overzicht blijkt dat het saldo van de algemene reserve in de meerjarenraming oploopt tot € 24,2 mln. eind 2024. Daarvan is € 23,3 mln. bestemd voor het risicoprofiel/ buffer.

Nb. In bovenstaande tabel hebben we de voorstellen voor resultaatbestemming uit de 3^e programmarapportage 2020 en programmabegroting 2021 nog niet verwerkt. Voor de 3^e programmarapportage gaat dat over de storting van het surplus van € 1,5 mln. als achtervang voor het risicoprofiel voor corona-effecten. Voor de programmabegroting betreft dat de toevoeging van het surplus in de jaarschijven 2022 en 2023 van respectievelijk € 38.000 en € 526.000.

Weerstandsvermogen

Ook de versterking van het weerstandsvermogen maakt onderdeel uit van de verbetering van de financiële positie. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin we de risico's kunnen afdekken. In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben we in relatie tot de algemene reserve en het weerstandsvermogen de volgende uitgangspunten opgenomen:

- We maken onderscheid in een algemene reserve risicobeheersing en een algemene reserve;
- De dekkingsgraad weerstandsvermogen bedraagt 100% (1,0), zie ook verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- In de algemene reserve risicobeheersing dekken we risico's voor 100% af. Het risicoprofiel is gebaseerd op het totaal van de gekwantificeerde risico's en het restrisico. Het restrisico baseren we op 1% van het begrotingstotaal.
- In de algemene reserve houden we een ondergrens aan van 2% van het begrotingstotaal. Deze algemene reserve doet niet mee in de berekening van de dekkingsgraad weerstandsvermogen.
- Overschotten/ tekorten in de algemene reserve risicobeheersing verrekenen we met de algemene reserve.

Op basis van kwantificering van het risicoprofiel geven we in onderstaande tabel zicht op de dekkingsgraad van het weerstandsvermogen. Volgens de hierboven beschreven uitgangspunten wordt het financieel gekwantificeerde risicoprofiel volledig afgedekt. Hierdoor is de dekkingsgraad in alle jaarschijven 100%. Voor een gedetailleerde uitwerking van dit onderdeel verwijzen we naar paragraaf 5.2 weerstandsvermogen en risicobeheersing. We hebben de bedragen voor het restrisico (1% van het begrotingstotaal); ondergrens algemene reserve (2% van het begrotingstotaal) aangepast aan de geactualiseerde begrotingscijfers.

Tabel: Opbouw algemene reserve	Jaarrekening	Begroting				
(bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bruto saldo algemene reserve (einde jaar)	21.005	22.421	22.205	24.187	24.339	24.612
Bestemmingen	-861	-861	-861	-861	-861	-861
Voorstel 3e programmarapportage 2020		-438	-438	-438	-438	-438
Netto saldo algemene reserve voor risicoprofiel	20.144	21.122	20.906	22.888	23.040	23.313
Nodig voor gekwantificeerd risicoprofiel	7.000	7.780	12.830	11.650	12.310	12.330
Nodig voor buffer / ondergrens algemene reserve (2% van het begrotingstotaal)	7.020	7.316	6.736	6.703	6.643	6.680
Surplus in algemene reserve	6.124	6.026	1.340	4.535	4.088	4.303

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in alle jaarschijven sprake is van een surplus in de algemene reserve. Dit ná volledige afdekking van het gekwantificeerd risicoprofiel en rekening houdend met de ondergrens van 2%. Door een toename van het risicoprofiel - vooral het vormen van een achtervang voor het risicoprofiel corona – is het surplus in 2021 afgenomen tot € 1,3 mln. Vervolgens loopt het surplus op tot € 4,3 mln. in 2024. We benadrukken dat het surplus een incidenteel karakter heeft.

Vervangingsinvesteringen IBOR

Binnen het investeringsprogramma maken we onderscheid in vervangingsinvesteringen IBOR en investeringen in nieuw beleid. In hoofdstuk 3 gaan we nader in op de investeringen in nieuw beleid. Op basis van de kadernota 2015 hebben we voor IBOR vervangingsinvesteringen jaarlijks een bedrag van € 7,8 mln. beschikbaar. Vervolgens hebben we op basis van het integraal onderhoudsplan IBOR een investeringsbedrag van € 14,2 mln. om herstelmaatregelen te realiseren van vooral verhardingen. Dit investeringsbedrag hebben we uitgesmeerd over de jaren 2020-2023. In de 3^e rapportage 2020 hebben we het budgettair kader voor deze investeringen verder aangevuld voor teerhoudend asfalt met € 1,6 mln. In onderstaande tabel vatten we het budgettair kader voor IBOR vervangingsinvesteringen samen.

IBOR vervangingsinvesteringen bedragen x € 1 mln.	2021	2022	2023	2024	totaal
- vervangingsinvesteringen IBOR regulier	7,8	7,8	7,8	7,8	31,2
- herstelmaatregelen (integraal onderhoudsplan raad 13 november 2019))	5,0	3,6	3,6	0,0	12,2
- optimalisatie mix onderhoud - investeringen openbare ruimte (kaderbrief 2017)	0,5				0,5
- herstelmaatregelen teerhoudend asfalt (3e programmarapportage 2020)	0,6	0,5	0,5		1,6
Totaal beschikbaar	13,9	11,9	11,9	7,8	45,5

Zoals bovenstaande tabel laat zien, bedragen de totale vervangingsinvesteringen voor IBOR in 2021 € 13,9 mln.

Dit bedrag kent de volgende opbouw:

- De reguliere vervangingsinvesteringen voor de uitvoering van kwaliteitsniveau laag, van in totaal € 7,8 mln.
- De optimalisatie van de mix onderhoud en investeringen door substitutie van onderhoudsbudget IBOR wegen voor investeringen met € 0,50 mln. voor de jaren 2019-2021. Dit is gebaseerd op het raadsbesluit over de kaderbrief 2017.
- Uitvoering van herstelmaatregelen in 2021 voor € 5 mln. op basis van het integraal onderhoudsplan.
- Uitvoering van herstelmaatregelen teerhoudend asfalt in 2021 voor € 0,6 mln.

Besluitvorming

Op basis van de uitwerking van dit hoofdstuk stellen we de volgende beslispunten voor:

- **Akkoord te gaan met de actualisatie van de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 door verwerking van de bijstellingen in de tabel 'Actualisatie begrotingssaldo'.**
- **Akkoord te gaan met de inzet van de positieve begrotingssaldi in de jaarschijven 2021-2024 voor de dekking van het investerings- en exploitatieprogramma (hoofdstuk 3).**
- **Akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van een krediet voor vervangingsinvesteringen IBOR in 2021 voor € 13,9 mln.**
- **Akkoord te gaan om binnen de begrotingskaders de saldi in de algemene reserve, boven de ondergrens van 2% aan te houden voor onverwachte tegenvallers en de versterking van de solvabiliteit c.q. verhouding tussen eigen- en vreemd vermogen.**

3. INVESTERINGS- EN EXPLOITATIEPROGRAMMA 2021-2024

Vertreksituatie

Als onderdeel van de ombuigingen uit de programmabegroting 2019 hebben we de investeringen in nieuw beleid vertraagd in 2019 en 2020. Vanaf 2021 hebben we weer investeringsgeld voor nieuw beleid beschikbaar. De totale ruimte voor 2021-2024 bedroeg € 41,4 mln. Na het raadsbesluit van 8 juli 2020 over centrale onderwijs en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht hebben we nog € 31,3 mln. om te investeren. In onderstaande tabel is de ruimte voor nieuw beleid per jaar weergegeven.

Beschikbaar investeringsvolume <i>bedragen x € 1.000</i>	2021	2022	2023	2024	Totaal
Beschikbaar investeringsvolume 2021-2024	11.400	10.000	10.000	10.000	41.400
Centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht	1.000	6.550	2.528		10.078
Beschikbaar investeringsvolume 2021-2024	10.400	3.450	7.472	10.000	31.322

Budgettaire kaders

In de 2^e programmarapportage 2020 hebben we de richtinggevende kaders voor het investeringsprogramma vastgesteld. Hierbij hebben we de inzet van het investeringsprogramma gekoppeld aan vier onderdelen:

1. het coalitieakkoord/addendum;
2. het Bestuurlijk Afsprakenkader (BAK) dat we overeenkwamen met de provincie Limburg;
3. de Toekomstvisie 2030 en
4. het Interbestuurlijk Programma (IBP). Dit is een gezamenlijke agenda van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Met als doel een optimale samenwerking tussen de overheden te stimuleren, zodat we belangrijke maatschappelijke opgaven vaker gezamenlijk kunnen aanpakken. We hebben geen onderverdeling gemaakt in de financiële omvang van de onderdelen. Het beschikbare investeringsvolume van € 31,3 mln. vormt het vertrekpunt voor de integrale afweging.

Gezien het ambitieniveau van de vier onderdelen stellen we in dit hoofdstuk voor om het investeringsvolume en de budgettaire ruimte voor exploitatievoorstellen te verhogen. Uit de verdere uitwerking in dit hoofdstuk blijkt dat we het investeringsvolume 2021-2024 willen ophogen tot ruim € 75 mln. Daarnaast hebben we voor de dekking van de exploitatievoorstellen jaarlijks een extra bedrag nodig van ca € 2,8 - €2,9 mln. Passend binnen onze begrotingskaders doen we ook voorstellen om de kapitaallasten van de aanvullende investeringsruimte en de lasten van de exploitatievoorstellen binnen de begroting te kunnen dekken.

Uitgangspunten

We hebben de kaders uit de 2^e programmarapportage 2020 nader uitgewerkt. Daarbij hebben we de inzet van het investeringsprogramma aan de vier eerder genoemde onderdelen gekoppeld. Een structureel en reëel sluitend begroting blijft hierbij het vertrekpunt. Daarnaast moeten de voorstellen die we doen vanuit de ambitie om de stad vooruit te brengen reëel, concreet en evenwichtig zijn.

Voor de inzet van het investerings- en exploitatieprogramma maken we op hoofdlijnen een onderscheid in:

- Terugwinnen van vertrouwen/nakomen van beloftes; en
- Klaar zijn voor de toekomst.

Terugwinnen van vertrouwen

Op de korte termijn willen we het vertrouwen terugwinnen en gemaakte afspraken nakomen. Hierbij willen we de gevolgen repareren die de ombuigingen uit de programmabegroting 2019 op ons voorzieningenniveau hebben gehad. Ook leggen we een relatie met eerder genomen besluiten en de accenten die we in ons coalitieakkoord en addendum hebben benoemd.

Klaar zijn voor de toekomst

Naast het terugwinnen van vertrouwen/ nakomen van beloftes vinden wij het belangrijk dat ons investerings- en exploitatieprogramma de gemeente toekomstbestendig maakt. Hierbij ligt er een nadrukkelijke relatie met de Toekomstvisie 2030 en het BAK. Voor zowel de Toekomstvisie en het BAK doen we verder in dit hoofdstuk voorstellen om zowel investeringsmiddelen en exploitatiemiddelen op te nemen. Deze bedragen kunnen we nu nog niet aan concrete projecten koppelen. De toekomstvisie 2030 wordt niet voor het einde van dit jaar vastgesteld. Daarna kunnen we de gevolgen van de visie voor onze begroting in beeld brengen. We hebben het BAK met de provincie afgesloten. De uitwerking in een concreet uitvoeringsprogramma komt later. We verwachten bij de kaderbrief 2021 nader op de betekenis van de Toekomstvisie en het BAK voor onze begroting/ investeringsprogramma in te kunnen gaan. Passend binnen bovenstaande uitwerking doen we onderstaande voorstellen voor het investerings- en Exploitatieprogramma.

Voorstellen investerings- en exploitatieprogramma

Op basis van eerder genoemde criteria stellen we een richtinggevend investerings- en exploitatieprogramma voor. Deze voorstellen hebben betrekking op de jaren 2021 tot en met 2024. Aan de benodigde bedragen koppelen we bovendien een aantal dekkingsvoorstellen zodat we een sluitend investerings- en exploitatieprogramma kunnen voorleggen. We benadrukken dat de voorstellen richtinggevend zijn. De daadwerkelijke kredietvoting voor individuele projecten werken we uit via afzonderlijke raadsvoorstellen.

Investeringsvoorstellen

In onderstaande tabel leest u het richtinggevende investeringsprogramma:

Tabel investeringsvoorstellen

	Investeringsvoorstellen bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	Totaal
1	Gemeenschapsaccommodatie Odasingel 90	1.500	400			1.900
2	Huisvesting wijkbeheer	350	1.500	5.400	400	7.650
3	Landschapspark Oost en fietspad	100	100	100	100	400
4	Proeftuin Zeeheldenbuurt			1.000		1.000
5	Revitalisering Geleen Zuid	pm	pm	pm	pm	pm
6	Stedelijke ontwikkeling beide centra Sittard en Geleen	3.100				3.100
7	Strategisch huisvestingsplan O&K functies: capaciteit	1.500				1.500
8	Strategisch huisvestingsplan O&K functies: renovatie		1.500	1.500	1.500	4.500
9	Transformatievisie Westelijke Mijnstreek	500	500	500	500	2.000
10	Verplaatsing ingang kasteelpark Born	275				275
11	Zwem- en schaatsvoorziening	2.224	6.560	6.928	15.648	31.360
12	Vrijetijdseconomie: Passantenhaven	82				82
13	Mobiliteit verbreding A2 (grondwal Baakhoven)			200		200
14	Herinrichting en normalisatieproces WWL Tudderenderweg	300				300
15	Gebiedsvisie omgeving Chemelot	pm	pm	pm	pm	pm
16	Gymnastiekvoorziening DaCapo College en Gymnastiekvereniging Swentibold	1.000				1.000
17	Projecten in het kader van de Toekomstvisie	1.600	2.000	2.000	2.400	8.000
18	Projecten in het kader van het BAK	2.000	2.000	2.000	2.000	8.000
19	Algemene investering in de gemeente	4.000				4.000
	Totaal bedrag investeringsvoorstellen	18.531	14.560	19.628	22.548	75.267
	Reële kapitaallasten investeringsvoorstellen	90	1.150	2.090	3.250	

Met deze voorstellen bieden we een richtinggevend investeringsprogramma voor een totaalbedrag van ruim € 75 mln. Met dit programma willen we op korte termijn impulsen geven aan het nakomen van afspraken. Zoals we al meldden, baseren we deze afspraken op eerdere besluitvorming en onderwerpen die we in het coalitieakkoord Samen Duurzaam en het Addendum hebben benoemd.

Bij de toelichting op de vertreksituatie stelden we dat binnen onze begroting een investeringsprogramma beschikbaar is van € 31,3 mln. Voor de aanvulling van het investeringsprogramma met € 44 mln. doen we verder in dit hoofdstuk een aantal dekkingsvoorstellen.

Voor de benodigde dekking hebben we de reële kapitaallasten berekend, uitgaande van de totale investeringsvoorstellen. Hierbij berekenen we in het eerste jaar van de investering een half jaar rente, waarna we vanaf het tweede jaar de volledige kapitaallasten berekenen.

Hieronder lichten we de individuele voorstellen toe. Een aantal voorstellen hebben gevolgen voor de reguliere exploitatie. Die nemen we mee in onderstaande toelichting en bij de toelichting op de exploitatievoorstellen.

1. Gemeenschapsaccommodatie Odasingel 90 (investering en exploitatie)

Het centrum van Sittard mist een centrale gemeenschapsaccommodatie. De herontwikkeling van de Kennedysingel (Zitterd Revisited) betekent op korte termijn sloop van een gemeenschapsaccommodatie. Het gaat om het pand aan de President Kennedysingel 16. Dit huisvest voornamelijk seniorenactiviteiten. We kunnen deze activiteiten onderbrengen in het voormalige Participatiehuis aan de Odasingel 90. Dit pand moeten we hiervoor dan wel geschikt maken. Bij de herhuisvesting kunnen we meteen slimme combinaties maken met andere seniorenvoorzieningen in de buurt. Zoals Oos Zittesj Hoes en de Putpoort. Deze combinatie van activiteiten en accommodaties zou een betere bezetting en gunstigere exploitatie van het gebouw Odasingel 90 betekenen. En vrijval van exploitatiekosten in de gebouwen waar de activiteiten nu plaatsvinden.

2. Huisvesting Wijkbeheer (investering en exploitatie)

Een totaalbedrag van € 7.7 mln. is nodig om te investeren in nieuwe huisvesting Wijkbeheer. De huisvesting voor Wijkbeheer moet het primaire proces van de organisatie zowel ruimtelijk, functioneel als technisch optimaal ondersteunen. De huidige oude gebouwen voldoen hier niet meer aan. Ze zijn technisch en economisch afgeschreven en voldoen niet meer aan de wet- en regelgeving. De medewerkers verkeren in een onveilige, ongezonde en niet representatieve huisvesting en kunnen niet optimaal presteren. We hebben een nieuw ruimtelijk, functioneel en technisch programma van eisen uitgewerkt voor de nieuwe huisvesting op een centrale locatie. En ondersteund door een satellietlocatie weer doelmatig is en voldoet aan alle wet- en regelgeving en de organisatie gereed maakt voor de toekomst. Een mogelijke centrale locatie hiervoor is het Mauritspark.

3. Landschapspark Oost en fietspad (investering en exploitatie)

In het woongebied Middengebied De Haese C (concept 'Dorp in het Groen') is een bovenregionaal aantrekkelijk plan in voorbereiding. Een project met een onderscheidende groene woonomgeving tussen Sittard en Geleen en met aansluiting op alle nabije stedelijke voorzieningen. Al langere tijd liggen er plannen voor het Landschapspark tussen Deelplan C en de wijk Janskamperpark.

Het plan uit 2007 bestaat uit het al gerealiseerd deel van het Landschapspark tussen het ziekenhuis en de wijk De Haese. Het is de bedoeling dat het Landschapspark grenzend aan Deelplan C gelijktijdig met Deelplan C zou worden gerealiseerd. Ook het toeristisch recreatief fietspad dat aansluit op de stad-buitengebied is in de plannen opgenomen.

4. *Proeftuin Zeeheldenbuurt (investering en exploitatie)*

In de Zeeheldenbuurt in Geleen willen we een proeftuin starten om de volgende thema's te realiseren in het regulier beheer en onderhoud van onze openbare ruimte:

1. Smart city: invoeren van informatietechnologie die de inrichting, het beheer en de leefbaarheid van de openbare ruimte kan verbeteren;
2. Klimaatadaptatie: invoeren van een werkwijze om klimaatadaptief te handelen in de stad. Klimaatadaptief inrichten van de buurt.
3. Arbeidsparticipatie: participatie van jongeren in de openbare ruimte, met extra stimulans door gebruik van informatietechnologie.

In deze buurt richten we de openbare ruimte opnieuw in: verharding, groen en riolering. In dit reguliere project voeren we de nieuwe werkwijze in met smart city, klimaatadaptatie en arbeidsparticipatie. Denk hierbij aan cyclisch beheer, werken vanuit informatiebehoefte, monitoren van data voor informatie, bestendigen van nieuwe werkwijze door workshops, coaching en doing on the job. Voor deze proeftuin hebben we budget nodig om de proceskosten te financieren.

5. *Revitalisering Geleen-Zuid (investering en exploitatie)*

Met ZOwonen zijn we in 2020 het revitaliseringsproject Geleen-Zuid gestart, om van deze wijk een dynamische, gezonde en toekomstbestendige wijk te maken. Een wijk waar mensen graag mét en voor elkaar wonen, leven en werken. Daarvoor hebben we een programmastructuur ingericht met een gebiedsregisseur om samen een revitaliseringsaanpak te ontwikkelen met acties voor de korte en langere termijn. Op korte termijn vinden al activiteiten plaats zoals huur van een winkel in Zuidhof als ontmoetingsplek. De omvang van het investeringsbedrag is afhankelijk van het gezamenlijke ambitiedocument en de nadere uitwerking daarvan.

6. *Stedelijke ontwikkeling beide centra Sittard en Geleen*

Voor beide centra is behoud en versterking van de vitaliteit belangrijk om inwoners, bedrijven en bezoekers aan te trekken en te binden aan de stad. Het stedelijk leven bestaat uit een aantrekkelijk compact winkelgebied, excellente woonmilieus voor alle doelgroepen en een sterk cultureel klimaat met toeristisch-recreatieve en bedrijfsfuncties voor de beide centra. Ontmoeten en beleving in het centrum staat centraal want dat bepaalt of mensen graag naar het centrum komen.

Dit vergt in beide centra een blijvende transformatieopgave. In het centrum van Sittard kijken we samen met stakeholders naar een vernieuwende aanpak van de centrumbezoeker en bouwen we vanuit de bestaande visie verder aan het perspectief op basis van de historische kwaliteit. In het centrum van Geleen evalueren we eind 2020 samen met Centrummanagement de Proeftuin en kijken we hoe we de geslaagde experimenten uit de proeftuin in de toekomst kunnen verankeren en uitbouwen. Het stadslab Geleen zet sterk in op circulariteit en de relatie met Chemelot.

7/8 *Strategisch huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties (capaciteit en renovatie)*

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. Schoolgebouwen moeten kwantitatief en kwalitatief in orde zijn. Schoolgebouwen gaan gemiddeld 40 jaar mee. We hebben in de gemeente veel gebouwen uit de jaren '70 en '80. In het Strategisch huisvestingsplan onderwijs en kindfuncties staan afspraken over de gefaseerde aanpak van vervangende nieuwbouw van deze schoolgebouwen. We zetten vooral in op renovatie en verduurzaming van de schoolgebouwen waarmee we de levensduur van de gebouwen verlengen.

In het strategisch huisvestingsplan onderwijs en kindfuncties pakken we ook de capaciteitsproblemen (te weinig klaslokalen) aan. Ondanks de gemeentebrede leerlingendaling, hebben sommige scholen te weinig klaslokalen en overige onderwijsruimtes.

Op korte termijn legt de onderwijswetgeving vast dat gemeenten – in overleg met de schoolbesturen – een Integraal Huisvestingsplan opstellen. Dit verplicht IHP moet een looptijd hebben van 16 jaar. En gemeenten moeten erin vastleggen wanneer bij welke school vervangende nieuwbouw of uitbreiding aan de orde komt. Wij leggen het IHP middels een afzonderlijk voorstel aan de raad voor.

9. *Transformatievisie Westelijke Mijnstreek*

De raad heeft op 8 juli 2020 de Transformatievisie Westelijke Mijnstreek vastgesteld. Het doel van deze visie is om een toekomstbestendige woningvoorraad in de Westelijke Mijnstreek en specifiek in Sittard-Geleen te realiseren. Een woningvoorraad met een divers en toereikend aanbod aan woonproducten voor huidige en toekomstige doelgroepen. En met ruimte voor specifieke woonwensen voor alle inkomensgroepen, leeftijden en behoeftes. Dit werken we uit samen met externe partijen en de samenleving. We beginnen met een aantal pilotgebieden. Daarin werken we aan de juiste samenwerkingsverbanden met stakeholders en sturen we op de toekomstbestendigheid van de woningvoorraad in de drie pilotgebieden. De jaarlijks benodigde middelen zetten wij in voor processturing, onderzoek, fysieke aanpassingen, stimuleringsbijdragen en cofinanciering.

10. *Verplaatsing ingang kasteelpark Born*

Samen met winkeliers, eigenaren en de Stichting Kasteelpark Born hebben we onderzocht hoe we meer synergie kunnen krijgen tussen het Kasteelpark Born en het winkelcentrum Born. Dit in het belang van de toekomstbestendigheid van het wijkwinkelcentrum en om meer bezoekers naar het Kasteelpark te trekken.

Al langer willen we gezamenlijk de ingang van het Kasteelpark verplaatsen naar de andere kant van het park bij de voormalige Notariswoning bij de Kasteelhoeve. Over deze verplaatsing zijn al afspraken gemaakt. Bezoekers parkeren dan op de parkeerplaats bij het centrum. De looproute tussen het centrum en de ingang van het park wordt dan flink korter en verfraaid. Voor piekmomenten moeten extra parkeren op de Borner Markt komen. Op die manier ontlasten we het parkeren in de woonwijk. In de nieuwe situatie leveren de gezamenlijke acties een duidelijke meerwaarde op.

11. *Zwem- en schaatsvoorziening*

Sport en bewegen is geen doel op zich, maar ook een middel om andere maatschappelijke opgaven te bereiken, zoals gezondheid en sociale cohesie. In de gemeente willen we daarom sportvoorzieningen die kwalitatief en kwantitatief goed en aantrekkelijk zijn. Voorzieningen voor inwoners om meer te bewegen én voor talenten (op elk vlak) uit de regio (en daarbuiten) om te sporten en te bewegen. Dit als onderdeel van een aantrekkelijk voorzieningenniveau. Met de vernieuwde schaats- en zwemvoorziening voorzien we in de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte van verenigingen en gebruikers. Nu is er bijvoorbeeld nog sprake van teveel recreatief zwemwater en te weinig verenigingswater. Renovatie/vernieuwing houdt in dat de nieuwe voorziening toekomstbestendig is (kwaliteit nieuwbouw (levensduur 50 jaar), duurzaam, energieneutraal en waar mogelijk circulair gebouwd. Met de realisatie hiervan stopt de gemeentelijke bijdrage aan De Nieuwe Hateboer. Ook voor Het Anker is er alleen een gemeentelijke bijdrage mogelijk voor een doelgroepenbad als dit financieel haalbaar is. Voor De Nieuwe Hateboer ligt een koppeling met de ombuigingsopdracht privatisering ESCS-locatie. Aan deze ombuiging is vanaf 2021 een bezuiniging gekoppeld van jaarlijks € 1,2 mln.

12. *Vrijtijdseconomie/ passantenhaven*

Het Watersportverbond heeft ons gevraagd of we een passantenhaven kunnen realiseren in de Berghaven van Schipperskerk. Op de route over het Julianakanaal zijn er verder geen passantenhavens zijn en de omgeving Schipperskerk leent zich steeds meer als recreatieve stopover in het Rivierpark Maasvallei. De haalbaarheidsstudie heeft aangetoond dat realisatie mogelijk is. Vanuit Schipperskerk kunnen passanten de gemeente Sittard-Geleen en het grensoverschrijdende Rivierpark Maasvallei recreatief ontdekken.

13. *Mobiliteit verbreding A2 (grondwal Baakhoven)*

Door de A2 verbreding en de bouw van loods Leeyen langs de A2 is in de kern Baakhoven (Echt-Susteren) de geluidbelasting toegenomen. Er is een bestuurlijke afspraak gemaakt dat de geluidwal voor de verbreding met één meter wordt verhoogd en 350 meter in zuidelijke richting wordt verlengd. Ophoging en verlenging vallen buiten het Tracébesluit en moeten de extra geluidsbelasting wegnemen. Daarbij moeten we ook alle ontwikkelingen in Holtum Noord in ogenschouw nemen want die zorgen voor veel onrust in de kern Baakhoven.

14. *Herinrichting en normalisatieproces Woonwagenlocatie Tudderenderweg*

Afronding van de herstructurering/herinrichting van de woonwagenlocatie Tudderenderweg in Sittard. Het herstructureringsproject loopt al enige tijd en is nu in de laatste fase. We willen een genormaliseerde woon- en leefomgeving op deze locatie. Dit zijn de nadrukkelijk eisen van de woningbouwcorporatie ZOwonen die de standplaatsen in erfpacht overnemen. Alle huishoudens aan de oostzijde wonen inmiddels op hun nieuwe standplaats. Daarmee is het zogeheten achter-terrein (achter de nieuwe woonwagenlocatie) klaar voor sanering, sloop, aanleg diepdrainage en ophoging terrein. Als het terrein is opgehoogd, dan richten we het opnieuw met groen en dragen we het in onderhoud en beheer over. Dit hebben we destijds niet opgenomen in het bestek met de aannemer die de herstructurering uitvoert.

15. *Gebiedsvisie omgeving Chemelot*

Met de provincie en Chemelot zijn een proces gestart om met de samenleving een gebiedsvisie te ontwikkelen. Een visie met een duurzaam evenwicht tussen de kansen en de nadelen van een florerende economie. En waarin we de groei van het bedrijfsleven ondersteunen met de volgende elementen...

- de kwaliteit van de leefomgeving en het milieu waarborgen, zonder geluidsoverlast en verkeersproblemen, binnen huidige risicocontouren;
- Verduurzamen economie, zoekend naar het evenwicht tussen duurzame werkgelegenheid en een leefbare, gezonde omgeving;
- ontwikkeling van Lexhy met campusfaciliteiten en kantoren, onder de voorwaarde van compenserende maatregelen in Graetheide. Graetheide blijft groen;
- Zoveel mogelijk behoud van het buitengebied met de kenmerkende landschapselementen;
- Stimuleren biodiversiteit;
- Een gezonde leefstijl en leefomgeving waarborgen;
- met draagvlak en inbreng van onze inwoners.

Op basis van een uitvoeringsprogramma zal blijken welke investeringsmiddelen we nodig hebben voor 2021-2024.

16. *Gymnastiekvoorziening DaCapo college / Gymnastiekvereniging Swentibold*

De leerlingen van het DaCapo College moeten voor hun gymnastiekonderwijs te voet of met de fiets/scooter naar de Stadsporthal of de gymzaal aan de Valkstraat. De levert veel verkeer op in Limbrichterveld en verlies aan lestijd voor het onderwijs. Als er bij het DaCapo College aan de Havikstraat een gymnastiekvoorziening komt, dan kan deze voorziening geschikt gemaakt worden voor gymnastiekvereniging Swentibold. Die is immers ook naarstig op zoek naar een geschikte locatie voor haar meer dan 1.000 leden. Hierdoor heeft de vereniging een alternatief voor de eerder beoogde verbouwing van de Mikojel-sporthal tot een monofunctionele sportaccommodatie.

17. *Projecten in het kader van de toekomstvisie (investering en exploitatie)*

We ontwikkelen op ons verzoek en in afstemming met de Provincie een visie 2030 voor keuzes die van belang zijn voor ontwikkelingen op nationaal, regionaal en lokaal niveau (en functies voor de diverse kernen/centra in de gemeente). Met deze visie sluiten we aan bij één van de belangrijke uitkomsten van de gesprekken over het coalitieakkoord. Vooral uit de gesprekken met de stakeholders bleek dat men een

duidelijke stip op de horizon miste. Waar willen we staan in 2030? Wat zijn de doelen en resultaten die we dan moeten bereiken? Immers zo ontwikkelen een gezamenlijk kompas voor de koers van Sittard-Geleen 2030. Een stip op de horizon op basis waarvan we solide samenwerkingsafspraken kunnen maken met maatschappelijke partners, bedrijfsleven en inwoners van onze stad.

De toekomstvisie geeft richting aan onze inzet op strategische dossiers. En maakt ook duidelijk dat externe partners een groot deel van de toekomstvisie moeten realiseren. Met de gemeente in een faciliterende en aanjagende rol. Om die rol te kunnen vervullen hebben we investerings- en procesmiddelen nodig.

18. *Projecten in het kader van het Bestuurlijk Afsprakenkader (investering en exploitatie)*

Aanleiding voor het nu voorliggende bestuurlijk afsprakenkader is de brief van GS van 26 juni 2019. Daarin spreekt GS zich uit voor de ontwikkeling van zo'n kader om de financiële huishouding van gemeenten te versterken en om samen programma's uit te voeren. Sittard-Geleen is centrumgemeente van de Westelijke Mijnstreek. Deze regio staat voor een aantal grote opgaven in het economische, fysieke en sociale domein. De Westelijke Mijnstreek is belangrijk voor de economische ontwikkeling op regionaal en nationaal niveau. Sittard-Geleen speelt daarbij een belangrijke rol. Niet alleen als centrumgemeente maar ook als gemeente waar veel van de activiteiten feitelijk/fysiek plaatsvinden. En waar inwoners geconfronteerd worden met de (cumulatieve) effecten van de verschillende activiteiten. Het is wenselijk de inspanningen van gemeente, regio en provincie goed op elkaar af te stemmen. Zo leveren de afzonderlijke inspanningen in de verschillende opgaven synergie en meerwaarde op. Daarbij is gecoördineerde inzet nodig om aanvullende middelen van het Rijk en Europa te krijgen en effectief te kunnen inzetten. Met dit Bestuurlijk Afsprakenkader willen provincie en gemeente de uitvoeringskracht en middelencoördinatie voor gemeenschappelijke belangrijke regionale opgaven versterken. En tegelijkertijd de financiële huishouding van de gemeente bestendigen en zo mogelijk verbeteren. Dit afsprakenkader heeft het karakter van een brede en strategische samenwerkingsagenda tussen gemeente en provincie op de volgende onderwerpen: economische structuurversterking, energietransitie, mobiliteit en bereikbaarheid, leefbaarheid (leefbaarheidsfonds Holtum), veiligheid, de transformatieopgave wonen, cultuur, sport, gezondheid, jeugd en jongeren.

19. *Algemene investering in de gemeente*

Naast bovenstaande investeringsvoorstellen stellen we voor om € 4 mln. aan investeringsruimte te reserveren. Dit bedrag zetten we in om verdere impulsen te kunnen geven aan de uitvoering van het coalitieakkoord/ addendum. De daadwerkelijke concretisering van dit bedrag werken we in afzonderlijke voorstellen uit.

Exploitatievoorstellen

In onderstaande tabel geven wij u inzicht in het richtinggevende exploitatieprogramma en de voorstellen die hier onderdeel van uitmaken.

Tabel exploitatievoorstellen

	Exploitatievoorstellen <i>bedragen x € 1.000</i>	2021	2022	2023	2024
1	Verhogen beheerniveau IBOR	726	726	726	726
2	Verhogen beheerniveau bedrijventerreinen		80	80	80
3	Parkeertarieven (incl. fietsparkeren)	500	500	500	500
4	Verhogen mantelzorgcompliment	105	105	105	105
5	Programma veiligheid (BOA's crisisbeheersing)	177	450	450	450
6	Aanjaagmiddelen realisatie voedselbossen	45			

	Exploitatievoorstellen <i>bedragen x € 1.000</i>	2021	2022	2023	2024
7	Aanjaagmiddelen energievraagstukken, duurzaamheid en SDG's (Sustainable Development Goals)	50	50	50	50
8	Benodigde middelen NOVI - POVI	200			-
9	Gemeenschapsaccommodatie Odasingel 90	(90)	(90)	(90)	(90)
10	Huisvesting wijkbeheer	pm	pm	pm	pm
11	Initiatieven 1 miljoen bomenplan	75			
12	Interventies sociaal domein		300	300	300
13	Landschapspark Oost en fietspad	pm	pm	pm	pm
14	Proeftuin Zeeheldenbuurt	150	150		
15	Propositie Samen Duurzaam	295			
16	Revitalisering Geleen Zuid	150	150	150	150
17	Jongerenparticipatie	30			
18	Representatie	100	100	100	100
19	Projecten in het kader van het BAK / Toekomstvisie	300	300	500	500
	Totale lasten exploitatievoorstellen	2.813	2.821	2.871	2.871

1. *Verhogen beheerniveau IBOR*

Momenteel onderhouden we de openbare ruimte onderhouden op beheerniveau *Laag*. De openbare ruimte met het openbaar groen bepalen in belangrijke mate de woonomgeving en het beeld van de stad. Daarom is het wenselijk, volgens de ingediende motie, om in de woonwijken en centra in ieder geval het beheerniveau te verhogen van de beheergroepen 'groen en reiniging'. In de woonwijken betekent dit van beheerniveau 'laag' naar 'basis' en in de centra van 'laag' naar 'hoog'. Om zo het beeld en de beleving openbare ruimte in woonwijken en centra te verbeteren. De uitvoering van dit voorstel betekent overigens dat we nieuwe beheerplannen moeten vaststellen. Dit geldt ook voor het volgende voorstel.

2. *Verhogen beheerniveau bedrijventerreinen*

De staat van de openbare ruimte op bedrijventerreinen is een belangrijk element dat bijdraagt aan het vestigingsklimaat in de gemeente. Het huidige lage beheerniveau is een doorn in het oog van de ondernemers. Dit onderwerp wordt regelmatig aangekaart door de belangenvertegenwoordigers zoals BSG en Parkmanagement Westelijke Mijnstreek. Het ongenoegen blijkt overigens ook uit de ondernemerspeiling die in 2019 is uitgevoerd.

Het verhogen van het beheerniveau openbare ruimte is voor de hele gemeente aan de orde. Aanvullend op de motie onder punt 1, behoren bedrijventerreinen daar ook toe. Vooruitlopend op de beschikbaarstelling van de middelen vanaf 2022 zetten we in 2021 al de eerste stappen om het beheerniveau van de bedrijventerreinen te verbeteren. Dit gebeurt binnen de beschikbare middelen voor het verhogen beheerniveau IBOR, zoals toegelicht bij voorstel 1. Met name door de kerncentra-gebieden te verkleinen en alleen deze op beheerniveau 'hoog' te zetten.

3. *Parkeertarieven (inclusief fietsparkeren)*

De raad heeft bij de vaststelling van de programmabegroting 2019 en 2020 moties¹ aangenomen. Die hebben invloed op de hoogte van parkeerinkomsten. Voor 2021 stellen we opnieuw de parkeertarieven vast. We houden hierbij rekening met de resultaten van de Proeftuin Centrum Geleen en met de belangen van ondernemers en bezoekers. Voor het centrum Sittard willen we een langer verblijf per bezoek stimuleren en breiden we het aantal uren bewaakt fietsparkeren uit. Voor 2021 stellen we de parkeertarieven bij het Zuyderland ziekenhuis opnieuw vast. De gemeenteraad stelt de parkeertarieven

vast in de raadsvergadering van 15 december aanstaande en er is nu reeds financiële ruimte gecreëerd om dit voorstel uit te werken.¹ *Motie parkeren en gedifferentieerd parkeerbeleid van 13-11-2018 en motie inzake parkeertarieven Zuyderland Ziekenhuis van 14-11-2019.*

4. *Verhogen mantelzorgcompliment*

De raad heeft besloten om het mantelzorgcompliment (een geldbedrag van € 175,- en in 2018 van € 150,-) vanaf 2019 te laten vervallen (bezuinigen). Hiervoor in de plaats stellen we, met medewerking van sportorganisaties en de Domijnen, kaarten beschikbaar voor sport- en culturele evenementen of een cadeaubon van € 15,-. Mantelzorgers kozen massaal voor de vrij besteedbare cadeaubon. Op basis van het verzoek in de motie zien we ruimte om de mantelzorgwaardering vanaf 2020 permanent te verhogen naar een lokale cadeaubon van € 50,-. Hiervoor hebben we in de 3^e programmarapportage incidenteel middelen vrijgemaakt en vanaf 2021 structureel een bedrag opgenomen.

5. *Programma veiligheid*

Crisisbeheersing:

De uitbraak en gevolgen van het coronavirus laat onomstotelijk zien dat we crises en rampen niet kunnen voorspellen. Ze kunnen plotseling en in alle hevigheid ontstaan. Dit onderstreept het belang van een goede voorbereiding op rampen en crises, ook in Sittard-Geleen. Een versteviging binnen het thema Crisisbeheersing is noodzakelijk om risico's in de voorbereiding, bestrijding en nazorg te beperken. De versteviging vindt zijn basis in een aantal ontwikkelingen met daaraan gekoppelde noodzakelijke werkzaamheden (0,5 fte). Zoals de gemeentelijke rol invullen voor de crisisbeheersing rondom Chemelot, de gemeentelijke crisisorganisatie versterken en de bestuurlijke advisering verzekeren bij regionale ontwikkelingen in crisisbeheersing. Maar ook het intensiveren van de samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg binnen de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan.

Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's):

Boa's vervullen een duidelijke en onmisbare rol in de lokale handhaving van wet- en regelgeving. De werklust van de BOA's is momenteel onevenredig groot en het wijkgerichte werken staat onder druk. Het takenpakket van de BOA's wordt steeds breder en complexer door autonome ontwikkelingen. Voor de thema's gaat het om de noodzakelijke aanpak van overlast: van parkeren, stookoverlast en hondenpoep tot overlast die een integrale aanpak vraagt zoals afval, hangjongeren, personen met verward gedrag, arbeidsmigranten en dak/thuislozen. De vraag naar zichtbaarheid, vindbaarheid en aanspreekbaarheid wordt steeds groter en onze inwoners verwachten steeds meer van onze dienstverlening. Daarom moeten we de rol van de wijkboa's verstevigen en het aantal gemeentelijke boa's – conform coalitieakkoord 2018-2022 – uitbreiden. Alleen dan kunnen we het BOA-toezicht en handhaving in de openbare ruimte voor de toekomst verzekeren. En kunnen we problemen en signalen in de wijken proactief en integraal te lijf gaan. Alleen zo kunnen we inspringen op de behoefte/roep van onze inwoners en ondernemers.

6. *Aanjaagmiddelen realisatie voedselbossen*

In het coalitieakkoord hebben we de ambitie uitgesproken om voorop te lopen naar een duurzame toekomst. Vergroening van onze gemeente is daarbij één van de pijlers. Te veel steen en asfalt leidt plaatselijk tot 'hittestress'. Samen met inwoners en bedrijven gaan we aan de slag met klimaatadaptatie. Het vergroenen van onze gemeente zorgt daarbij voor lagere temperaturen en minder wateroverlast bij noodweer. Bovendien draagt het bij aan de biodiversiteit en aan de belevingswaarde die een groene leefomgeving biedt. Bewonersgroepen, verenigingen, scholen, bedrijven en natuurorganisaties uit onze gemeente, hebben diverse initiatieven ontwikkeld en ingediend. Initiatieven die een bijdrage leveren aan de gemeentelijke ambitie om de openbare ruimte en het landelijk gebied te vergroenen en te verduurzamen. De initiatieven lopen in omvang en aard uiteen. Van het vergoenen van de openbare ruimte, het planten en onderhouden van hoogstamboomgaarden tot het realiseren van een 20 hectare groot voedselbos. Burgers en bedrijven participeren niet alleen. In vrijwel alle gevallen zijn zij de

initiatiefnemers en de trekkers van het plan. Wij vervullen een faciliterende en aanjagende rol. Dit doen we door partijen bij elkaar te brengen, waar nodig grond beschikbaar te stellen en een éénmalige bijdrage te leveren in de plan-(t)kosten.

7. *Aanjaagmiddelen energievraagstukken, duurzaamheid en Sustainable Development Goals*

We hebben geld nodig om het urgentiegevoel rond het energievraagstuk en duurzaamheid te versterken via gerichte acties. Ook stellen we voor geld beschikbaar te stellen de Sustainable Development Goals extra impulsen te geven.

8. *Benodigde middelen NOVI – POVI*

In de aanpak NOVI-gebied Zuid-Limburg staat een duurzame toekomst voor Zuid-Limburg met brede welvaartsgroei centraal. Met zijn krachtige economie in een internationaal speelveld draagt Zuid-Limburg bij aan het BNP van Nederland. Dit kan nog krachtiger worden als we omvormen naar een circulaire samenleving. Tegelijk kent Zuid-Limburg een krimpende en vergrijzende bevolking. Om toekomstig succesvol te zijn wil Zuid-Limburg zijn aantrekkingskracht versterken. Dit door in te zetten op grensoverschrijdende agglomeratievorming en door de aantrekkelijkheid van de steden, leefomgeving en landschap te versterken en daardoor ook de gezondheid en welzijn van onze inwoners positief te beïnvloeden. In combinatie met goede, duurzame regionale en grensoverschrijdende verbindingen en een goede verbinding met Eindhoven/ Randstad kunnen we hiermee blijvend een grote bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Nederland. De gezamenlijke aanpak van het NOVI-gebied kan gezien worden als een opmaat naar een duurzame samenwerking via een Nationaal Programma.

9. *Gemeenschapsaccommodatie Odasingel 90*

De realisatie van investeringsvoorstel 9 leidt tot aanvullende besparingen in de exploitatie. Deze besparingen hebben vooral betrekking op het beëindigen van bijdragen in de huur.

10. *Huisvesting wijkbeheer*

De realisatie van investeringsvoorstel 2 leidt tot aanvullende kosten in de exploitatie. De omvang van deze kosten kunnen we nu nog niet uitdrukken. In het voorstel van de daadwerkelijke kredietvotering nemen we deze aanvullende kosten - inclusief dekkingsvoorstel - mee.

11. *Initiatieven 1 miljoen bomenplan*

Zie toelichting bij exploitatievoorstel 6.

12. *Interventies sociaal domein*

Het is de ambitie van alle Zuid-Limburgse gemeenten om in 2030 een kwart van de Zuid-Limburgse achterstanden ten opzichte van het landelijk gemiddelde te hebben ingelopen en zo te werken aan gezonde en kansrijke generaties, zo ook in Sittard-Geleen. In de aanpak staat daarbij de focus op de jeugd centraal. Uitgangspunt is, zo preventief als mogelijk, te werken aan het versterken van het veilig, gezond en kansrijk opgroeien van onze kinderen in vijf opeenvolgende levensfasen. We zien dat problemen van inwoners optreden of verergeren terwijl preventie of een tijdige interventie dit had kunnen voorkomen. Juist door al heel vroeg en meer te investeren in onderwijs, opvoedondersteuning, VVE, jongeren- en welzijnswerk kun je de gezondheid, het welbevinden, de veerkracht van mensen verbeteren. Daar gaat het in de eerste plaats ook om: gezonde kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen in Sittard-Geleen die zich goed voelen, gezien worden, perspectief hebben, ook financieel gezond zijn en mee doen. En uiteraard draagt dit ook bij aan het terugdringen van de kostenstijging in de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Om ondersteuning en zorg te voorkomen moeten wij stevig inzetten op preventie, aanvullend op de Zuid-Limburgse aanpak. We zijn al goed op weg, denk aan de preventiecoalitie, het programma Trendbreuk en het sportakkoord in wording. Echter voor zowel de uitvoering van de Zuid-

Limburgse aanpak als de lokale versteviging hiervan zijn extra middelen nodig. Op lange termijn verdienen we dat terug en zo gaan de kosten voor de baten uit

13. Landschapspark Oost en fietspad

De realisatie van investeringsvoorstel 3 leidt tot aanvullende kosten in de exploitatie. Deze hebben betrekking op het areaal. We kunnen de omvang van deze kosten nu nog niet duiden. In het voorstel van de daadwerkelijke kredietvotering nemen we deze kosten - inclusief dekkingsvoorstel - mee.

14. Proeftuin Zeeheldenbuurt

De realisatie van investeringsvoorstel 4 leidt tot aanvullende kosten in de exploitatie. Deze kosten hebben betrekking op de voorbereiding van het project.

15. Samen Duurzaam

Het samen (beter) doen. De kracht en ideeën uit de gemeente halen. Dat vinden we belangrijk. Daarom vragen we onze inwoners, ondernemers en andere partners zoals zorg-, welzijns- en koepelorganisaties steeds om mee te denken en mee te praten. Daar zijn we begin 2019 mee gestart in de vorm van interactieve 'Samen Duurzaam'-werksessies op de thema's innovatie & arbeidsmarkt en Jeugd & gezondheid. Met als gevolg een nieuwe gelijkwaardige manier van samenwerken én co-creëren met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen in Stadslabs. De Stadslabs Geleen Circulair en Historisch Sittard zijn sinds begin 2020 actief en leiden tot daadwerkelijke acties die de centra versterken. De gemeente heeft dit mogelijk gemaakt door partijen in verbinding te brengen en te ondersteunen met de begeleiding van innovatie-experts. 2021 wordt het jaar om de activiteiten van de bestaande Stadslabs uit te breiden en initiatieven vanuit de samenleving te versnellen in nieuwe Stadslabs. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzame bedrijventerreinen en voorkomen van vroegtijdige schooluitval van jongeren. Voor beide is geld nodig om te verbinden, te faciliteren en aan te jagen.

16. Revitalisering Geleen Zuid

De realisatie van investeringsvoorstel 2 leidt tot aanvullende kosten in de exploitatie. Dit betreft proceskosten om het revitaliseringsproject voor te bereiden.

17. Jongerenparticipatie

In 2018 hebben we de dialoog met de samenleving gevoerd. Toen is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor onze jongere inwoners. Aandacht voor een nieuwe generatie die we willen binden aan Sittard-Geleen. In de dialoog met inwoners vertelden jongeren dat ze het fijn wonen vinden in de dorpen en wijken. Ze hebben het gevoel dat er vaak te weinig voor hen te doen is. In de praktijk blijkt dat veel jongeren niet weten wat er allemaal te doen is in onze gemeente. We weten deze groep nog niet goed te bereiken. Om een aantrekkelijke gemeente te zijn voor jongeren is het belangrijk jongeren permanent te betrekken bij gemeentelijk beleid. Via het oprichten van bijvoorbeeld een jongerenpanel kunnen we de mening van de jeugd beter meenemen in beleidsvoorbereiding. Ook het breder oprichten van Kinderwijken (naar het voorbeeld in Sittard-Oost) kan hieraan bijdragen.

Momenteel voert de jongerencliëntenraad een onderzoek uit naar de wensen van de jongeren in Sittard-Geleen. Bij de ontwikkeling van de Toekomstvisie is de Breakfastclub (BFC) betrokken. Zij vertegenwoordigen een groep van circa 350 jongeren die actief willen zijn bij kunst, cultuur en sport en zijn op zoek naar een plek om hier vorm en inhoud aan te geven. Voor communicatiemiddelen, uitbreiding van de jongerenwijkteams en een plek voor de jongeren van de BCF is een bedrag nodig van € 30.000 euro per jaar. Dit geld is er nu nog niet.

18. Representatie

We hebben gesproken over het aankomende Representatiebeleid. Conclusie van deze opiniërende bespreking is dat we gemeentelijke ontvangsten, relatiebeheer en representatieve relatiegeschenken een kwalitatieve impuls willen geven. Professionaliteit, gastvrijheid en duurzaamheid zijn hierbij de uitgangspunten. Ook omdat de raad groot belang hecht aan een positieve en professionele uitstraling van de vertegenwoordigers van de gemeente

19. Projecten in het kader van het BAK/ Toekomstvisie 2030

Naast de beschikbare investeringsbedragen voor het BAK en de Toekomstvisie (zie investeringsvoorstellen 17 en 18) hebben we ook exploitatiemiddelen nodig voor deze twee onderdelen. Voor het BAK gaat het om onze bijdrage in de cofinanciering van exploitatieonderdelen, waaronder bijvoorbeeld het leefbaarheidsfonds Holtum (€ 0,1 mln.). Voor de uitvoering van de Toekomstvisie is het belangrijk dat we proces- en/ of aanjaagmiddelen hebben om initiatieven in de samenleving te kunnen stimuleren. We hebben hiervoor structureel € 0,5 mln. nodig. Passend binnen de beschikbare middelen stellen we nu voor in 2021 en 2022 jaarlijks € 0,3 mln. beschikbaar te stellen. In de voorbereiding van de jaarrekening 2022 gaan we de reserves en overlopende posten herijken. We stellen voor eventuele voordelen hieruit te koppelen aan de ophoging van genoemde exploitatiebudgetten met jaarlijks € 0,2 mln., zodat het totale budget ook in deze jaarschijven € 0,5 mln. bedraagt.

Dekkingsrichtingen

Uit de tabellen voor de investerings- en exploitatievoorstellen blijkt hoeveel we nodig hebben om deze voorstellen uit te kunnen voeren. In onderstaande tabel laten we zien hoe we de benodigde middelen kunnen dekken.

Dekking investerings- en exploitatievoorstellen	2021	2022	2023	2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Reële kapitaallasten investeringsvoorstellen	(90)	(1.150)	(2.090)	(3.250)
Totale lasten exploitatievoorstellen	(2.813)	(2.821)	(2.871)	(2.871)
Totaal benodigd voor investerings- en exploitatievoorstellen	(2.904)	(3.971)	(4.961)	(6.121)
Dekkingsrichtingen:				
- Beschikbare kapitaallasten in begroting (€ 31,3 mln.)	780	900	1.400	2.000
- Inzet surplus begroting 2021, incl. meerjarenraming 2021-2024	324	9	487	21
- Extra OZB verhoging	1.500	2.800	3.300	3.800
- Vrijval reservering bijdrage SSC-ZL	300	300	300	300
- Dekking herijking reserves / overlopende posten	pm	pm	pm	pm
Totaal beschikbaar voor investerings- en exploitatievoorstellen	2.904	4.009	5.487	6.121
Surplus (+) / Tekort (-)	0	38	526	0

Uit bovenstaande tabel blijkt dat we voor de uitvoering van het totaal aan voorstellen in 2021 € 2,9 mln. nodig hebben. Dit loopt op tot € 6,1 mln. in 2024. Voor de dekking van deze bedragen stellen we het volgende voor:

- Inzet van de kapitaallasten die al in de begroting zijn opgenomen. Dit betreft de kapitaallasten van het beschikbare investeringsvolume van € 31,3 mln.;
- Inzet van de voordelige saldi uit de begroting 2021 inclusief meerjarenraming 2022-2024. Voor een toelichting hierop verwijzen we naar de actualisatie van het financieel perspectief in hoofdstuk 2;

- Een extra verhoging van de OZB. In onderstaande tabel geven we aan hoe deze jaarlijkse verhoging is opgebouwd. Deze verhoging bestaat naast de reguliere indexatie uit een extra verhoging. Richtinggevend koppelen wij deze extra verhoging van 3% in 2021, 2,5% in 2022 en 1% jaarlijks in 2023 en 2024 voor de helft aan de investeringen en voor de helft aan de exploitatie. De verhoging voor 2021 met € 5,8% hebben we meegenomen in de berekening van de lokale lasten. Voor het effect op de woonlasten verwijzen wij naar paragraaf 5.1 Lokale heffingen. De voorgestelde verhogingen voor de jaren 2022 tot en met 2024 betrekken we bij de jaarlijkse tariefbepaling OZB.

OZB verhoging	2021	2022	2023	2024
Jaarlijkse extra verhoging OZB	3,0%	2,5%	1,0%	1,0%
Indexatie + oninbaarheid OZB	2,8%	2,5%	2,5%	2,5%
Totale verhoging OZB	5,8%	5,0%	3,5%	3,5%

- Inzet van de structurele reservering in de begroting voor ons aandeel in de GR Shared Service Center Zuid-Limburg. Deze GR verkeert in liquidatie.
- Inzet van voordelen uit de herijking van reserves/ overlopende posten. Zoals toegelicht bij het exploitatievoorstel 19 koppelen we eventuele voordelen vooralsnog aan verhoging van het exploitatie budget voor de uitvoering van het BAK en Toekomstvisie. We streven naar een verhoging in 2021 en 2022 met jaarlijks € 200.000.

Met de inzet van deze dekkingsrichtingen hebben we het volledige bedrag aan investerings- en exploitatievoorstellen in alle jaarschijven afgedekt. In 2022 en 2023 is sprake van een surplus van € 38.000 respectievelijk € 526.000. We stellen voor deze bedragen toe te voegen aan de algemene reserve.

Besluitvorming

Op basis van de uitwerking van dit hoofdstuk stellen wij de volgende beslispunten voor:

- **In afwachting van afzonderlijke raadsvoorstellen middelen beschikbaar stellen voor de voorstellen zoals opgenomen in:**
 - de tabel investeringsvoorstellen
 - inclusief de aan de investeringen gekoppelde exploitatievoorstellen:
 9. Gemeenschapsaccommodatie Odasingel 90
 10. Huisvesting wijkbeheer
 13. Landschapspark Oost en fietspad
 14. Proeftuin Zeeheldenbuurt
 16. Revitalisering Geleen Zuid
 19. Projecten in het kader van het BAK / Toekomstvisie
- **In afwachting van een afzonderlijk raadsvoorstel een bedrag van € 500.000 beschikbaar stellen voor aanpassing van de parkeertarieven, inclusief fietsparkeren.**
- **In te stemmen met de uitvoering, inclusief het beschikbaar stellen van middelen, voor de volgende exploitatie voorstellen:**
 1. Verhogen beheerniveau Ibor
 2. Verhogen beheerniveau bedrijventerreinen
 4. Verhogen mantelzorgcompliment
 5. Programma veiligheid
 6. Aanjaagmiddelen realisatie voedselbossen

- 7. Acties energievraagstukken, duurzaamheid en sustainable development goals
- 8. Benodigde middelen NOVI/ POVI
- 11. Initiatieven 1 miljoen bomenplan
- 12. Interventies sociaal domein
- 15. Propositie samen duurzaam
- 17. Jongerenparticipatie
- 18. Representatie

- In te stemmen met de dekking van de benodigde bedragen voor de investerings- en exploitatievoorstellen door:
 - Inzet van de binnen de begroting opgenomen kapitaallasten voor het beschikbaar investeringsvolume van € 31,3 mln.
 - Inzet van de voordelige saldi uit de begroting 2021, inclusief meerjarenraming 2022 tot en met 2024.
 - Inzet van een extra OZB verhoging van 3% in 2021; 2,5% in 2022, jaarlijks 1% in 2023 en 2024.
 - Inzet van de structurele reservering voor het gemeentelijk aandeel in de GR Shared Service Center Zuid-Limburg van jaarlijks € 300.000.
 - Inzet van voordelen uit de herijking van de reserves en overlopende posten aan de ophoging van exploitatiebudget voor het BAK en Toekomstvisie met jaarlijks € 200.000 in 2021 en 2022.
- Het surplus in de jaarschijven 2022 en 2023 ad € 38.000 en € 526.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

4. PROGRAMMAPLAN

4.1 INLEIDING

Begrotingsstructuur

In dit hoofdstuk wordt de begrotingsstructuur nader uitgewerkt in doelen en resultaten. Tevens wordt een relatie gelegd met het beschikbare budgettaire kader.

De begrotingsstructuur kent de volgende opbouw:

Programma		Taakvelden	
nr.	naam	nr.	naam
0.	Bestuur en Ondersteuning	0.1	Bestuur
		0.2	Burgerzaken
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
		0.4	Overhead
		0.5	Treasury
		0.61	OZB-woningen
		0.62	OZB-niet woningen
		0.63	Parkeerbelasting
		0.64	Belasting overig
		0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
		0.8	Overige baten en lasten
		0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)
1.	Veiligheid	0.10	Mutatie reserves
		0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten
2.	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	1.1	Crisisbeheersing en brandweer
		1.2	Openbare orde en veiligheid
		2.1	Verkeer en vervoer
		2.2	Parkeren
		2.3	Recreatieve havens
3.	Economie	2.4	Economische havens en waterwegen
		2.5	Openbaar vervoer
		3.1	Economische ontwikkeling
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
4.	Onderwijs	3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
		3.4	Economische promotie
		4.1	Openbaar (basis)onderwijs
5.	Sport, Cultuur en Recreatie	4.2	Onderwijshuisvesting
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
		5.1	Sportbeleid en activering
		5.2	Sportaccommodaties
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
		5.4	Musea
		5.5	Cultureel erfgoed
6.	Sociaal Domein	5.6	Media
		5.7	Openbaar groen en recreatie
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie

Programma		Taakvelden	
nr.	naam	nr.	naam
		6.2	Wijkteams
		6.3	Inkomensregelingen
		6.4	Begeleide participatie
		6.5	Arbeidsparticipatie
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18 +
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18 -
		6.81	Geëscaleerde zorg 18 +
		6.82	Geëscaleerde zorg 18 -
7.	Volksgezondheid en Milieu	7.1	Volksgezondheid
		7.2	Riolering
		7.3	Afval
		7.4	Milieubeheer
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria
8.	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
		8.3	Wonen en bouwen

De uitwerking vindt plaats langs de beantwoording op de volgende W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat doen we om dit te bereiken?
- Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?
- Wat mag het kosten?
- Wie betaalt mee?
- Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Beleidsindicatoren

In het gewijzigde BBV is aangegeven dat het voor gemeenten steeds belangrijker wordt om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties en hierbij vergelijkingen te kunnen maken met andere gemeenten. In dit verband is in het BBV een set van uniforme beleidsindicatoren voorgeschreven. De aan de indicatoren gekoppelde waardes zijn conform voorschrift ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl respectievelijk de gegevens uit de eigen begroting. De beleidsindicatoren zijn opgenomen bij de betreffende programma's.

Financiële tabellen

De financiële tabellen hebben we aangepast met het doel het inzicht in de budgetten per programma te vergroten. In de tabel 'Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten' geven we per programma inzicht in de ontwikkeling van de totale budgetten. Tevens lichten we op hoofdlijnen toe waarvoor we de programmabudgetten inzetten.

In de tabel 'Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten' nemen we de voorstellen tot aanpassing van de budgetten op. In deze tabel specificeren we deze bijstellingen naar baten, lasten en mutaties in reserves. Per bijstelling geven we de aard aan – autonome ontwikkeling, beleidskeuze of administratieve wijziging -. Tevens geven we aan of de bijstelling een incidenteel of structureel karakter heeft. Aansluitend op de tabel lichten we de bijstellingen inhoudelijk toe.

“Een gemeentebestuur met en voor de inwoners.

De inwoner neemt steeds meer zelf het initiatief, wil gehoord worden, wil meedoen.”

De uitgangspunten in dit programmablad geven richting aan de overige programmabladen met betrekking tot hoe we willen acteren en hoe we ons willen verhouden tot onze omgeving (inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en mede overheden).

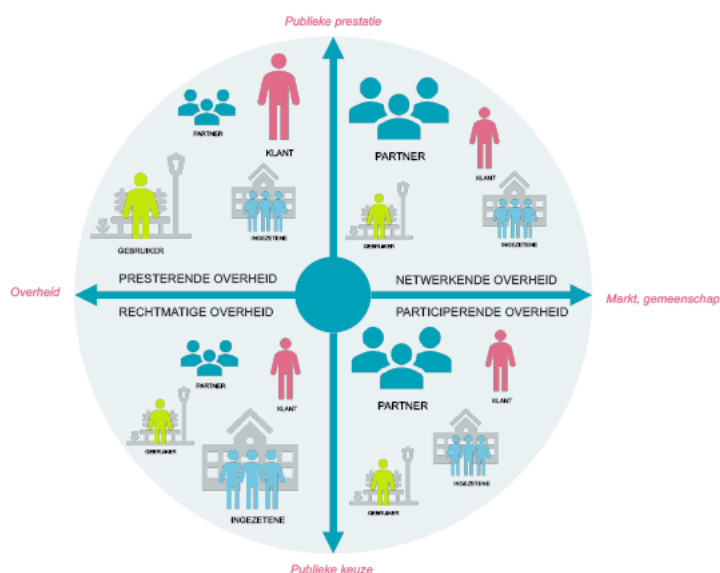
De klanttevredenheid en -vertrouwen staat voorop!

In ons optreden/dienstverlening willen we waarde opleveren voor onze inwoner, ondernemer en partner (de klant). Het realiseren hiervan is een samenspel tussen de participatie van onze omgeving, beleidsmatige keuzes, en de wijze waarop we onze producten en diensten leveren. En hoe we communiceren.

Om klanttevredenheid te realiseren, werken we vanuit het gegeven dat onze ‘klant’ c.q. ‘opdrachtgever’ verschillende rollen en vragen heeft. En die verschillen vragen ook om een andere aanpak en houding.

Ook als gemeente hebben we verschillende rollen. Van oudsher zijn we vooral ingericht op onze rol als presterende en rechtmatige overheid. Onze rol verschuift van bepalen naar faciliteren. Daarom versterken we de beweging naar een participerende en netwerkende overheid.

Wat willen we bereiken?

- Een goede uitvoering van onze “kernactiviteit” (in de rol van rechtmatige en presterende overheid) die aansluit op de behoeften van de samenleving.
- Inclusieve dienstverlening door fysieke toegankelijkheid van de gebouwen, toegankelijkheid van producten (denk aan de thuisbezorgmogelijkheden) en toegankelijkheid van informatie (bijvoorbeeld eenvoudig taalgebruik en de voorleesknoop op de website).
- Samenwerking, (mentaal) eigenaarschap en eigen initiatief in de samenleving stimuleren en faciliteren (in de rol van netwerkende en participerende overheid).
- Een eigentijds antwoord op integrale opgaven.
- Klantgerichte werkprocessen.
- Nieuw elan en een positief imago.
- De lobby versterken zodat gemeenten blijvend extra middelen krijgen voor gemeentelijke taken en integrale opgaven.

- De doelen uit dit programma zijn overkoepelend. Het effect van een sterke samenwerking en krachtige lobby komt op den duur tot uitdrukking in de andere programma's.

Wat doen we om dit te bereiken?

Doorontwikkeling dienstverlening

Met dit in ons achterhoofd werken we als bestuur en organisatie vanuit 9 principes aan de doorontwikkeling van onze dienstverlening.

1. Dienstverlening is van onze hele gemeente. Het realiseren van klantwaarde staat voorop.
2. We werken samen aan onze opgaven en stemmen onze organisatie hierop af.
3. We stimuleren initiatieven van klanten, gaan de samenwerking aan en voeren procesregie.
4. We kiezen de juiste serviceformule (manier waarop we ons product of dienst leveren) om de klant zo goed mogelijk te helpen. Simpel & Snel bij standaardproducten en diensten, Samen en op maat bij complexe vraagstukken, Co-creatie en partnerschap als we samen met onze omgeving aan het ontwikkelen zijn, Alert en rechtvaardig in onze toezichhoudende rol en Schoon, heel en veilig in onze rol van beheerder van de openbare ruimte.
5. We bedienen klanten gastvrij op het kanaal dat zij kiezen.
6. We vertrouwen onze medewerkers en klanten en bedienen ons van zo min mogelijk regels.
7. We streven naar eenvoud en bieden begrijpelijke en toegankelijke dienstverlening.
8. We maken gebruik van landelijke standaarden en oplossingen.
9. We bieden onze diensten, zoveel als mogelijk, tijd- en plaatsonafhankelijk aan.

De principes zijn al concreet zichtbaar bij de doorontwikkeling van de ondernemersdienstverlening en wordt in 2021 (in samenhang met de implementatie van de organisatievisie "Wij werken samen voor Sittard-Geleen" in de organisatievisie verder uitgerold/verankerd in de totale organisatie.

Toekomstvisie 2030

Daarnaast stellen we een Toekomstvisie 2030 op. Deze visie werkt vanuit 2021 uit naar een stip op de horizon in 2030. De Toekomstvisie 2030 versterkt de beweging naar een netwerkende en participerende overheid. Het is een visie van de samenleving en komt ook tot stand door dialoog mét de samenleving. De energie die hierbij vrijkomt houden we vast en ondersteunen we. Bovendien gaan we flexibel om met gemeentelijk beleid. We geven ruimte om te experimenteren en samen te werken met partners binnen en buiten de gemeente. We werken samen met andere gemeenten, provincie en ministeries om initiatieven uit de samenleving te ondersteunen. We blijven experimenteren met eigentijdse vormen van inspraak en participatie.

Lobby

Om voldoende middelen te krijgen voor onze opgaven, gaan we met onze partners voortvarend verder met de lobby richting het Rijk. De begrotingen van veel gemeenten staan al jarenlang onder druk, mede door de blijvende kostenstijging in het sociaal domein. Hierdoor hebben we te beperkte financiële ruimte om onze zeven opgaven te realiseren. Het G40-stedennetwerk en de VNG-lobby onderkennen de slechte financiële situatie van veel gemeenten en ondersteunen de lobby naar het Rijk.

Euregio

Sittard-Geleen wil zich explicieter positioneren als stedelijke centrumgemeente binnen de Euregio. Sittard-Geleen is zowel een industrieel centrum (Chemelot) als kruispunt door haar centrale ligging tussen de havens van Antwerpen / Rotterdam richting Duitsland en grote industriegebieden in België (Kempen met o.a. Hasselt en Genk, Luik), het Ruhrgebied in Duitsland, en Brainport Eindhoven en Greenport Venlo in Nederland. Hierdoor creëren we kansen en worden we aantrekkelijker als regio (Als de grensoverschrijdende samenwerking toeneemt/verbetert stijgt Sittard-Geleen van plek 49 naar 23 als aantrekkelijke regio (bron: atlas van Kansen)).

Hierbij zien we twee opgaves:

1. Versterken van het Oost-West denken

- Nauwe banden met de bestuurlijke en ambtelijke evenknieën aan zowel de Belgische als Duitse kant. Goede betrekkingen met de buurlanden maken snel schakelen mogelijk wanneer kansen zich voor doen of in tijden van crisis.
- Een economisch gelijk speelveld is nodig om de transities waar Limburg voor staat mogelijk te maken, te ontwikkelen en door te voeren. Hiervoor is tevens (het behoud) van voldoende talent essentieel.
- Draagvlak ontwikkelen bij de burger door samenwerking binnen het onderwijs (buurtalen in alle onderwijslagen), culturele sector, verenigingsleven en jongerenorganisaties.

2. Aantrekkingskracht van de Regio

- Inwonersgroei is cruciaal, door ontgroening en vergrijzing is grote druk op het arbeidsaanbod. Dat is een risico voor de economische groei.
- Agglomeratievorming versterkt de positie van Sittard-Geleen.
- Inzetten op branding & regioambassadeurs om gemeente meer op de kaart te zetten.
- Benadrukken unieke geografische punten (Grensmaas België, Westelijkste punt Duitsland etc.) o.a. ter benadrukking van toeristische mogelijkheden.

We willen dit aanpakken middels zowel een bottom-up (vanuit inwoners) als een top-down (vanuit bestuurlijke route) benadering door:

- Benutten en bijdrage leveren aan relevante netwerken zoals MAHHL+, EMRIC en EUREGIO Maas-Rijn.
- Versterken banden directe buurgemeenten.
- Intensievere kennisdeling met Provincie en andere grensgemeenten.
- Stimuleren lokale initiatieven gericht op grensoverschrijdende samenwerking.
- Benutten energie en kennis van regionale/lokale organisaties als Stichting Geen Grens.

Peilingen

We voeren regelmatig peilingen uit om inzicht te krijgen hoe inwoners hun woon- en leefomgeving en ondernemers het ondernemersklimaat ervaren. In het najaar van 2020 hebben we de laatste burgerpeiling uitgevoerd. De laatste ondernemerspeiling is in 2019 uitgevoerd. De resultaten gebruiken we als input voor beleids- en organisatieontwikkeling en voor de doorontwikkeling van de dienstverlening. Resultaten hiervan zijn gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Ook jongeren adviesraad JONGK! peilt op dit moment de mening van jongeren over onder andere wonen, werken, school, veiligheid en vrije tijd. Deze uitkomsten worden meegenomen bij het formuleren van nieuw beleid.

Huisvesting

De huisvesting van de gemeente is verouderd. De huidige gebouwen zijn technisch en functioneel afgeschreven. Om te voldoen aan het Activiteitenbesluit per 1/1/2023 (Energie label C) en per 1/1/2030 (Energie label A) zijn forse investeringen nodig. De kosten om aan de wetgeving te voldoen wegen niet op tegen de kosten voor eventuele nieuwbouw en of renovatie. Daarnaast sluiten deze gebouwen niet aan op de eisen en wensen die de gemeente stelt om anders te werken (van buiten naar binnen). Als college hanteren wij het uitgangspunt om niet meer te investeren in de huidige huisvesting, maar te renoveren dan wel de gebouwen af te stoten. Nemen wij dit besluit niet dan moeten wij volgens de wet de gebouwen sluiten in 2023 en mogen wij ze niet meer gebruiken als kantoren. Door dit besluit kunnen wij volgens de wet deze gebouwen tot uiterlijk 1 januari 2025 benutten. Wij bestuderen op dit moment de alternatieven en mogelijkheden. Uiterlijk in de begin 2021 komen wij met voorstellen richting de Raad.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Vanuit onze dienstverleningsprincipes en onze rol van netwerkende en participerende overheid zijn we sterk gericht op samenwerking, klantwaarde voorop en (mentaal) eigenaarschap, eigen initiatief in de samenleving. De doelen uit dit programmablad vergen dan ook een gezamenlijke inspanning van bestuur, organisatie en omgeving.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen
Belastingssamenwerking gemeenten en waterschap
NV Bank Nederlandse gemeenten
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.
Enexis N.V.
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	AO/BK/AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			233.231	234.441	233.827	235.033
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- B1. Indexering belastingmaatregelen 2021	AO	S	1.283	1.283	1.283	1.283
- B2. 10-Jarencyclus reisdoc meer opbrengst	AO	S				150
- B3. Dividend deelneming Enexis	AO	S	-180	-180	-50	-50
- B4. BsGW OZB (hogere opbrengst)	BK	S	150	150	150	150
- B5. Diverse kleine verschillen	AW	I			-1	-3
- B6. Vervallen opschalingskorting	C	I	912			
Subtotaal baten			235.396	235.694	235.209	236.563
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-48.406	-48.346	-49.408	-50.032
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Indexering Supply tlv stelpost Inflatie	AO	S	37	37	37	37
- L2. Extra bijdrage BSGW inzake Waterschap	AO	S	-53	-53	-53	-53
- L3. Indexering belastingmaatregelen 2021	AO	S	-1.379	-1.379	-1.379	-1.379
- L4. Informatieveiligheid	AO	S	-83	-83	-83	-83
- L5. Aut. Groei Beveiliging mobiele devices	AO	S	-50	-50	-50	-50
- L6. Beheersmaatregel uitval online dienstverlening	AO	S	-75	-75	-75	-75
- L7. Indexering Supply	AO	S	-37	-37	-37	-37
- L8. Analyse kostenplaats Financiering	AO	S	-16	-151	469	849
- L9. Kapitaalslasten	AO	S	-2.372	-1.807	-1.705	-2.029
- L10. Indexering vergunningen	AO	S	-11	-11	-11	-11

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	AO/BK/ AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- L11. Indexering Subsidie Prof Inst 2021 tlv Stelpost	AO	S	593	593	593	593
- L12. Diverse kleine verschillen	AO	S	15	13	12	12
- L13. 10-Jarencyclus reisdoc tegenb stelpost	AO	I				-150
- L14. Indexering WMO Jeugd tlv stelpost inflatie	AO	S	1.721	1.721	1.721	1.721
- L15. Indexering zakelijke Lasten	AO	S	120	120	120	120
- L16. BsGW OZB (hogere opbrengst) storting voorz.	BK	S	-150	-150	-150	-150
- L17. Aanpassing budgetten MOP 2024	AW	I				-48
- L18. Doorbelasting capaciteit personeel	AW	I	1.267	1.834	1.834	1.834
- L19. Onderuitputting kap.lasten kredieten vg jaren	AW	I		700		
Subtotaal lasten			-48.879	-47.124	-48.165	-48.931
Saldo baten en lasten			186.517	188.570	187.044	187.632
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)			6.553	5.795	3.820	3.720
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- O1. Aanpassing budgetten MOP 2024	AW	I				48
Toevoegingen (na verwerking Rapportage-3)			-7.620	-9.158	-5.376	-5.376
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Saldo mutatie reserves			-1.067	-3.363	-1.556	-1.608
Saldo 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING			185.450	185.207	185.488	186.025

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1./L3. Belastingen

De gemeentelijke belastingen zijn geïndexeerd met 2,5%. De hogere baten worden ingezet voor de loon- en prijsontwikkelingen. Gemeente breed is deze wijziging budgettair neutraal.

B2./L13. 10-Jaren cyclus reisdocumenten

De 10 jaren-cyclus omtrent vervanging reisdocumenten start in 2024 met een nieuwe cyclus. De stelpost vermindering inhuur via flexibele schil (€ 150.000) vervalt hiermee en is budgetneutraal verwerkt door ophoging van de inkomsten van € 150.000.

B3. Dividend deelneming Enexis

De winstverwachting van de deelneming Enexis is neerwaarts bijgesteld, deze verwachting is opgenomen in de begrotingsbrief van de provincie.

L1./L7. Indexering

Omdat de gemeentelijke trend van afgelopen jaren laat zien dat de ICT-kosten m.b.t. onderhoud en licenties alsmat stijgen en wij verwachten dat deze trend ook in het komend jaar zal voortzetten, is in de huidige budgetvraag rekening gehouden met een bedrag ad € 37.000 aan indexeringskosten. Dit betreft 2% indexering over de relevante posten, waarbij een inschatting is gemaakt op welke posten de indexering al dan niet

betrekking zal hebben en op een reële indexering. Het opnemen van deze indexeringspost is noodzakelijk omdat deze kosten niet binnen de huidige ICT-begroting kunnen worden opgevangen. Dit maakt een budgetuitbreiding noodzakelijk, die gedekt kan worden uit de post Indexeringen.

L2. Extra bijdrage BSGW

Er is overeenstemming bereikt met het Waterschap inzake de verdeling van de proceskosten, hetgeen er toe leidt dat de bijdrage aan de BsGW met € 53.000 structureel stijgt.

L4./L5. Beveiliging ICT

De incidentele kosten voor monitoring, beveiliging mobiele devices en offline backup worden gedekt uit de reserve Informatieveiligheid (€ 300.000). De vervanging van de firewalls wordt binnen het reguliere vervangingsbudget gedekt. Naast de incidentele kosten is inmiddels duidelijk dat er een structurele verhoging van de benodigde capaciteit binnen ICT plaats moet vinden van 1fte.

De eisen m.b.t. de beveiliging van mobiele devices (end-point-protection) nemen toe gelijk met de toename van mobiele devices. In het licht van het uitgangspunt 'mobiel tenzij...' (visie op de organisatie) zullen we hierin ook een volgende stap moeten zetten en naar een hoger niveau van beveiliging moeten overgaan. De structurele kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen € 50.000 per jaar.

L6. Beheersmaatregel m.b.t. uitval online dienstverlening/verstoring in de gegevensuitwisseling

Bij de opgenomen risico's m.b.t. het uitvallen van de online dienstverlening en de consequenties van een verstoring in de (externe) gegevensuitwisseling is de uitbreiding van beheercapaciteit een beheersmaatregel om het risico te verkleinen. Momenteel ligt het beheer van de relevante softwarecomponenten bij 1 persoon. Bij afwezigheid of ziekte van deze persoon kan een onderbreking van de componenten niet direct opgevolgd worden, waardoor de online dienstverlening van de organisatie in gevaar komt. Hetzelfde geldt voor een verstoring in de gegevensuitwisseling (intern naar extern). Uitbreiding van de beheercapaciteit met 1 fte zorgt niet alleen voor een directe opvolging bij een verstoring, maar is ook van belang in de groei naar steeds meer digitale (lees: online) dienstverlening met inwoners en ondernemers. Op basis van deze beheersmaatregel wordt het risicoprofiel aangepast van 65% naar 35%.

L8. Financiering directe rentekosten

In 2020 zijn kortlopende leningen omgezet in langlopende leningen; dat levert een nadeel op van € 16.000 in 2021 en € 151.000 in 2022. Omdat het financieringstekort meerjarig berekend wordt tegen 1 % slaat het nadeel meerjarig om in een voordeel. € 468.000 in 2023 en € 846.000 in 2024.

L9./ L19 Kapitaalslasten

Dit betreft de mutatie van de kapitaalslasten als gevolg van de herberekening van de afschrijvings- en rentekosten op basis van de geprognoseerde boekwaardes 2021 tot en met 2024. Het voordeel in 2021 bedraagt € 540.000 met name als gevolg van doorschuiven van projecten naar latere jaren. Dit slaat om naar nadelen in 2022 en 2024 van € 147.000 en een voordeel in 2023 van € 50.000. Deze mutaties zijn verspreid over de diverse programma's. Daarnaast is in de jaarschijf 2022 een stelpost incidentele onderuitputting opgenomen van € 700.000. Deze post is gekoppeld aan de reeds beschikbaar gestelde kredieten over de periode 2002-2018.

L10. Indexering Vergunningen

Indexering van de bouwvergunningen ten laste van stelpost inflatie.

L11. Indexering Subsidie Professionele Instellingen 2021

Betreft de indexering van de subsidie van de Professionele instellingen ten laste van de stelpost inflatie.

L12. Diverse kleine verschillen

Betreft diverse kleine verschillen.

L14. Indexering WMO Jeugd tlv Stelpost Inflatie

Zie toelichting programma 6.

L15. Indexering zakelijke lasten

De tarieven van de zakelijke lasten zijn de afgelopen jaren gestegen en heeft zich niet kunnen terugverdienen in de huurstijgingen. Als gevolg hiervan dienen de budgetten structureel verhoogd te worden. De kosten kunnen gedekt worden uit de post Indexeringen.

B6. Vervallen opschalingskorting

Het opheffen van de opschalingskorting is een maatregel die komt uit het steunpakket voor coronamaatregel. Het Rijk heeft als incidentele algemene compensatie voor de coronacrisis de opschalingskorting (ook wel de korting lagere apparaatskosten genoemd) in 2020 en 2021 opgeheven. Dit levert in 2020 een voordeel op van € 0,4 mln. en in 2021 € 0,9 mln.

Beleidskeuze (= BK)

B4./L16. BSGW OZB opbrengst & storting in voorziening oninbaar

BsGW stelt jaarlijks een prognose op voor de oninbaarheid van de gemeentelijke belastingaanslagen. Deze prognose is al jaren hoger dan de reguliere storting van € 200.000 in de voorziening dubieuze debiteuren. De structurele storting in de voorziening wordt daarom vanaf 2021 verhoogd met € 150.000 naar € 350.000. Voor 2021 wordt het OZB-tarief verhoogd met 0,3% om de hogere kosten te dekken die ontstaan doordat belastingplichtigen de aanslag niet kunnen betalen.

Administratieve wijziging (= AW)

B5. Diverse kleine verschillen

Betreft diverse kleine verschillen.

L17./O1. Aanpassing budgetten MOP 2024

Betreft de administratieve wijziging van de onderhoudsbudgetten voor 2024 op basis van het meerjaren onderhoudsplan.

L18. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.1 BESTUUR						
Baten	41	65	65	65	65	65
Lasten	-3.928	-4.171	-4.019	-3.855	-3.827	-3.828
Saldo	-3.887	-4.106	-3.955	-3.790	-3.762	-3.763

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0.2 BURGERZAKEN						
Baten	1.319	1.066	1.059	969	904	1.679
Lasten	-2.582	-2.181	-2.219	-2.341	-2.316	-2.917
Saldo	-1.263	-1.115	-1.160	-1.372	-1.412	-1.238
0.3 BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN						
Baten	1.154	1.749	578	578	578	578
Lasten	-1.354	-1.496	-534	-533	-532	-531
Saldo	-200	253	45	45	46	47
0.4 OVERHEAD						
Baten	4.727	1.434	588	588	588	588
Lasten	-36.100	-35.664	-32.474	-31.724	-31.729	-31.659
Saldo	-31.373	-34.231	-31.887	-31.136	-31.142	-31.071
0.5 TREASURY						
Baten	1.788	1.205	880	878	877	875
Lasten	576	-37	-133	967	292	322
Saldo	2.364	1.167	747	1.845	1.169	1.197
0.61 OZB WONINGEN						
Baten	17.253	17.331	17.815	17.815	17.815	17.815
Lasten	-251	-589	-319	-319	-319	-319
Saldo	17.002	16.742	17.496	17.496	17.496	17.496
0.62 OZB NIET-WONINGEN						
Baten	33.225	33.531	34.467	34.467	34.467	34.467
Lasten	-541	-592	-629	-629	-629	-629
Saldo	32.684	32.939	33.838	33.838	33.838	33.838
0.63 PARKEERBELASTING						
Baten	2.624	2.233	2.800	2.800	2.800	2.800
Lasten	-1.055	0	0	-2	-2	-2
Saldo	1.569	2.233	2.800	2.798	2.798	2.798
0.64 BELASTINGEN OVERIG						
Baten	1.113	1.121	1.131	1.131	1.131	1.131
Lasten	-415	-367	-285	-285	-285	-285
Saldo	698	753	845	845	845	845
0.7 ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEM.FONDS						
Baten	166.140	176.431	176.016	176.404	175.985	176.567
Lasten		-839	-797	-663	-866	-1.439
Saldo	166.140	175.592	175.219	175.741	175.119	175.128
0.8 OVERIGE BATEN EN LASTEN						
Baten						

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	-67	-2.082	-7.471	-7.740	-7.951	-7.645
Saldo	-67	-2.082	-7.471	-7.740	-7.951	-7.645
0.9 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)						
Baten						
Lasten						
Saldo	0	0	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	183.667	188.146	186.517	188.570	187.044	187.633
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen	8.984	10.229	6.553	5.795	3.820	3.768
Toevoegingen	-15.094	-9.659	-7.620	-9.158	-5.376	-5.376
Saldo mutaties reserves	-6.110	570	-1.067	-3.363	-1.556	-1.607
Saldo 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	177.557	188.716	185.450	185.207	185.488	186.025

Toelichting algemeen en trendanalyse

De (gesaldeerd) voor het programma beschikbare 185,5 miljoen betreft de dekking voor de lasten van de overige programma's. De totale ontvangsten bedragen 242,0 miljoen en bestaan voornamelijk uit de diverse uitkeringen van 176,0 miljoen van het gemeentefonds en belastingenontvangsten in het kader van OZB en overige belastingen van 56,2 miljoen.

De totale lasten in dit programma bedragen 56,5 miljoen. De belangrijkste uitgavenposten betreffen kosten overhead van 33,5 miljoen. Hierin zijn de budgetten opgenomen die verband houden met de bedrijfsvoering. Het gaat om de uitvoering van de volgende taken: personeel en organisatie, financiën, inkoop, facilitaire zaken en huisvesting, automatisering en dataservices en communicatie. Daarnaast worden ook de budgetten die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen (college, raad) en de directe ondersteuning hiervan geboekt.

Binnen het taakveld burgerzaken is er een verscheidenheid van wettelijke verplichtingen. De uitvoering hiervan is georganiseerd binnen de stadswinkel (onder andere burgerzaken en klantcontactcentrum).

Binnen de mutaties reserves zijn alle toevoegingen en onttrekkingen van reserves op basis van genomen raadsbesluiten in dit programma geboekt. Het betreft hier de technische verwerking van de reservemutaties binnen alle andere taakvelden.

De trend die zichtbaar is, is dat de budgetten meerjarig lager uitvallen ten opzichte van 2020. De belangrijkste redenen voor dit verschil zijn als volgt:

- het saldo van de diverse mutaties van de reserves;
- de mutaties van de diverse uitkeringen van het gemeentefonds;
- de stijgende kosten van de overige lasten (zijnde voornamelijk inflatiekosten);
- Hogere belastingontvangsten in het kader van OZB en overige belastingen;
- lagere overheadskosten als gevolg van mutaties in doorbelaste personeelskosten;

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

De activiteiten binnen dit programma geven richting aan de wijze hoe onze gemeentelijke organisatie de integrale opgaven van onze gemeente oppakt. De hieronder genoemde gerelateerde beleidsnota's voorkomen dat we niet steeds het wiel opnieuw gaan uitvinden, maar dat we de initiatieven uit onze gemeente en organisatie gaan versterken.

Gemeentefonds

Er zijn drie risico's met betrekking tot het Gemeentefonds: het risico dat het Rijk bezuinigt op het Gemeentefonds, het risico dat de verdeling door het Rijk nadelig wordt herzien en het risico dat de bestaande verdelingsmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd. Deze risico's komen tot uitdrukking bij het analyseren van de gemeentefondscirculaires die minimaal drie keer per jaar worden gepubliceerd. (mei, september en december).

Rijksbeleid algemeen

Het Rijksbeleid blijft een belangrijke risicofactor. Decentralisatie impulsen vanuit het rijk naar gemeenten gaan vaak gepaard met budgettaire kortingen en/of overheveling van risico's (bijv. open-eind regelingen). Daarnaast hebben ook wetwijzigingen vaak aanzienlijke gevolgen voor het gemeentelijke takenpakket. Ofschoon de budgettaire consequenties meestal worden afgedekt via het gemeentefonds of een doeluitkering, blijft vaak lange tijd na invoering van een wijziging onduidelijk of en in welke mate deze compensatie toereikend is. Overigens worden de budgettaire consequenties van het rijksbeleid conform het uitgangspunt "gezamenlijk trap op, trap af" doorvertaald in de gemeentelijke begroting.

Effecten Corona

Door Corona is er een risico op onder andere lagere inkomsten parkeerbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting en OZB (oninbaarheid). Genoemde risico's zijn gekwantificeerd en opgenomen in de verplichte paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicomanagement'.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Landelijk	Periode
Waardering van burgers voor alle inspanningen van de gemeente	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.84	6.65	2018
Waardering ondernemers dienstverlening (in het algemeen) van de gemeente	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.80	6.37	2019
Waarderingscijfer burgers directe dienstverlening	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>6.10	6.75	2018
Waarderingscijfer ondernemers directe dienstverlening	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.60	6.43	2019
Waarderingscijfer burgers digitale dienstverlening	Waarderingscijfer "Waar staat je Gemeente?"	>6.50	6.85	2018
Waarderingscijfer ondernemers digitale dienstverlening	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.80	6.27	2019
Waardering samenwerking door burgers	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.41	6.67	2018

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Landelijk	Periode
Waardering samenwerking door ondernemers	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>4.50	5.60	2019
Waardering burgers voorlichting en communicatie	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>6.27	6.67	2018
Waardering ondernemers voorlichting en communicatie	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>4.80	5.86	2019
Vertrouwen burgers in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	Waarderingscijfer burgerpeiling waar staat je Gemeente	>4.88	6.10	2018
Waardering burgers betrokken- en oplossingsgerichtheid gemeente	Waarderingscijfer burgerpeiling waar staat je Gemeente	>3.79	5.03	2018
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	8,9	NB	2020
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,9	NB	2020
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	698	NB	2020
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + kosten externen	0,8% € 0,43 mln.	NB	2020
Overhead	% van de totale lasten	10%	NB	2020

Gerelateerde beleidsnota's

Programma Burgerparticipatie en wijkgericht werken

Visiedocument organisatie en manier van werken

Kadernota reserves en voorzieningen 2017

Kadernota vaste activa 2019

Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2019

4.3 PROGRAMMA - 1 - VEILIGHEID

“Onze inwoners hebben recht op een veilige samenleving. Niet alleen in cijfers, maar ook in beleving.”

Een veilige en prettige woon-, werk en leefomgeving voor onze inwoners vraagt om doorlopende aandacht voor de veiligheid. Het programma Veiligheid richt zich op de wettelijke- én de niet wettelijke taken van veiligheid. Denk daarbij aan brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid. Ook de externe veiligheid hoort daarbij.

Dit programma kent de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en Brandweer
- Openbare Orde en Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Voor het programma Veiligheid hebben we de volgende speerpunten:

- Sociale Veiligheid
 - o High Impact Crimes (HIC)
 - o Personen met verward gedrag
 - o Radicalisering en Polarisatie
- Ondernijning
- Externe Veiligheid

Wij willen een veilige en prettige woon-, werk- en leefomgeving voor onze inwoners. Het gaat daarbij niet alleen om het terugdringen van de objectieve onveiligheid (het niveau van criminaliteit en overlast, onder meer gebaseerd op de politiecijfers); We willen ook de subjectieve veiligheid verbeteren: hoe beleven onze inwoners de veiligheid, hoe veilig of onveilig voelen ze zich. We werken aan de betrokkenheid van inwoners en trekken samen op met veiligheids- en maatschappelijke partners om de veiligheidsproblematiek aan te pakken. Dit geldt voor elk veiligheidsthema, van woninginbraken tot crisisbeheersing. We proberen zo veel mogelijk problematiek te voorkomen. Zo willen we aan de voorkant veiligheidsrisico's verkleinen, incidenten voorkomen en ons goed voorbereid op rampen en crises.

Wat doen we om dit te bereiken?

De thema's uit de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019-2022 sluiten aan bij de kernpunten uit het coalitieakkoord. Thema's als 'Sociale veiligheid' komen terug in de Toekomstvisie 2030.

In 2021 voeren we de volgende werkzaamheden en acties uit:

ALGEMEEN

Informeren Raad

We informeren de gemeenteraad minstens twee keer per jaar over hoe het ervoor staat met het (steeds) veranderende veiligheidsbeeld. Dat doen we via informatiesessies.

Uitvoeringsplan

Op basis van de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019-2022 maken we tweejaarlijks een uitvoeringsplan Integrale Veiligheid. Hierin staat wat we die twee jaren daadwerkelijk doen op het thema veiligheid. Ook voor 2021-2022 stellen we zo'n uitvoeringsplan vast.

CRISISBEHEER & BRANDWEER

Crisisbeheersing & evenementenveiligheid

In 2021 verstevigen we de samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Dit doen we in het kader van de uitvoering van het regionale meerjarenbeleidsplan 2020-2023 'Samen Veilig'. Dat geldt ook voor de aanbevelingen rondom crisisbeheersing en communicatie van Chemelot. Ook voeren we acties uit voor het project 'Samen Redzaam'. Zo faciliteren we oefeningen voor inwoners om hen voor te bereiden op incidenten. En houden we de lokale crisisstructuur tegen het licht en verbeteren die als het nodig is. Het gaat dan onder meer om opleiden, trainen en oefenen. In aansluiting op het evenementenvergunningenbeleid ontwikkelen we een raamwerk voor evenementenveiligheid op het gebied van crowdmanagement.

Implementatie Omgevingswet en Programma Externe Veiligheid

In 2021 richten we ons vooral op de voorbereiding en invoering van de Omgevingswet en op het programma externe veiligheid. De nodige voorbereidingen van dit programma hebben we al gedaan. Hoewel we door de coronaperiode vertraging hebben opgelopen, willen we het programma in 2021 toch afronden. Uiteraard houden we in het programma ook rekening met de ambitie en de uitkomsten van de Technische Veiligheidscommissie (TVC). Die gaat in op verdere invulling van de gezamenlijke veiligheidsvisie Chemelot. Ook dit proces heeft vertraging opgelopen.

Spoor en emplacement

Onze gemeente heeft te maken met vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor. Onze organisatie zoekt steeds naar mogelijkheden om de negatieve effecten op de leefomgeving zo klein mogelijk te houden. Liever nog om die te voorkomen. Sinds de inwerkingtreding van het Basisnet 2015 (regelgeving vervoer gevaarlijke stoffen) is het Rijk samen met alle betrokkenen, bezig verbeterpunten bij met name het vervoer over het spoor te onderzoeken en daar waar mogelijk door te voeren. Ook Sittard-Geleen werkt hieraan mee. Het lijkt erop dat emplacementen onderdeel gaan uitmaken van het Basisnet spoor. Bij het uitwerken hiervan zijn onze pijlers erop gericht dat met name het emplacement Sittard voldoende fysieke- en risicocapaciteit moet hebben, maar dat ook de leefkwaliteit nabij het emplacement gerespecteerd wordt. Het Rijk wil het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor vóór 2022 gereed hebben. Dit betekent voor ons, binnen de bestaande budgetten, in 2021 met zekerheid veel (extra) tijd en werk.

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Sociale veiligheid

Ook in 2021 willen we de veiligheidsbeleving van onze inwoners verbeteren. Daarom blijven we werken aan de aanpak van High Impact Crimes. Hierbij geven we extra aandacht aan woninginbraken. Dit doen we bij voorkeur preventief; voorkomen is immers beter dan genezen. Denk hierbij aan communicatie, de aanpak van ondeugdelijke sleutelkluisjes en controles Digitaal Opkopersregister (heling). Ook werken we met een repressieve, een intensieve en persoonsgerichte 'Top X-aanpak' binnen het Veiligheidshuis pakken we de veelplegers aan. We werken daarbij samen met de politie en de woningcorporaties in de taskforce Woninginbraken. Ook stimuleren en ondersteunen we (zo mogelijk) burgerparticipatie zoals buurtpreventieteams en whatsappgroepen. Ook willen we de aanpak 'Veilig Ontwerp en Beheer' voortzetten. Dit is één van de hoofdpunten in de aanpak van onveiligheidsgevoel. Met het project Buurtbemiddeling gaan we in 2021 verder. Dit is een project om woonoverlast aan te pakken.

Ondermijning

In 2021 blijven we op alle fronten aandacht vragen voor wat ondermijning betekent voor onze samenleving. We zijn er (mede) verantwoordelijk voor om ondermijning te signaleren. En dit op een goede manier aan te pakken. We benutten ogen en oren (en netwerken) in de wijken en zetten onze instrumenten proactief/voortvarend in. Hiermee vergroten we de weerbaarheid van de gemeente en de samenleving. We blijven ingrijpen waar dat nodig is via flex-team controles. Dat doen we ook via de projecten 'Hensplantages' in

Sittard-Geleen en 'Spookbedrijven' in de Westelijke Mijnstreek. Die zijn overigens t/m 2021 gefinancierd via het landelijke Ondernijningsfonds. Ook grijpen we projectmatig in als het gaat om spookbewoning. Deze projecten vragen eind 2021 om borging.

Een belangrijke gemeentelijke interventie is het consequent uitvoeren van het Damoclesbeleid. Dit betekent dat we ook in 2021 de productie- en handelslocaties van drugs aanpakken en drugspannen tijdelijk sluiten. Drugscriminaliteit en andere vormen van ondermijning, zoals het fenomeen Criminele samenwerkingsverbanden afkomstig van de Balkan, pakken we aan via een persoons- en netwerkgerichte aanpak. We doen dat samen met onze partners die zijn aangesloten bij het Regionaal Informatie Expertise Centrum Limburg. Daarnaast zetten we preventief in door samen te werken met (nieuwe) partners uit het Sociaal Domein en de nutsbedrijven. Via toepassing van de Wet Bibob werpen we barrières op o.a. om misbruik van vergunningen tegen te gaan.

Zorg en Veiligheid

Voor de aanpak van complexe problematiek is samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsketen essentieel. Deze samenwerking krijgt vorm door verbinding en afstemming met- en door de ketenpartners uit het zorg- en veiligheidsdomein alsook binnen de gemeentelijke organisatie. Zo kennen we nu al een gedeeld portefeuillehouderschap van dossiers op het snijvlak van zorg en veiligheid. Bijvoorbeeld:

- de aanpak van personen met verward gedrag;
- het programma 'Geweld Hoort Nergens Thuis' (geweld in afhankelijkheidsrelaties);
- re-integratie van ex-gedetineerden;
- de Wet verplichte ggz.

Daarnaast kenmerkt het gebiedsgericht werken zich door een integrale aanpak van sociaal domein, leefbaarheid en veiligheid. Daarbij schalen we op naar het Veiligheidshuis als er sprake is van ernstige multiproblematiek. Het Veiligheidshuis regisseert dan het proces van deze aanpak. Hierdoor kan er sneller en doelmatiger ingegrepen worden. Zo dringen we criminaliteit en overlast sneller terug.

We blijven daarom ook in 2021 onze samenwerking met onze veiligheid- en zorgpartners verstevigen. Daarbij willen we het Veiligheidshuis verder ontwikkelen naar een Zorg- en Veiligheidshuis. En ook de samenwerking met de Zuid-Limburgse Veiligheidshuizen verder verstevigen. De doorontwikkeling van de ketenaanpak zorg en veiligheid moet zo sluitend mogelijk zijn. Met de pilot 'Verbindingspunt Informatie en Advies (VIA) Zorg & Veiligheid' beogen we een optimale verbinding van informatie bij partners in de zorg- en veiligheidsketen over personen met verward gedrag. Als gemeente krijgen we steeds meer taken en verantwoordelijkheden in dossiers op het snijvlak van zorg en veiligheid. (Financiële) borging van de dossiers en aanpakken is essentieel en een aandachtspunt. Ook in programma 6 'Sociaal Domein' besteden we aandacht aan het thema zorg en veiligheid.

Buitengewoon Opsporingsambtenaren

Boa's vervullen een duidelijke en onmisbare rol in de lokale handhaving van wet- en regelgeving. De vraag naar zichtbaarheid, vindbaarheid en aanspreekbaarheid wordt steeds groter. Onze inwoners verwachten steeds meer van deze dienstverlening. De rol van de boa is dan ook aan verandering onderhevig. De boa's van deze tijd zijn veel meer dan 'bonnenschrijvers'. Ze zijn een spil in de wijk. Samen met inwoners, interne en externe partners willen ze problemen duurzaam oplossen. Bovendien dragen Boa's door hun zichtbaarheid en contacten in de wijk bij aan vroegtijdige signalering van bijvoorbeeld ondermijning en radicalisering. Helaas is er zoveel vraag naar inzet van boa's dat keuzes gemaakt moeten worden. Dit betekent niet alleen dat niet altijd alle gevraagde inzet geleverd kan worden, maar het betekent ook dat niet geïnvesteerd kan worden in een gezamenlijke en proactieve aanpak van problemen en signalen in de wijken. Veelal zal toezicht en handhaving hierdoor beperkt blijven tot reactief handelen. Door de veranderende rol van de boa's en de voorbeeldfunctie die zij hebben, is het van belang dat ook de reeds ingezette investering op ontwikkeling en uitbreiding van de

boa's en van de unit als geheel wordt voortgezet. In hoofdstuk 3 is een voorstel opgenomen om de capaciteit op dit vlak uit te breiden.

Informatiepositie (intelligence)

Onze informatiepositie is steeds belangrijker in de aanpak van onveiligheid. We blijven daarom investeren in onze informatiepositie zodat we informatie over trends, ontwikkelingen en fenomenen op een goede manier bij elkaar kunnen brengen, kunnen analyseren en benutten. Met een goede informatiepositie kunnen we de aanpak van veiligheidsfenomenen, zoals jeugdoverlast en woninginbraken, immers versterken.

We hebben de volgende speerpunten:

- preventief werken verder stimuleren;
- sneller zicht op wat er in wijken gebeurt, risicogroepen tijdig kunnen signaleren, zorgen dat zaken niet verergeren;
- betere integrale informatiepositie: integrale beelden kunnen maken, verbindingen maken tussen domeinen en hierdoor beter beleid en betere operationele acties kunnen uitvoeren;
- versterken bestuurlijke informatiepositie, ook voor de driehoek: beter in positie kunnen komen, beter regie kunnen voeren en beter keuzes kunnen maken voor de verdeling van inzet;
- gestructureerde aanpak en gebruik van intelligence: vanuit informatie werken wordt de standaard werkwijze, we maken onze aanpak en de effecten daarvan beter meetbaar en duurzamer.

Overige aandachtspunten

- Communicatie: We communiceren steeds meer over het thema Veiligheid. We willen via communicatie inwoners bewuster maken van wat bijvoorbeeld cybercriminaliteit, ondermijning en HIC-preventie kan betekenen.
- Cybercrime: In 2021 geven we bijzondere aandacht aan cybercrime-preventie. We maken hierbij gebruik van de activiteiten die het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en het Platform Veilig Ondernemen aanbieden. Deze activiteiten vinden plaats in samenwerking met inwoners, ondernemers, politie en andere ketenpartners;
- Cameratoezicht: In 2021 loopt de aanbesteding en het aanwijzingsbesluit 'Publiek cameratoezicht' af. Begin 2021 bieden we de gemeenteraad een evaluatie aan over de periode 2016-2021. In het aanbestedingstraject besteden we onder meer aandacht aan het langdurig garanderen van de kwaliteit van cameratoezicht.
- Betaald voetbal: samen met onze partners blijven we werken om het gedrag bij betaald voetbal te normaliseren. Dit doen we onder meer door een persoonsgerichte aanpak van 'hooligans'. Daarnaast hebben we aandacht voor verbetering van de fysieke stadionomgeving, in samenwerking met in- en externe partners.

Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?

Voor een doelmatige en slagvaardige hulpverlening rondom de openbare veiligheid werken we regionaal samen in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Hieronder vallen rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandweerbijstand. Onze belangrijkste samenwerkingspartners bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit zijn het Openbaar Ministerie, politie, de Belastingdienst en (boven)lokale partners. Als het gaat om de sociale veiligheid en persoonsgerichte aanpak, dan speelt het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek een belangrijke rol. Daarin werken we samen met een groot aantal ketenpartners en partijen uit het zorg- en veiligheidsdomein. Voor de aanpak van de High Impact Crimes trekken gemeente, politie en corporaties samen op in een taskforce. De samenwerking met het sociaal domein is van essentieel belang voor de persoonsgerichte aanpak van personen met verward gedrag en mogelijke radicalisering. Voor het veiligheidsgevoel van onze inwoners hebben we ook hún betrokkenheid nodig. Via de buurtpreventieteam en WhatsApp groepen leveren zij een belangrijke bijdrage aan het signaleren van onveilige en ongewenste situaties.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen
Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Voor verdere informatie over de verbonden partijen verwijzen we naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf 5.6.

Wat mag het kosten?**Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten**

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 1 VEILIGHEID	AO/BK/AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			1.453	1.083	1.083	1.083
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Subtotaal baten			1.453	1.083	1.083	1.083
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-14.392	-13.467	-13.218	-13.218
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Kapitaalslasten	AO	S	4	8	8	10
- L2. Doorbelasting capaciteit personeel	AO	S	-59	-626	-626	-610
- L3. Indexering Zakelijke Lasten	AO	S	-8	-8	-8	-8
Subtotaal lasten			-14.455	-14.093	-13.844	-13.826
Saldo baten en lasten			-13.002	-13.010	-12.761	-12.743
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)						
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Toevoegingen (na verwerking Rapportage-3)			250	147	0	0
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Saldo mutatie reserves			250	147	0	0
Saldo 1 VEILIGHEID			-12.752	-12.863	-12.761	-12.743

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten**Autonome Ontwikkeling (= AO)****L1. Kapitaallasten**

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L3. Indexering zakelijke Lasten

Betreft de indexering van de zakelijke lasten over de diverse programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 1 Veiligheid	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1.1 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER						
Baten	329	720	310	310	310	310
Lasten	-8.465	-8.660	-8.766	-8.241	-7.673	-7.671
Saldo	-8.136	-7.941	-8.457	-7.932	-7.364	-7.362
1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID						
Baten	1.151	1.192	1.143	774	774	774
Lasten	-4.860	-5.963	-5.689	-5.852	-6.171	-6.155
Saldo	-3.709	-4.770	-4.546	-5.078	-5.398	-5.382
Saldo baten en lasten	-11.845	-12.711	-13.002	-13.010	-12.761	-12.743
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen	101	379	250	147	0	0
Toevoegingen	-45					
Saldo mutatie reserves	56	379	250	147	0	0
Saldo 1 VEILIGHEID	-11.789	-12.332	-12.752	-12.863	-12.761	-12.743

Toelichting algemeen en trendanalyse

De (gesaldeerd) voor het programma beschikbare 12,8 miljoen worden besteed aan crisisbeheersing, brandweer en openbare orde en veiligheid.

De budgetten op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulp bedragen 8,2 miljoen. De beïnvloedbaarheid van deze budgetten is vrij beperkt aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betreft, die door de Veiligheidsregio Zuid-Limburg worden uitgevoerd.

De budgetten met betrekking tot Handhaving en Vergunningen zoals onder andere de Boa's bedragen 2,7 miljoen. Sociale en Externe Veiligheid zoals onder andere het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek, Wet verplichte GGZ, High Impact Crimes, Cameratoezicht, Evenementen, Betaald voetbal en Ondernijning bedragen per saldo 1,9 miljoen.

In 2021 is bij Crisisbeheersing en Brandweer een stijging van het resultaat ten opzichte van 2020 te zien van 0,55 mln. als gevolg van het incidenteel voordeel in 2020 m.b.t. een voordelig afwikkelingsverschil afrekening indexering 2019 jaarrekening 2019 Veiligheidsregio Zuid-Limburg en Incidentele vergoeding in 2020 m.b.t. het om niet overdragen van de kazerne Maastricht-Zuid door het Rijk aan de VRZL.

Over de jaren 2022 en 2023 is een neerwaartse lijn van de kosten waar te nemen als gevolg van de wijziging van de verdeelsleutel gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio Zuid-Limburg in 2022 en 2023. Deze wijziging is gebaseerd op een ingroeimodel van 4 jaar (2020 t/m 2023)

Bij Openbare Orde en veiligheid Over de jaren 2022 tot en met 2024 is een stijgende lijn van de kosten waar te nemen als gevolg van een mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten.

Wie betaalt mee?

De mogelijkheden in capaciteit en middelen bepalen in belangrijke mate inhoud en intensiteit van de veiligheidsaanpak. De (gemeentelijke) activiteiten financieren we uit bestaande budgetten en diverse incidentele budgetten en diverse jaarlijks toegekende subsidies van het Ministerie van Justitie & Veiligheid, centrumgemeente Maastricht en regiogemeenten Beek en Stein. Prioritering in de komende periode gebeurt binnen dit financieel kader.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Het algemene veiligheidsgevoel, de manier waarop inwoners veiligheid waarnemen of ervaren, neemt af als we niets doen. De inwoner vertrouwt op de gemeente en de veiligheidspartners als het gaat om de aanpak van externe en sociale veiligheid en ondermijning. Dit vertrouwen is er ook v.w.b. het gemeentelijk toezicht, via de inzet van buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's). De huidige personele budgetten zijn echter niet toereikend om in te springen op de autonome ontwikkelingen en gevolgen in het veiligheidsbeeld c.q. de opdrachten en taken die er voor ons liggen i.r.t. veiligheid, handhaving en toezicht. Enerzijds kunnen hierdoor veiligheidsrisico's ontstaan. Anderzijds kunnen als gevolg van het ontbreken van voldoende Boa-toezicht en handhaving, problematiek(en) in onze wijken blijven voortbestaan, dan wel erger worden. Er zal geen sprake zijn van een integrale, duurzame aanpak van problematiek(en), maar van ad hoc/incident aanpak. Zonder uitbreiding moeten keuzes worden gemaakt welke werkzaamheden (toezicht/handhaving) niet langer uitgevoerd zullen worden. Er kan niet worden voorzien in de verwachtingen/vraag van inwoners, waardoor verlies van vertrouwen in de gemeente kan ontstaan. In de 2e programmarapportage 2020, thema Veiligheid, is hierover eerder gerapporteerd.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

BBV indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Maastricht*	Limburg	Periode
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	130	190	125	2019
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inwoners	24,39	34,06	20,15	2019
Diefstallen uit woningen	Aantal per 10.000 inwoners	35,40	29,37	28,38	2019
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 inwoners	69,28	59,97	47,95	2019

**ter vergelijking is gemeente Maastricht opgenomen.*

Gerelateerde beleidsnota's

Kadernota integrale veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019
Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2019-2020
Veiligheidsvisie Spoorzone Sittard-Geleen
Veiligheidsvisie Chemelot e.o.
Beleidsvisie externe veiligheid Chemelot site/Westelijke Mijnstreek

4.4 PROGRAMMA - 2 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

“Wij willen de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en daarmee de leefbaarheid van de gemeente duurzaam en vernieuwend in stand houden en ontwikkelen.”

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat willen we de bereikbaarheid van Sittard-Geleen over de weg, het spoor en het water op niveau houden. En liefst nog verbeteren. Het gaat dan niet alleen over de lokale, maar ook de (boven)regionale doorstroming én de verkeersveiligheid. Het programma draagt bij aan de economische en maatschappelijke ambities van de gemeente: we vergroten hiermee de leefbaarheid en versterken de economische kracht. Ook binnen dit programma is duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Economische havens en waterwegen

Wat willen we bereiken?

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat willen we op de middellange termijn:

- de lokale en regionale bereikbaarheid van de stad, kernen en bedrijven optimaliseren
- een verkeersveilige gemeente
- een verschuiving naar duurzame manieren van vervoer

Wat doen we om dit te bereiken?

Om de doelstellingen uit het programma te halen, voeren we de volgende (voorbereidende) werkzaamheden en acties uit.

Mobiliteitsvisie 2040 Zuid-Limburg

De 16 gemeenten van Zuid-Limburg en de provincie Limburg hebben in juni 2020 de Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg vastgesteld en opdracht gegeven om deze verder uit te werken in een Uitvoeringsagenda. De Mobiliteitsvisie beschrijft op hoofdlijnen wat we willen bereiken met de mobiliteit in Zuid-Limburg. De visie is het vertrekpunt voor alle deelnemende gemeenten en de Provincie Limburg om samen verder te werken aan de invulling. De Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg, waarbij mede op basis van de lokale (beleids)initiatieven binnen de thema's op zoek wordt gegaan naar positionering op het juiste schaalniveau, vergroot de effectiviteit van de initiatieven. Het betrekken van alle belanghebbenden speelt hierbij een grote rol. In 2021 zal binnen Sittard-Geleen concreet gewerkt worden aan de introductie van een e-bike deelfietssysteem en het opstellen van een hoofdfietsroutenetwerk voor Zuid-Limburg.

Gebiedsverkenning Mobiliteit Westelijke Mijnstreek

Onder leiding van de Provincie komt er vanaf 2020 een gebiedsverkenning mobiliteit voor de Westelijke Mijnstreek. Die laat zien welke opgaven we hebben als het gaat om mobiliteit. Met als speerpunten:

- een verkeerscirculatieplan Chemelot opstellen voor calamiteiten;
- de verkeersstromen, het personenvervoer en de bereikbaarheid van VDL en Chemelot beheersen en verbeteren;
- de verkenning N276 tussen Nieuwstadt-Brunssum als bovenregionale verbindingroute.

De gebiedsverkenning wordt in juli 2021 afgerond. Dan is ook duidelijk hoe we de knelpunten in de doorstroming het beste kunnen oplossen. En wat de kosten daarvan zijn. In het bestuurlijk afsprakenkader is opgenomen dat op basis van deze prioritering en binnen de beschikbare financiële ruimte van de bereikbaarheidsmiddelen deze vanaf 2022 in de investeringsbegrotingen van de provincie en de gemeente Sittard-Geleen worden opgenomen. Daarbij wordt gekeken naar een bijdrage van de gemeente naar draagkracht.

A2 verbreding Het Vonderen – Kerensheide

In 2020 is het Tracébesluit vastgesteld. De voorbereidingen van de daadwerkelijke uitvoering van het verbredingsproject staat voor 2021 op de planning. Het is een samenwerking van Rijkswaterstaat en Provincie in samenwerking met de gemeenten Echt-Susteren, Sittard-Geleen, Stein en het Waterschap. Tot de voorbereiding behoren de verdere uitwerking van de terug te bouwen dwarsverbindingen en voorzieningen voor de leefbaarheid (grondwal ter hoogte van Baakhoven). Daarnaast zijn er gesprekken gaande met partijen om ook energiemaatregelen te koppelen aan de verbreding. Eventuele versnelde uitvoering heeft bij de betrokken partijen de aandacht. Het Tracébesluit wordt nu verder gedetailleerd uitgewerkt ter voorbereiding op de aanbesteding 2021.

A76

De gemeente Beek heeft de gemeente Sittard-Geleen benaderd om gesprekken te voeren over de aansluiting Spaubeek op de A76. Deze kwestie zal meegenomen worden in de Gebiedsverkenning Westelijke Mijnstreek.

Snelfietsroute

De provincie heeft op haar prioriteitenlijst de snelfietsroute Maastricht-Sittard via Stein en Chemelot opgenomen. Deze hebben we ingebracht in de Gebiedsverkenning Mobiliteit Westelijke Mijnstreek die medio volgend jaar gereed moet zijn.

Deelfietsstelsel

In 2020 zijn we bezig geweest om vergunning voor deelfietsstations te krijgen. Deze realiseren we medio 2021. We trekken hierin samen op met de regio Parkstad, die ook deelfietsstations realiseert. Ze beogen we een groter netwerk in (een deel van) Zuid-Limburg, met meer kans op succes.

Ontwikkelingen mobiliteit door Corona

Het is op dit moment nog te vroeg om definitieve uitspraken te doen over de consequenties van Corona op het gebruik van de verschillende vervoerswijzen, temeer daar niet duidelijk is of en wanneer het 'oude normaal' gaat terugkeren, maar de eerste tekenen in 2020 wijzen vooralsnog, naast meer thuiswerken en dus minder mobiliteit, op een verschuiving van minder openbaar vervoer naar meer fiets en auto.

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030

Bij dit plan staat de risico-gestuurde aanpak centraal. In 2021 gaan de Limburgse gemeenten samen met de provincie, het ROVL en de politie/OM onderzoeken waar weggebruikers het grootste ongevalsrisico lopen. We onderzoeken bijvoorbeeld wat kenmerkend is per gemeente als het gaat om bevolking, infrastructuur, ongevallen, gedrag, verkeersovertredingen en autobezit. Het is de bedoeling dat deze risico-gestuurde aanpak zorgt voor minder ernstige verkeerslachtoffers. Dit doen we naast de aanpak van de bestaande ongevalslocaties. De Limburgse wegbeheerders en gemeenten werken ook samen met de provincie, het ROVL, de politie/OM en met hulp van het Rijk aan een Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2030. Met als doel projecten te kunnen indienen bij het rijk. Die heeft daar namelijk een subsidieregeling voor in het leven geroepen waarvoor jaarlijks € 50 mln. beschikbaar is gedurende 10 jaar (2020-2030). In juli 2020 hebben we 32 maatregelen voor subsidie ingediend. Als het ministerie hier een positief besluit over neemt, dan gaan we er vanaf 2021 mee aan de slag.

Onbewaakte spoorwegovergangen

Sinds 2012 werken we met ProRail aan de beveiliging van de onbewaakte spoorwegovergangen die er nu nog zijn. In 2021 en 2022 ondertunnelen we de spoorwegovergangen aan de Raadskuilderweg en de Lintjesweg. De ondertunneling van de overweg aan de Raadskuilderweg houdt ook die van de Westelijke Randweg in.

Voorbereiding en uitvoering civieltechnische projecten

In 2021 bereiden we een aantal projecten voor en worden projecten uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de verkeersveiligheid en bereikbaarheid, zoals:

- Rotonde Einighauserweg / Elsenburglaan Geleen.
Deze rotonde maakt deel uit van het project Reconstructie Napoleonbaan / Einighauserweg. Dit project bestaat uit 3 delen, welke in 2021 worden afgerond:
 1. De reconstructie en herinrichting van de Napoleonbaan waarbij zowel onder- als bovenbouw worden vervangen en het ontwerp van de (woon)straat in samenwerking met de bewoners is opgesteld;
 2. De reconstructie van de Einighauserweg (hoofdweg) waarbij de weg op basis van het bestaande profiel volledig wordt vervangen;
 3. De omvorming van het kruispunt Einighauserweg / Elsenburglaan naar een rotonde, het kruispunt wordt volledig gereconstrueerd waarbij de VRI wordt ingeruild voor een rotonde.
- Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard.
- Graetheide Born.
- Windraak Munstergeleen.

Automatisering inning havengelden

Het samenwerkingsverband Blueport Limburg heeft een gezamenlijke aanbesteding gehouden om de registratie van binnenkomende en uitgaande schepen binnen de gemeentelijk havens te digitaliseren. Het zogenaamde Automatic Identification System (AIS) registreert straks alle bewegingen in de havens. In 2021 bekijken we verder of we ook het innen van de havengelden kunnen automatiseren.

Parkeren

Voor 2021 stellen we opnieuw de parkeertarieven vast. We houden hierbij zoveel mogelijk rekening met de resultaten van de Proeftuin Centrum Geleen en met de belangen van ondernemers en bezoekers. Voor het centrum Sittard willen we een langer verblijf per bezoek stimuleren en breiden we het aantal uren bewaakt fietsparkeren uit. Voor 2021 stellen we ook de parkeertarieven bij het Zuyderland ziekenhuis opnieuw vast, waarbij het eerste uur op kleinere tijdseenheden.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Uitvoering geven aan de Mobiliteitsvisie doen we samen met vervoerders, werkgevers, overheden, semi-overheden, inwoners en belangenbehartigers zoals de Fietzersbond, de Limburgse Werkgevers Vereniging en nog veel meer partijen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid met een gezamenlijk belang.

Door de ligging aan een internationaal netwerk van wegen, spoorlijnen, buisleidingen en waterwegen vormt onze gemeente een belangrijk logistiek knooppunt voor de regio. Om het optimale te bereiken op het gebied van mobiliteit en infrastructuur is het noodzakelijk dat we samenwerken met de gemeenten binnen en buiten Limburg, Provincie, Rijkswaterstaat, Prorail, en andere partners.

Maar we hebben ook onze inwoners en bedrijven nodig. Immers alle partijen zijn afhankelijk van en dienstbaar aan de bereikbaarheid, mobiliteit en infrastructuur van onze stad en zijn daarmee belangrijke doelgroepen. En iedereen kan op eigen wijze een bijdrage hieraan leveren. Bijvoorbeeld door ideeën aan te dragen, het goede voorbeeld te geven en door elkaar aan te spreken op onjuist (verkeers)gedrag.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	AO/BK/AW/C	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			5.510	4.964	4.964	4.964
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Subtotaal baten			5.510	4.964	4.964	4.964
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-23.742	-24.942	-25.437	-25.482
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Straatreiniging	AO	S	-660	-660	-660	-660
- L2. Kapitaallasten	AO	S	1.033	659	634	760
- L3. IBOR-jaarschijf	AW	I				-987
- L4. Doorbelasting capaciteit personeel	AW	S	-331	-331	-331	-331
- L5. Interne doorbelasting externe kosten	AW	S	-54	-54	-54	-54
- L6. Indexering zakelijke lasten	AW	S	-45	-45	-45	-45
Subtotaal lasten			-23.799	-25.373	-25.893	-26.799
Saldo baten en lasten			-18.288	-20.409	-20.929	-21.835
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)			0	0	0	0
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Toevoegingen (na verwerking Rapportage-3)			20	20	20	20
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Saldo mutatie reserves			20	20	20	20
Saldo 2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT			-18.269	-20.389	-20.909	-21.815

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

L1. Bijstelling stratreiniging

Stijgende dienstverleningskosten voor stratreiniging. De kosten voor reiniging worden toebedeeld aan de producten Afval en Riool en dus betaald via de heffingen.

L2. Bijstelling kapitaallasten

Op basis van projectprognoses zijn de investeringen in vaste activa meerjarig in beeld gebracht. Het verwachte jaar van gereedmelden en de ontwikkeling van de boekwaarden vormen samen met de levensduur de basis voor de afschrijvingen. De bijstelling van de budgetten voor afschrijvingskosten leveren voor de jaren 2021 tot en met 2024 voordelige begrotingsresultaten op.

Administratieve wijziging (= AW)

L3 Bijstellen IBOR jaarschijf

Voor het juist en volledig ramen van de kapitaallasten gekoppeld aan de IBOR investeringen volgt na de kopie begroting 2023 naar 2024 een bijstelling van de IBOR kapitaallasten in 2024. Dit is jaarlijks aan de orde voor het investeringsbudget € 7,8 mln. en de doorwerking van het investeringsbudget € 14,2 voor de herstelmaatregelen verhardingen 2020-2023.

L4 Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L5 Interne doorbelasting externe kosten

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit extern personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L6 Indexering zakelijke lasten panden

Betreft de indexering van de zakelijke lasten over de diverse programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
2.1 VERKEER EN VERVOER						
Baten	2.378	1.156	1.156	796	796	796
Lasten	-16.387	-17.263	-18.275	-20.017	-20.850	-21.762
Saldo	-14.009	-16.108	-17.120	-19.222	-20.054	-20.966
2.2 PARKEREN						
Baten	4.008	3.509	3.893	3.706	3.706	3.706
Lasten	-4.973	-5.636	-5.064	-4.898	-4.885	-4.880
Saldo	-965	-2.127	-1.172	-1.191	-1.178	-1.173
2.4 ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN						
Baten	500	462	462	462	462	462
Lasten	-460	-460	-459	-458	-158	-157
Saldo	40	2	3	4	304	305
Saldo baten en lasten	-14.934	-18.233	-18.288	-20.409	-20.928	-21.835
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen			20	20	20	20
Toevoegingen	-3					
Saldo mutatie reserves	-3	0	20	20	20	20
Saldo 2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-14.937	-18.233	-18.268	-20.389	-20.909	-21.815

Toelichting algemeen en trendanalyse

De (gesaldeerde) voor het programma beschikbare 18,3 miljoen wordt besteed aan het op niveau houden van de bereikbaarheid van Sittard-Geleen over de weg, het spoor en het water. De belangrijkste uitgaven

zijn kapitaallasten, onderhoudskosten en personele uitgaven. De belangrijkste inkomsten betreft parkeergelden van parkeergarages.

De toename in kosten vanaf 2021 tot 2024 komt door de extra beschikbaar gestelde middelen om de kapitaalgoederen in stand te houden op het beheerniveau Laag.

Wie betaalt mee?

Omdat dit programma veelal onze gemeentegrenzen overstijgt, dragen onze partners op diverse terreinen bij in de kosten. Het gaat hier dan om de Provincie, Rijk, ProRail en – indien van toepassing – het bedrijfsleven.

Wat gebeurt er-als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

We hebben in 2020 beperkt (nieuwe) middelen voor mobiliteit en infrastructuur beschikbaar. Dat leidt tot het risico op achterstallig onderhoud en vertraging van de geplande projecten. Het verkeer op het bestaande – al overbelaste – wegennet groeit door en daardoor kunnen verkeersverstoringen en files toenemen.

Ter voorkoming van een verkeersinfarct in de regio en met het oog op de versnelde uitvoering van het project “verbreding A2” is het zaak om vóóraf de verkeersdoorstroming op het onderliggende wegennet te waarborgen.

Beleidsindicatoren

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat heeft geen wettelijke indicatoren uit het BBV.

Gerelateerde beleidsnota's

Mobiliteitsplan 2013
Mobiliteitsbeeld 2012
Nota parkeernormen Sittard-Geleen 2012
Fietsbeleidsplan Meer op de fiets in Sittard-Geleen 2008
IBOR Beleidsplan 2016-2026
Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg 2020

4.5 PROGRAMMA - 3 - ECONOMIE

“Wij willen een duurzame economie als basis voor duurzame werkgelegenheid en kansen voor iedereen –en waarin welzijn, gezondheid en leefbaarheid in evenwicht zijn.”

Sittard-Geleen heeft een sterk economisch profiel met de Brightlands Chemelot Campus, logistiek knooppunt Holtum Noord, de automotive industrie en de zorgsector. Ook het midden- en kleinbedrijf is in onze gemeente sterk vertegenwoordigd, vooral de sectoren bouw, detailhandel/horeca, zorg en commerciële dienstverlening.

Via het programma Economie willen we ons samen met het bedrijfsleven, kennis- en onderzoeksinstituten inzetten voor een sterke economie. We faciliteren (startende) ondernemers en bedrijven en proberen we op regionaal niveau middels het acquisitieoverleg van de Provincie en het LIOF, nieuwe bedrijven te werven. Overigens is ook de vrijetijdseconomie onderdeel van dit programma. Ten slotte hebben we een belangrijke taak in de ontwikkeling c.q. herstructurering van bedrijventerreinen. Bij de uitvoering van ons gemeentelijk economische beleid verliezen we de leefbaarheid en veiligheid van onze inwoners niet uit het oog.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Economische promotie
- Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

Met het programma Economie willen we op de middellange termijn:

- Bouwen aan een duurzame en toekomstbestendige economie
- Een evenwichtige balans vinden tussen leefbaarheid en economie
- Een economie die arbeidskansen biedt aan iedereen

Wat doen we om dit te bereiken?

Om de doelstellingen uit het programma te halen, voeren we de volgende (voorbereidende) werkzaamheden en acties uit.

Ontwikkelingen Chemelot

In 2016 is de visie Chemelot 2025 bekend gemaakt met de ambitie van Chemelot om door te groeien tot de meest veilige, duurzame en concurrerende chemie- en materialensite van Europa. Deze visie is concreter gemaakt in het Masterplan Chemelot 2030. Dit plan is de uitwerking van de visie op het gebied van ruimte en logistiek op Chemelot. Om een circulaire, duurzame en volledig klimaatneutrale chemiesite te worden heeft Chemelot de Chemelot Strategie 2050 opgesteld. De gemeente ondersteunt de doelstellingen van Chemelot binnen haar mogelijkheden en is actief betrokken bij de uitwerking van de visie van Chemelot.

European Circular Hub (overgang naar een duurzame economie)

Het economisch belang van de chemie op Chemelot is groot. Nederland is de vierde chemische producent van Europa en Chemelot het grootste chemiecluster van Nederland. Regionaal kent Chemelot een toegevoegde waarde van circa € 4,5 miljard en biedt (direct en indirect) een werkgelegenheid aan tienduizenden mensen. De productie op basis van fossiele grondstoffen is echter niet toekomstbestendig. Chemelot moet omschakelen naar een circulaire productie op basis van groene energie en groene grondstoffen. Dat is een ingrijpend proces van lange adem (2050), maar ze moeten er wel nu mee beginnen. Bedrijven die vooroplopen hebben een toekomst, bedrijven die afwachten veel minder. Dat is ook de inzet van Chemelot.

Achterliggende gedachte daarbij is dat een duurzame ontwikkeling is gebaat bij een goede balans tussen de pijlers people, planet en prosperity ofwel het welzijn van mensen, de kwaliteit van natuurlijke ecosystemen en economische welvaart. De kracht zit in de ondeelbaarheid van het concept. De Verenigde Naties werken de systematiek verder uit in de Global Development Goals.

Een succesvolle transformatie van Chemelot kan niet zonder die van de maatschappelijke omgeving. Dat is de kern van de ontwikkeling van de circular hub. Om bedrijven en processen om te vormen zijn mensen nodig. En een stedelijk klimaat of stedelijke transformatie die daarbij past. Zo is het onderwijs in onze regio op mbo-hbo en universitair niveau al bezig met de ontwikkeling van nieuw onderwijsaanbod dat daarbij past. Ook zullen wij nieuwe mensen (een eerste schatting 20.000 tot 28.000 mensen) naar dit gebied trekken om de nieuwe banen te vullen. Campus en het MKB en ook het MKB onderling werken steeds meer samen. We moeten meer en meer inzetten op samenwerking in de Euregio. Een circular hub-ontwikkeling gaat niet zonder het stevig fundament van een gezonde samenleving. Met grote betrokkenheid en draagvlak van inwoners. De ontwikkeling naar een duurzame economie is daarmee niet alleen economisch noodzakelijk. Het biedt tegelijkertijd kansen voor de sociaal-culturele en ecologische ontwikkeling van onze stad en regio.

De ontwikkeling van de circular hub is opgestart als proeftuin regionale Economie binnen het zogenaamde Interbestuurlijk Programma. Dat programma heeft als doel de samenwerking tussen de gemeente, Provincie en het Rijk te versterken. Inmiddels is er sprake van een sterk groeiende en brede coalitie van bedrijven, Brightlands Chemelot Campus, onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen, Provincie en de gemeente. Samen ontwikkelen ze de plannen die ze dit najaar aanbieden aan het Rijk. Die regionale coalitie gaat voor een langdurige verbintenis met het Rijk in de vorm van een Nationaal Actieplan. Ze willen dit afspreken met het nieuwe kabinet en Europa. De ontwikkeling van de Circular Hub zit immers in het hart van het nationaal economisch herstelbeleid en in dat van de Europese Unie.

Aansluiten Naftakraker Sabic

In 2020 is de naftakraker van Sabic aangesloten op Het Groene Net. De eerste woningen en kantoren uit onze regio kunnen naar verwachting in 2021 van deze restwarmte gebruikmaken.

VerLEDding sportvelden

We bekijken de mogelijkheden om onze sportvelden van LED-verlichting te voorzien, zonder meerkosten voor de verenigingen. De terugverdientijd van LED-verlichting lijkt gunstig genoeg om in een relatief korte periode (7 tot 15 jaar) financieel voordeel voor vereniging en gemeente te behalen.

Het Groene Net

Limbrichterveld Noord wordt naar verwachting in 2021 op het groene net aangesloten en wordt dan voor een groot gedeelte aardgasvrij. Voor Limbrichterveld Zuid loopt een subsidieaanvraag. HGN Zuid (het warmtenet aangesloten op de bronnen van Chemelot) wordt opgericht om in Geleen de mogelijkheden van een warmtenet te verkennen.

Regeling Reductie Energieverbruik (RRE)

Met de specifieke uitkering RRE worden verschillende projecten uitgevoerd die een CO₂-reductie realiseren bij ten minste 5.000 huishoudens in Sittard-Geleen. De projecten zijn integraal opgezet in samenwerking met scholen in het primair- en voortgezet onderwijs, lokale bedrijven, energiecoöperaties en lokale verenigingen. Ook wordt het thema duurzaamheid gekoppeld aan andere voor de inwoners relevante thema's, zoals veiligheid en onderwijs/ontwikkeling. In de wijk Baandert loopt bijvoorbeeld een project met duurzame brandgangverlichting om de veiligheid te vergroten. Op scholen en via webinars leren inwoners hun huis te verduurzamen. De echte enthousiastelingen worden opgeleid tot energiecoach, zodat ze ook anderen kunnen leren hoe te verduurzamen. De projecten leveren belangrijke informatie op over hoe inwoners tegen

duurzaamheid aankijken en welke maatregelen ze zelf bereid zijn te nemen. Met deze informatie kunnen we op een efficiëntere manier de inwoners helpen verduurzamen en onze (klimaat)doelstellingen behalen.

Pilot energieloket

Bij een van de projecten van de RRE wordt bekeken of behoefte is aan een fysiek energieloket waar inwoners advies en hulp kunnen krijgen bij het verduurzamen van de woning. Een mobiel energieloket staat bij wijze van proef 6 keer op de weekmarkten in Sittard, Geleen en Born. Onderzocht wordt ook welke vorm van een energieloket het meest efficiënt is voor Sittard-Geleen. Tegelijkertijd wordt het digitale loket (www.nieuweenergieinlimburg.nl) beter gepromoot en wordt onderzocht welke bijdrage het digitale loket kan leveren. Met de informatie uit deze pilot kan het (digitale en/of fysieke) energieloket van de gemeente vorm krijgen in 2021.

Regionale Energiestrategie Zuid Limburg (RESZL 1.0)

In opdracht van het Nationaal Programma RES (NP-RES), moeten regionaal keuzes worden gemaakt voor het opwekken van duurzame elektriciteit, warmtetransitie, warmteopslag en energie-infrastructuur om (onder meer) te komen tot energiebesparing. Wat technisch mogelijk is, is al in kaart gebracht. Nu, in de maatschappelijke fase, gaan we met de belanghebbenden in gesprek over hoe we de doelen in Zuid-Limburg kunnen verwezenlijken (gemeenteraad, inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties). Dat doen we in klankbordgroepen, een online enquête en gesprekken met inwoners. Uiteindelijk besluit de gemeenteraad in juni 2021 over de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg 1.0 (RESZL 1.0).

Windmolenpark Holtum Noord

Wij faciliteren het publiekrechtelijk mogelijk te maken dat er een windmolenpark komt op het bedrijventerrein Holtum Noord. Deze actie komt voort uit de intentieovereenkomst met de Provincie Limburg en ontwikkelaar ENGIE Energie. Daarin hebben we als partijen uitgesproken drie windmolens te willen plaatsen. Met als voorwaarde dat omwonenden direct voordeel hebben van het park. Bijvoorbeeld via participatie, korting op de energierekening of via een gebiedsfonds. Dit pakken we in 2021 verder zorgvuldig op, met respect voor de omgeving.

MKB

De aandacht voor het MKB blijft onverminderd een speerpunt. Naast de Coronamaatregelen, blijft het belangrijk dat (pre)starters en MKB-ondernemers gebruik kunnen maken van bestaande faciliteiten zoals het gemeentelijk Ondernemerscontact, het Starterscentrum Limburg en Parkmanagement Westelijke Mijnstreek. De doorontwikkeling van de gemeentelijke communicatie en dienstverlening voor ondernemers is een relevant aandachtsveld. Met de vertegenwoordigers van het ondernemersveld zijn we via diverse netwerken in gesprek om op te halen waar knelpunten zijn en waar behoefte aan ondersteuning is. De reguliere overleggen met de beide centrummanagements zijn – mede als gevolg van de coronacrisis – geïntensiveerd. Daarnaast is er overleg met de overkoepelende bedrijventerreinenvereniging BSG, Parkmanagement Westelijke Mijnstreek, de trajecten Keurmerk Veilig Ondernemen en het Tactisch Beraad. Met ondernemers en vastgoedeigenaren in de diverse sectoren wordt ambtelijk het gesprek aangegaan om een beeld te krijgen hoe de toekomstverwachting er uit ziet.

Strategische Veiligheidsvisie

Gemeenten en provincie hebben gezamenlijk de strategische veiligheidsvisie vastgesteld. De acties uit deze visie pakt de provincie in afstemming met de gemeenten op. Hierbij gaat het onder meer over het instellen van een externe Technische Veiligheidscommissie. Die commissie gaat helpen om in 2021 een bovenwettelijk veiligheidskader op te stellen. Dit bovenwettelijk veiligheidskader bevat criteria voor zowel nieuwe initiatieven binnen en buiten Chemelot alsmede criteria voor ingrijpende veranderingen aan bestaande installaties die een veranderend risicoprofiel met zich meebrengen. Het kader wordt zo maximaal mogelijk ingebed in de omgevingsvisie en vanaf 2021 het omgevingsplan van de gemeenten en de omgevingsverordening van de

provincie en wordt het als zodanig juridisch bindend en deel van het integrale afwegingskader van het bevoegde gezag.

Provinciaal inpassingsplan (PIP)

De provincie heeft voor de gebiedsontwikkeling van VDL Nedcar in 2020 het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan vastgesteld en gepubliceerd. De provincie hoopt in december 2020 een definitief besluit te nemen over dit PIP en de bijhorende vergunningen. Na een eventuele beroepstermijn in 2021, kan het plan in werking treden. De uitvoering van het plan en de benodigde vergunningen maakt dat VDL Nedcar een betere onderhandelingspositie heeft in haar zoektocht naar een tweede opdrachtgever en daardoor toekomstbestendiger wordt.

Stedelijke ontwikkeling

Evenals de afgelopen jaren richten we ons op de stedelijke ontwikkeling van onze steden en dorpen. We willen toe naar een duurzamere, klimaatadaptieve, onderscheidende, gezonde en veilige woon- en leefomgeving. We werken aan het beperken van leegstand door het toepassen van dynamisch voorraadbeheer. Bijzondere aandacht hebben enkele gebieden waar we met een gebiedsgericht aanpak te werk gaan zoals de beide stedelijke centra van Sittard en Geleen. Ook pleksgewijs wordt het bestaand stedelijk gebied vernieuwd. Bijvoorbeeld daar waar gemeentelijk vastgoed leegkomt:

- Herontwikkeling van verschillende locaties in het centrum van Sittard waaronder de locaties aan de Kennedysingel, de ontwikkeling van het Agnetenklooster en omgeving, de Petrusschool, V&D locatie, St Rosa en de hoek Walramstraat-Rijksweg.
- Herontwikkeling van verschillende locaties in het centrum van Geleen waaronder het voormalige horecastraatje en het oude raadhuis.
- Herontwikkeling van verschillende panden welke een voormalige maatschappelijke bestemming gehad hebben, zoals de voormalige DaCapo locaties aan de Broeksittarderweg en de Kleine Steeg en de Ambachtsschool in Sittard, en de DaCapo in Born en de vm. Schoollocaties in Einighausen en Holtum. In het kader van het duurzame accommodatiebeleid komen de komende jaren meerdere locaties vrij voor herbestemming. Dit is een grote opgave, maar levert tevens ruimte voor de benodigde vernieuwing van het stedelijke gebied en onze dorpen.
- Project Skaeve Huze: een zorg gerelateerd project dat is gericht op passende huisvesting voor dak- en thuislozen, waarbij ernstig overlastgevend gedrag van toepassing is; het is project dat in samenwerking met Wonen Limburg vorm krijgt.
- Pilotprojecten en experimenten voor alternatieve woonvormen, zoals Tiny Houses en CPO-projecten.
- De huisvesting van arbeidsmigranten en kenniswerkers.

Specifiek voor de beide centra wordt het komend jaar op basis van de uitkomsten van de toekomstvisie gewerkt aan de herijking van de beide centrumvisies. Om zo vanuit de lopende experimenten waaronder de Proeftuin een blijvende versterking van de centra te bewerkstelligen. Een van de lopende experimenten is de ontwerpoproep voor het centrum van Geleen. In juli 2020 is de gemeente in samenwerking met de Beroepsvereniging voor Nederlandse Stedebouwkundigen en Planologen (BNSP) en de provincie Limburg gestart met een ontwerpoproep voor het centrum van Geleen. Het project voorziet als het ware in het aanbieden van een studielocatie in de zoektocht naar nieuw elan voor wonen en werken in het centrum van Geleen. Het project heeft onlangs vele goede ideeën opgeleverd waarvan er enkele de komende tijd worden uitgewerkt.. We gaan onderzoeken welke onderdelen van het bestaande beleid (masterplan Zitterd Revisited 2014 en Centrumplan Geleen 2015) in 2021 kunnen worden opgestart passend binnen de Toekomstvisie 2030. (zie voor de herijking van de beide centra ook het programma economie). Tot slot denken we mee in verschillende initiatieven van derden, zoals de herontwikkeling na de sloop van de Eisenhowerflat 3 door ZOwonen. Met de woningbouwcorporaties zijn we in gesprek over de bestemming van de vrijkomende locatie. Met marktpartijen werken we aan de verkleinde ontwikkeling van De Haese C.

Zitterd Revisited

In 2018 hebben we voor Zitterd Revisited de projecten vastgesteld die we t/m 2021 realiseren. In 2020 hebben we de herinrichting van de oostelijke schootsvelden afgerond, inclusief waterberging. Verder komt het woonzorgcentrum aan de schootsvelden gereed. Dit is het eerste grote nieuwe wooncomplex dat we aansluiten op het Groene Net en dat daarmee volledig gasloos wordt. In augustus zijn we eigenaar geworden van het voormalige V&D gebouw. Daarbij was het uitgangspunt dat we de definitieve verwerving combineren met een voorstel over de herinrichting van het pand en het perceel. Dit komt aan de orde in de Toekomstvisie 2030.

Verder heeft de Provincie Limburg besloten om de resterende middelen voor de Stedelijk Ontwikkeling centrum Sittard over te hevelen naar het Bestuurlijk Afsprakenkader. Dit betekent dat we dit geld zoveel als mogelijk koppelen aan projecten met een woon-, leefbaarheid- en transformatie-component.

Proeftuin Centrum Geleen

Vanaf 1 september 2019 is de proeftuin Centrum Geleen gestart als onderdeel van het actieplan centrum Geleen. Samen met het Centrum Management Geleen, Vereniging van Eigenaren en de provincie onderzoeken we of we met een pakket aan maatregelen de aantrekkelijkheid van het Geleense centrum kunnen verbeteren. We willen namelijk meer bezoekers naar het centrum. Dan kan ook de omzet van ondernemers stijgen.

De maatregelen bestaan uit:

- Bezoekers kunnen tot en met december 2020 op drie plekken in het centrum van Geleen doordeweeks de eerste twee uur tegen een nul-tarief parkeren.
- Aandacht voor imagooversterking van het centrum om zo het winkelbeeld positief te beïnvloeden.
- De beleving van het centrum verbeteren door evenementen en cultuurprojecten te organiseren.

Deze proeftuin loopt tot en met 31 december 2020. Daarna evalueren we de effecten ervan. Een eerste tussenevaluatie hebben we inmiddels gedaan met als positief resultaat dat de Provincie besloot de Proeftuin voort te zetten met uitzondering van parkeren. Centrum Geleen is een aandachtsgebied binnen het gesloten Bestuurlijk Afsprakenkader. Na overleg met alle partijen in de Proeftuin heeft Beroepsvereniging van Nederlandse Stedebouwkundigen en Planologen (BASP) het centrum Geleen geselecteerd voor een ontwerpwedstrijd. Onder de titel 'de woonwijk als noviteit' is het de bedoeling van de wedstrijd om het centrum van Geleen nieuw elan voor wonen en leven te geven. Dit traject heeft aanknopingspunten met het Bestuurlijk Afsprakenkader onderdeel Wonen.

Tactisch beraad

In de Westelijke Mijnstreek zijn we in het zogenaamde Tactisch Beraad in gesprek om op te halen waar de noden en behoeften liggen. Waar lopen ondernemers tegenaan en waar kunnen we ze in ondersteunen? Waar mogelijk faciliteren we in de vorm van voorlichting en doorverwijzing. We brengen breed herkenbare zaken onder de aandacht van andere bestuurslagen zoals Provincie, G40 en VNG.

Aan het Tactisch Beraad nemen deel: de portefeuillehouders economie van Beek, Sittard-Geleen en Stein. Vanuit onderwijs is aangesloten Zuyd Hogeschool (HBO) Dacapo en Vistacollege(MBO) en Groenewald (voortgezet onderwijs), ondernemersvertegenwoordigingen van Bedrijven Sittard-Geleen (BSG), Parkmanagement, de beide centrummanagements Sittard en Geleen, de wijkwinkelcentra, Chemelot Campus, MKB Zuid-Limburg, Rabobank en vanuit Beek en Stein individuele ondernemers.

Sterke ruimtelijke economische structuur

We verwachten dat de coronacrisis een groot effect heeft op de detailhandel en op onze manier van werken. Ook autonome trends en ontwikkelingen én jurisprudentie van de Europese Dienstenrichtlijn nopen tot herijking van beleid op ruimtelijk economische thema's. Bij voorkeur op het niveau van de Westelijke

Mijnstreek. Regionale samenwerking versterkt de concurrentiepositie. We willen werken aan een duurzame structuur die inspeelt op de huidige en te verwachten trends en ontwikkelingen. Een structuur die de behoeften van de consument en ondernemer in het oog heeft en die duidelijkheid schept voor de markt.

Bijvoorbeeld:

- het uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL) dat we begin 2021 in regionaal verband vaststellen,
- de evaluatie van de SVREZL in 2021,
- een herijking van het detailhandelsbeleid,
- een analyse en behoefteraming van bedrijventerreinen en kantoren.

Versterking bestaande winkelgebieden

We denken ook aan projecten die moeten leiden tot een duurzame versterking van bestaande winkelgebieden zoals het centrum van Born en Gardenz. De toekomstbestendigheid van zowel het Kasteelpark als het centrum van Born kunnen we verbeteren door de ingang van het Kasteelpark Born naar de achterkant van de Kasteelhoeve Born te verplaatsen en extra parkeerplaatsen aan te leggen voor de piekmomenten. De winkeliersvereniging en de Stichting Kasteelpark kunnen dan gezamenlijke activiteiten ontplooiën. Op Gardenz ontstaan er nu op piekmomenten gevaarlijke situaties, omdat er maar één uitgang is. Die maakt dat het verkeer op het terrein van Hornbach ernstig stagneert. Daarom en in het belang van een toekomstbestendige versterking van Gardenz, onderzoeken we in overleg met alle betrokken partijen of we de verkeersafvloeiing kunnen verbeteren.

Evenementen

In 2020 vindt besluitvorming plaats over een aangepaste subsidieregeling voor evenementen. Deze is met ingang van 2022 van toepassing en is een uitwerking van de evaluatie van het evenementenbeleid door bureau Berenschot uit 2019. Voor 2021 worden maatwerkoplossingen voorgesteld, waarbij evenementenorganisatoren worden geadviseerd in oplossingen die passen bij de op dat moment geldende coronamaatregelen. De provincie Limburg heeft haar beleid ten opzichte van het subsidiëren van evenementen gewijzigd, waardoor verschillende evenementen geen of minder aanspraak kunnen doen op cofinanciering door de provincie.

Citymarketing

Een krachtige, onderscheidende profilering levert een belangrijke bijdrage aan de concurrentiepositie van de stad. Sittard-Geleen profileert zich als één stad: ondernemend, innovatief, vernieuwend, initiatiefrijk, levenslustig. In afwachting van de ontwikkeling van een nieuwe stadsvisie 2030 en een daarbij aansluitende nieuwe merkvisie zullen onze activiteiten in 2021 conform merkvisie gericht zijn op de verdere profilering van Sittard-Geleen bij bezoekers, ondernemers, werknemers, studenten en inwoners.

De meest onderscheidende en kenmerkende aspecten en activiteiten worden met de inzet van de beschikbare online (bijv. website [insittardgeleen.nl](https://www.insittardgeleen.nl)) en offline (bijv. Stadskrant) media trots gepresenteerd en bewust voor het voetlicht geplaatst. Afhankelijk van de nieuwe merkvisie zullen wij ons daarbij richten op de meest aantrekkelijke, relevante en onderscheidende highlights. Daarbij valt te denken aan hoogstaande binnenstedelijke voorzieningen (o.a. retailaanbod, horeca, cultuur, erfgoed) met name in het historisch centrum, de aanwezigheid van veel bedrijvigheid in een aantal sterke en innovatieve sectoren (o.a. materials & life sciences, logistiek, automotive, onderwijs, sport en zorg), de functie van regionaal stedelijk middelpunt Westelijke Mijnstreek (werken, cultuur, vrije tijd, onderwijs) en het aantrekkelijk stedelijk aanbod voor jongeren.

Visie Vrijtijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030

Deze visie geeft richting aan het (gezamenlijke) beleid voor de vrijetijdseconomie in Zuid-Limburg. Dit om een toekomstbestendige toeristisch-recreatieve bestemming Zuid-Limburg te realiseren. Na de vaststelling van de Visie VTE ZL door alle Zuid-Limburgse gemeenteraden, begint vanaf september 2020 de verdere uitvoering van deze visie. Dit gebeurt in gezamenlijkheid met de gemeenten in Zuid-Limburg.

Wandelroutenetwerk van knooppunten (Knopen Lopen)

Voor de regio Zuid-Limburg zijn in 2020 de voorbereidingen gestart voor een wandelroutenetwerk van knooppunten. Wij hebben hiervoor inmiddels de benodigde financiële middelen gereserveerd, maar dat is nog niet het geval voor alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Als alle gemeenten dat gedaan hebben, kan het aanbestedingstraject starten.

Rivierpark Maasvallei

Momenteel werken de Grensmaasgemeenten, de provincie Limburg (NL en BE), Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de VVV-Zuid-Limburg samen in het project Rivierpark Maasvallei. Deze samenwerking is vastgelegd in een uitvoeringsprogramma voor de periode 2017-2022. Dit programma heeft betrekking op de promotie van het (lands-)grensoverschrijdende Rivierpark Maasvallei. Het Projectbureau Maasvallei van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland coördineert het programma.

Passantenhaven

Het Watersportverbond heeft ons gevraagd of er een passantenhaven kan komen in de Berghaven van in Schipperskerk. Met als uitgangspunt dat er op de route over het Julianakanaal verder geen passantenhavens liggen en dat de omgeving Schipperskerk in het Grensmaasgebied ligt. In 2020 is hiervoor een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. Daarbij hebben we samen met andere stakeholders naar de verschillende aspecten gekeken: meerwaarde, capaciteit, verwacht gebruik, technische uitvoerbaarheid, belangen van de omgeving en investeringen.

Experience center Visit Zuid-Limburg

Het huidige concept van de Visit Zuid-Limburgkantoren is deels verouderd. Daarom is Visit Zuid-Limburg bezig om uitstraling en ontwerp van haar kantoren te actualiseren. Om zo het lokaal en regionaal toeristisch recreatief aanbod op een vernieuwende en interactieve manier te promoten. Dit door bezoekers mee te nemen en te informeren over de historie van de regio. Maar ook om het aanbod vrijetijdseconomie te beleven en te promoten.

ESZL

De Stichting ESZL heeft besloten haar toekomstige Economische Samenwerkingsstructuur voor Zuid Limburg om te vormen tot een “Coalition of the Willing”. De deelnemende gemeenten is gevraagd hun gemeentelijke bijdrage te reserveren voor de toekomstige doorontwikkeling van de regionale, economische samenwerking. De toekomstige samenwerking zal zich met name richten op de inhoudelijke thema's rond de strategische opgaven voor de regio.

Human Capital Hub

Essentieel voor de ontwikkeling van de European Circular Hub is het behouden en aantrekken van goed gekwalificeerd personeel. De huidige inschatting is dat voor de komende 10 jaar er een wervingsbehoefte van circa 20.000 – 28.000 werknemers is. Deze opgave laat zien dat er nieuwe mensen naar dit gebied moeten worden getrokken en dat zullen er meer zijn dan alleen de mensen voor Chemelot. Daarnaast komt er ook nieuw werk, ook aan de onderkant van de arbeidsmarkt beschikbaar. Partijen in de maakindustrie (VDL Nedcar, Chemelot, UWV, Adecco, Provincie) verenigen zich nu ook in 'Area 61', hetgeen als een onderdeel kan worden gezien van ECH. Beide ontwikkelingen hebben een gezamenlijke achilleshiel: een tekort aan geschikt

arbeidspotentieel. Er wordt ingezet op het verder ontsluiten van het Euregionaal en (inter)nationaal arbeidspotentieel, mensen vinden en binden aan de regio en laten kiezen voor de strategie en de inhoud van de circulaire hub.

Binnenstedelijke ontwikkeling

In het addendum “Samen Duurzaam 2020-2022” wordt voor wat betreft binnenstedelijke ontwikkeling een duidelijke relatie naar de op te stellen strategische Toekomstvisie 2030. Die zal ook inzicht moeten geven in de profilering van de beide centra van Sittard en Geleen. Afhankelijk van de uitkomsten in deze visie zal eventueel een heroriëntatie plaatsvinden op de bestaande binnenstedelijke plannen waaronder toekomstbestendige gemeentelijke huisvesting, culturele functies, woningbouw, dienstverlenende kantoorgebouwen ten behoeve van o.a. de Brightlands Chemelot Campus in Geleen, ontwikkeling van de V&D locatie in Sittard en groenontwikkeling. Tevens wordt bekeken welke “quick wins” in 2021 mogelijk zijn.

Historische binnenstad Sittard

Met het perspectief van Europees economisch knooppunt, is de historische binnenstad van Sittard een steeds sterkere troef. De vestiging van internationale hotels van de Hilton-groep en de Accor-groep zijn hier een duidelijk teken van. Historisch Sittard staat voor gastvrijheid, kleinschaligheid en authenticiteit. Een stad waarin ondernemers en inwoners trots op zijn en waar steeds meer zakelijke reizigers, wandelaars/fietsers, verblijfstoeristen en authentieke shoppers zich toe aangetrokken voelen en waarin zij zich corona-proof kunnen bewegen.

In 2021 willen we (in het stadslab) de ontwikkeling doorzetten van de historische binnenstad van Sittard tot lieve stad, waar ondernemers en inwoners trots zijn, met als resultaat dat de volgende doelgroepen gebruik maken van de producten en diensten van horeca en detailhandel:

- meer zakelijke reizigers, die in stad of regio zijn voor samenwerking met (grote)bedrijven,
- meer verblijfstoeristen, die een accommodatie hebben in onze gemeente, het Heuvelland of de maasplassen,
- Meer wandelaars en fietsers uit eigen gemeente, (Eu)regio en overig Nederland,
- Authentieke shoppers uit eigen gemeente, (Eu)regio en overig Nederland.

Buitenplaats Chemelot/Centrum Geleen

De Chemelot Circular Hub zal het eerste Europese knooppunt zijn voor een Europees gebied van circa 20 miljoen inwoners, waar geen fossiele grondstoffen worden gebruikt en alle afval weer hergebruikt wordt. Chemelot is het bronpunt van deze Europese ontwikkeling en (het centrum van) Geleen zal hierop aansluiten en dé plek in de Euregio moet worden waar startups zich doorontwikkelen tot circulaire bedrijven. Een continue programmering op het gebied van de circulaire samenleving, de infrastructuur voor startups om te versnellen in hun ontwikkeling zal leiden tot een klimaat dat aantrekkingskracht heeft op partijen, die willen investeren in de circulaire economie. Het zal ook leiden tot financieel draagvlak voor winkels en voorzieningen. In 2021 willen we (in het Stadslab) in het centrum van Geleen de eerste aanzet maken in deze ontwikkeling, met als resultaat:

- een jaarprogramma circulariteit, met activiteiten die vooral zijn gericht op jongeren, startups, onderwijs- en kennisinstellingen en bedrijven van binnen de stad en vanuit (Eu)regio en Nederland;
- experiment in de panden van het ‘horeca-straatje’ aan de Markt tot een werkplaats waar jongeren, andere inwoners, studenten, startende bedrijven hun creativiteit bundelen en innovaties tot stand brengen voor de circulaire samenleving;
- experiment in het Schunck gebouw aan de Rijksweg tot plek waar jonge ondernemers begeleid worden om hun idee te ontwikkelen tot succesvol marktproduct;
- invulling van leegstaande panden door ondernemers die zich van startup ontwikkelen tot succesvolle ‘scale-up’.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

De economie trekt zich niets aan van gemeentegrenzen. Daarom participeren we in diverse samenwerkingsverbanden om de doelen uit dit programma te realiseren. Thema's als energietransitie, de krappe arbeidsmarkt en circulaire economie zijn actuele onderwerpen die we niet alleen kunnen oplossen. Samenwerking op verschillende niveaus is voor dit programma een absolute noodzaak.

De Limburgse havengemeenten, Rijkswaterstaat en de Provincie Limburg werken samen ten behoeve van het havenbeheer, in de zogeheten – landelijk gestimuleerde - Blueports. Ondernemers, de Brightlands-campussen, Zuyd Hogeschool, DaCapo College, onderwijskoepel Kindante en Sittard-Geleen zijn allen vertegenwoordigd in de zogeheten Triple-Helix. Hiermee worden verbindingen gelegd tussen het bedrijfsleven, overheids- en onderwijsinstanties en maatschappelijke partners.

Daar waar voor bepaalde taken niet de gemeente maar de provincie verantwoordelijk is, heeft de gemeente een adviserende rol. Zo kunnen we erop toe zien dat bij de uitvoering voldoende rekening wordt gehouden met gemeentelijke belangen en de leefbaarheid van onze wijken en dorpen.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen
Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf 5.6.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 3 Economie	AO/BK/ AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			6.078	4821	4807	4650
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- B1. Diverse baten	AO	S	30	30	30	30
Subtotaal baten			6.108	4.851	4.837	4.680
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-11.029	-9.834	-9.988	-9.830
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Doorbelasting capaciteit personeel	AO	S	132	132	132	132
- L2. Diverse lasten	AO	S	-6	-6	-6	-6
- L3. Kapitaallasten	AO	S	420	259	415	212
- L4. Indexering zakelijke lasten	AO	S	5	5	5	5
Subtotaal lasten			-10.478	-9.444	-9.442	-9.487
Saldo baten en lasten			-4.370	-4.593	-4.605	-4.807
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)			-191	-191	-191	-191
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Toevoegingen (na verwerking Rapportage-3)						
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 3 Economie	AO/BK/ AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Saldo mutatie reserves			-191	-191	-191	-191
Saldo 3 ECONOMIE			-4.561	-4.784	-4.796	-4.999

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1. Diverse baten

Betreft indexering toeristenbelasting en tarieven marktgelden.

L1. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Diverse lasten

Betreft diverse kleine lastenverhogingen.

L3. Kapitaalslasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L4. Indexering zakelijke lasten

Betreft de indexering van de zakelijke lasten over de diverse programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 3 Economie	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING						
Baten	1.295	154	120	120	120	120
Lasten	-5.443	-6.427	-3.906	-4.129	-4.141	-4.367
Saldo	-4.148	-6.273	-3.786	-4.009	-4.021	-4.247
3.2 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR						
Baten	2.040	2.645	3.642	2.385	2.372	2.215
Lasten	-1.276	-2.478	-3.435	-2.177	-2.164	-1.984
Saldo	764	167	207	208	208	231
3.3 BEDRIJVENLOKET EN –REGELINGEN						
Baten	290	304	311	311	311	311
Lasten	-230	-276	-277	-277	-277	-277
Saldo	60	28	34	34	34	34
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE						
Baten	3.060	1.943	2.034	2.034	2.034	2.034
Lasten	-3.819	-3.028	-2.859	-2.860	-2.860	-2.860

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 3 Economie	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Saldo	-759	-1.085	-825	-826	-826	-826
Saldo baten en lasten	-4.083	-7.163	-4.370	-4.593	-4.605	-4.808
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen	2.105	2.461	0	0	0	0
Toevoegingen	-2.280	-1.199	-191	-191	-191	-191
Saldo mutatie reserves	-175	1.262	-191	-191	-191	-191
Saldo 3 ECONOMIE	-4.258	-5.901	-4.561	-4.784	-4.796	-4.999

Toelichting algemeen en trendanalyse

De gesaldeerd voor het programma beschikbare 4,5 miljoen worden met name gebruikt voor ontwikkeling en promotie. Hiernaast vormen de kosten en opbrengsten voor panden en terreinen die behoren tot de fysieke bedrijfsinfrastructuur ook onderdeel van dit programma. In financiële zin wordt het grootste gedeelte van de genoemde 4,5 miljoen besteed aan sportzone, MKB en (boven)regionaal beleid. Kleinere onderdelen vormen de markten, volksfeesten en (stedelijke) evenementen.

De daling in het budget 2021 t.o.v. 2020 is met name een gevolg van lagere kapitaallasten en het niet meer verstrekken van subsidies aan de NTC/RTC's (nationale en regionale trainingscentra). De tendens naar de komende jaren geeft een stabiel beeld, waarbij alleen de kapitaallasten de afwijkende factor vormen.

Wie betaalt mee?

De provincie Limburg financiert de provinciale taken, zoals het inpassingsplan VDL Nedcar en de strategische veiligheidsvisie Chemelot. Daarnaast dragen zij bij aan de proeftuin Geleen. Indien van toepassing betaalt ook het bedrijfsleven mee.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

We maken ons sterk voor een gemeente waar het prettig wonen en werken is. Dat doen we onder meer door de best mogelijke voorwaarden te scheppen voor de toekomstbestendige ontwikkeling van werkgelegenheid, welzijn en welvaart. Daarom is het zo belangrijk dat het vestigingsklimaat voor ondernemers aantrekkelijk is en blijft. We willen immers dat al onze inwoners een kans hebben op de arbeidsmarkt en daarmee in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Doen we niets, dan zal op den duur het vestigingsklimaat minder aantrekkelijk worden. En de kans op banenverlies groter.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Functiemenging (FMI)	%	54,5%	49,8%	2018
Vestiging van bedrijven	Per 1000 inw. 15-65 jaar	131,0	132,5	2018

Gerelateerde beleidsnota's

Omgevingsvisie Sittard-Geleen 2016

Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg

Actualisatie Centrumplan Geleen

Actualisatie Masterplan Zitterd Revisited

Nota horecabeleid (geactualiseerd met logies

Paracommerciebeleid 2013

Beleidsvisie externe veiligheid Chemelot

Compacte stadscentra met onderscheidend profiel

Handboek en deelbeleid Reclame 2015

(reclames op en bij gebouwen)

Informatieplicht energiebesparing bedrijven

Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2020

4.6 PROGRAMMA - 4 - ONDERWIJS

“Wij willen in Sittard-Geleen onderwijs dat onze inwoners in staat stelt volwaardig deel te nemen aan de maatschappij, liefst met een startkwalificatie of anders met de hoogst haalbare arbeidsmarktkwalificatie”.

Via het programma Onderwijs willen we goed en passend onderwijs realiseren. Jongeren moeten zich optimaal kunnen voorbereiden op hun toekomst. Goed onderwijs is daarvoor een basisvoorwaarde. Ook de begeleiding van kinderen en jongeren in hun schoolloopbaan hoort daarbij. Om dit te bereiken werken we samen met leerlingen, ouders en stakeholders in de onderwijswereld. Daar waar nodig wordt verwezen naar het voorliggend veld of opgeschaald naar zwaardere hulpverlening.

Dit programma kent de volgende taakvelden:

- Openbaar (basis)onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

Binnen het programma Onderwijs willen we op de middellange termijn:

- Een goed onderwijsbestel gericht op de arbeidsmarkt van de toekomst;
- Bevorderen van doorlopende leer- en zorglijnen, waarvoor gedegen informatie-uitwisseling op overdrachtsmomenten essentieel is;
- Een kwalitatief en toekomstbestendig huisvesting- en locatiebeleid formuleren.

Wat doen we om dit te bereiken?

Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, gaan we in 2021 met de volgende (voorbereidende) werkzaamheden, acties en ontwikkelingen aan de slag.

Gezonde basisschool van de toekomst

Medio 2020 is in Kindcentrum Sittard een start gemaakt met de eerste gezonde basisschool van de toekomst.

Elementen van dit concept zijn:

- Gezonde maaltijden op school;
- Eigen talenten ontwikkelen in het lesprogramma en in naschoolse activiteiten;
- Creativiteit bevorderen;
- Bewegingsonderwijs en naschoolse sportactiviteiten.

Het stimuleren van eigen initiatief en verantwoordelijkheden bij de leerlingen heeft hierbij speciale aandacht. In 2021 wordt dit initiatief verder doorontwikkeld waarbij enerzijds de samenwerking met het voorliggend veld een belangrijk aandachtspunt is en anderzijds de ontwikkeling van het concept gezonde basisschool van de toekomst in het licht van het gezondheidsbeleid Zuid Limburg, het programma Trendbreuk.

Knooppunten

In samenspraak met professionals intensiveren we op scholen in 2021 de aanpak binnen de zogenaamde knooppunten. In deze knooppunten bespreken onze mensen van leerplicht en jeugd periodiek problemen van jeugdigen met onderwijsprofessionals en ketenpartners. Het knooppunt zet in op vroegsignalering, preventie, het terugdringen van verzuim en biedt ondersteuning waar nodig aan jeugdigen en ouders. Korte lijnen, snel schakelen en een integrale benadering leiden tot een krachtige aanpak. We zorgen voor passende ondersteuning gericht op een gedegen studieloopbaan voor de leerling. Het is de bedoeling dat deze knooppunten het hele schooltraject van Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) naar basis-, voortgezet en beroepsonderwijs bestrijken en waar nodig betrokken blijven.

Strategisch huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties

Na besluitvorming door de gemeenteraad over het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties en de hiertoe benodigde gemeentelijke financiële middelen zal op basis van aanvragen en in overleg met schoolbesturen en kindpartners een aanvang worden gemaakt met de realisatie en aanpassing van de voorzieningen die op grond van het plan op korte termijn noodzakelijk worden geacht.

Centrale onderwijs- en sportvoorziening middengebied Grevenbicht-Obbicht

Op basis van het hiertoe genomen raadsbesluit zal realisatie van de centrale onderwijs- en sportvoorziening in het middengebied tussen Grevenbicht en Obbicht in 2021 verder worden voorbereid. Na afronding van de planvorming, bestemmingsplanprocedure en grondverwerving kan worden gestart met de voorbereiding van de werkzaamheden en de invulling van de vrijkomende locaties.

Voortijdig schoolverlaten voorkomen (VSV)

We werken in Zuid-Limburg samen met onderwijs en andere gemeenten om het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters terug te dringen en jongeren in een kwetsbare positie optimaal te begeleiden. In het verlengde van deze samenwerking willen we ook de jongeren die voorheen tot deze doelgroep behoorden en nog niet in de samenleving participeren, zorgen dat zij kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Roma/Sinti jongeren

Binnen het team Leerplicht/RMC/Jongerenloket zetten we extra in op de concrete bevordering van onderwijsparticipatie van Roma, Sinti en reizigers jongeren, op het voortgezet onderwijs en vervolgopleidingen. Tevens ontvangen deze jongeren ondersteuning bij het vinden van stage of werk.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Om onze ambities op onderwijsgebied te kunnen waarmaken, is frequent overleg met de partijen in het onderwijsveld onmisbaar. Zij zijn immers primair verantwoordelijk voor goed onderwijs. Dat overleg is met onderwijsprofessionals op zowel bestuurlijk niveau als op het niveau van de uitvoering. Om in een vroeg stadium de juiste middelen in te kunnen zetten, zijn korte lijnen noodzakelijk.

Ouders en leerlingen bij onze beleidsplannen betrekken, al dan niet via de professionals, is nog een aandachtspunt. Zeker als we eigenaarschap en eigen verantwoordelijkheid willen stimuleren van ouders en leerlingen. In specifieke, problematische gevallen hebben we gespecialiseerde professionals van ketenpartners nodig.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen
n.v.t.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 4 Onderwijs	AO/BK/ AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			2.827	2.827	2.827	2.827
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Subtotaal baten			2.827	2.827	2.827	2.827
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-11.602	-11.507	-11.550	-11.855

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 4 Onderwijs	AO/BK/ AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Kapitaalslasten	AO	S	462	234	221	290
- L2. Indexering zakelijke lasten	AO	S	-36	-36	-36	-36
- L3. Doorbelasting capaciteit personeel	AW	S	-62	-62	-62	-62
Subtotaal lasten			-11.238	-11.371	-11.427	-11.663
Saldo baten en lasten			-8.411	-8.544	-8.600	-8.836
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)						
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Toevoegingen (na verwerking Rapportage-3)						
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Saldo mutatie reserves			0	0	0	0
Saldo 4 ONDERWIJS			-8.411	-8.544	-8.600	-8.836

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

L1. Kapitaalslasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Indexering zakelijke lasten

Betreft de indexering van de zakelijke lasten over de diverse programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Administratieve wijziging (= AW)

L3. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 4 Onderwijs	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
4.1 OPENBAAR BASISONDERWIJS						
Baten	7					
Lasten	-1.434	-1.400	-1.787	-1.899	-2.015	-2.295
Saldo	-1.427	-1.400	-1.787	-1.899	-2.015	-2.295
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING						
Baten	61	29	16	16	16	16
Lasten	-4.727	-4.455	-4.112	-4.169	-4.108	-4.064

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 4 Onderwijs	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Saldo	-4.666	-4.426	-4.096	-4.153	-4.092	-4.048
4.3 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGENZAKEN						
Baten	2.559	2.866	2.811	2.811	2.811	2.811
Lasten	-5.084	-5.500	-5.339	-5.304	-5.304	-5.304
Saldo	-2.525	-2.635	-2.528	-2.493	-2.493	-2.493
Saldo baten en lasten	-8.618	-8.461	-8.411	-8.544	-8.600	-8.836
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen		177				
Toevoegingen						
Saldo mutatie reserves	0	177	0	0	0	0
Saldo 4 ONDERWIJS	-8.618	-8.284	-8.411	-8.544	-8.600	-8.836

Toelichting algemeen en trendanalyse

Het totale budget voor onderwijs bedraagt voor 2021 € 8,4 mln. Hiervan wordt € 5,2 miljoen besteed aan de huisvesting voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs in Sittard-Geleen. De overige gelden zijn beschikbaar voor leerlingenvervoer, leerplicht/RMC/jongerenloket, onderwijsachterstandenbeleid en voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Hier tegenover staat een rijksbijdragen die deze lasten voor meer dan 50% compenseren. De toename binnen openbaar basisonderwijs hebben te maken met de kapitaallasten voor het investeringskrediet op de Unilocatie Grevenbicht-Obbicht.

Wie betaalt mee?

Op het gebied van onderwijshuisvesting komt een aantal voorzieningen – voornamelijk nieuwbouw en uitbreiding – voor rekening van de gemeente. Andere voorzieningen zoals het onderhoud, aanpassingen alsmede exploitatie van bestaande schoolgebouwen komen voor rekening van schoolbesturen. Het rijk betaalt een specifieke uitkering voor de voor- en vroegschoolse educatie.

Wat gebeurt er als we het niet doen of wat zijn de (financiële) risico's?

Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties kan gevolgen hebben voor de vastgoed-exploitatie, maar we kunnen in dit stadium geen concrete risico's benoemen of kwantificeren. We kunnen aannemen dat als we problemen met jeugd en jongeren niet tijdig signaleren en aanpakken, zij op latere leeftijd met grotere problemen geconfronteerd worden. Denk aan ernstige inkomensproblemen, zorgvragen en criminaliteit. Met alle financiële gevolgen (hogere kosten) van dien. Dat is één reden waarom we gaan voor goed en passend onderwijs. De andere is het belang van kwalitatief hoogwaardig en uitdagend onderwijs voor onze kenniseconomie. Overigens zou vermindering van problematisering en medicalisering, reductie van plannings- en verantwoordingsbureaucratie en minder complexe kwaliteitssystemen aanzienlijke kostenbesparingen kunnen opleveren. Dit laat zich echter niet in een cijfer vertalen.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Waarde Sittard- Geleen	Gemeenten 50.000 - 100.000	Nederland	Periode
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0,49	1,86	1,91	2018
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	13,99	23,37	23,28	2018
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,3%	1,9%	1,9%	2018

Gerelateerde beleidsnota's

Strategisch huisvestingsplan onderwijs en kindfuncties Sittard-Geleen 2013-2025

Beleidskader Jeugd Zuid Limburg

Beleidskader Jeugdwet Sittard-Geleen 2016-2019

4.7 PROGRAMMA - 5 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

“Wij willen dat Sittard-Geleen een aantrekkelijke gemeente is om in te verblijven. Met een omgeving en voorzieningen die je van een eigentijdse gemeente met een regionale functie mag verwachten.”

Een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen voor sport, cultuur, sociale ontmoeting en recreatie voor zowel de eigen inwoners en die uit de regio. Daar draait het om bij het programma Sport, Cultuur en Recreatie. Op deze onderdelen willen we ons in de regio onderscheiden. Ook voor kenniswerkers die zich hier willen vestigen, is een goed woon- en leefklimaat met optimale voorzieningen essentieel.

Sport en bewegen is geen doel op zich, maar ook een middel om maatschappelijke doelstellingen als gezondheid en sociale samenhang te realiseren. Dit doen we door samen te werken met partners in onderwijs, zorg en welzijn. Ook gaan we voor toekomstbestendige sportaccommodaties en voorzieningen in de openbare ruimte. Voor cultuur willen we ons culturele fundament behouden en inzetten op een cultuurimpuls in de stad.

We willen een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Dat bereiken we onder meer door beheer en inrichting van de openbare ruimte/ openbaar groen aan de eisen van deze tijd aan te passen.

Het programma sport, cultuur en recreatie kent de volgende beleidsvelden:

- Sportbeleid en activering,
- Sportaccommodaties,
- Toekomstbestendig accommodatiebeleid,
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie,
- Openbaar groen en (openlucht).

Wat willen we bereiken?

Binnen het programma Sport, Cultuur en Recreatie willen we op de middellange termijn:

- een integraal sportbeleid bevorderen. Sport is daarin een middel om gezondheid en sociale samenhang te bevorderen;
- het cultuuraanbod zodanig versterken dat dit in regionaal opzicht aanvullend is. Ook willen we ruimte geven aan cultureel ondernemerschap;
- een toekomstbestendig accommodatiebeleid realiseren; dat wil zeggen een (kwantitatief en kwalitatief) geschikte infrastructuur voor maatschappelijke activiteiten realiseren;
- eigentijds beheer en herinrichting realiseren van de openbare groene ruimte.

Wat doen we om dit te bereiken?

Uitwerking Lokaal Sportakkoord en (toekomst)visie Sport en Bewegen

Als vervolg op de Agenda Sport en Bewegen 2016-2020 werken we met partners het Lokaal Sportakkoord Sittard-Geleen verder uit. En werken we samen verder aan het Programma Beweegstimulering (uitgevoerd door Stichting Ecsplora). Beide activiteiten formuleren de ambities en concrete acties om een gezonde en actieve leefstijl van alle inwoners te bevorderen. Dit past in de ‘Trendbreuk Zuid-Limburg, Positieve Gezondheid en de Preventiecoalitie’. Naast het formuleren van sportbeleid, onderzoeken we hoe we de openbare ruimte sport-, beweeg- en speelvriendelijker kunnen inrichten. Uitgangspunt is om meer mensen aan het sporten en bewegen te krijgen (en het percentage ‘niet-sporters’ naar beneden te krijgen). Verder nemen we deel aan de JOGG-community. Hierin werken gemeenten, publieke en private partijen gezamenlijk aan een gezonde leefomgeving voor ieder kind. En delen partijen kennis waarmee de JOGG-aanpak en de lokale invoering ervan duurzaam een plek krijgt.

(Bovenregionale) sportaccommodaties

Ook in 2021 vervolgen we ons beleid om particuliere initiatieven voor talentontwikkeling en topsport te stimuleren. Samenwerking met Watersley is hier een voorbeeld van. In deze samenwerking ondersteunen we het gebruik van de sportvoorzieningen in gemeente en regio voor de talenten en topsporters die (tijdelijk) op Watersley verblijven. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Provincie en het Team Limburg Sport. In 2021 voeren we de keuzes uit die we in 2020 maken voor de zwem- en schaatsvoorzieningen. Dit als uitwerking van het besluit uit 2017 om één zwem- (en schaats-) voorziening te behouden in de gemeente (Glanerbrook). De nieuwe zwem- en schaatsvoorziening dient als pilotproject voor de invoering en inbedding van de “Regeling grote projecten”. Ook de gevolgen die dit heeft voor de zwem- en sportvoorzieningen op Het Anker nemen we mee in de uitwerking. Wat de mogelijke vermarkting van de ESCS-locatie (locatie van het voormalig Euregionaal Sporten Congrescentrum (ESCS) aan de Sportcentrumlaan in Sittard) betekent voor de rol van en financiële impact op de gemeente werken we ook verder uit. De beoogd projectontwikkelaar heeft een optie gekregen van 2 jaar op het inventariseren van de ontwikkeling van de ESCS-locatie. De onderhandelingen zijn in voorbereiding. De begrote ombuiging van € 1,2 mln. zal daarmee, naar alle waarschijnlijkheid, niet gerealiseerd worden in 2021.

Uitgangspunt is dat we onze unieke sportvoorzieningen optimaal in stand houden en benutten. En dat topsport en breedtesport elkaar versterken. We willen de nationale en regionale trainingscentra in de regio graag behouden. Samen met de Provincie bekijken we in de uitwerking van de afspraken uit het BAK hoe we deze centra financieel kunnen ondersteunen. Dat geldt ook voor het gebruik van de sportvoorzieningen in de gemeente. Om het lokaal sportvoorzieningenniveau in beeld te krijgen, bekijken we van de verschillende binnensportaccommodaties

- beschikbaarheid;
- kwaliteit en
- (mogelijk) toekomstige ontwikkelingen in gebruik/behoefte

Impuls cultureel aanbod

In 2020 evalueren we De Domijnen. En voeren we in een Lagerhuisdebat gesprekken met (vertegenwoordigers) van het culturele veld in Sittard-Geleen. We willen deze informatie, als ook de uitkomst van de Toekomstvisie 2030, gebruiken om in 2021 onze culturele slagkracht een impuls te geven. We willen dat ook het aanbod van Sittard-Geleen aanvullend is op dat van Zuid-Limburg. In 2021 evalueren we de samenwerking met de provincie en de gemeenten Maastricht en Heerlen binnen de Stedelijk Cultuurregio Zuid.

Herinrichting muziekonderwijs

Voor het muziekonderwijs van verenigingen, particulieren en scholen is per 1 september 2020 Myouthic de muziekmakelaar. Vraag en aanbod worden daar bij elkaar gebracht. Voor leerlingen onder de 18 jaar hebben we lesgeldsubsidie beschikbaar gesteld. Vooruitlopend op een evaluatie in 2022 monitoren we de voortgang rondom het instituut muziekmakelaar.

Toekomstbestendig accommodatiebeleid

In de toevoeging op het Coalitieakkoord hebben we ons als doel gesteld om de ‘bestuursopdracht duurzame accommodaties’ versneld uit te voeren. Met de Toekomstvisie 2030 in het vizier, werken we toe naar een robuuste fysieke infrastructuur van maatschappelijke activiteiten.

Na oplevering van het Uitwerkingsplan in 2020, nemen we in 2021 de uitvoering van dit plan ter hand. Dit is een meerjarig traject dat loopt van 2021-2025. Het is een doorlopend proces gericht op het vinden van een match tussen de vraag (naar maatschappelijke activiteiten) en het aanbod (van geschikte accommodaties). Zo maken we accommodaties toekomstbestendig. Daarbij geven we aan de hand van uitgangspunten invulling aan het uitwerkingsplan. Een belangrijk uitgangspunt, bijvoorbeeld, is dat er draagvlak moet zijn voor de

maatschappelijke voorziening. Dat wil zeggen dat organisaties eigenaarschap voelen en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen activiteiten. En daarmee voor het succesvol gebruik van accommodaties. Ook huisvesting die marktpartijen bieden, nemen we mee in de uitwerking.

Integraal basis beheerplan openbare ruimte

In november 2019 heeft de gemeenteraad het Integraal Basis Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. In 2020 en 2021 gaan we hier dieper op in en stellen we per beheergroep (zoals verharding, groen, straatmeubilair) een apart beheerplan op. Als onderdeel van de begrotingsbehandeling is een motie doorberekend om het beheerniveau van een aantal beheergroepen plaatselijk te verhogen. In de beheerplannen worden aspecten zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en innovatie belicht en verankerd. Er liggen daarnaast kansen voor onze inwoners om zelf initiatief te nemen op het gebied van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Initiatiefnemers worden daarbij zoveel als mogelijk ondersteund. De gemeente blijft daarom het gesprek met inwoners en anderen zoeken om op die manier initiatieven te stimuleren.

Bomenplan

De provincie heeft in het collegeprogramma 'Vernieuwend Verbinden' de ambitie opgenomen om binnen twee Statenperiodes 1 miljoen bomen te planten. Om dit mogelijk te maken heeft de provincie de subsidieregeling 'Aanplant bomen in Limburg 2020' ingevoerd. Inmiddels hebben een aantal initiatiefnemers uit Sittard-Geleen zich gemeld voor deze regeling.

Voedselbossen

Samen met inwoners en bedrijven gaan we aan de slag met klimaatadaptatie. Het vergroenen van onze gemeente zorgt daarbij voor lagere temperaturen en minder wateroverlast bij noodweer. Bovendien draagt het bij aan de biodiversiteit en aan de belevingswaarde die een groene leefomgeving biedt.

Proeftuin openbare ruimte

In 2021 komt er een proeftuin op drie onderdelen:

1. Smart city: informatietechnologie invoeren die de inrichting, het beheer en de leefbaarheid van de openbare ruimte kan verbeteren;
2. Klimaatadaptatie: een werkwijze invoeren om klimaatadaptief te handelen in de stad: hoe passen we ons aan de klimaatveranderingen aan?
3. Arbeidsparticipatie: jongeren werken mee in de openbare ruimte, met een extra stimulans door het gebruik van informatietechnologie.

We beginnen met een proefproject in de Zeeheldenbuurt in Geleen. In deze buurt richten we de openbare ruimte opnieuw in (verharding, groen en riolering). In dit project testen we de nieuwe werkwijze met bovengenoemde onderdelen uit.

Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?

Voor het Lokaal Sportakkoord, het programma Beweegstimulering en de agenda Sport en Bewegen is de inbreng van de sportondersteuningsorganisaties onontbeerlijk. Maar ook de partners zorg en welzijn en het onderwijs mogen niet ontbreken. Verder zoeken we lokale verenigingen en initiatieven op. Voor het beleid van bovenlokale sportaccommodaties stemmen we af met de Provincie.

Naast het cultuurbedrijf De Domijnen willen we de samenwerking met de vele lokale verenigingen en initiatieven verder versterken. Ook afstemming met de Provincie, Maastricht en Heerlen en het Rijk blijft steeds nodig.

Voor toekomstbestendige accommodaties overleggen we met partijen op buurt-, cluster- en stadsniveau. Denk hierbij aan eigenaren en beheerders van gebouwen, schoolbesturen, het verenigingsleven en het

maatschappelijk middenveld op het gebied van sport, cultuur en welzijn. Voor het beheer van de openbare ruimte hebben we de medewerking van inwoners op buurt- en wijkniveau hard nodig.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen
Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" BV

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf 5.6.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	AO/BK/AW/C	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			6.086	6.151	6.069	6.069
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- B1. Jeugdolympiade	C	I	0	0	25	0
Subtotaal baten			6.086	6.151	6.094	6.069
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-31.373	-30.991	-30.951	-30.951
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Indexering subsidies prof. instellingen	AO	S	-405	-405	-405	-405
- L2. Doorbelasting capaciteit personeel	AO	S	-565	-565	-565	-565
- L3. Kapitaallasten	AO	S	-185	-553	-558	-551
- L4. Indexering zakelijke lasten	AO	S	-11	-11	-11	-11
- L5. Jeugdolympiade	C	I	0	0	-52	0
Subtotaal lasten			-32.539	-32.525	-32.542	-32.483
Saldo baten en lasten			-26.453	-26.374	-26.448	-26.414
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)			173	153	153	153
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- O1. Jeugdolympiade	C	I	0	0	18	0
Toevoegingen (na verwerking Rapportage-3)			-904	-904	-904	-904
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- T1. Jeugdolympiade	C	I	0	0	9	0
Saldo mutatie reserves			-731	-751	-724	-751
Saldo 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE			-27.184	-27.125	-27.172	-27.165

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

L1. Indexering subsidies professionele instellingen

Jaarlijks worden door het college de verbonden professionele instellingen vastgesteld. Deze partijen ontvangen

van de gemeente een exploitatiesubsidie die jaarlijks wordt geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2021 is deze indexatie bepaald op 2,5%.

L2. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L3. Kapitaalslasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L4. Indexering zakelijke lasten

Betreft de indexering van de zakelijke lasten over de diverse programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Corona (= C)

B1 / L6 / O1 / T1 Jeugdolympiade

Eenmaal in de 3 jaar wordt de jeugdolympiade georganiseerd, waar de gemeente Sittard-Geleen aan deelneemt. De kosten van deelname worden deels betaald door de gemeente (jaarlijkse reservering van € 8.900) en deels door de deelnemers (te ontvangen bijdrage in het jaar van olympiade). Eigenlijk zou de olympiade in 2020 zijn maar door de corona-crisis wordt deze in principe verplaatst naar 2021. De daarop volgende editie staat vooralsnog voor 2023 gepland.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
5.1 SPORTBELEID EN ACTIVERING						
Baten	69	100	75	75	100	75
Lasten	-1.964	-2.360	-2.355	-2.565	-2.609	-2.546
Saldo	-1.895	-2.260	-2.280	-2.490	-2.508	-2.471
5.2 SPORTACCOMMODATIES						
Baten	2.241	2.434	2.297	2.362	2.280	2.280
Lasten	-8.213	-9.143	-7.803	-7.826	-7.795	-7.787
Saldo	-5.972	-6.709	-5.506	-5.463	-5.515	-5.506
5.3 CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE-PARTIC						
Baten	2.737	3.306	2.763	2.763	2.763	2.763
Lasten	-4.435	-9.636	-9.227	-9.217	-9.200	-9.186
Saldo	-1.698	-6.330	-6.464	-6.454	-6.437	-6.422
5.4 MUSEA						
Baten	215	174	174	174	174	174
Lasten	-9.265	-3.610	-3.456	-3.454	-3.431	-3.430
Saldo	-9.050	-3.437	-3.283	-3.280	-3.258	-3.256
5.5 CULTUREEL ERFGOED						
Baten	241	804	275	275	275	275

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	-578	-601	-439	-432	-432	-431
Saldo	-337	203	-164	-157	-157	-156
5.6 MEDIA						
Baten	53	342	342	342	342	342
Lasten	-2.520	-3.231	-2.642	-2.250	-2.248	-2.246
Saldo	-2.467	-2.890	-2.300	-1.908	-1.906	-1.904
5.7 OPENBAAR GROEN-(OPENLUCHT) RECREATIE						
Baten	304	234	160	160	160	160
Lasten	-6.492	-6.707	-6.617	-6.782	-6.828	-6.860
Saldo	-6.188	-6.473	-6.457	-6.622	-6.668	-6.700
Saldo baten en lasten	-27.607	-27.896	-26.454	-26.375	-26.448	-26.415
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen	2.161	2.087	174	154	171	154
Toevoegingen	-1.416	-1.389	-904	-904	-895	-904
Saldo mutaties reserves	745	698	-730	-750	-724	-750
Saldo 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-26.862	-27.198	-27.184	-27.125	-27.172	-27.165

Toelichting algemeen en trendanalyse

Gesaldeerd is voor dit programma beschikbaar 27,2 miljoen, waarin aangetekend dat hier ook 5,7 miljoen ontvangsten zijn verwerkt. Deze laatste zijn hoofdzakelijk huuropbrengsten voor het gemeentelijk vastgoed. Tot dit programma behoren de kapitaalasten/huuropbrengsten voor alle gemeentelijke sportaccommodaties (5,5 miljoen), de subsidies aan breedte- en topsport inclusief projecten en combinatiefunctionarissen (2,3 miljoen), de subsidie voor De Domijnen en overige culturele instellingen/verenigingen (12,9 miljoen) en de kosten voor het openbaar groen inclusief speel- en recreatievoorzieningen en landschap/dierenoverlast (6,4 miljoen).

De stijging in het budget 2021 t.o.v. 2020 is met name een gevolg van een hogere toerekening van ambtelijke kosten aan dit programma. De tendens naar de komende jaren geeft een stabiel beeld, waarbij alleen de kapitaallasten een heel licht afwijkende factor vormen.

Wie betaalt mee?

Voor bovenregionale accommodaties en vooral ook de regionale trainingscentra spreken we de provincie aan als co-financiers. Om een centrale schaats- en zwemvoorziening te realiseren, onderzoeken we de mogelijkheden voor Europese, Rijks- en Provinciale subsidie. Met de Provincie Limburg bespreken we binnen het Bestuursakkoord de invulling voor een provinciale bijdrage aan cultuur. Daarnaast maken de professionele instellingen, inclusief de Streekomroep Bie Ós, gebruik van diverse landelijke financieringsmogelijkheden. Voor het toekomstbestendig accommodatiebeleid doen we zoveel mogelijk een beroep op subsidies. Dan kan in de vorm van co-financiering van bijv. de Provincie Limburg en andere organisaties

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Een stevige samenwerking tussen de gemeente, Provincie, Team Limburg Sport, de Sportstichting en verenigingen heeft meerwaarde. Het zorgt ervoor dat we de unieke sportaccommodaties in de gemeente (en specifiek Sportzone Limburg) beter benutten en dat ze behouden blijven voor sport en bewegen op alle niveaus.

Als we (het gebruik van) de faciliteiten op de Sportzone Limburg ondersteunen, dan gaan eerdere investeringen niet verloren. Met de Trendbreuk Zuid-Limburg, Positieve Gezondheid en de Preventiecoalitie willen we een gezonde en actieve leefstijl van onze inwoners stimuleren. Sport en bewegen levert hier natuurlijk een wezenlijke bijdrage aan.

Gelet op eerdere besluitvorming en hieruit volgende trajecten, is het belangrijk dat we het project zwemschaatsvoorziening voortvarend oppakken. Voortvarend oppakken is ook noodzakelijk omdat uitstel ook meer onzekerheid over de ontwikkeling van de onderhoud- en beheerkosten van de huidige voorziening met zich meebrengt. Het instandhouden van de huidige voorzieningen levert hogere onderhouds- en beheerkosten op. Bovendien lopen we het risico dat we voor tijdelijke maatregelen moeten investeren. En dat de voorzieningen voor zwemmen en ijshockey dan tijdelijk niet beschikbaar zijn.

Voor het toekomstbestendig accommodatiebeleid geldt dat de huidige omvang van maatschappelijk vastgoed onderbezet is. Dit betekent onnodige kosten van instandhouding, met bijbehorende druk op de begroting. Door voorzieningen te concentreren of multifunctioneel te gebruiken, kunnen we met minder voorzieningen toe. De bezetting wordt hoger en het levert efficiencywinst op. Het financiële risico gaat over de negatieve financiële gevolgen in de exploitatie van de accommodaties door een (te) lage bezettingsgraad en mogelijk zelfs leegstand.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Niet sporters	%	52,9	52,9	2016

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen, deze monitor wordt om de 4 jaar geactualiseerd. Bij de samenstelling van de begroting waren de gegevens van de nieuwe monitor nog niet beschikbaar.

Gerelateerde beleidsnota's / processen

Nota Vastgoedbeheer gemeente Sittard-Geleen 2016
Pilot verduurzaming 8 gemeentelijke gebouwen
Agenda Sport en Bewegen 2016-2020
Lokaal Sportakkoord Sittard-Geleen

4.8 PROGRAMMA - 6 - SOCIAAL DOMEIN

“Wij willen dat de inwoners van Sittard-Geleen tevreden zijn over hun woon- en leefsituatie, gezond blijven en mee kunnen blijven doen in onze samenleving.”

De gemeente Sittard-Geleen is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo, Jeugd- en Participatiewet en de wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs). Dit programma draagt bij aan een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk meedoen, er ruimte is voor eigen initiatief door inwoners en waarin organisaties de inwoner en zijn vraag centraal stellen en de systemen, kaders en producten daarop aanpassen en benutten. Waarin mensen krijgen wat ze daadwerkelijk nodig hebben, niet omdat ze er recht op hebben maar omdat het bijdraagt aan hun eigen inzet om hun leefsituatie te verbeteren.

In dit programma zijn de volgende taakvelden ondergebracht:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Wijkteams
- Inkomensregelingen
- Begeleide participatie
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Maatwerkdienstverlening 18+ / 18-
- Geëscaleerde zorg 18+ / 18-

Wat willen we bereiken?

Door de in te zetten op inclusie, preventie en positieve gezondheid willen we op de middellange termijn:

- Bijdragen aan een sociaal evenwicht door een open en inclusieve samenleving te stimuleren.
- Voorkomen dat mensen kwetsbaar worden.
- Het bevorderen dat inwoners prettig wonen en leven in Sittard-Geleen en verantwoordelijkheid voor elkaar voelen en nemen.

Wat doen we om dit te bereiken?

Met het oog op de bovenstaande doelstellingen zetten we in 2021 de werkzaamheden voort waarmee we in 2020 (en eerder) zijn begonnen. Enerzijds betreft het uitvoering en/of ontwikkelingen die betrekking hebben op het brede sociale domein en alle beleid en uitvoering (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en Schuldhulpverlening) raken en anderzijds zijn het werkzaamheden, acties of ontwikkelingen die puur betrekking hebben op één beleidsveld, wet of uitvoeringsteam.

Impact Covid-19

In 2020 zijn we overvallen door Covid-19, de getroffen maatregelen hebben hun impact op het leven van onze inwoners en het werk in het Sociaal Domein. Onze uitgangspunten en doelstellingen zijn hetzelfde gebleven maar de dienstverlening moest op onderdelen worden aangepast. Dit heeft ook gevolgen voor de resultaten 2020. Zo zal de projectperiode van een aantal onderdelen uit het uitvoeringsprogramma Samen Sittard-Geleen doorlopen in 2021.

De effecten van Covid-19 zijn in 2020 al zichtbaar door een toename aan inwoners die zich melden voor ondersteuning op het gebied van inkomen en werk. We zien met name het aantal jongeren dat zich aan het Jongerenloket meldt, toenemen. De verwachting is dat, door het verlies van werk en inkomen, meer inwoners geconfronteerd worden met financiële zorgen.

De effecten op de werkgelegenheid inclusief stage- en werkervaringsmogelijkheden zal nog na-ijlen en gevolgen hebben voor de omvang van ondersteuningsbehoefte op dit gebied en andere leefgebieden zoals bijvoorbeeld financiële redzaamheid.

Wat de uitgestelde zorg en vraag om ondersteuning voor het brede sociaal domein - Jeugd, WMO en Participatiewet en Schuldhulpverlening - en de gezondheid van onze inwoners voor 2021 gaat betekenen, is nog niet duidelijk. We zien, lokaal en landelijk, dat natuurlijk niet alleen de meer kwetsbare inwoner geraakt wordt. De arbeidsfitte flexwerker heeft misschien tijdelijke en lichte ondersteuning nodig. Veel hangt af van het weerstandsvermogen van mensen en mogelijkheden om nieuwe kansen te vinden.

Daarnaast is ook duidelijk geworden dat de maatregelen voor inwoners en huishoudens een bepaalde rust in hun omstandigheden hebben gebracht waar zij wel bij varen. En is daarmee ook sprake van een afname van zorgvragen. Ook zien we dat de digitale dienstverlening (bijvoorbeeld videobellen) beter werkt dan we ooit dachten. In 2021 willen we deze positieve effecten behouden en onze dienstverlening daarin mee ontwikkelen.

Het rijk heeft de gemeenten compensatie toegezegd voor de extra kosten die worden gemaakt in het Sociaal Domein. Daarmee wordt de financiële impact mogelijk geneutraliseerd.

SOCIAAL DOMEIN BREED

Sociaal werk en cliëntondersteuning

Het sociaal werk (welzijnswerk) en cliëntondersteuning bieden laagdrempelige en vrij toegankelijke ondersteuning aan inwoners. Soms één op één en soms in groepsverband. Deze vormen van ondersteuning zijn zowel gericht op het individu als ook in relatie tot zijn of haar directe omgeving, netwerk en soms zelf buurt of wijk. We zien dat de mogelijkheden tot deze vormen van ondersteuning nog niet optimaal benut worden, ook omdat ze nog te weinig bekend zijn bij inwoners en medewerkers van gemeente en zorgaanbieders. Daarnaast zien we ook dat er betere afstemming en samenhang noodzakelijk is tussen de verschillende vormen van ondersteuning, hulp en zorg. Samen met maatschappelijke partners willen we werken aan het verstevigen en maximaal benutten van de mogelijkheden van laagdrempelige en vrij toegankelijke ondersteuning.

Integraliteit van de gemeentelijke dienstverlening

Binnen de uitvoeringsorganisatie passen we een integrale vraagverheldering toe. De methode die daarbij wordt toegepast gaat uit van een 'omgekeerde toets' waarbij eerst wordt gekeken naar wat een inwoner nodig heeft, of dat past binnen de waarden van de diverse wetten en het beleid van de gemeente (preventie, inclusie en positieve gezondheid) en waarbij de mogelijke effecten van een besluit in de volle breedte worden meegewogen. Processen en systemen worden aangepast waar nodig. Het gebiedsgericht werken in het sociaal domein is in 2020 ingebed in de organisatie en dit wordt in 2021 geborgd.

Kennis, houding en gedrag van de professionals in de uitvoering c.q. gemeentelijke dienstverlening worden versterkt door deskundigheidsbevordering. Dit proces is onderdeel van het uitvoeringsprogramma Samen Sittard-Geleen 2020-2021. Dit uitvoeringsprogramma kent een looptijd tot medio 2021. De resultaten worden gemonitord en medio 2021 geëvalueerd, gericht op een volgende stap in de ontwikkeling van integrale gemeentelijke dienstverlening en een sterke basis (voorliggend veld).

Preventie en inclusie

Komend jaar wordt op diverse manieren gebieds- of doelgroepgericht een impuls gegeven aan preventie en inclusie. Enkele initiatieven zijn:

- Preventiecoalitie met CZ en een gezamenlijk aanpak met de huisartspraktijk in Munstergeleen gericht op positieve gezondheid.
- Nieuwe GGZ-aanpak samen met CZ en de huisartsenpraktijk in de Baandert.
- Actieprogramma Kansrijke Start waarbij gemeenten en de jeugdgezondheidszorg hun handen in elkaar slaan om de kinderen van vandaag en de volwassenen van morgen een betere kans te bieden.

- De basisschool Sittard Noord-Oost werkt aan een programma gericht op gezondheid en participatie (gezonde basisschool van de toekomst).
- In 2020 is de lokale inclusie agenda vastgesteld en de uitvoering hiervan gestart die doorloopt in 2024.
- In 2020 is een start gemaakt met de totstandkoming van een lokale coalitie gericht op eenzaamheid. Deze zal in 2021 worden afgerond en leiden tot een samenhangend structureel programma van activiteiten en samenwerking op het vlak van eenzaamheid.
- Kredietbank Limburg en samenwerkende partijen organiseren een preventieprogramma op en met middelbaar onderwijs en ROC. Daarnaast wordt de nazorg aan inwoners die juist uit de schulden zijn verder ontwikkeld, zodat zij schuldenvrij blijven. In 2021 wordt de preventieve aanpak rondom schulden verder doorontwikkeld. Bovendien wordt, conform de wijziging wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) per 2021, de vroegsignalering van betalingsachterstanden verder vorm gegeven middels een gestructureerde aanpak.
- Het sportakkoord Sittard-Geleen, dat in 2020 is opgesteld, en richt zich op het stimuleren van sport en bewegen voor alle leeftijden. Een specifieke aanpak hierbinnen is gericht op overgewicht bij kinderen, waar ook CZ zorgverzekeraar in het kader van de preventiecoalitie in mee financiert.
- In 2020 hebben we een aanpak geformuleerd voor kwetsbare jongeren met psychiatrische of psychosociale problemen (18-27 jaar) op basis van de uitkomsten uit het onderzoek dat de Universiteit van Utrecht voor Sittard-Geleen heeft uitgevoerd. De toename van het aantal kwetsbare jongeren door de Covid-19 maatregelen hebben we hierin meegenomen. In 2021 zetten we de aanpak door vanuit een zogenoemde 'white label' benadering, Niet de indicatie, maar de jongeren en hun ontwikkelmogelijkheden staan centraal.

Jongerenparticipatie

We willen inzetten op een nieuwe generatie, die we willen binden aan Sittard-Geleen. Het gaat dan niet alleen om onderwijs, maar het gaat er ook om welke behoeftes jongeren hebben en wat een reden is om hier te blijven wonen of terug te komen na een studie. Jongeren geven aan dat ze het fijn wonen vinden in de dorpen en wijken. Ze hebben wel het beeld dat er vaak te weinig voor hen te doen is in Sittard-Geleen. In de praktijk blijkt dat veel jongeren ook niet weten wat er allemaal te doen is. We weten deze groep nog niet goed te bereiken. Om een aantrekkelijke gemeente te zijn voor jongeren is het van belang ook jongeren structureel te betrekken bij gemeentelijk beleid. Dit gebeurt al bij de totstandkoming van de Toekomstvisie 2030. Wij willen als onderdeel van de versterking van inwonerp participatie, jongeren tot 27 jaar vanuit vernieuwende inzichten een positieve bijdrage laten leveren aan het maken van gemeentelijk beleid en hen daar ook voor waarderen. De doorontwikkeling van de Jongerencliëntenraad naar, dan wel het oprichten van, een jongerenpanel in Sittard-Geleen is een middel om de mening van de jongeren beter mee te nemen in beleidsvoorbereiding. Ook het breder oprichten van jongerenwijkteams (naar het voorbeeld in Sittard-Oost) kan hieraan bijdragen.

WMO, JEUGDZORG EN PARTICIPATIEWET:

Normalisering jeugdzorg

Het Rijk, als ook de gemeente Sittard-Geleen, is aan het onderzoeken hoe het jeugdhulpstelsel effectiever, efficiënter en beter gemaakt kan worden. Uit een landelijke benchmarkanalyse blijkt dat iedere gemeente zoekend is naar de afbakening van de jeugdhulp. Wat hoort bij normaal opvoeden en opgroeien, en waar begint de jeugdhulpplicht? Wij willen dit goed analyseren en zetten daarbij in op samenwerking met Zuid-Limburgse gemeenten en partnerschap met zorgaanbieders.

Doorontwikkelen zorg Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De uitdaging voor 2021 is de ondersteuning te kunnen blijven bieden, met het toenemend aantal cliënten. Een toename die met name het gevolg is van landelijke ontwikkelingen (zoals abonnementstarief, afschaffing Wajong, wachtlijsten in de GGZ). Om hier invulling aan te geven is een intensievere samenwerking nodig tussen

de verschillende uitvoeringsteams Wmo, Jeugdwet en Participatiewet alsook met zorgaanbieders. Ook worden de voorbereidingen getroffen voor de overgang van beschermd wonen naar beschermd thuis. Deze taken zijn momenteel nog een verantwoordelijkheid van de centrumgemeente Maastricht en komen over naar de gemeente Sittard-Geleen. Vanaf 2022 wordt Sittard-Geleen hiervoor verantwoordelijk en worden Wmo middelen ontvangen op basis van een landelijk verdeelmodel. In 2021 zal naast de reguliere uitvoering en de samenwerking met uitvoeringsteams Wmo, Jeugdwet en Participatiewet ook een nieuwe aanbesteding Wmo ondersteuning inclusief beschermd wonen plaatsvinden.

Veiligheid en zorg

Steeds meer dossiers op het snijvlak van zorg en veiligheid vallen onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Deels nieuwe dossiers en wetten, deels een verdere decentralisering van taken. Denk bijvoorbeeld aan dossiers als personen met verward gedrag, geweld in afhankelijkheidsrelaties, mensenhandel, wet verplichte ggz en re-integratie van ex-gedetineerden. De samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsketen vraagt en krijgt steeds meer aandacht; dit geldt zowel voor de samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie als voor de samenwerking met de ketenpartners uit het zorg- en veiligheidsdomein. De samenhang binnen de gemeente kenmerkt zich op dit moment al onder andere door een gedeeld portefeuillehouderschap. Ook in de aanpak binnen het gebiedsgericht werken is aandacht voor de samenhang tussen zorg en veiligheid. De relatie tussen (slachtofferschap van) misbruik en criminaliteit en persoonlijke problemen krijgt steeds meer aandacht. Samen met ketenpartners wordt gewerkt aan verbetering van de verschillende aanpakken op de dossiers, zowel lokaal als regionaal. Om te zorgen voor de juiste afstemming wordt in 2021 op Zuid-Limburgse schaal gewerkt aan samenwerkingsafspraken zorg en veiligheid.

Ondersteuning gericht op participatie

In 2020 is in het Participatiebedrijf gestart met de geïntegreerde dienstverlening aan de inwoners die ondersteuning nodig hebben op hun weg naar werk en participatie. Participeren en ontwikkelen kan binnen de muren van het Participatiebedrijf, in een detacheringsconstructie bij een werkgever, of in een reguliere betaalde baan (met of zonder loonkostensubsidie), maar ook als vrijwilliger. In 2021 werken we door aan een leerwerk- en ontwikkelomgeving door opleiding en certificering vanuit de samenwerking Participatiebedrijf en Vista college mogelijk te maken.

Bestaanszekerheid door inkomensondersteuning en ondersteuning gericht op financiële (zelf)redzaamheid en vergroten van basisvaardigheden, zijn onderdelen van de integrale aanpak. In 2021 ontwikkelen we samen met de partners de aanpak rondom vroegsignalering op het gebied van financiën verder door. Hierin heeft onze gemeente een rol voor alle inwoners die dit betreft. In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor de nieuwe Wet inburgering die in juli 2021 van kracht gaat. Deze doelgroep zal met een specifieke (vanwege de inburgeringscomponent) integrale aanpak naar maatschappelijke en economische zelfstandigheid worden ondersteund. Werk(ervaring) is daarin een belangrijke component.

In het geheel van de dienstverlening werkt het Participatiebedrijf samen met lokale en regionale partners. Werkgevers en vrijwilligersorganisaties dragen bij aan de resultaten. Ook wordt vanuit de doelgroep “onderkant arbeidsmarkt” deelgenomen aan de Zuid-Limburgse aanpak ‘Perspectief op werk’ met als doel om binnen de triple helix (overheid, ondernemingen, onderwijs) de huidige en toekomstige beroepsbevolking in omvang en kwaliteit klaar te maken voor de arbeidsmarkt in onze regio. Daarbij zetten we in op een inclusieve arbeidsmarkt waar werkgevers en ondernemers de economische en sociale waarde ervaren van deze inclusiviteit. De economische gevolgen van Covid-19 beïnvloeden de kansen op de arbeidsmarkt. (Om)scholing gericht op duurzame deelname aan de arbeidsmarkt zal in 2021 een belangrijk onderdeel van de aanpak zijn. De werkgeversdienstverlening vanuit het Werkgeversservicepunt WM ontwikkelt zich in 2021 verder door naar de rol van strategische HR-partner voor werkgevers in de regio.

Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?

Inwoners, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals zorgen er samen voor dat (kwetsbare) mensen die tijdelijk of voor een langere periode ondersteuning nodig hebben, deze zoveel mogelijk op maat krijgen, passend bij hun mogelijkheden en specifieke situatie. De professionals zijn werkzaam bij gesubsidieerde maatschappelijke partijen, zorgaanbieders, huisartsen, onderwijs, (woning)coöperaties, zorgverzekeraars en werkgevers. Daarnaast is er een samenwerking met publieke partijen via de gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden Westelijke Mijnstreek, Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg en met de gemeente Maastricht voor de inkoop jeugdzorg in Zuid-Limburg en de daarbij horende financiële administratie. De Wmo-Raad, jongerencliëntenraad en Sociaal Overleg geven gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente Sittard-Geleen op de ontwikkelingen binnen de Wmo, Jeugdwet Participatiewet of schuldhulpverlening.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen
GGD Zuid-Limburg
Kredietbank Limburg
Omnibuzz
Vixia

Voor verdere informatie over de verbonden partijen verwijzen we naar de afzonderlijk paragraaf 5.6.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 6 Sociaal domein	AO/BK/AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			43.893	43.893	43.893	43.893
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Subtotaal baten			43.893	43.893	43.893	43.893
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-152.752	-151.160	-150.711	-150.711
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Kapitaalslasten	AO	S	30	29	28	36
- L2. Vrijval subsidieverlening	AO	S	0	0	20	20
- L3. Indexering professionele instellingen	AO	S	-189	-189	-189	-189
- L4. Hogere doorbelasting kwijtschelding	AO	S	-60	-60	-60	-60
- L5. Indexering Wmo	AO	S	-815	-815	-815	-815
- L6. Indexering Jeugd	AO	S	-906	-906	-906	-906
- L7. Doorbelasting capaciteit personeel	AW	S	65	65	65	65
- L8. Indexering zakelijke lasten	AW	S	-32	-32	-32	-32
Subtotaal lasten			-154.659	-153.068	-152.600	-152.592
Saldo baten en lasten			-110.766	-109.175	-108.707	-108.699
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)			25	0	0	0
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Toevoegingen (na verwerking Rapportage-3)			-1.052	-1.052	-1.052	-1.052

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 6 Sociaal domein	AO/BK/ AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Saldo mutatie reserves			-1.027	-1.052	-1.052	-1.052
Saldo 6 SOCIAAL DOMEIN			-111.793	-110.227	-109.759	-109.751

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

L1. Kapitaalslasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Vrijval subsidieverlening.

Sittard-Geleen is een zogenaamde Regenboogstad in kader van LHBTI-emancipatiebeleid. De verlenging van de samenwerking en beschikbaarstelling van aanvullende gelden loopt tot en met 2022. In de meerjarenbegroting moet dit extra budget vanaf 2023 weer afgeraamd worden.

L3. Indexering professionele instellingen

De subsidies aan diverse professionele instellingen zijn geïndexeerd voor 2021 met een totaal bedrag van € 0,19 mln. Hier tegenover staan middelen uit het gemeentefonds voor loon- en prijscompensatie.

L4. Hogere doorbelasting kwijschelding.

Het kwijscheldings- en incontinentiebeleid wordt voor 2021 niet gewijzigd. Wel wordt - omdat het tarief van het vastrecht afval stijgt - de kosten van kwijschelding verhoogd met € 60.000 naar € 950.000. Voor verdere toelichting inzake vastrecht afval wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

L5. Indexering Wmo

Uit de contracten met de zorgaanbieders volgt een jaarlijkse indexatie van de tarieven. Voor de Wmo betreft dit een indexatie met 3,0% (€ 0,82 mln.) vanaf 2021. Hier tegenover staan middelen uit het gemeentefonds voor loon- en prijscompensatie.

L6. Indexering Jeugd

Uit de contracten volgt een indexering van 3,2 % structureel voor 2021. De extra lasten van deze indexering bedragen op basis van de verwachte uitkomsten 2020 € 0,91 mln. Deze stijging wordt gedekt door de loon- en prijscompensatie uit het gemeentefonds.

Administratieve wijziging (= AW)

L7. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L8. Indexering zakelijke lasten

Betreft de indexering van de zakelijke lasten over de diverse programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 6 Sociaal Domein	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE						
Baten	605	574	574	574	574	574
Lasten	-7.536	-8.845	-8.124	-8.201	-8.154	-8.145
Saldo	-6.931	-8.270	-7.550	-7.627	-7.580	-7.571
6.2 WIJKTEAMS						
Baten	447	284	284	284	284	284
Lasten	-8.499	-7.435	-7.046	-7.046	-7.046	-7.046
Saldo	-8.052	-7.151	-6.762	-6.762	-6.762	-6.762
6.3 INKOMENSREGELINGEN						
Baten	38.324	48.844	37.977	37.977	37.977	37.977
Lasten	-51.569	-62.146	-50.961	-50.961	-50.961	-50.961
Saldo	-13.245	-13.302	-12.983	-12.984	-12.984	-12.984
6.4 BEGELEIDE PARTICIPATIE						
Baten	327	1.215	268	268	268	268
Lasten	-15.714	-19.963	-17.311	-16.871	-16.871	-16.871
Saldo	-15.387	-18.748	-17.043	-16.603	-16.603	-16.603
6.5 ARBEIDSPARTICIPATIE						
Baten	1.692	1.401	1.634	1.634	1.634	1.634
Lasten	-6.580	-6.799	-6.564	-6.039	-5.539	-5.539
Saldo	-4.888	-5.398	-4.930	-4.405	-3.905	-3.905
6.6 MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)						
Baten						
Lasten	-2.069	-1.759	-1.759	-1.759	-1.759	-1.759
Saldo	-2.069	-1.759	-1.759	-1.759	-1.759	-1.759
6.71 MAATWERKDIENTSTVERLENING 18+						
Baten	1.095	882	882	882	882	882
Lasten	-27.480	-30.641	-30.530	-30.600	-30.675	-30.675
Saldo	-26.385	-29.759	-29.648	-29.718	-29.793	-29.793
6.72 MAATWERKDIENTSTVERLENING 18-						
Baten	8					
Lasten	-27.229	-25.345	-27.026	-26.226	-26.226	-26.226
Saldo	-27.221	-25.345	-27.026	-26.226	-26.226	-26.226
6.81 GEESCALEERDE ZORG 18+						
Baten	2.293	2.274	2.274	2.274	2.274	2.274
Lasten	-2.131	-2.277	-2.352	-2.379	-2.384	-2.384
Saldo	162	-3	-78	-105	-110	-110
6.82 GEESCALEERDE ZORG 18-						

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 6 Sociaal Domein	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten						
Lasten	-2.420	-2.907	-2.986	-2.986	-2.986	-2.986
Saldo	-2.420	-2.907	-2.986	-2.986	-2.986	-2.986
Saldo baten en lasten	-106.436	-112.642	-110.766	-109.175	-108.708	-108.699
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen	4.646	1.355	25	0	0	0
Toevoegingen	-1.882	-1.437	-1.052	-1.052	-1.052	-1.052
Saldo mutaties reserves	2.764	-82	-1.027	-1.052	-1.052	-1.052
Saldo 6 SOCIAAL DOMEIN	-103.672	-112.724	-111.793	-110.227	-109.759	-109.751

Toelichting algemeen en trendanalyse

De begroting voor het programma Sociaal Domein bedraagt voor 2021 € 111,8 mln. Het Sociaal Domein bestaat vooral uit wettelijke taken op het vlak van preventie, Wmo, jeugdwet en participatiewet. De grootste uitgavenposten zijn de uitkeringen € 51,0 mln., welke opgenomen zijn onder inkomensregelingen. Hier is ook de van het Rijk ontvangen gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen verantwoord. De toename in 2020 is toe te schrijven aan de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) voor € 10,9 mln. Naast de Tozo is het effect van de corona zichtbaar onder begeleide participatie. In 2020 hebben de lagere bedrijfsactiviteiten bij Vixia BV door de coronacrisis geleid tot een éénmalig nadelig bijstelling. Hiertegenover staat een dekkende compensatie vanuit het gemeentefonds.

Binnen de maatwerkdienstverlening voor Wmo (18+) en Jeugd (18-) nemen de lasten toe. De vraag naar jeugdzorg blijft onverminderd hoog en de complexere problematiek zorgt voor een hogere kostprijs per jeugdige. In de cijfers voor jeugd is voor 2020 een incidenteel voordeel verwerkt uit de afwikkeling van de jaarrekening 2019 van € 0,84 mln. (eindafrekening Maastricht). De invoering van het (vast) abonnementstarief op 1 januari 2019 in plaats van een inkomensafhankelijk tarief heeft gevolgen voor alle maatwerkvoorzieningen en individuele voorzieningen die vallen onder de WMO en gezorgd voor toenemende lasten. Eind 2020 worden de uitkomsten van het onderzoek naar de Wmo abonnementstarief verwacht. De verwachting is dat het Rijk op basis van deze uitkomsten de gemeenten gaat compenseren voor de aanzuigende werking van de invoering van het abonnementstarief. Vanuit dit perspectief is de begroting voor 2021 niet bijgesteld. De indexatie afspraken met zorgaanbieders zijn zoals eerder vermeld verwerkt in de begroting 2021.

Wie betaalt mee?

Het sociaal domein bevat allemaal wettelijke taken welke gefinancierd worden door het Rijk via het gemeentefonds en de gebundelde uitkering (BUIG). De zorgverzekeraar is medefinancier voor enkele pilots op het vlak van preventie. Voor de Zuid-Limburgse aanpak van de arbeidsmarkt is de provincie en het rijk co-financier. Daarnaast worden enkele diensten verzorgd voor buurgemeenten, die gefactureerd worden. De eigen bijdrage van inwoners bij Wmo-voorziening is een bron van inkomsten. Echter, deze is door invoering van het abonnementstarief in 2019 fors gedaald.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de financiële risico's?

Binnen het sociaal domein hebben we te maken met wettelijke taken. Deze taken heeft een gemeente uit te voeren en gebeurt dit niet of onvoldoende dan zal de participatiegraad en de mate van zelfredzaamheid van inwoners afnemen en daarmee het beroep op ondersteuning, hulp en zorg juist toenemen.

De transformatie in het sociale domein brengt landelijk nog steeds risico's met zich mee die ook voor Sittard-Geleen van toepassing zijn. Deze risico's zijn niet direct met een financiële impact in te schatten, maar kunnen in een toekomstig jaar wel tot een financieel risico leiden.

- **Aanpassing verdeelmodel:** momenteel vindt de herijking van het verdeelmodel gemeentefonds plaats. Het betreft zowel het klassieke deel als ook het samenvoegen van de meeste integratie-uitkeringen Sociaal Domein in het model. Uit de eerste beelden komt naar voren dat gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners zoals Sittard-Geleen € 9 minder per inwoner ontvangen voor het Sociaal Domein. De uitvoering van de gedecentraliseerde taken op het gebied van jeugd, werk en zorg worden overgeheveld naar de algemene overhead binnen het klassieke deel. Eind september 2020 worden de resultaten van het onderzoek naar het verdeelmodel gecommuniceerd en dan is er ook inzicht wat deze herijking betekent voor onze gemeente.
- **Maatschappelijke opvang en beschermd wonen:** Naar verwachting worden deze taken in 2022 overgedragen van de centrum gemeente naar iedere gemeente. Doordat er een nieuw verdeelmodel voor deze onderdelen komt is het nog onduidelijk wat de financiële gevolgen zijn.
- **Gebundelde uitkering (BUIG):** eind september wordt het macrobudget BUIG 2020 nader bezien, waarbij rekening zal worden gehouden met de actuele conjuncturele situatie als gevolg van Covid-19.
- **De relatieve onvoorspelbaarheid van de economische ontwikkelingen en de mate waarin de inclusieve arbeidsmarkt wordt gerealiseerd zijn** bepalend voor het aantal mensen dat een beroep doet op een uitkering.
- **Open eindregelingen:** Jeugdzorg, Wmo, (bijzondere) bijstand en schuldhulpverlening, zijn regelingen met een zogenaamd open-eindkarakter. Wanneer de aanvrager aan de regels voldoet kan altijd een beroep worden gedaan op een open eindregeling. Ook al ontstaat er hierdoor een tekort voor de gemeente.
- **Toename zorgvraag:** de vraag naar zorg heeft zich op het vlak van jeugd en Wmo nog niet gestabiliseerd en laat een toename zien. Bij Wmo-voorzieningen met een inkomensafhankelijke eigen bijdrage is dit ook zichtbaar door de invoering van het abonnementstarief.
- **Toename dossiers op het snijvlak zorg en veiligheid,** die opgepakt dienen te worden binnen de bestaande budgetten.

Een risico van een andere orde is het personeelstekort in de zorgsector. De wachtlijsten nemen toe waardoor onze inwoner niet de zorg/hulp krijgt die hij nodig heeft of terug gevallen moet worden op duurdere zorg.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kan ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker worden ingeschat of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Waarde Sittard- Geleen	Gemeenten 50.000 - 100.000	Nederland	Periode
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-65 jaar	929,8	756,4	774,0	2018
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1,46 %	1,53 %	1,45 %	2015
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	6,97 %	5,96 %	6,58 %	2015
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	62,9 %	67,6%	67,8%	2018
Werkloze jongeren	16 t/m 22 jarigen	1,27 %	1,47 %	1,52 %	2015

Naam indicator	Eenheid	Waarde Sittard- Geleen	Gemeenten 50.000 - 100.000	Nederland	Periode
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	43,9	35,9	39,0	2 ^e hj 2018
Lopende re- integratievoorzieningen*	Aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	4,1	16,1	15,3	2 ^e hj 2018
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14,1 %	10,4 %	10,4 %	2 ^e hj 2018
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,4 %	1,1 %	1,1 %	2 ^e hj 2018
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3 %	0,3 %	0,3 %	2 ^e hj 2018
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 1.000 inwoners	94	60	60	2 ^e hj 2018

* In 2019 is de aanlevering van de SRG (Statistiek Re-integratie door Gemeenten) aan het CBS gewijzigd. In het kader hiervan heeft het CBS een oproep gedaan aan gemeenten om de registratie van re-integratievoorzieningen op te schonen aangezien bij een aantal gemeenten de einddata niet (tijdig) werden geregistreerd. Wij hebben deze opschoning in juli 2018 al gedaan.

Gerelateerde beleidsnota's

Beleidsplannen sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, P-wet en Schuldhulpverlening) 2016

Nota fundamentele aanpak sociaal domein 2017

Beleidsplan Jeugdhulp Zuid Limburg 2019

Businesscase en bedrijfsplan Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek

Privacybeleid sociaal domein

Actieplan perspectief op werk Zuid-Limburg

4.9 PROGRAMMA - 7 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

“Wij willen dat onze inwoners tevreden zijn over hun woon- en leefsituatie, gezond blijven en meekunnen in onze samenleving.”

We willen dat de gemeente Sittard-Geleen zich duurzaam en gezond ontwikkelt, zodat de (fysieke) kwaliteit van leven verbetert. De gezondheid van onze inwoners op peil houden, is hiervoor onontbeerlijk. Daarom willen we een gezonde levensstijl bij onze inwoners onder de aandacht brengen. Daarbij zijn zelfredzaamheid en participatie de sleutelwoorden. Samen met de inwoners, instellingen en ondernemers willen we de stad verduurzamen. Zodat Sittard-Geleen ook voor de volgende generaties prettig is om in te wonen en te leven.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria.

Wat willen we bereiken?

Met het programma Volksgezondheid en Milieu willen we op de middellange termijn:

- De sociale gezondheid bevorderen
- Inzetten op verdere verduurzaming van de stad
- Onze leefomgeving klimaatbestendig maken.

Wat doen we om dit te bereiken?

Om onze doelstellingen te bereiken, vinden in 2021 de volgende concrete (voorbereidende) werkzaamheden, acties of ontwikkelingen plaats.

Gezondheidsbeleid Zuid Limburg en het programma Trendbreuk

De 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben voor de periode 2020-2023 een nieuw gezondheidsbeleid gemaakt met als titel “Zuid Springt eruit”. Met dit beleid willen de gemeenten in Zuid-Limburg een trendbreuk creëren in de hardnekkige gezondheidsachterstanden, door heel integraal en meerjarig te investeren in de Limburgse jeugd. Deze aanpak krijgt vorm middels het programma Trendbreuk. Door in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken te raken bij kinderen die opgroeien in een kwetsbare positie, kunnen we de meeste winst behalen. Sociale achterstand inlopen en gezondheidswinst boeken, daar zetten we op in.

Samen met programma Trendbreuk, GGD, de Zuid-Limburgse gemeenten, Provincie en zoveel mogelijk andere samenwerkingspartners, is in 2020 gestart met het programma ‘Kansrijke Start’. Zo ondersteunen we gezinnen met programma’s als Nu niet zwanger, Stevig ouderschap, Programma Voorzorg en Het jonge Kind. Ook de ‘gezonde basisschool van de toekomst’ is gericht op de verbinding tussen onderwijs, gezonde levensstijl, cultuureducatie, beweging en sport. Ook in 2021 lopen deze aanpakken door en wordt bekeken of hier nog enkele nieuwe initiatieven of projecten aan toegevoegd kunnen worden zoals bijvoorbeeld de implementatie van Centering Pregnancy, een programma waarin zwangere vrouwen elkaar in groepsverband ondersteunen en van elkaar leren.

Preventiecoalitie CZ

Sittard-Geleen en CZ zijn met elkaar een ‘preventiecoalitie’ aangegaan. Daarbinnen willen zij samenwerken aan preventie en aan het bevorderen van Positieve Gezondheid. En dat uiteraard samen met inwoners en maatschappelijke- en zorgorganisaties. In 2020 is hiertoe een ‘Programmaplan preventiecoalitie Sittard-Geleen

& CZ' opgesteld. Een programmaplan dat zoveel mogelijk aansluit bij bestaande regionale en lokale ontwikkelingen. Het vloeit voort uit het Gezondheidsbeleid Zuid-Limburg en legt een verbinding met de Mijnstreek Coalitie. De projecten die deel uitmaken van het programmaplan zijn bestaande lokale projecten dan wel initiatieven waar lokale samenwerkingspartners reeds mee aan de slag zijn en die ook in 2021 worden uitgevoerd, bijvoorbeeld Healthy Life en de ketenaanpak van kinderen met overgewicht en ook de aanpak Positief Gezond Munstergeleen. Het vernieuwende en versterkende van de samenwerking tussen CZ en gemeente is de bundeling van krachten binnen deze projecten, die allen gezonde en zelfredzame inwoners als belangrijkste doel kennen.

De extra taken van de GGD in het kader van de coronacrisis zijn taken die de GGD uitvoert op basis van landelijke afspraken en landelijke financiering. Echter, als gevolg hiervan hebben reguliere taken van de GGD in 2020 onder druk gestaan. Onduidelijk is nog in welke mate dit zich ook kan voordoen in 2021.

Klimaatadaptatieplan / waterbeheer

Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie wordt gestuurd op het behalen van de doelen in 2020 klimaatbestendig te handelen en in 2050 klimaatbestendig te zijn in Nederland. Het adaptatieproces vraagt ook voor de werkregio Westelijke Mijnstreek en Sittard-Geleen een brede verandering. Een programmatische of opgavegerichte aanpak met andere overheden, inwoners en bedrijfsleven is nodig om deze doelen te gaan bereiken en daarbij de beweging zo vorm te geven dat het een wenselijke en kansrijke beweging kan worden. Het klimaatadaptatiedossier wordt vaak automatisch gekoppeld aan het waterbeheer vanwege de zwaarwegende wateroverlastcomponent. Dit waterbeheer in de gemeente krijgt daardoor een geheel nieuwe lading. In 2020 maken we samen een regionale strategie 'water en klimaatadaptatie' voor de Westelijke Mijnstreek.

Grondstoffenplan

Eind 2015 is het regionaal Afvalplan Westelijke Mijnstreek 2016-2019 door de verschillende gemeenteraden vastgesteld. Het nieuwe grondstoffenplan sluit aan op de Grondstoffenvisie 2050 en richt zich op de circulaire economie. Daarbij streven we op lange termijn naar volledig hergebruik van grondstoffen. Het plan kent een langetermijnvisie op de hele keten van afvalinzameling (bij de inwoners) tot en met verwerking naar herbruikbare grondstof. In het beleidskader besteden we veel aandacht aan de komende grote omslag in afvalinzameling en -verwerking in Nederland. Deze omslag is noodzakelijk om de (landelijke) lange termijn doelstellingen te halen. De VANG-doelstellingen zijn uitgangspunt voor het nieuwe afvalbeleid. Hierbij streven we naar 100 kg restafval per inwoner en 30 kg in 2025. Het ultieme doel is 0 kg restafval in 2050. Deze doelstellingen dienen als leidraad voor een nieuwe afvalbeleidskader en uitvoeringsplan (in 2021).

Wie en /of wat hebben nodig om dit te bereiken?

Samen met inwoners, het Rijk, Provincie en GGD leveren we via verschillende projecten een bijdrage aan de sociale gezondheid(sbeleving) van inwoners. Hierin is samenwerking met partners als maatschappelijke organisaties, huisartsen, zorgverzekeraars en zorgaanbieders en onderwijsinstellingen doorslaggevend.

Samen met de Provincie, Rijk en Regiogemeenten voeren we de taken uit die te maken hebben met de fysieke gezondheid. Echter, op het gebied van duurzaamheid is burgerparticipatie en de betrokkenheid van ondernemingen ook hard nodig.

De Tuinman van Morgen is een project dat we samen uitvoeren met de Future City Foundation. In dit project onderzoeken we met ruim twintig partners hoe de ontwerpopgave van de stad verandert door digitalisering en technologisering.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)
Nazorg Limburgs BV
RWM N.V.
Het Groene Net B.V. (incl. Mijnstreekwarmte en HGN ontwikkel B.V.)

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf 5.6.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	AO/BK/ AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			25.051	25.263	25.355	25.355
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- B1. Indexering grafrechten	AO	S	28	28	28	28
- B2. Tariefbepaling riool 2021	AO	S	-279	248	327	504
- B3. Tariefbepaling afval 2021	AO	S	1.760	1.772	1.771	1.742
Subtotaal baten			26.560	27.311	27.481	27.629
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-24.482	-24.127	-24.217	-24.217
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Kapitaallasten	AO	S	17	18	18	18
- L2. Tariefbepaling riool 2021	AO	S	500	-27	-105	-282
- L3. Tariefbepaling afval 2021	AO	S	-872	-885	-885	-853
- L4. Doorbelasting capaciteit personeel	AW	I	-141	-141	-141	-141
Subtotaal lasten			-24.978	-25.162	-25.330	-25.475
Saldo baten en lasten			1.582	2.150	2.151	2.154
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)						
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Toevoegingen (na verwerking Rapportage-3)						
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Saldo mutatie reserves			0	0	0	0
Saldo 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU			1.582	2.150	2.151	2.154

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1 Indexering grafrechten

In de beheervisie begraafplaatsen is vastgesteld dat de tarieven stapsgewijs verhoogd worden met 5% per jaar gedurende zes jaren vanaf 2016. Dit leidt in 2021 tot een extra opbrengst welke is meegenomen in de indexering.

B2/B3/L2/L3 Bijstelling tariefbepaling riool en afval

Het positieve saldo ontstaat doordat in de tarieven ook kosten zijn opgenomen die verantwoord worden in andere programma's. Samen zijn deze middelen bestemd voor het uitvoeren van de taken m.b.t. afval/milieubeheer en riolering en water. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf lokale lasten.

L1 Bijstelling kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Administratieve wijziging (= AW)

L4 Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
7.1 VOLKSGEZONDHEID						
Baten	29					
Lasten	-3.826	-4.653	-4.660	-4.478	-4.478	-4.478
Saldo	-3.797	-4.653	-4.660	-4.478	-4.478	-4.478
7.2 RIOLERING						
Baten	8.875	9.169	9.796	10.676	10.882	11.060
Lasten	-6.914	-6.939	-6.965	-7.485	-7.691	-7.869
Saldo	1.961	2.231	2.831	3.191	3.191	3.191
7.3 AFVAL						
Baten	14.047	14.961	16.351	16.222	16.186	16.156
Lasten	-10.081	-10.718	-11.467	-11.338	-11.302	-11.272
Saldo	3.966	4.243	4.884	4.884	4.884	4.884
7.4 MILIEUBEHEER						
Baten	162	643	0	0	0	0
Lasten	-4.573	-8.280	-1.580	-1.555	-1.555	-1.554
Saldo	-4.411	-7.637	-1.580	-1.555	-1.555	-1.554
7.5 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA						

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	370	385	414	414	414	414
Lasten	-282	-327	-306	-305	-305	-302
Saldo	88	58	108	108	109	112
Saldo baten en lasten	-2.193	-5.759	1.582	2.150	2.151	2.154
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen	4.938	6.286				
Toevoegingen	-4.708					
Saldo mutatie reserves	230	6.286	0	0	0	0
Saldo 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-1.963	527	1.582	2.150	2.151	2.154

Toelichting algemeen en trendanalyse

Het positief saldo voor dit programma bedraagt € 1,6 mln. Hierin is voor € 7,7 mln. een positief saldo opgenomen vanuit riolering en afval. Dit positieve saldo ontstaat doordat in de tarieven ook kosten zijn opgenomen die verantwoord zijn in programma 2 en programma 5. Samen zijn deze middelen bestemd voor het uitvoeren van de taken m.b.t. afval, riolering en waterbeheer. Meerjarig is bij riolering met name sprake van een toename in kapitaallasten. Deze toename wordt vertaald in een hoger tarief aangezien dit 100% kostendekkend dient te zijn.

Naast de kosten voor afval en riolering hebben de uitgaven betrekking op de gemeenschappelijke Regeling GGD. De grootste afwijking in het budget 2021 t.o.v. 2020 heeft met name betrekking op mutaties in de uitvoering van meerjarige duurzaamheidsprojecten, zoals verduurzamen pilotpanden, dubbel duurzaam, energietransitie VNG koopwoningen, proeftuin aardgasvrije wijk. De projecten worden grotendeels gedekt uit gereserveerde Rijksmiddelen.

Wie betaalt mee?

Voor waterbeheer en afvalverwerking vragen wij onze inwoners een bijdrage die 100% kostendekkend is. In de paragraaf Lokale Heffingen lichten we de afvalstoffenheffing en rioolheffing nader toe. Van de provincie krijgen we een bijdrage voor tijdelijke projecten als Programma Trendbreuk en de gezonde basisschool.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

We hebben de invoeringskosten van de omgevingswet nog niet meegenomen in de begroting 2020. Het Rijk heeft nog niet toegezegd hierin mee te betalen

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Omvang huishoudelijk restafval	Gemiddeld aantal kilo's per inwoner	128	129	2016
Hernieuwbare elektriciteit		3,5%	4,2%	2017

<i>Gerelateerde beleidsnota's</i>
Bodembeheersplan 2016-2020
De tuinman van Sittard-Geleen
Beleidsplan Afvalwater Westelijke Mijnstreek 2015-2020
Regionaal Afvalplan Westelijke Mijnstreek 2016-2019
Actieplan afval Sittard-Geleen 2018-2021
Gemeentelijke grondstoffenvisie 2050
Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 Zuid Springt Eruit! 2019
Beleidsnota openbare ruimte Sittard-Geleen 2016

4.10 PROGRAMMA - 8 - VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

“Wij willen dat Sittard-Geleen een leefbare en toekomstbestendige gemeente is, waar het aantrekkelijk is om in te wonen en te verblijven.”

Het woon- en leefmilieu in de gemeente behouden, transformeren en verbeteren, dat is waar het om draait in het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing. Dit betreft de aantrekkelijkheid van Sittard-Geleen als woongemeente, waaronder de ontwikkeling van een voldoende en (verdere transformatie naar een) kwalitatief goede woningvoorraad voor de verschillende doelgroepen alsmede het optimaliseren van een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving. Ook de groene/buitengebieden met de kernen en dorpen maken er deel van uit. Met de nadruk op het inspelen op de wensen van inwoners, ondernemers en instellingen, in balans met het verduurzamen en omvormen van de bebouwde omgeving. De toekomstvisie 2030 en de omgevingswet (met ingang van 1 januari 2022) bieden hiervoor een vernieuwende instrumentarium. Ook moeten we ons in de openbare ruimte, natuur en landschap aanpassen aan de klimaatverandering.

In dit programma zijn de volgende beleidsvelden ondergebracht:

- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (van niet-bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Op de middellange termijn richt het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing zich op:

- transformeren van de woningmarkt
- een gezonde en veilige leefomgeving in balans met een florierende economie
- gebiedsgerichte transformatie van leegstaand vastgoed
- anticiperen op klimaatverandering en de gevolgen hiervan
- invoeren van de nieuwe Omgevingswet
- vernieuwen van het grondbeleid

Wat doen we om dit te bereiken?

Om onze doelstellingen te bereiken, vinden in 2021 de volgende concrete (voorbereidende) acties en ontwikkelingen plaats.

Transformatievisie Wonen Westelijke Mijnstreek

Om te kunnen voorzien in een aanbod van voldoende en kwalitatief goede woonproducten voor de verschillende doelgroepen, is transformatie van de woningvoorraad nodig. Toevoegingen vinden plaats om de juiste balans in de woningvoorraad te behouden en om bij te dragen aan goede doorstroming in de bestaande woningvoorraad. Verder zijn de inspanningen gericht om woonproducten, die niet meer marktconform zijn en vaak technisch en energetisch afgeschreven zijn, uit de markt te nemen. Opgaven die gezamenlijk met marktpartijen moeten worden opgepakt. Hiertoe hebben de gemeenteraden in de Westelijke Mijnstreek in 2020 een transformatievisie voor de woningvoorraad vastgesteld. Deze visie doet uitspraken over de aanpak van de nieuwbouwopgave, over verbouw en sloop en over experimenten met nieuwe woon- en beheervormen. De visie is vanaf 2020 in uitvoering genomen. Pilotgebieden zijn Geleen-Zuid, Einighausen, Holtum en Guttecoven. Om onze visie te realiseren moeten we nauw samenwerken met betrokken partijen (o.a. woningcorporaties, banken, vastgoedeigenaren en -beheerders). De ervaringen die worden opgedaan in de pilotgebieden worden maatgevend voor de gefaseerde aanpak in de rest van de gemeente en vormen de basis van de uitwerking van een integraal dekkingsplan in de tweede helft van 2021.

Gebiedsgerichte aanpak en (pilot)projecten wonen

De revitalisering van Geleen-Zuid is inmiddels gestart. Centraal in de aanpak staat de versterking van de sociale verbanden in de wijk. De herstructurering van de woningvoorraad is dienend hieraan en geen doel op zich. Voor ZOwonen en de gemeente is dit een belangrijk uitgangspunt om bestaande plannen kritisch te beschouwen op toekomstgerichtheid met het oog op de verwachte, maar ook de gewenste bevolkingssamenstelling. De gebiedsgerichte aanpak van Geleen-Zuid, samen met alle betrokken partijen, heeft daarnaast belangrijke dragers als 'wonen met zorg' en 'de wijk als thuis'. Hiervoor is medio 2020 een projectorganisatie gevormd, die gefinancierd wordt door ZOwonen en de gemeente. Voor 2021 is de gemeentelijke bijdrage vastgesteld middels een doorkijk te geven op de gefaseerde aanpak, programmakosten en een eerste investeringsopzet voor de jaren tot 2024.

Stedelijke vernieuwing

Evenals de afgelopen jaren richten we ons op de stedelijke vernieuwing van onze steden en dorpen. We willen toe naar een duurzamere, klimaatadaptieve, onderscheidende, gezonde en veilige woon- en leefomgeving. We werken aan het beperken van leegstand door het toepassen van dynamisch voorraadbeheer. Bijzondere aandacht hebben enkele gebieden waar we met een gebiedsgerichte aanpak te werk gaan, zoals de beide stedelijke centra van Sittard en Geleen. Ook pleksgewijs wordt het bestaand stedelijk gebied vernieuwd. Bijvoorbeeld daar waar gemeentelijk vastgoed leegkomt:

- Herontwikkeling van verschillende locaties in het centrum van Sittard waaronder de locaties aan de Kennedysingel, de ontwikkeling van het Agnetenklooster en omgeving, de Petruschool, V&D locatie, St. Rosa en de hoek Walramstraat-Rijksweg.
- Herontwikkeling van verschillende locaties in het centrum van Geleen waaronder het voormalige horecastraatje en het oude raadhuis.
- Herontwikkeling van verschillende panden welke een voormalige maatschappelijke bestemming gehad hebben, zoals de voormalige DaCapo locaties aan de Broeksittarderweg en de Kleine Steeg en de Ambachtsschool in Sittard, en de DaCapo in Born en de vm. Schoollocaties in Einighausen en Holtum. In het kader van het duurzame accommodatiebeleid komen de komende jaren meerdere locaties vrij voor herbestemming. Dit is een grote opgave, maar levert tevens ruimte voor de benodigde vernieuwing van het stedelijke gebied en onze dorpen.
- Project Skaeve Huze: een zorggerelateerd project dat is gericht op passende huisvesting voor onder andere dak- en thuislozen waarbij ernstig overlastgevend gedrag van toepassing is; het is een project dat in samenwerking met Wonen Limburg vorm krijgt.
- Pilotprojecten en experimenten voor alternatieve woonvormen, zoals Tiny Houses en CPO²-projecten
- De huisvesting van arbeidsmigranten en kenniswerkers

Specifiek voor de beide centra wordt het komend jaar op basis van de uitkomsten van de toekomstvisie gewerkt aan de herijking van de beide centrumvisies. Om zo vanuit de lopende experimenten waaronder de Proeftuin een blijvende versterking van de centra te bewerkstelligen. Een van de lopende experimenten is de ontwerpoproep voor het centrum van Geleen.

In juli 2020 is de gemeente in samenwerking met de Beroepsvereniging voor Nederlandse Stedebouwkundigen en Planologen (BNSP) en de provincie Limburg gestart met een ontwerpoproep voor het centrum van Geleen. Het project voorziet als het ware in het aanbieden van een studielocatie in de zoektocht naar nieuw elan voor wonen en werken in het centrum van Geleen. De resultaten worden in het begin van 2021 opgeleverd. (zie voor de herijking van de beide centra ook het programma economie)

² Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) is een vorm van sociale projectontwikkeling waarbij toekomstige bewoners gezamenlijk opdrachtgever zijn voor hun eigen nieuwbouwproject.

Tot slot denken we mee in verschillende initiatieven van derden, zoals de herontwikkeling na de sloop van de Eisenhowerflat 3 door ZOwonen. Met de woningbouwcorporaties zijn we in gesprek over de bestemming van de vrijkomende locatie.

Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SvWZL)

Op 26 september 2019 heeft de raad ingestemd met de tijdelijke versoepeling van de compensatiesystematiek zoals deze is vastgelegd in de SvWZL. Daarmee is tot medio 2022 een versoepeling van de compensatiesystematiek van kracht, hetgeen kort inhoudt dat onder voorwaarden de financiële compensatie (storten van 7% van de WOZ-waarde per woning in het sloopfonds) van toepassing is bij een aantal van 6 tot 25 woningen. Tot 6 woningen blijft de regeling ‘financiële compensatie kleine woningbouwinitiatieven’ van kracht. Ook bevat de versoepeling de mogelijkheid om compensatieregels te combineren. De versoepelde compensatieregels zijn in 2020 toegepast bij de beoordeling van meerdere initiatieven gericht op woningbouw en woningsplitsingen. Vooralsnog tot medio 2021 zal de versoepelingsregeling worden toegepast.

Medio 2020 is in 2016 vastgestelde structuurvisie geëvalueerd. Belangrijke conclusie uit de evaluatie is dat de visie in de komende jaren voor Zuid-Limburg een belangrijk kader blijft voor het woonbeleid. Wel wordt aanbevolen de visie op een aantal onderdelen te actualiseren, de werking van de beleidsafspraken adaptief te maken en te koppelen aan de beleidsafspraken over transformatieopgaven op sub-regionaal niveau. Ook wordt voorgesteld om de in 2019 ingezette, tijdelijke versoepeling van het compensatiebeleid in de tijd te verlengen en mogelijk uit te breiden. De actualisatie van de structuurvisie wordt voor Zuid-Limburg in de tweede helft van 2020 ter hand genomen. Bij de besluitvorming worden ook de door Provinciale Staten vastgestelde “Limburgse Agenda Wonen” en de daaraan gerelateerde moties meegenomen. Mede in het licht van de evaluatie wordt bezien in hoeverre de provinciale besluitvorming doorwerking behoeft in het gemeentelijk beleid. De sloopcompensatie gedachte staat daarbij inmiddels fors onder druk.

Bestuursopdracht vergroten woningbouwprogramma

De bestuursopdracht omvat een ombuigingsopgave die jaarlijks oploopt naar structureel € 150.000 in 2022. De maatregel is gericht op extra woningbouw op beschikbare en vrijkomende locaties. Gedurende de looptijd van de bestuursopdracht wordt jaarlijks gezien of de bezuinigingsopgave in het betreffende jaar is gehaald en wordt de opgave voor de komende jaren voorbereid. Voor 2020 is de ombuigingsopgave gerealiseerd. Verwacht wordt dat de hierboven aangehaalde actualisatie van de SvWZL een goede impuls geeft aan het behalen van de taakstelling in de bestuursopdracht.

Regionale Adaptatiestrategie Westelijke Mijnstreek

De Regionale Adaptatiestrategie voor de Westelijke Mijnstreek staat verwoord in het programma duurzaamheid, onderdeel klimaatbestendigheid. De verandering van het klimaat heeft immers grote gevolgen voor onze leefomgeving. In 2020 hebben wij een studie afgerond waarin deze effecten voor onze gemeente in beeld zijn gebracht. In 2021 werken we een programma uit dat onderdeel vormt van het samenhangende programmaplan duurzaamheid en uiteraard van onze omgevingsvisie. Bij het opstellen van dit programma worden onze inwoners, ondernemers en instellingen betrokken, zoveel mogelijk in samenhang met het participatieproces rond de omgevingsvisie.

Economische ontwikkeling in balans met de leefbaarheid

Met de gebiedsvisie voor de omgeving van Chemelot werken we samen met Provincie Limburg, gemeente Stein, Chemelot, Brightlands Chemelot Campus, DSM en betrokken inwoners, maatschappelijke instellingen en belangengroepen aan een duurzaam evenwicht tussen de kansen en de nadelen van een florerende economie. Doelstelling is om de benodigde transitie van Chemelot mogelijk te maken zonder dat dit ten koste gaat van de leefomgeving en het milieu; zonder onacceptabele geluidsoverlast en verkeersproblemen, en met een hoger veiligheidsniveau dan wettelijk benodigd; met behoud en versterking van natuur- en landschapswaarden.

Dynamisch voorraadbeheer

Voor alle ruimtelijke programma's in het bebouwd gebied geldt dat er niet of nauwelijks behoefte is aan meer ruimte, maar wel aan ander ruimtegebruik. Denk aan het maatschappelijk vastgoed, de kantorenlocaties en de winkelgebieden. Voor wonen is dat al onder de transformatievisie verwoord. Bij de overige kwalitatieve transformaties sturen we als gemeente programmatisch op het leefbaar en dynamisch houden van onze centra en het verdunnen en versterken van de groene kwaliteiten aan de randen van de stad en in het buitengebied. In de Toekomstvisie 2030 en de omgevingsvisie 2021 wordt dit verder uitgewerkt.

Implementatie Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is door het Rijk opnieuw uitgesteld. De volledige implementatie van de wet is een majeure operatie die zowel de beleidssturing voor de fysieke leefomgeving betreft, als de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en instellingen. Hiermee heeft de wet ook een wezenlijke impact op onze bedrijfsvoering en de werkwijze van een substantieel deel van onze organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Sittard-Geleen voldoet op de ingangsdatum in elk geval aan de minimale wettelijke vereisten en is zoveel mogelijk voorbereid op de nieuwe rol, die van de gemeente wordt verwacht. In de jaren daarna zal de wet verder 'uitgerold' worden.

Voor 2021 betekent dit dat we de volgende resultaten opleveren:

- een nieuwe omgevingsvisie, voortbordurend op de Toekomstvisie 2030, die in 2020 wordt vastgesteld
- studies en pilots m.b.t. de doorwerking van de omgevingsvisie in specifieke instrumenten zoals gebiedsvisies, omgevingsprogramma's, het omgevingsplan en de vergunningverlening
- een omgevingsprogramma externe veiligheid
- werkprocessen voor klantgerichte vergunningverlening, ingericht volgens het gedachtegoed van de Omgevingswet (w.o. toepasbare regels)
- eerste studies t.b.v. het opstellen van een omgevingsplan, dat in 2024 wordt vastgesteld
- de eerste fase van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), met name het verplicht digitaal loket en de daaraan gerelateerde werkprocessen t.b.v. aanvragers van vergunningen en de vergunningverleners; op langere termijn geeft het DSO ook inzicht in de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (bodem, water, lucht, geluid, veiligheid; dit is afhankelijk van landelijke ontwikkelingen).

Experimenten Smart City

Sittard-Geleen is proeftuin voor 'smart stedenbouw' in een combinatie van technologie en duurzaamheid. Op termijn voeren we een proeftuin uit in de Zeeheldenbuurt. Daar wordt de openbare ruimte (verharding, groen en riolering) opnieuw ingericht. In dit project worden de principes van smart city, klimaatadaptatie en arbeidsparticipatie in de praktijk gebracht. Te denken valt aan zaken als cyclisch beheer, informatie-gestuurd werken, monitoren van data en het veranderen en bestendigen van de nieuwe werkwijze door workshops, coaching en learning-on-the-job.

Grondbeleid

De Omgevingswet bundelt straks de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt deze nieuwe wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Het gaat om de balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving met het oog op een duurzame ontwikkeling. Hierdoor en omdat de vier jaren termijn van de huidige nota grondbeleid is verstreken, wordt het grondbeleid geactualiseerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan het creëren van een afwegingskader, waarbij het financiële rendement van gebiedsontwikkeling (fysiek) wordt afgezet tegen de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente (maatschappelijk rendement).

Wie en/of wat hebben nodig om dit te bereiken?

Voor de regionale opgaven zoals de Transformatievisie en de Adaptatiestrategie kunnen we niet zonder de samenwerking met de regiogemeenten, de Provincie, het Rijk en met inwoners en stakeholders. Ook de inzet van direct betrokken partijen als woningcorporaties en vastgoedeigenaren, Waterschappen en terreinbeheerders is onmisbaar. Overigens nemen wij als Sittard-Geleen hierin de regierol: we dagen andere partijen uit en spreken hen aan om actief mee te doen, ook bij de realisatie.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000			Meerjarenraming			
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	AO/BK/ AW	I/S	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (na verwerking Rapportage-3)			2.209	2.209	2.209	2.209
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- B1. Indexering bouwvergunningen	AO	S	52	52	52	52
Subtotaal baten			2.261	2.261	2.261	2.261
Lasten (na verwerking Rapportage-3)			-6.862	-6.423	-6.144	-6.144
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
- L1. Kapitaallasten	AO	S	1.133	1.010	993	1.046
- L2. Implementatie omgevingswet	AO	S				160
- L3. Indexering zakelijke lasten	AO	S	7	7	7	7
- L4. Doorbelasting capaciteit personeel	AW	I	-272	-272	-272	-272
Saldo baten en lasten			-3.734	-3.417	-3.155	-2.942
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen (na verwerking Rapportage-3)			-1	-1	-1	-1
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Gevraagde bijstelling Begroting 2021 e.v. jaren:						
Saldo mutatie reserves			-1	-1	-1	-1
Saldo 8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING			-3.735	-3.418	-3.156	-2.943

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1. Indexering bouwvergunning

De gemeentelijke belastingen zijn geïndexeerd met 2,5%. De hogere baten worden ingezet voor de loon- en prijsontwikkelingen. Gemeente breed is deze wijziging budgettair neutraal.

L1. Bijstelling kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Implementatie omgevingswet

De implementatie Omgevingswet loopt tot en met 2024. Vanaf het jaar 2024 zal de wet ingebed zijn in de organisatie.

L3. Indexering zakelijke lasten

Betreft de indexering van de zakelijke lasten over de diverse programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Administratieve wijziging (= AW)

L4. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING						
Baten	24					
Lasten	-2.756	-1.652	-1.339	-1.261	-1.258	-1.255
Saldo	-2.732	-1.652	-1.339	-1.261	-1.258	-1.255
8.2 GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJFTERR)						
Baten	1.346	208	14	14	14	14
Lasten	63	-375	187	93	95	97
Saldo	1.409	-166	201	107	109	111
8.3 WONEN EN BOUWEN						
Baten	8.149	2.343	2.247	2.247	2.247	2.247
Lasten	-10.844	-5.199	-4.843	-4.510	-4.253	-4.046
Saldo	-2.695	-2.856	-2.596	-2.263	-2.006	-1.799
Saldo baten en lasten	-4.018	-4.675	-3.734	-3.417	-3.155	-2.942
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen	2.185	1.097				
Toevoegingen	-1.695	-996	-1	-1	-1	-1
Saldo mutatie reserves	490	101	-1	-1	-1	-1
Saldo 8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	-3.528	-4.573	-3.735	-3.418	-3.156	-2.943

Toelichting algemeen en trendanalyse

Gesaldeerd is er voor dit programma € 3,7 miljoen beschikbaar. In dit bedrag is voor € 2,1 mln. aan ontvangsten voor vergunningen is verwerkt. De belangrijkste uitgavenposten zijn de uitgaven voor de implementatie van de nieuwe omgevingswet (€ 1,0 mln.), de op het terrein van wonen en bouwen gerelateerde kosten (€ 1,3 mln.), de met handhaving in de fysieke omgeving gemoeide kosten (8 ton) en uiteraard de met de vergunningverlening gemoeide kosten.

De afwijking in het budget 2021 t.o.v. 2020 heeft , naast de wijzigingen in kapitaallasten en capaciteitstoedeling met name betrekking op het verlengen voor een jaar van de Regionale DUB middelen en diverse grondverkoop.

Wie betaalt mee?

De Provincie betaalt mee aan de voorbereiding en uitvoering van een aantal regionale projecten. Het Waterschap en terreinbeheerders bij de adaptatiestrategie, woningcorporaties, ontwikkelaars en private partijen leveren hun bijdragen aan de transformatievisie. Voor pilots, proeftuinen en experimenten zoeken we in voorkomende gevallen medefinanciers.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Indien er niet gekozen wordt voor een adequate aanpak en vernieuwing van de woningvoorraad liggen leegstand en verloedering op de loer. De aanpak van die problematiek vergt zeer waarschijnlijk een nog grotere financiële inspanning.

De invoering van de Omgevingswet is wettelijk verplicht. Ook met het jaar uitstel zullen we in 2021 stevig moeten doorpakken om de wet tijdig op niveau te kunnen uitvoeren. De middelen zijn hiervoor inmiddels opgenomen in de jaarschijven 2021 e.v. In de loop van 2021 moet er ook meer zicht komen op de structurele effecten van de nieuwe wet en op extra middelen die het Rijk hier mogelijk voor beschikbaar stelt.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Gemiddelde WOZ waarde	Afgerond op € 1.000	176	200	2019
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2,8	4,5	2019
Demografische druk	%	71,4%	73,1%	2020
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	X €1	793	734	2020
Gemeentelijk woonlasten meerpersoonshuishouden	X €1	850	802	2020

Gerelateerde beleidsnota's

Omgevingsvisie 2016

Veiligheidsvisie 2019

Transformatievisie Wonen Westelijke Mijnstreek 2020

Masterplan Zitterd Revisited (actualisatie 2014)

Centrumplan Geleen (actualisatie 2015)

Regionale structuurvisie wonen Zuid-Limburg 2016

Nota kostenverhaal 2016

Groenstructuurvisie 2014

Beleidsnota archeologie en monumenten 2012

Woonvisie Sittard-Geleen

5. PARAGRAFEN

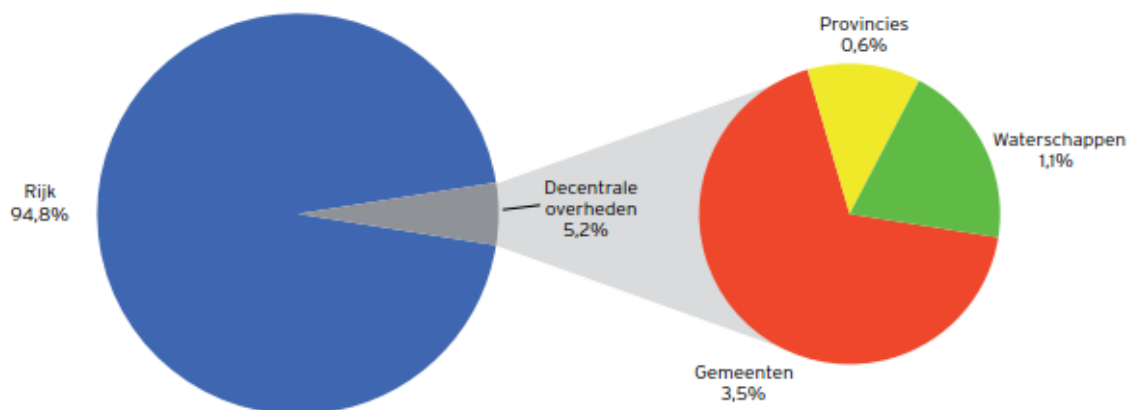
5.1 PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Deze paragraaf bevat informatie en voorstellen over gemeentelijke belastingen en heffingen en gaat in op de consequenties van de gemeentelijke woonlastendruk voor de inwoners van Sittard-Geleen.

Rijksbeleid gemeentelijke belastingen en heffingen

Gemeenten zijn autonoom in het bepalen van de hoogte en de besteding van de opbrengst van de gemeentelijke belastingen. De mogelijkheid voor gemeenten om belastingen te heffen is echter begrensd. Gemeenten mogen alleen belastingen heffen die de Gemeentewet uitdrukkelijk toestaat. Ook is het niet toegestaan om gemeentelijke belastingen te heffen met winstoogmerk of op basis van vermogen of inkomen.

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat ruim drie procent naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5 procent voor hun rekening, de rijksoverheid 95%³.

De gemeentelijke belastingen bestaan uit algemene belastingen en retributies (heffingen en leges). De opbrengst uit algemene belastingen zijn niet gelabeld en komen ten gunste van de algemene middelen. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen waarvoor deze wordt ingezet. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de OZB, de honden- en toeristenbelasting.

De retributies vallen uiteen in bestemmingsheffingen en leges. Voor heffingen en leges geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die de gemeente maakt. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Leges voor bijvoorbeeld een paspoort of een vergunning zijn vergoedingen die aan de overheid worden gedaan in ruil voor een door de overheid geleverde individuele dienst.

Rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel'

Op 18 mei 2020 heeft de Tweede Kamer het langverwachte pakket 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' ontvangen; onderdeel van dit pakket is de Herziening van het gemeentelijke belastinggebied. Het rapport meldt dat financiële autonomie van gemeenten beperkt is: minder dan 20% bestaat uit gemeentelijke belastingen en heffingen. Dit perkt ook de bestuurlijke autonomie van gemeenten in. Gemeenten nemen, aldus het rapport, 40% van de overheidsuitgaven voor hun rekening, maar staan tegelijkertijd "slechts" aan de lat voor 3% van de totale belastingdruk.

³ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2015/04/>

De herziening van het gemeentelijke belastinggebied kan een deel van de oplossing voor deze knelpunten zijn. Het rapport stelt een aantal beleidsopties voor:

1. Een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied: dit kan door een belastingschuif van € 4 of 6 miljard van het Rijk naar gemeenten. Het gemeentefonds neemt met hetzelfde bedrag af en inwoners worden gecompenseerd door lagere inkomstenbelasting. Bouwstenen (opties) hierbij zijn:
 - de herinvoering van de OZB voor gebruikers van woningen;
 - de invoering van een ingezetenenheffing.
2. Een verbreding van de belastinggrondslag voor de OZB, met als bouwsteen:
 - de afschaffing van één of meer waarderingsuitzonderingen in de WOZ/OZB.
3. Modernisering en uitbreiding van de overige gemeentelijke belastingen: de gemeentelijke belastingmix kan beter worden afgestemd op actuele maatschappelijke opgaven. Bouwstenen (opties) hierbij zijn:
 - de toeristenbelasting wordt een nachtverblijfsbelasting;
 - de gemakkelikhedenretributie wordt een dagverblijfsbelasting;
 - afschaffing van de hondenbelasting;
 - de revitalisering van de baatbelasting.
4. De uitbreiding van het belastinginstrumentarium. Met als bouwsteen:
 - invoering van een gebiedsontwikkelingsheffing. Deze is bedoeld om inwoners en bedrijven die profijt hebben bij een gebiedsontwikkeling te laten meebetalen.

Het rapport noemt ook kwetsbaarheden van de voorgestelde beleidsopties;

- het risico dat het gemeentelijk belastinggebied zal worden gezien als vangnet voor alle risico's van gemeenten (ook voor de door het Rijk opgedragen taken) en
- het risico dat gemeenten met minder draagkrachtige inwoners minder belastinginkomsten zullen genereren.

Als aandachtspunt voor de invoering van de verschillende bouwstenen geeft het rapport nog mee dat goede publieksvoorlichting van belang is. Belastingplichtigen zullen vanaf de eerste loonstrook de verlaging van de inkomstenbelasting merken en later pas de hogere gemeentelijke aanslag in de bus krijgen. Daarom moet het mogelijk zijn om gemeentelijke belastingen in termijnen te betalen. Het rapport geeft ook aan dat de gemeente, net als de rijksbelastingdienst, preferente schuldeiser zou moeten zijn, nu de invordering belangrijker wordt bij een groter gemeentelijk belastinggebied.

Op dit moment is nog niet duidelijk voor welke opties het Rijk zal kiezen. Zodra er meer bekend is zal dit worden gemeld.

Gemeentelijk belastingbeleid 2021

Voor het gemeentelijk belastingkader gelden de volgende uitgangspunten:

- De tarieven worden uitsluitend geïndexeerd, tenzij sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool. Het indexpercentage wordt vastgesteld op 2,5%.
- De OZB-opbrengst wordt voor 2021 3%, voor 2022 2,5% en voor 2023 en 2024 met 1% extra verhoogd om ruimte te creëren voor nieuw beleid en reparatie van bestaand beleid.
- De algemene heffingen (honden- en toeristenbelasting) worden, voor zover er dekkingsmiddelen zijn, benaderd als bestemmingsheffing (maximaal 100% kostendekkend).
- Lastenverdeling naar rato van draagkracht op basis van redelijkheid en billijkheid.
- De afnemer/vervuiler betaalt.
- De dienstverlening is kostendekkend, alle kosten worden gedekt door de opbrengsten.

Het eerder vastgesteld beleidskader dat de gemeentelijke woonlasten worden geheven op basis van het gemiddelde van de vier grote Limburgse gemeenten moest in 2019 worden losgelaten. Door toepassing van de

begrotingskaders om de begroting reëel en structureel sluitend te maken was een extra belastingenverhoging in 2019 nodig.

De indexering van de gemeentelijke belastingen en heffingen is gebaseerd op de prijsmutatie van het Bruto Binnenlands Product (BBP), zijnde 1,8%. Omdat de extra belastingopbrengsten uit indexering ook gebruikt worden voor de stijgende loonkosten door onder andere de cao is de indexering van 1,8% niet voldoende. Daarom wordt ook de Loonvoet sector overheid (de gemiddelde ontwikkeling van de loonkosten in de sector overheid) van 3,1% meegenomen. Gemiddeld leidt dit tot een indexering van 2,5%. De rechten voor afval en riool worden niet geïndexeerd, bij deze heffingen wordt begroot op basis van de verwachte uitgaven en opbrengsten.

Monitor gemeentelijke woonlastendruk

Uitgangspunt voor Sittard-Geleen was dat de gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een inwoner van Sittard-Geleen overeenkwam met de gemiddelde woonlastendruk van de grootste gemeenten uit Limburg. In het jaarlijkse overzicht van de gemeentelijke belastingen van de provincie Limburg wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten van de Limburgse gemeenten betreffende OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Aan de hand van deze benchmark is de gemiddelde gemeentelijke woonlast van een inwoner uit Sittard-Geleen voor 2020 vergeleken.

Tabel 1 Belastingoverzicht 2020 4 grootste gemeenten van Limburg

Gemeente	Gemiddel de waarde woningen	Rang	OZB Eigenaar	Rang	rioolrecht gebruiker	Rang	rioolrecht eigenaar/ gebruiker	Rang	Afvalsto ffen heffing	Rang	gemeentelij ke lasten gebruiker	Rang	gemeentelij ke lasten eigenaar / gebruiker	Rang
Heerlen	148.901	1	299,14	2	49,04	2	166,11	2	287,01	3	336,05	2	752,26	1
Maastricht	227.718	4	273,26	1	156,02	4	194,82	4	328,43	4	484,45	4	796,51	2
Sittard-Geleen	191.970	2	377,41	3	0,00	3	185,20	3	256,58	2	256,58	1	819,19	4
Venlo	213.529	3	395,46	4	88,32	1	155,30	1	251,57	1	339,89	3	802,33	3
Streefwaarde: het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten	195.530		328,61				176,52		284,01				789,14	
Gemiddeld Provincie	214.573		322,07				213,13		251,11				786,32	

Bron: belastingoverzicht 2020 van de provincie Limburg

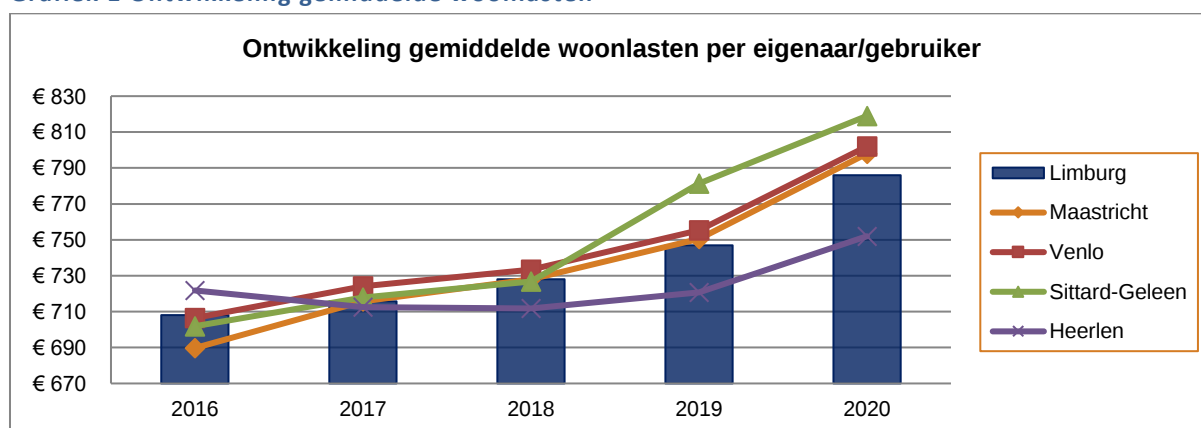
* Het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten o.b.v. eigen berekening gemeente

** Rang 1 is de goedkoopste en rang 4 de duurste gemeente

Uit het belastingoverzicht 2020 blijkt dat de gemeente net als in 2019 plaats 4 op de ranglijst heeft, de gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een woningeigenaar van Sittard-Geleen is voor 2020 € 30,06 hoger (2019 € 28,03) dan het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten. De gemeente zit boven de streefwaarde door de verhogingen op de OZB om de begroting 2019 sluitend te krijgen. Voor 2020 is de OZB alleen verhoogd met de indexering. Het tarief van de afvalstoffenheffing is gestegen doordat in 2019 nog niet alle kosten van de verhoging van de afvalstoffenbelasting van het Rijk doorberekend waren in het tarief. Daarnaast zijn de kosten van reiniging gestegen waardoor zowel het afval- als het riooltarief is gestegen. Duidelijk is dat de streefwaarde naar het gemiddelde van de vier grootste gemeenten op dit moment niet meer haalbaar is.

In onderstaande grafiek 1 is de ontwikkeling van de woonlasten over de afgelopen jaren weer gegeven.

Grafiek 1 Ontwikkeling gemiddelde woonlasten

Gemeentelijke belastingen en rechten 2021-2024

Onderstaand wordt een prognose van de opbrengst uit de algemene gemeentelijke belastingen en de afval- en rioolrechten weergegeven. De prognose voor de belastingopbrengsten voor 2021 is op basis van de begroting 2020 vermeerderd met de indexering van 2,5%. Daarnaast wordt om ruimte te creëren voor nieuw beleid en reparatie van bestaand beleid de OZB-opbrengst in 2021 met 3%, in 2022 met 2,5%, en in 2023 en 2024 met 1% extra verhoogd. De rechten voor afval en riool worden niet geïndexeerd, bij deze heffingen wordt begroot op basis van de verwachte uitgaven en opbrengsten.

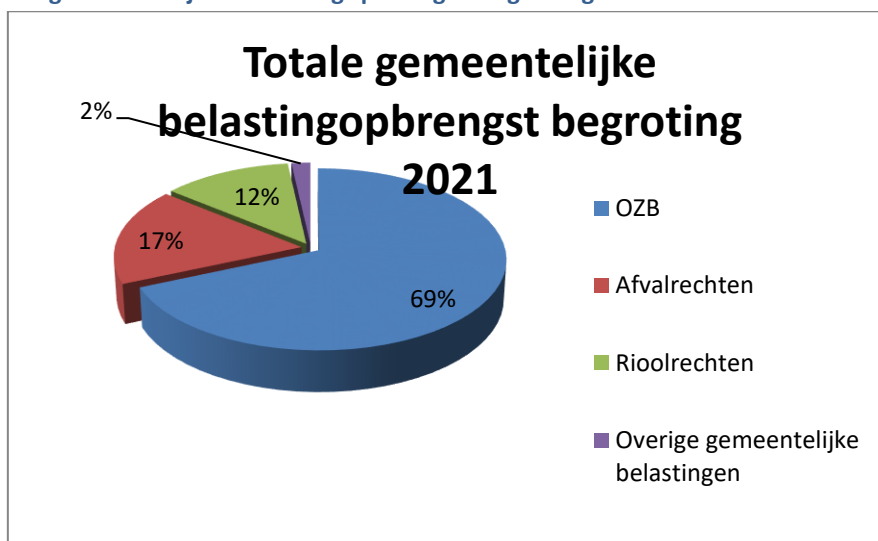
De gegevens die gebruikt zijn voor de berekening van de OZB-tarieven betreffen een eerste prognose van de BsGW. Er volgt een nieuwe prognose, wanneer deze nieuwe cijfers aanleiding geven tot aanpassingen van de tarieven wordt dit in december aan de raad voorgelegd. Dit samen met de voorstellen voor parkeren en eventuele effecten van de fijnafstemming van het verhogen van het beheer niveau in de openbare ruimte voor de tarieven van afval en riolering.

Tabel 2 Belastingvoorstel 2021

	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Belastingvoorstel 2021 Begrote opbrengsten 2021-2024 zijn incl. prijsindex 2021 van 2,5%, extra verhoging OZB en belastingmaatregelen 2021 excl. areaal				
			Prijs-index 2,5%	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
OZB - niet woning eigenaarsheffing	19.695	19.676	492	20.816	21.308	21.505	21.702
OZB - niet woning gebruikersheffing	13.529	13.854	346	14.657	15.003	15.142	15.281
OZB- woning eigenaarsheffing	17.253	17.331	433	18.335	18.768	18.941	19.114
Totaal OZB	50.477	50.862	1.272	53.808	55.079	55.588	56.097
Afvalstoffenheffing (vastrecht en diftar)	11.202	12.065	-	13.647	13.647	13.647	13.647
Rioolheffing	8.301	9.056	-	9.676	9.676	9.676	9.676
Totaal opbrengst afval en riool	19.503	21.122	-	23.323	23.323	23.323	23.323
Hondenbelasting	774	796	11	804	804	804	804
Precariobelasting	63	65	2	67	67	67	67

	Jaarrekening 2019	Actuele begroting 2020	Belastingvoorstel 2021 Begrote opbrengsten 2021-2024 zijn incl. prijsindex 2021 van 2,5%, extra verhoging OZB en belastingmaatregelen 2021 excl. areaal				
			Prijs- index 2,5%	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
Reclamebelasting	276	260	-	260	260	260	260
Toeristenbelasting	294	259	6	278	278	278	278
Totaal opbrengst overige belastingen	1.407	1.380	19	1.409	1.409	1.409	1.409
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	71.387	73.363	1.291	78.539	79.810	80.319	80.828

Grafiek 2 Totale gemeentelijke belastingopbrengst begroting 2021

Hieronder volgt een uiteenzetting van de opbrengst uit gemeentelijke belastingen en rechten:

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelasting (OZB) is de belangrijkste gemeentelijke heffing voor zowel woningen als niet-woningen. De OZB is een objectieve en zakelijke belasting die wordt geheven ter verkrijging van een bijdrage in de algemene middelen. Het heffingstarief wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. In deze begroting is rekening gehouden met een geïndexeerde opbrengstenstijging van 2,5%.

De gemiddelde WOZ waardeontwikkeling is gebaseerd op eerste marktanalyse van de woningwaarden van augustus. De verwachting is dat de marktanalyse 2020 meer inzicht biedt op de waardeontwikkeling. Indien deze analyse aanleiding geeft tot aanpassing van de tarieven, dan wordt een addendum toegevoegd aan de nota gemeentelijke belastingen en tarieven.

Uitgangspunten voor de OZB-tarieven

Voor de bepaling van de hoogte van de OZB-tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- De BsGW geeft als verandering van de WOZ waarden 5,5% positief voor de woningen en 4% negatief voor de niet-woningen;
- Bij de berekening van het OZB gebruikersdeel niet-woningen wordt rekening gehouden met leegstand en het amendement Pater van der Meer bij bedrijven;
- De percentages zijn afgerond op 4 cijfers achter de komma;
- In de geraamde opbrengst 2021 is rekening gehouden met een hogere oninbaarheid van

belastingvorderingen;

- In de geraamde opbrengst is rekening gehouden met de extra OZB-verhoging van 3% voor 2021;
- Er komt nog een nieuwe prognose van de waardeontwikkelingen, indien deze aanleiding geven om de uitgangspunten aan te passen wordt een addendum toegevoegd aan de nota gemeentelijke belastingen en tarieven.

Tabel 3 overzicht OZB tarieven 2019-2021

	2019	2020	2021
OZB-eigenaar niet-woningen	0,5873%	0,5936%	0,6683%
OZB-gebruiker niet-woningen	0,4523%	0,4643%	0,5226%
OZB-eigenaar woningen	0,2102%	0,1966%	0,1966%

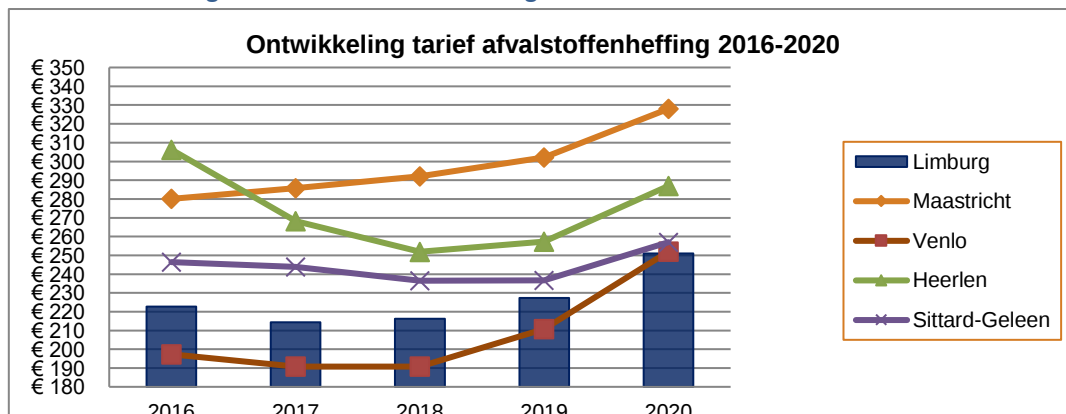
Afvalstoffenheffing

In artikel 10.211 van de Wet milieubeheer is vastgelegd dat de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zorg dragen, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, dat tenminste eenmaal per week de huishoudelijke afvalstoffen met uitzondering van grove huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan.

De gemeenteraad kan ter bestrijding van de kosten die voor haar verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen een heffing instellen. Deze afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 15.33, eerste lid, van de Wet Milieubeheer. Een bestemmingsbelasting betekent dat de opbrengsten de kosten niet mogen overschrijden, er mag geen winst gemaakt worden op de afvalstoffenheffing. De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval is uitbesteed aan de NV RWM.

In 2016 is het Regionaal afvalplan vastgesteld dat stuurt op een reductie van het huishoudelijk restafval naar 100 kg per inwoner per jaar in 2020. Daarnaast stuurt de grondstoffenvisie, overeenkomstig de landelijke doelstelling, op een verdere reductie van het restafval naar 0 kg per inwoner in 2050. Middels de grondstoffenvisie heeft de gemeenteraad ervoor gekozen de gewenste reductie na te streven door het verbeteren van de service voor de inwoners, volgens het principe 'Milieu door Service'. Om de gewenste reductie van het aantal kilo's restafval te realiseren, dienen maatregelen getroffen te worden, welke in het Actieplan Afval beschreven zijn. Voor 2021 zijn de kosten van de uitvoering van het Actieplan Afval opgenomen in de begroting, deze worden gefinancierd vanuit de lopende exploitatie van de afvalstoffenbegroting.

Grafiek 3 Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing 2016-2020

Het gemiddelde tarief van de afvalstoffenheffing liet de afgelopen jaren een licht dalende trend in de gemeente zien, vanaf 2019 stijgt het tarief weer. Teruglopende inkomsten van opbrengstenstromen en een verhoging van de landelijke afvalstoffenbelasting zorgen ervoor dat het tarief ook in 2021 stijgt. Deze trend is ook zichtbaar in de tariefontwikkeling van de andere gemeenten.

Voor de afvalstoffenheffing geldt het principe van kostendekkende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van afvalverwerking volledig in rekening worden gebracht bij de gebruikers. In de begroting zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Bij de jaarrekening wordt het daadwerkelijke overschot/tekort van een bepaald jaar gestort c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening afvalverwerking.

Geëffectueerd wetsvoorstel verhoging afvalstoffenbelasting

Het belastingplan 2019 van het kabinet omvatte onder andere een pakket aan fiscale vergroeningsmaatregelen. Het kabinet verhoogde het tarief in de landelijke afvalstoffenbelasting voor het storten en verbranden van afvalstoffen met ingang van 2019 van € 13,21 naar € 32,12 per 1.000 kilogram. In 2020 is het tarief €32,63 per 1.000 kilogram. Deze extra landelijke belasting geldt op alle restafval dat de gemeente aanbiedt ongeacht hoe deze wordt aangeboden, dus ook de vervuiling die in andere afvalstromen zit. Indien er bijvoorbeeld tussen het aangeboden houtafval restafval zit, wordt ook over dit restafval verbrandingsbelasting berekend. Met name de vervuilingsgraad van de diverse afvalstromen is vooraf lastig in te schatten. Dat maakt de exacte financiële consequenties moeilijk te bepalen.

Op dit moment is het nog onduidelijk of het kabinet voor belastingjaar 2021 verdere tariefstijging van de afvalstoffenbelasting overweegt. Derhalve is er in het tarief van de afvalstoffenheffing geen rekening gehouden met een eventuele verdere tariefstijging. Mocht voor eind 2020 een en ander duidelijk worden en leiden tot een aanpassing van de begroting respectievelijk tarieven dan zal dit nog aan de raad worden voorgelegd.

Rioolheffing

Rioolheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 228a, eerste lid van de Gemeentewet. In dit artikel is vastgelegd dat onder de naam rioolheffing een belasting kan worden geheven ter bestrijding van kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het waterbeheer.

Essentie van de kostenverhaling bij de rioolheffing is dat de gemeente drie zorgplichten heeft en de kosten daarvan mag laten vergoeden door de inwoners. De zorgplichten zijn een afvalwaterzorgplicht, een hemelwaterzorgplicht en een grondwaterzorgplicht. De opbrengsten van de rioolheffing moeten aan deze zorgplichten worden uitgegeven. De wijze waarop de gemeente aan de zorgplichten voldoet is beschreven in het beleidsplan afvalwater Westelijke Mijnstreek.

Samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement

Voor de periode 2021-2025 wordt een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio opgesteld. Begin 2021 wordt deze ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Het kader bestaat uit een viertal plannen. Deze 4 plannen vormen samen het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement(BSW)/Gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Besloten is om het traditionele plan anders in te richten zodat er een duidelijke scheiding gemaakt kan worden tussen kaders (voor de raad) en uitvoering (voor het college). Daarnaast is in lijn van het Bestuursakkoord Water samenwerking gezocht met de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, het Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en Waterleidingmaatschappij Limburg. De keuze om te werken met 4 plannen heeft ertoe geleid dat twee plannen, het beleidsplan en beheerplan, een regionaal karakter hebben, waarin gezamenlijke kaders en uitgangspunten zijn gesteld. De lokale autonomie wordt gewaarborgd door de kostendekkingsplannen (wat betaalt mijn burger?) en projectplannen (wat gaan we waar doen?) lokaal en dus per gemeente in te vullen.

Klimaatadaptatie

Wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen komen steeds frequenter voor. Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie wordt gestuurd op het behalen van de doelen om in 2021 klimaatbestendig te handelen en in 2050 klimaatbestendig te zijn in Nederland. Het adaptatieproces vraagt ook voor Sittard-Geleen een brede verandering. Een programmatische of opgavegerichte aanpak is nodig om deze doelen te gaan bereiken en daarbij de beweging zo vorm te geven dat het een wenselijke en kansrijke beweging kan worden. Het klimaatadaptatiedossier wordt vaak automatisch gekoppeld aan het waterbeheer vanwege de zwaarwegende wateroverlastcomponent. Dat waterbeheer in de gemeente krijgt daardoor een geheel nieuwe lading. Vanwege deze ontwikkelingen ligt het voor de hand ook het waterbeheer en klimaatadaptatie specifieke aandacht te geven. Om onze burgers en bedrijven meer te betrekken bij klimaatadaptatie worden de komende jaren verschillende risicodialogen gevoerd.

Rioolheffing en verduurzaming

Vanuit de rioolheffing heeft de gemeente niet alleen een zorgplicht voor het transport van het afvalwater, maar ook zorgplichten voor het hemel- en grondwater. De gemeente is verplicht zowel de zorg van het hemelwater als het grondwater als onderdeel op te nemen in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Vanuit deze zorgplichten zijn er verschillende duurzaamheidsdoelen die nagestreefd kunnen worden, zoals waterbesparing, vermindering van wateroverlast en voorkomen van verdroging. In het proces om te komen tot een nieuw beleidsplan (afval)water 2021-2025 zullen ook de opgaven inzake duurzaamheid worden meegenomen. Daarop zal de nieuwe verordening rioolheffing voor 2022 vervolgens worden ingericht.

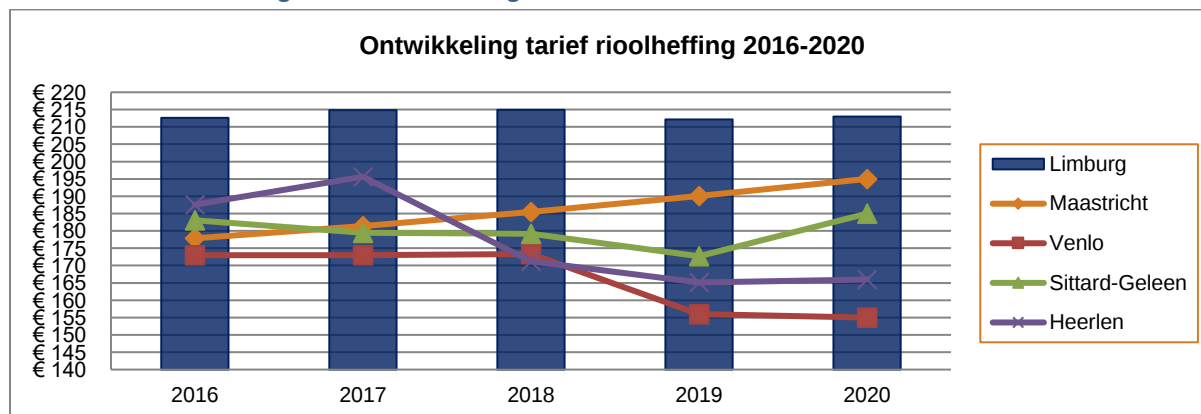
Bewustwording en stimulering particulier in waterbeheer en klimaatadaptatie

Met het bezit van gemiddeld 50% areaal aan verhard oppervlak in de leefomgeving is de particulier een grote speler in de dossiers water, hitte, droogte en biodiversiteit. Veel verharding leidt immers tot snelle afstroming van hemelwater met wateroverlast en droogte tot gevolg. Veel verharding leidt ook tot een snelle opwarming van de omgeving omdat stenen goed warmte opnemen en deze ook in de avond lang vasthouden. Door al die betegelde tuinen en uiteindelijk minder groen en planten is er ook minder voedsel voor insecten en vogels etc. waardoor de biodiversiteit onder druk komt te staan. De middelen om hier een ommekeer in te brengen is zorgen voor bewustwording en stimulering tot beter handelen. Dit is ook de gekozen koers in het huidige en toekomstige beleidsplan afvalwater Westelijke Mijnstreek. Ter stimulering hebben de gemeenten Beek, Stein en Sittard-Geleen in de Westelijke Mijnstreek inmiddels een stimuleringsregeling actief voor het afkoppelen van hemelwater. Voorwaarden voor succes daarbij zijn planmatig campagne voeren o.a. via de website www.waterklaar.nl en een laagdrempelige procedure stimuleringsregeling (ontzorgen is het sleutelwoord) en maatwerk/persoonlijk advies.

Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater particulier terrein

In het kader van o.a. het vermindering van de wateroverlast in het stedelijk gebied en tevens in de context van de klimaatveranderingen wil de gemeente het afkoppelen van regenwater op de riolering stimuleren. Hiervoor is in de begroting 2018 € 355.000 opgenomen. Waterschap Limburg draagt 50% bij aan uitgekeerde subsidies dus totaal is € 710.000 uit te keren. De looptijd van de regeling is minimaal tot 2021. De uitkering in de regeling blijft nog achter bij het beoogde resultaat. Alleen als de voorwaarden voldoende aandacht krijgen zullen de doelen bereikt kunnen worden. Samen met de regiogemeenten wordt hier in 2021 invulling aan gegeven. De stand per 5 augustus 2020 is 64 aanvragen waarbij voor € 97.725 aan beschikkingen is afgegeven en € 81.725 daadwerkelijk is uitbetaald. De beschikbare middelen zijn in 2018 in een verplichtingenreserve gestort en worden jaarlijks gereserveerd voor het volgende jaar.

Grafiek 4 Ontwikkeling tarief rioolheffing 2016-2020

Het riooltarief van de gemeente laat in 2020 een sterke stijging zien door oplopende kosten. Voor de rioolheffing geldt het principe van kostendeekkende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van riolering volledig in rekening worden gebracht bij de eigenaren van woningen en bedrijven. In de begroting zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Bij de jaarrekening wordt het daadwerkelijke overschot/tekort van een bepaald jaar gestort c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening riolering.

Tabel 4 Tarieven afval en riool 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Tarief rioolheffing	€ 179,20	€ 172,20	€ 185,20	€ 197,12
Tarief vastrecht afvalstoffenheffing	€ 152,55	€ 153,40	€ 174,00	€ 202,20
Gemiddeld variabel recht (Diftar)	€ 93,93	€ 94,99	€ 96,44	€ 103,41
Gemiddelde afvalstoffenheffing	€ 246,48	€ 248,39	€ 270,44	€ 305,61

Overige algemene belastingen

De tarieven van de reclamebelasting worden op verzoek van centrummanagement Geleen en Sittard geïndexeerd met 2%. De tarieven van de honden-, precario en toeristenbelasting worden geïndexeerd met 2,5%. Daarnaast zijn aantallen aangepast op basis van de prognose van de BsGW.

Kostendeekkendheid

Bij de rechten en bestemmingsheffingen onder artikel 229 Gemeentewet dient er sprake te zijn van een aanwijsbare tegenprestatie door de overheid. Voor de vaststelling van de rechten is de gemeente gehouden aan het vereiste dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten niet mogen overschrijden. Er dient dus sprake te zijn van ten hoogste kostendeekkende tarieven. Om de kostendeekkendheid van de verschillende tarieven te kunnen bepalen wordt de overhead extracomptabel toegerekend. De methode van toerekening van de overhead is vastgesteld door Raad in de financiële verordening. In de bedrijfsvoering paragraaf is opgenomen dat het overheadtarief € 47.100 per fte bedraagt.

Kostendeekkendheid exclusief leges

Een uitgebreidere toelichting van de berekening van de kostendeekkendheid inclusief voorstellen tot aanpassingen van het tarief is opgenomen in het rapport belastingmaatregelen 2021.

Tabel 5 Overzicht kostendekkendheid exclusief leges

Gemeentelijke belastingen en heffingen (x € 1.000)	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Naheffingsanslag parkeren	€ 206	€ 48	€ 254	€ 209	82%
Afvalstoffenheffing	€ 13.451	€ 208	€ 13.659	€ 13.659	100%
Rioolheffing	€ 9.411	€ 264	€ 9.675	€ 9.675	100%
Marktgeden	€ 335	€ 90	€ 425	€ 351	83%
Lijkbezorging	€ 460	€ 111	€ 571	€ 413	72%
Scheepvaart	€ 129	€ 38	€ 167	€ 162	97%
Aanlegrechten uitweg	€ 45	€ 0	€ 45	€ 45	100%
Telecommunicatie	€ 100	€ 31	€ 131	€ 70	53%
Rioolaansluitingen	€ 88	€ 18	€ 106	€ 106	100%

Binnen de verschillende verordeningen is er sprake van kruissubsidiëring.

Kostendekkenheid leges

Onder de naam “leges” worden rechten geheven voor:

- Het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
- Het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument.

Tabel 6 Overzicht kostendekkendheid leges op titel

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 958.425	€ 341.313	€ 1.299.738	€ 1.099.186	85%
Kostendekking Titel 2	€ 1.516.674	€ 663.412	€ 2.180.086	€ 2.152.402	99%
Kostendekking Titel 3	€ 101.165	€ 33.091	€ 134.256	€ 55.599	41%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 2.576.264	€ 1.037.816	€ 3.614.080	€ 3.307.187	92%

Voor de legesverordening wordt niet alleen de kostendekkendheid per onderdeel berekend, maar ook de kostendekkendheid van de gehele legesverordening. In sommige gevallen zijn de opbrengsten uit een bepaalde dienst hoger dan de kosten (overdekking), deze wordt dan gebruikt voor het tekort op een andere dienst. Subsidieëring van onrendabele activiteiten met winst uit rendabele activiteiten. Dit wordt kruissubsidiëring genoemd.

Onderstaand de kostendekkendheid per titel per hoofdstuk.

Van enkele hoofdstukken in titel 1 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%, deze:

- zijn vervallen in de modelverordening van de VNG, hoofdstuk 5, 6, 14 en 15;
- worden niet gebruikt, hoofdstuk 11 en 12;
- zijn voor de aantallen zo laag dat er niet apart kosten en opbrengsten geraamd worden.

Tabel 7 Overzicht kostendekkendheid leges Titel 1

Titel 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 128.170	€ 71.643	€ 199.813	€ 174.609	87%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten	€ 223.536	€ 60.240	€ 283.776	€ 254.418	90%
hoofdstuk	3	Rijbewijzen	€ 298.765	€ 120.030	€ 418.795	€ 409.571	98%
hoofdstuk	4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	€ 32.884	€ 17.228	€ 50.112	€ 47.938	96%
hoofdstuk	5	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%

Titel 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	6	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	7	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	8	Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	9	Overige publiekszaken	€ 71.277	€ 12.823	€ 84.100	€ 72.987	87%
hoofdstuk	10	Gemeentearchief Sittard-Geleen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	11	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	12	Leegstandswet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	13	Gemeentegarantie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	14	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	15	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	16	Kansspelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	17	Telecommunicatie	€ 56.488	€ 11.781	€ 68.269	€ 30.854	45%
hoofdstuk	18	Verkeer en vervoer	€ 134.556	€ 44.626	€ 179.182	€ 103.695	58%
hoofdstuk	19	Diversen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	20	Kinderopvang	€ 12.749	€ 2.942	€ 15.691	€ 5.114	33%
Kostendekking Titel 1			€ 958.425	€ 341.313	€ 1.299.738	€ 1.099.186	85%

Het totale saldo van kostendekkendheid is 85%, geen enkel onderdeel van de legestabel komt boven de 100%.

Tabel 8 Overzicht kostendekkendheid leges Titel 2

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 1.516.674	€ 663.412	€ 2.180.086	€ 2.152.402	99%
hoofdstuk	4	Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	5	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	6	Intrekking omgevingsvergunning	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	9	Aansluiten gemeenteriool	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	10	In deze titel niet benoemde beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Kostendekking Titel 2			€ 1.516.674	€ 663.412	€ 2.180.086	€ 2.152.402	99%

In 2016 is besloten om de tarieven voor de omgevingsvergunningen kostendekkend te maken. Daarbij zijn tarieven verhoogd en kosten verlaagd. Op 13 september 2018 is de Raad akkoord gegaan met de aanschaf van de VTH-informatievoorziening, een adequaat digitaal informatiesysteem ten behoeve van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving dat een belangrijk onderdeel vormt van de implementatie van de omgevingswet. De daarmee samenhangende uitgaven werken door in de uitgaven vergunningverlening (administratieve benodigdheden) bij de titels 3.5.2 en 3.5.3. De kosten die nu begroot staan bij hoofdstuk 3 omgevingsvergunning hebben betrekking op geheel titel 2. De tarieven voor 2021 zijn geïndexeerd met 2,5% en verwerkt in het budget opbrengsten.

Van enkele hoofdstukken in titel 3 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%:

- waarbij voor hoofdstuk 3 en 6 de aantallen zo laag zijn dat er niet apart kosten en opbrengsten geraamd worden; en
- hoofdstuk 4 en 5 niet gebruikt worden, waarbij voor de marktstandplaatsen een aparte verordening is;

Tabel 9 Overzicht kostendekkendheid leges Titel 3

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Horeca	€ 40.917	€ 11.951	€ 52.868	€ 38.983	74%
hoofdstuk	2	Organiseren evenementen of markten	€ 40.414	€ 14.837	€ 55.251	€ 10.979	20%
hoofdstuk	3	Seksbedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	4	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	5	Marktstandplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	6	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	7	Overige vergunningverlening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	8	Openbare orde	€ 19.834	€ 6.303	€ 26.137	€ 5.637	22%
Kostendekking Titel 3			€ 101.165	€ 33.091	€ 134.256	€ 55.599	41%

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening, waarvan een groot deel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij de gemeente Sittard-Geleen en veel andere gemeenten niet kostendekkend. Ook van titel 3 wordt van een aantal hoofdstukken de kosten en opbrengsten niet apart begroot. Een verdere toelichting per hoofdstuk is opgenomen in het boekwerk belastingmaatregelen 2021.

Kwijtscheldings- en incontinentiebeleid

Kwijtschelding

Bij het kwijtscheldingsbeleid hanteert de gemeente de zogenaamde 100 procent norm, waarbij inwoners van deze gemeente die een inkomen hebben op bijstandsniveau, in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. De aanvragen worden getoetst aan de regels voor toekenning van kwijtschelding zoals die zijn bepaald door de rijksoverheid. Inwoners die een uitkering ontvangen via Werk en Inkomen krijgen, indien ze voldoen aan de in de invorderingswet vermelde criteria, automatisch kwijtschelding. Sinds 2019 is in deze gemeente kwijtschelding mogelijk voor het vast bedrag van de afvalstoffenheffing, de variabele afvalstoffenheffing tot een bepaald maximum en voor de eerste hond. De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid wordt verricht door de BsGW. De kosten van kwijtschelding stijgen door aanpassing van het tarief van de afvalstoffenheffing.

Incontinentie

Incontinentie- en stomapatiënten kunnen onder bepaalde voorwaarden een korting ontvangen op de variabele afvalstoffenheffing. De voorwaarden zijn opgenomen in de afvalstoffenverordening. Voor 2021 is er geen aanpassing van het beleid.

Tabel 10 Vergelijkend overzicht kwijtschelding lokale belastingen 2018-2023:

Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Kwijtschelding en incontinentiekorting afvalstoffenheffing	801	890	950	950	950	950
Kwijtschelding hondenbelasting	38	40	40	40	40	40
Totaal kwijtschelding en incontinentiekorting	839	930	990	990	990	990

5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Inleiding

De uitwerking van deze paragraaf vindt plaats overeenkomstig de kaderstelling uit het BBV, de verordening ex art 212 Gemeentewet en de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing. Concreet wordt in deze paragraaf inzicht verschaft in:

- Het beleid omtrent risicomanagement;
- Stand van zaken uitvoering risicomanagement;
- Inventarisatie en evaluatie van het risicoprofiel (benodigde weerstandscapaciteit);
- Inventarisatie van de middelen om niet begrote kosten te kunnen dekken (beschikbare weerstandscapaciteit);
- Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Het beleid omtrent risicomanagement

In de nieuwe Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing, welke in de vergadering van 13/14 november 2019 door de raad is vastgesteld, zijn onder andere de kaders voor de sturing op het weerstandsvermogen en de beheersing van risico's beschreven.

Onderstaand zijn de belangrijkste kaders uit de nieuwe Kadernota samengevat:

1. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in zowel de jaarrekening als de begroting vormt de centrale plek waar risicoprofielen, weerstandscapaciteit en beoordeling van het weerstandsvermogen samenkomen en een totaalbeeld geven van de (financiële) risicopositie van de gemeente. Zowel in de jaarrekening als de begroting vindt een actualisatie van deze componenten plaats.
2. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om niet begrote, onverwachte kosten op te vangen zonder dat beleidsmatige uitgangspunten aangepast dienen te worden.
3. Met ingang van deze kadernota wordt er gewerkt met twee algemene reserves. De algemene reserve geldt als buffer en heeft een bodem van tenminste 2% van het begrotingstotaal. De algemene reserve risicobeheersing wordt opgebouwd vanuit de risico-inventarisatie (kans x impact, zie paragraaf 4.1.1) aangevuld met 1% van het begrotingstotaal voor het afdekken van het restrisico. De algemene reserve risicobeheersing is de basis voor de beschikbare weerstandscapaciteit.
4. Het college informeert de raad over de actuele risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en geeft inzicht in de aard van het risico, de financiële omvang en de beheersmaatregelen.
5. De risico-inventarisatie wordt minimaal tweemaal per jaar uitgevoerd ten behoeve van het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij de risico-inventarisatie wordt de risicoscore en het risicobedrag bepaald.
6. Structurele aanwending van de weerstandscapaciteit kan alleen verwerkt worden bij het opstellen van de begroting. Tussentijdse structurele knelpunten worden te doen gebruikelijk slechts incidenteel afgedekt. Dit geldt eveneens voor aanwending van de weerstandscapaciteit: een structureel risico dat zich voordoet wordt in eerste instantie vanuit de incidentele weerstandscapaciteit opgevangen. In de eerstvolgende begroting wordt tot een eventuele structurele inzet van weerstandscapaciteit besloten.

7. In geval het weerstandsvermogen over meer dan twee kwartalen onder de streefwaarde van 100% (1,0) ligt, krijgt het college de opdracht om zorg te dragen dat bij de eerstvolgende tussentijdse rapportage de waarde weer bereikt wordt.
8. Risico's nemen is onvermijdelijk, erover communiceren ook. Het college informeert via de p&c cyclus de raad transparant over risico's. In geval van incidenten > €250.000 wordt de raad tussentijds geïnformeerd.

Motie kengetallen 13 november 2019

Bij de behandeling van de nieuwe Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing in november 2019 in de Raad is de motie kengetallen unaniem aangenomen. De motie roept het college op *“om voor de kadernota 2020 de werking van normwaarden met de raad te evalueren en de mogelijkheid te bieden om in deze in de betreffende kadernota's bij te stellen.”* De bespreking van de motie zal terugkomen in de commissie begroting en verantwoording.

Inventarisatie en evaluatie van het risicoprofiel

Het weerstandsvermogen geeft de confrontatie weer tussen de gekwantificeerde risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is afdoende wanneer het totaal van de gekwantificeerde risico's opgevangen kan worden door de beschikbare weerstandscapaciteit zonder dat het beleid moet worden veranderd.

De beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de algemene reserve. Op grond van het *“Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader”* van de Nederlandse provincies maken bestemmingsreserves, zoals de risicoreserve en de algemene grondexploitatie geen onderdeel meer uit van de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit betekent overigens ook dat de specifieke risico's die via deze bestemmingsreserves worden afgedekt niet in de berekening van het weerstandsvermogen worden meegenomen.

De benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is nodig om het risicoprofiel van de gemeente af te kunnen dekken. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is de inschatting van zowel de kans van optreden als het financieel/tijd gevolg van een risico van belang. De kans van optreden, in combinatie met het financieel gevolg zegt iets over het weerstandsvermogen dat benodigd is. Het is bovendien niet waarschijnlijk dat alle bekende risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen. Dit betekent direct dat het weerstandsvermogen (tijdelijk) kleiner kan zijn dan het totaal van de financiële gevolgen. Wel kan met behulp van de kans van optreden bepaald worden wat het maximale financiële effect van de bekende risico's is op dat moment. Deze systematiek werkt als volgt.

Kansklasse

De kansklasse gaat over de kans dat het risico zich binnen een bepaalde termijn daadwerkelijk voordoet. Hoe groter die kans, des te hoger de klasse.

Tabel 1 Kansklasse

Kansklasse	Kanspercentage	Actie
1	<20%	Geen risicobedrag opnemen
2	20-50%	35% opnemen van het restrisico
3	50-80%	65% opnemen van het restrisico
4	>80%	Voorziening treffen (100%)

Gevolgklasse

De gevolgklasse gaat over het restrisico, zijnde het financiële risico dat overblijft nadat er beheersmaatregelen getroffen zijn. Hierbij worden vijf klassen onderscheiden:

Tabel 2 Gevolgklasse

Gevolgklasse	Restrisico
1	$x < € 50.000$
2	$€ 50.000 < x < € 250.000$
3	$€ 250.000 < x < € 500.000$
4	$€ 500.000 < x < € 1.000.000$
5	$x > € 1.000.000$

Per risico wordt het volgende bepaald:

1. Het risicobedrag: het financiële gevolg van het risico wordt bepaald door de kans te vermenigvuldigen met het restrisico
 2. De risicoscore: dit wordt bepaald door de kansklasse te vermenigvuldigen met de gevolgklasse
- Ad. 1. Het risicobedrag leidt tot een totaalbedrag dat via de weerstandscapaciteit moet worden afgedekt. De minimaal gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt dus bepaald door het totaal te nemen van de risicobedragen van alle restrisico's (streefwaarde).
- Ad. 2. De risicoscore geeft inzicht in de samenstelling en zwaarte van het totaal van de risico's en helpt in de dialoog over risico's en kansen.

Uit onderstaande tabel wordt duidelijk waar het dan over zou kunnen gaan. De groene vlakken betreffen risico's die als laag worden ingeschaald. De oranje en rode vlakken worden hoger ingeschaald en vragen extra aandacht. Door alle restrisico's in onderstaand schema te plaatsen ontstaat inzicht in de samenstelling en zwaarte van het totaal van alle risico.

Tabel 3 Risicoklasse

Risicoklasse	Kans 1: <20%	Kans 2: 20-50%	Kans 3: 50-80%	Kans4: >80%
Score 5: $x > € 1.000.000$	5	10	15	20
Score 4 $€ 500.000 < x < € 1.000.000$	4	8	12	16
Score 3 $€ 250.000 < x < € 500.000$	3	6	9	12
Score 2 $€ 50.000 < x < € 250.000$	2	4	6	8
Score 1 $x < € 50.000$	1	2	3	4

Door het weerstandsvermogen centraal te berekenen en te analyseren, met daarbij natuurlijk de inbreng van de vakinhoudelijke teams welke zelf verantwoordelijk zijn voor hun aangedragen risico's, wordt stapeling van risico's zo veel mogelijk voorkomen. Doordat er vanuit een helicopterview integraal gekeken wordt naar alle facetten rondom risico's, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen worden doublures ondervangen of beter gezegd vermeden.

De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- De geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's;
- Op basis van de door de Raad vastgestelde Kadernota weerstandsvermogen en risico's wordt voor het restrisico 1% van het begrotingstotaal opgenomen, zijnde voor 2021 € 3,37 mln.

Inventarisatie van de risico's

Onderstaande risico-inventarisatie omvat algemene risico's en specifieke risico's. De algemene risico's hebben een generiek karakter en zijn niet aan één organisatieonderdeel of één activiteit te koppelen. De specifieke risico's zijn ontleend aan de programmabladen. Naast deze risico's zijn er ook specifieke risico's (bijvoorbeeld met betrekking tot de grondexploitatie, vastgoed) die specifiek zijn afgedekt door middel van bestemmingsreserves (bijvoorbeeld de risicoreserve, algemene reserve grondexploitatie en de voorziening sanering grondexploitatie en vastgoedexploitaties). Laatste genoemde risico's en bestemmingsreserves worden niet betrokken in de berekening van het weerstandsvermogen.

Algemene risico's

Onderstaande algemene risico's zijn niet individueel kwantificeerbaar. In de benodigde weerstandscapaciteit wordt dit vertaald in een restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal.

Rijksbeleid algemeen

Het Rijksbeleid blijft een belangrijke risicofactor. Decentralisatie impulsen vanuit het rijk naar gemeenten gaan vaak gepaard met budgettaire kortingen en/of overheveling van risico's (bijv. open-eind regelingen). Daarnaast hebben ook wetwijzigingen vaak aanzienlijke gevolgen voor het gemeentelijke takenpakket. Ofschoon de budgettaire consequenties meestal worden afgedekt via het gemeentefonds of een doeluitkering, blijft vaak lange tijd na invoering van een wijziging onduidelijk of en in welke mate deze compensatie toereikend is. Overigens worden de budgettaire consequenties van het rijksbeleid conform het uitgangspunt "gezamenlijk trap op, trap af" doorvertaald in de gemeentelijke begroting.

Algemene uitkering gemeentefonds

Er zijn drie risico's met betrekking tot het Gemeentefonds: het risico dat het Rijk bezuinigt op het Gemeentefonds, het risico dat de verdeling door het Rijk wordt herzien en het risico dat de bestaande verdelingsmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd. Deze risico's komen ter uitdrukking bij het analyseren van de gemeentefondscirculaires die minimaal drie keer per jaar worden gepubliceerd. (mei, september en december).

Daarnaast heeft het rijk de systematiek van het BTW compensatiefonds gewijzigd. Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW CompensatieFonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat, heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen. Conform de richtlijnen van de provincie is nu in het meerjarenperspectief rekening gehouden dat er ca. € 0,2 mln. ruimte zit in het BTW compensatiefonds (BCF). Blijkt achteraf dat deze ruimte door de gezamenlijke gemeente wordt overschreden dan zal het meerdere terugbetaald moeten worden, dit gaat via een inhouding op de algemene uitkering.

Verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten (of andere deelnemers) samen een gemeenschappelijke regeling treffen of een BV/NV oprichten ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Naast voordelen brengt een verbonden partij ook risico's met zich mee. Het algemene risico is dat een meerderheid van de deelnemers een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke deelnemer. Daarnaast is er de afhankelijkheidsrelatie met de verbonden partij, de deelnemer is voor de uitvoering van haar beleid afhankelijk van de verbonden partij. Ook loopt een individuele deelnemer specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies.

Voor risico's met betrekking tot verbonden partijen wordt verwezen naar paragraaf 3.6 Verbonden partijen.

Externe middelenverwerving

Bij het verkrijgen van subsidies bij Europese/landelijke of provinciale overheid is veelal sprake van een co-financieringsconstruct, terwijl wellicht deze middelen in onze begroting niet beschikbaar zijn. Bij langjarige subsidierelaties is het veelal niet mogelijk per ommegaande de relatie te beëindigen c.q. structurele ombuigingen door te voeren.

Subsidietrajecten

Subsidietrajecten worden onder andere gekenmerkt door lange doorlooptijden en vaak ingewikkelde en zeer gedetailleerde procedures en regelgeving. Tijdens alle fasen van een subsidietraject, met name van de Europese subsidietrajecten, is het zaak om de procedures nauwlettend te bewaken en te zorgen voor tijdige afstemming inzake wijzigingen in het traject en voor tijdige informatieverstrekking, veelal door middel van periodieke rapportages. Daar waar subsidies worden aangevraagd ten gunste van derden (bijvoorbeeld projectontwikkelaars) worden risico's inzake de subsidiehonorerings bij de uiteindelijke begunstigde gelegd door middel van overeenkomsten. Met name regelgeving en procedures en de vele controlemomenten binnen de procedures leiden ertoe dat aan elk subsidietraject een risicoprofiel verbonden is. Met behulp van een intern subsidiecontrole-instrument en frequent overleg met subsidieverstrekkers gedurende de loop van het hele traject wordt getracht de risico's ten aanzien van subsidies te minimaliseren.

Nationale Hypotheek Garantie

Een bijzondere garantie waar gemeenten mee geconfronteerd worden is de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Voor eventuele aanspraken hierop is een fonds in het leven geroepen. Echter bij aanhoudende druk op de huizenmarkt en de economische malaise, kan een situatie ontstaan dat het fonds niet toereikend blijkt om de garanties te betalen. In dat geval zijn de individuele gemeenten aansprakelijk. Op dit moment zijn er geen signalen dat het fonds niet toereikend zou zijn.

Juridische procedures

Bij specifieke casuïstiek kunnen zich juridische procedures met dusdanig risico (maatschappelijk, politiek en financieel) voordoen dat externe juridische advisering noodzakelijk is respectievelijk financiële dekking nodig is. Dit laatste gebeurt onder geheimhouding omdat anders de juridische positie van de gemeente benadeeld kan worden.

Coronavirus

Met zekerheid kunnen we nu wel al concluderen dat de impact van het Coronavirus fors en ingrijpend is, zowel voor onze burgers, onze bedrijven en onze instellingen. Dit geldt ook voor ons als gemeentelijke organisatie. Het Coronavirus zal gevolgen hebben voor alle gemeentelijke beleidsterreinen en op onze gemeentelijke bedrijfsvoering.

Voor het gemeentefonds heeft het Rijk al een besluit genomen. Alhoewel het accres uit het gemeentefonds gekoppeld is aan de rijksuitgaven, heeft het Rijk besloten dat het accres 2020 en 2021 niet gaat stijgen als gevolg van het steunpakket van de overheid. Wel krijgen de gemeenten een vergoeding voor sommige extra uitgaven vanwege de coronacrisis, zoals maatregelen voor zelfstandigen en voor WMO/Jeugdzorg. Eind mei heeft het Rijk met de gemeenten een eerste compensatiepakket afgesproken. Het ging om compensatie voor misgelopen inkomsten (zoals toeristenbelasting en parkeergelden) en kosten voor bijvoorbeeld de noodopvang voor kinderen, maar ook voor het op peil houden van de Jeugdzorg en Wet maatschappelijke ondersteuning. Een aantal maatregelen die afgelopen mei is genomen, zijn verlengd in het tweede steunpakket. Het gaat om extra Rijksbijdrage Wet sociale werkvoorziening voor sociale werkbedrijven. Gemeenten ontvangen ook nog eens een extra bijdrage voor lokale culturele voorzieningen zoals openbare bibliotheken, muziekscholen, musea, filmhuizen en de lokale informatievoorziening te ondersteunen. Om de financiële druk bij gemeenten verder te verlichten is afgesproken de zogenoemde opschalingskorting in 2020 en 2021 te schrappen. Eind dit jaar volgt nog de definitieve afrekening van de meerkosten en inhaalzorg jeugd en Wet maatschappelijke

ondersteuning. Eveneens wordt eind dit jaar gekeken of er mogelijk nog compensatie nodig is van niet gedekte uitgaven voor sport. Begin volgend jaar zal de afrekening plaatsvinden van de inkomstenderving (zoals toeristenbelasting en parkeergelden).

Specifieke risico's

Er is ook een aantal specifieke risico's die niet kwantificeerbaar zijn. Ook deze risico's zijn gekoppeld aan het in de benodigde weerstandscapaciteit opgenomen restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal. Specifieke risico's hebben onder meer betrekking op het aardgasvrij maken van de wijk Limbrichterveld-Noord, schoolgebouwen die terugkomen naar de gemeente, garantstellingen voor leningen en tekorten op de arbeidsmarkt. Specifiek voor het sociaal domein nog de aanpassing van het verdeelmodel, de BUIG en opneemregelingen.

Herijking Gemeentefonds

Afgelopen periode heeft het Rijk een aantal onderzoeken gestart die te maken hebben met de herziening van de financiële verhoudingen tussen het Rijk en de gemeenten. Deze herziening is gepland per 2022. Vanaf 2022 kan een gemeente er jaarlijks cumulatief € 15 per inwoner op voor- of achteruit gaan. Indien deze overgangsregeling wordt aangepast, verandert het maximale bedrag.

De herijking is opgedeeld in twee onderdelen: 1) verdeelmodellen sociaal domein en 2) het 'klassieke' gemeentefonds (de overige onderdelen van het gemeentefonds). Het landelijke budget van het gemeentefonds waarop de nieuwe verdeelmodellen in 2022 van toepassing zijn bedraagt ca. € 30 miljard. Invoering van de nieuwe verdeling was voorzien in 2021. Op 26 februari 2020 heeft het ministerie van BZK aan de tweede kamer gemeld dat uit een oogpunt van zorgvuldigheid en draagvlak de invoer van het nieuwe verdeelstelsel een jaar wordt uitgesteld. Wat de consequenties hiervan zijn is op dit moment nog niet in te schatten. De verwachting is dat grotere gemeenten op deze nieuwe verdeling op vooruitgaan en dit gaat meestal ten koste van de plattelandsgemeenten.

Bij herverdeeloperaties zijn er dus winnaars en verliezers (voor- en nadeelgemeenten). Als we kijken naar onze ervaringen uit het verleden, bestaat er een risico dat Sittard-Geleen één van de nadeelgemeenten zal zijn. Op dit moment zijn de uitkomsten van de onderzoeken niet bekend. Als we uitgaan van een overgangsregeling van 4 jaar met een maximaal nadeel van € 15 per inwoner per jaar, dan bedraagt het risico in 2022 € 1,4 mln. oplopend naar € 5,4 mln. in 2025. Het risico wordt ingeschat op de laagste kans klasse en valt daarmee onder het restrisico.

Open eind financiering sociaal domein

Jeugdzorg, Wmo, (bijzondere) bijstand, armoedebeleid en schuldhulpverlening, zijn regelingen met een zogenaamd open-eindkarakter. Wanneer de aanvrager aan de regels voldoet kan altijd een beroep worden gedaan op een open einderegeling. Ook al ontstaat er hierdoor een tekort voor de gemeente.

Openstelling Wlz voor mensen met ggz per 1 januari 2021

De Wet langdurige zorg (WLZ) gaat per 1 januari 2021 ook open voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Mensen die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg (ggz) nodig hebben kunnen vanaf 2021 toegang krijgen tot de Wlz als zij voldoen aan de Wlz-toegangscriteria. Door deze wijziging verandert de vraag naar beschermd wonen, hierop wordt de inkoop van beschermd wonen aangepast. De VNG werkt samen met VWS, CIZ en ZN zodat gemeenten zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over de mensen die overgaan en daarmee inzicht hebben in de groep inwoners die beschermd blijft wonen en het budget dat overblijft. Landelijk is de afspraak gemaakt dat het budget de client volgt. Per 1-1-2021 wordt € 495 miljoen uit het gemeentefonds genomen op basis van een inschatting van aantallen uitstromende cliënten en tarieven beschermd wonen. De VNG werkt met de ministeries van VWS en BZK aan afspraken over de verrekening

achteraf. Er zal een onafhankelijk onderzoek worden geïnitieerd naar de wegvallende kosten van de centrumgemeenten.

Invoering Algemene Maatregel van Bestuur reële tarieven

De nieuwe aanbestedingen moeten voldoen aan de eisen die volgen aan de Algemene Maatregel van Bestuur reële tarieven die voor zowel de WMO als voor de Jeugd gaan gelden. De verwachting is dat deze AmvB een hoger tarief tot gevolg zal hebben, onduidelijk is nog hoe dit binnen de nieuwe aanbestedingen opgevangen kan worden door het aanscherpen van inhoudelijke sturingsmogelijkheden waardoor de toename van de omvang van het cliëntenbestand zal afnemen.

Gebundelde uitkering (BUIG)

Via diverse indicatoren wordt het totale macrobudget voor bijstand verdeeld naar de gemeenten. De omvang van het totale macrobudget hangt samen met de conjuncturele ontwikkelingen, gerealiseerd aantal uitkeringsgerechtigden, de gevolgen van het rijksbeleid en afhankelijk daarvan krimpt of groeit het macrobudget de komende jaren. De verwachte neerwaartse bijstelling van het macro budget als gevolg van de landelijke daling van het aantal uitkeringsgerechtigden, kan leiden tot een neerwaartse bijstelling van het macro budget en daarmee het aandeel voor de gemeente Sittard-Geleen. Voor de lasten is het belangrijk de klantaantallen en samenstelling van het klantenbestand te blijven volgen, omdat deze bepalend zijn voor het uitgavenniveau. De omvang en de samenstelling van het klantenbestand wijzigt als gevolg de gewijzigde Participatiewet in 2015. De inwoners die tot 2015 terecht konden bij de WSW en Wajong melden zich nu bij de gemeente.

Daarnaast verloopt de compensatie voor de toename in de bijstand als gevolg van corona via het macro budget van de BUIG. In oktober 2020 vindt de communicatie plaats en dan moet blijken of de toename van het macro budget afdoende is om de stijgende kosten door corona op te vangen.

Weerstandsvermogen Begroting 2021

In onderstaande tabel is de benodigde weerstandscapaciteit berekend op basis van een risico inschatting. Voor het jaar 2019 is de dekkingsgraad nog berekend op basis van de "oude" methode⁴. Vanaf 2020 is de weerstandscapaciteit berekend op basis van de nieuwe kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Tabel 4 Weerstandsvermogen 2021

Benodigd weerstandscapaciteit								
Bedragen x € 1 mln.	Impact	Kansklasse	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Risicoprofiel reguliere exploitatie:</i>								
Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal		Conform kadernota weerstandsvermogen en risico's	7,00	3,66	3,37	3,35	3,32	3,34
Specifieke risico's								
- Corona	€ 6,33 mln.	Kansklasse 2, 35%		1,40	2,21	1,75	1,75	1,75
- Kostenontwikkeling SSC	€ 0,3 mln.	Kansklasse 3, 65%		0,20	0,00	0,00	0,00	0,00
- ICT ontwikkelingen	€ 1,5 mln.	Kansklasse 3, 65%		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
- Uitval telefooncentrale	€ 0,25 mln.	Kansklasse 2, 35%		0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
- Uitval online dienstverlening	€ 0,1 mln.	Kansklasse 2, 35%		0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
- Cyberaanval	€ 1,0 mln.	Kansklasse 3, 65%		0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
- Uitval dienstverlening door ontbreken/incorrecte brongegevens	€ 0,1 mln.	Kansklasse 2, 35%		0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
- Juridische procedure	€ 2,5 mln.	Kansklasse 4, 100%		0,00	2,50	2,50	2,50	2,50
- Leegstand gemeentelijke panden	€ 1,0 mln.	Kansklasse 4, 100%		0,70	1,00	1,00	1,00	1,00

⁴ Hierbij werd gewerkt met een genormeerd risicoprofiel van € 7 mln. en werden specifieke kwantificeerbare risico's afgedekt voor 50% (via risicoreserve).

Benodigd weerstandscapaciteit								
Bedragen x € 1 mln.	Impact	Kansklasse	2019	2020	2021	2022	2023	2024
- Middelen jeugd	€ 1,97 mln.	Kansklasse 2, 35%		0,00	0,00	0,00	0,69	0,69
- Toenemende vraag WMO	€ 0,73 mln.	Kansklasse 4, 100%		0,00	0,73	0,73	0,73	0,73
- Overdracht beschermd wonen	€ 0,8 mln.	Kansklasse 3, 65%		0,00	0,00	0,50	0,50	0,50
- Ombuiging vermarkten ESCS	€ 1,2 mln.	Kansklasse 4, 100%		0,00	1,20	0,00	0,00	0,00
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			7,00	7,78	12,83	11,65	12,31	12,33
Beschikbaar weerstandscapaciteit								
<i>Beschikbaar voor risicoprofiel regulier</i>								
Onbenutte belastingcapaciteit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Post onvoorzien			0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Algemene Reserve risicobeheersing		Algemeen Risicoprofiel	6,90	7,68	12,73	11,55	12,21	12,23
Stille reserves			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit			7,00	7,78	12,83	11,65	12,31	12,33
Samenvattend								
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			7,00	7,78	12,83	11,65	12,31	12,33
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit			7,00	7,78	12,83	11,65	12,31	12,33
Overschot (+) of tekort (-/-)			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekkingsgraad			100%	100%	100%	100%	100%	100%

* Corona risico's.

- Belastingopbrengsten OZB, € 3 mln. structureel
- Opbrengsten parkeerbelasting, € 1,0 mln. lager voor 2020 en 2021
- Oktoberfeest 2021, bij geen doorgang kosten van € 0,33 mln. in 2021
- Toename bijstandsgerechtigden, € 2,0 mln. structureel

Ontwikkeling weerstandscapaciteit

In de verordening ex artikel 212 Gemeentewet is aangegeven dat de ratio weerstandvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit) een waarde 1,0 moet hebben. Dit betekent dat de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit, met name bestaande uit de algemene reserve risicobeheersing, exact wordt afgestemd op de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Tekorten of overschotten worden aangevuld uit respectievelijk gestort in de algemene reserve, zodat de waarde van de ratio 1,0 blijft.

Verloopoverzicht algemene reserve

Tabel 5 Verloopoverzicht algemene reserve

Bedragen x € 1.000	Totaal saldo	algemeen risicoprofiel / buffer	bestemmingen
Eindstand 2019 / beginstand 2020	21.005	20.144	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	1.416		
Raadsbesluit 8 juli - Omzetten van openstaande vorderingen op HGN BV in aandelen)	-438		
Eindstand 2020 / beginstand 2021	21.983	21.122	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-216		
Eindstand 2021 / beginstand 2022	21.767	20.906	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	1.982		
Eindstand 2022 / beginstand 2023	23.749	22.888	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	152		
Eindstand 2023 / beginstand 2024	23.901	23.040	861
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	273		
Eindstand 2024 / beginstand 2025	24.174	23.313	861

* de tabel is inclusief de mutaties uit de 3e programmarapportage 2020

In onderstaande tabel is het verloop van de algemene reserve voor de jaarschijven 2020 t/m 2024 weergegeven. De stortingen en onttrekkingen hebben betrekking op reeds door de raad vastgestelde mutaties, en het voorstel uit de 3^e programmarapportage. De staat van reserves en voorzieningen in bijlage 1 is exclusief het voorstel uit de 3^e programmarapportage.

Tabel 6 Opbouw algemene reserve

Tabel: Opbouw algemene reserve (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening	Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bruto saldo algemene reserve (einde jaar)	21.005	22.421	22.205	24.187	24.339	24.612
Bestemmingen	-861	-861	-861	-861	-861	-861
Voorstel 3 ^e programmarapportage 2020		-438	-438	-438	-438	-438
Netto saldo algemene reserve voor risicoprofiel	20.144	21.122	20.906	22.888	23.040	23.313
Nodig voor gekwantificeerd risicoprofiel	7.000	7.780	12.830	11.650	12.310	12.330
Nodig voor buffer / ondergrens algemene reserve (2% van het begrotingstotaal)	7.020	7.316	6.736	6.703	6.643	6.680
Surplus in algemene reserve	6.124	6.026	1.340	4.535	4.088	4.303

* de tabel is inclusief de mutaties uit de 3e programmarapportage

Bovenstaande saldi in de algemene reserve zijn onder te verdelen in bedragen voor het algemene risicoprofiel/ buffer en bedragen voor een aantal specifieke bestemmingen. Op basis van de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing waarbij onderscheid gemaakt in een algemene reserve en een algemene reserve risicobeheersing, worden de saldi voor het algemene risicoprofiel/ buffer als volgt over de twee genoemde reserves verdeeld.

Kengetallen

De kengetallen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen worden berekend op basis van een vergelijking van de waardes uit de laatst vastgestelde jaarrekening, het lopende begrotingsjaar en de 4 jaarschijven uit de meerjarenraming. In de actuele verordening ex art 212 Gemeentewet, is opgenomen dat de ontwikkeling van de kengetallen in de tijd en in onderlinge samenhang in relatie tot de financiële positie geanalyseerd moet worden.

Tabel 7 Kengetallen

Kengetallen	Jaarrekening 2019	Primitieve begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
<i>Netto schuldquote</i>	105%	114%	116%	109%	103%	96%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen</i>	102%	113%	114%	107%	100%	93%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	13%	12%	10%	11%	13%	14%
<i>Grondexploitatie</i>	2%	4%	4%	4%	4%	4%
<i>Belastingcapaciteit</i>	108%	109%	114%	116%	116%	117%
<i>Structurele exploitatieruimte</i>	4%	2%	1%	1%	1%	0%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van streefwaarden. In onderstaande tabel zijn de streefwaarden weergegeven, deze zijn gebaseerd op de verordening ex 212 gemeentewet die door de gemeenteraad is vastgesteld. De Raad heeft in november 2019 ook de motie kengetallen aangenomen. Conform deze motie zijn de kengetallen meerjarig weergegeven en wordt er onderstaand op hoofdlijnen een analyse weergegeven. De verdere bespreking van de motie, onder andere een eventuele aanpassing van de streefwaarden van de financiële kengetallen, zal terugkomen in de commissie begroting en verantwoording.

Tabel 8 Streefwaarde financiële kengetallen

Financiële kengetallen Sittard-Geleen		
Indicator	streefwaarde	
<u>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</u>		
<i>De netto schuldquote geeft aan of uw gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij volledig zelf aan de lat staat.</i>	<130%	Hoe lager, hoe beter.
<u>Netto schuldquote</u>		
<i>De niet gecorrigeerde netto schuldquote geeft het risico voor de gemeente weer als derden niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Denk bijvoorbeeld aan een woningcorporatie, die geld heeft geleend bij de gemeente.</i>	<130%	Hoe lager, hoe beter.
<u>Solvabiliteitsratio</u>		
<i>De mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente.</i>	>20%	Hoe hoger, hoe beter.

Financiële kengetallen Sittard-Geleen		
Indicator	streefwaarde	
<u>Grondexploitatie</u>		
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.	<35%	Hoe lager, hoe beter.
<u>Belastingcapaciteit</u>		
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.	<105%	Hoe lager, hoe beter.
<u>Structurele exploitatieruimte</u>		
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten.	>0%	Hoe hoger, hoe beter.

Onderverdeling voor de beoordeling

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De hoogte van de schuld wordt ook bepaald door het opnemen en doorlenen van geldleningen. De netto schuldquote wordt daarom ook berekend gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze leningen worden terug ontvangen.

Op dit moment bedragen de schulden iets meer dan de jaarlijkse inkomsten, het kengetal is echter lager dan de maximale grenswaarde van 130%. Dit betekent dat de gemeente in staat is om de schulden terug te betalen. Hoe lager de waarde hoe beter, meerjarig laat de schuldquote een daling zien doordat we meer gespaard hebben en de middelen hebben toegevoegd aan de algemene reserve, met in 2024 een waarde van onder de 100%.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit in een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee de weerbaarheid van de gemeente aan. De gemeente betaalt een groot gedeelte van haar uitgaven door middel van vreemd vermogen, hierdoor is de solvabiliteitsratio lager dan de streefwaarde. De gemeente kiest er bewust voor om te investeren in de gemeente waardoor sprake is van meer financiering met leningen.

Grondexploitatie

Het kengetal van de grondexploitatie valt binnen de norm.

Onbenutte belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan hoeveel onze inwoners gemiddeld aan OZB, afvalstoffen- en rioolheffing betalen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De belastingdruk in de gemeente is hoger dan het landelijk gemiddelde voor 2021 en ook hoger dan de streefwaarde. Dit betekent dat de gemeente in verhouding met andere gemeenten hoge woonlasten heeft.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte wordt berekend of de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Uit de berekening blijkt dat dit op basis van de begroting 2021 het geval is.

Samenvatting

Alle kengetallen voor de gemeente staan op groen, behoudens de solvabiliteitsratio en de belastingcapaciteit. Doordat de gemeente genoodzaakt is om een groot gedeelte van haar uitgaven door middel van vreemd vermogen te financieren is de solvabiliteitsratio lager en dus minder goed dan de streefwaarde. De netto schuldquote geeft aan dat deze schulden wel draagbaar zijn. De positieve structurele exploitatieruimte geeft aan dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. In 2024 is het kengetal voor de structurele exploitatieruimte 0%, dit betekent dat er in dat jaar evenveel structurele lasten als baten zijn. Onze vermogenspositie is verbeterd doordat we meer gespaard hebben en de middelen hebben toegevoegd aan de algemene reserve. De financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen kan dan ook als “voldoende” worden beoordeeld. Bovendien blijkt uit het surplus in de algemene reserve dat de gemeente “voldoende” in staat is om financiële tegenvallers op te vangen.

5.3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De kapitaalgoederen worden als volgt gerubriceerd:

- Infrastructuur en voorzieningen;
- Gebouwen en haven;
- Interne bedrijfsmiddelen.

Ten behoeve van het onderhoud van deze kapitaalgoederen zijn de volgende plannen opgesteld:

Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting	Achterstallig onderhoud
IBOR	Ja	2019	Ja	Nee
Beleidsplan Stedelijk watermanagement (BSW)	Ja	2014	Ja	Nee
Nota vastgoedbeheer	Ja	2016	Ja	Nee
Nota onderhoud kapitaalgoederen	Ja	2019	Ja	Nee, ingelopen
Haven	Ja	2011	Ja	Nee
Onderwijshuisvesting (gymzalen bij scholen)	Ja	2014-2015	Ja	Nee

Infrastructuur en voorzieningen

Kwaliteit beheer openbare ruimte

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een belangrijke taak van de gemeente. Hierbij is het essentieel om onze kapitaalgoederen te onderhouden en aan het einde van de technische levensduur te vervangen. Elk jaar wordt hiervoor dagelijks en klein onderhoud uitgevoerd en worden er groot onderhoud projecten in de openbare ruimte gerealiseerd.

Het investeringsprogramma voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, in de vorm van IBOR- en afvalwaterprojecten, komt tot stand op basis van inspecties van bijvoorbeeld wegen en rioleringen, metingen rondom het beheer van de openbare ruimte, analyse van meldingen die de gemeente ontvangt en gebiedskennis van medewerkers. Het proces van totstandkoming van dit programma is verwoord in het projectplan IBOR-BSW 2021 – 2025; dit plan wordt jaarlijks bijgesteld op basis van nieuw verkregen informatie en inzichten.

In navolgende tabel zijn de geplande IBOR en BSW (zie waterbeheer) projecten vermeld welke in 2021 worden voorbereid en (deels) fysiek worden uitgevoerd. Mogelijk loopt de fysieke uitvoering van een aantal projecten door in 2022 en verder. Dit is afhankelijk van o.a. de complexiteit van het werk en de dialoog met bewoners en belanghebbenden.

In het kader van 'werk met werk maken' wordt, indien mogelijk, rekening gehouden met het combineren van IBOR en BSW projecten. Ook wordt bekeken wat de invloed is op de planning van de aanleg van het Groene Net in de openbare ruimte.

Geplande IBOR projecten 2021 (voorbereiding en uitvoering)

Projectnaam	Beschrijving	Stadsdeel
IBOR Buurt Projecten	Uitvoering kleine projecten i.r.t. wijkgericht werken	Alle Stadsdelen
IBOR Spelen	Vervangen speeltoestellen	Alle Stadsdelen
Bomen beheerplan	Conform uitvoeringsprogramma B&W	Alle Stadsdelen
Vervangen en omvormen groen	Planmatige vervanging beplanting	Alle Stadsdelen
Vervangen en omvormen grijs	Planmatige omvorming verhardingen	Alle Stadsdelen
Openbare verlichting	Vervangen armaturen (door LED)	Alle Stadsdelen
Verkeersregelinstallaties	Vervangen VRI's	Meerdere stadsdelen
IBOR Dijk Grevenbicht	Reconstructie verhardingen	1
IBOR Elsbeek Geleen	Reconstructie verhardingen	2
IBOR BSW Heistraat Einighausen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Graetheide	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Everstraat – Veeweg Einighausen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Parkeerplaats Hubertushuis Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Rozenlaan e.o. Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Norbetijnenstraat incl. parkeerplaats Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Zeeheldenbuurt Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Windraak Munstergeleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	3
IBOR BSW Watersleyerweg Munstergeleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	3
IBOR BSW Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	4
IBOR BSW Broekstraat Oude Heerlenerweg Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	4
IBOR BSW Parklaan Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	4
IBOR BSW Broeksittarderweg (Hart van Vrangendaal)	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5
IBOR BSW Nusterweg Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5
IBOR BSW Rijksweg Noord Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5
IBOR BSW Gulicksestraat Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5

In november 2018 is in het kader van de ombuigingen impliciet het besluit genomen vanaf 2019 het onderhoudsniveau in de hele gemeente terug te brengen naar niveau 'Laag'. De bijstelling van de onderhoudsniveaus heeft gevolgen voor de werkwijze van de gemeente en uiteraard ook voor het straatbeeld. Het terugdraaien van het onderhoudsniveau betekent echter niet dat inwoners zich zorgen moeten maken over de veiligheid. De gemeente blijft alert op onveilige situaties en pakt die meteen aan. Dit geldt ook voor meldingen van inwoners waarbij de veiligheid in het gedrang is. Voor het beheer van de openbare ruimte op beheerniveau 'Laag' is het tevens van belang dat inwoners zich meer betrokken voelen en eigenaarschap tonen. De gemeente zal daarom in het verlengde van de tuinmanaanpak continue de dialoog met inwoners blijven zoeken.

Met de bijstelling van de onderhoudsniveaus in de hele gemeente naar beheerniveau Laag is een integraal beheerplan nodig om het beheer van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte te kunnen sturen en te beheersen. In dit plan wordt beheerniveau Laag naar de praktijk 'vertaald' en op basis hiervan wordt de mate en regelmaat van onderhoud afgeleid. Het integraal beheerplan gericht op de realisatie van beheerniveau Laag is onderdeel van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2020-2023' die conform de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet in november 2019 ter besluitvorming is voorgelegd aan en goedgekeurd door de gemeenteraad.

Bij het opstellen van het integraal beheerplan is daarnaast gebleken dat er herstelmaatregelen noodzakelijk zijn om de kwaliteit van verhardingen weer op beheerniveau te brengen. Hiervoor zijn door de Raad separaat financiële middelen ter beschikking gesteld. Deze herstelmaatregelen worden de komende jaren uitgevoerd. Voor 2020 wordt 15% van deze extra middelen uitgevoerd en overige middelen worden komende 3 jaar uitgezet in deelprojecten. In 2021 wordt daarnaast een verdiepingsslag gemaakt per beheergroep hetgeen resulteert in een apart beheerplan per beheergroep.

Regionale samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement

Voor de periode 2021-2026 wordt een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio opgesteld en begin 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Het beleids- en uitvoeringskader bestaat uit een viertal plannen. Deze vier plannen vormen samen het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement(BSW)/Gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Besloten is om het traditionele plan anders in te richten zodat er een duidelijke scheiding gemaakt kan worden tussen kaders (voor de raad) en uitvoering (voor het college). Daarnaast is in lijn van het Bestuursakkoord Water samenwerking gezocht met de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, met het Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en Waterleidingmaatschappij Limburg. Door een gescheiden plannenmodel te hanteren wordt het mogelijk om gezamenlijke kaders en uitgangspunten te stellen in het regionaal beleidsplan en beheerplan. Tevens wordt de lokale autonomie gewaarborgd door de kostendekkingsplannen (wat betaalt mijn burger?) en projectplannen (wat gaan we waar doen?) lokaal en dus per gemeente in te vullen.

Beheer en onderhoud

De doelstelling voor beheer en onderhoud is 'adequaat en efficiënt beheren van ons stelsel.' En naar dat doel wordt gewerkt door de strategie te volgen beheer en onderhoud als ware het één gezamenlijk areaal te zien in de regio. Daarbij zoeken we samen naar doelmatige en duurzame verbeteringen. En we werken volgens de afspraken in het Beheerplan Afvalwater Westelijke Mijnstreek. In 2021 werken we met een regionaal reiniging, inspectie en reparatieprogramma, doen we gezamenlijk riolen relinen (inwendig renoveren) en onderzoeken we hoe we samen de infiltratievoorzieningen en buffers kunnen beheren. Het rioolstelsel van Sittard-Geleen verouderd gemiddeld gezien en we zien de kosten van incidenteel onderhoud stijgen de laatste jaren. Voor aanpak (kleine) incidenten op kolken - en huisaansluitingen worden in 2021 daarom meer kosten begroot. Daarnaast wordt ook een vervangingsprogramma voor kolken opgesteld.

Kapitaalgoederen (BSW)

Voor wat betreft instandhouding kapitaalgoederen is in het kostendekkingsplan Afvalwater Sittard-Geleen berekend dat voor de periode 2021-2026 jaarlijks afgerond € 5 mln. (in 2021 7,4 mln.) aan vervangings- en verbeteringsinvesteringen nodig zijn voor alle onderdelen zoals de hoofdriolering en de huisaansluitingen, maar ook voor het vervangen van pompen, gemalen en elektromechanische installaties.

Rioolrenovaties	€ 4.060.000,-
Wateroverlast	€ 190.000,-
Afkoppelen	€ 2.480.000,-
Emissiemaatregelen	€ 350.000,-
Pompen en gemalen	€ 284.000,-

In de rioolheffing is dan ook rekening gehouden met de kapitaallasten van deze investeringen. Eventuele onderuitputting kapitaallasten wordt in de voorziening gestort en blijft vanwege de bestemmingsheffing op riolering geoormerkt aan het product. Onderstaand de projecten welke voor afvalwater gepland staan te starten in 2021. Voor bepaalde projecten zal uitvoering grotendeels aan de orde komen in 2022. Voor andere projecten geldt dat ze nog voorbereidingstijd vragen en wat uitvoeringsperiode betreft nog zullen doorlopen in 2022.

Projectnaam	Beschrijving	Stadsdeel
BSW Relinen 2021 div locaties	planmatige inwendige renovatie riolering	Alle stadsdelen
BSW rioolvervanging Graetheide	planmatige vervanging en afkoppelen	1
BSW KRW Buffer Guttecoven	emissiemaatregel (verbeteren waterkwaliteit oppervlaktewater)	1
BSW BBB St. Jorisstraat Geleen	wateroverlast	2
BSW Wateroverlastmaatregelen Kapellerweg	wateroverlast	4
BSW Corio Glana Highlight 20 fase 1	planmatige vervanging, afkoppelen en emissiemaatregelen	4
IBOR BSW bijdrage Everstraat-Veeweg Einighausen	planmatige vervanging en afkoppelen	1
IBOR BSW Heistraat Einighausen	planmatige vervanging en afkoppelen	1
IBOR BSW bijdrage Rozenlaan e.o. Geleen	planmatige vervanging en afkoppelen	2
IBOR BSW Parkeerplaats Hubertushuis Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Norbetijnenstraat incl. parkeerplaats Geleen	planmatige vervanging en wateroverlast	2
IBOR BSW Zeeheldenbuurt Geleen	planmatige vervanging en afkoppelen	2
IBOR BSW Windraak Munstergeleen	planmatige vervanging en afkoppelen	3
IBOR BSW Watersleyerweg Munstergeleen	wateroverlast	3
IBOR BSW Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard	planmatige vervanging, afkoppelen en rioolverzwaring	4
IBOR BSW Broekstraat Oude Heerlenerweg Sittard	planmatige vervanging en afkoppelen	4
IBOR BSW Parklaan Sittard	planmatige vervanging, afkoppelen en emissiemaatregelen	4
IBOR BSW Broeksittarderweg (Hart van Vrangendael)	wateroverlast	5
IBOR BSW Nusterweg Sittard	afkoppelen	5
IBOR BSW Rijksweg Noord Sittard	planmatige vervanging	5
IBOR BSW Gulicksestraat Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5

Gebouwen en haven

Ontwikkelingen vastgoedbeheer

De nota Vastgoedbeheer gemeente Sittard-Geleen is in 2016 door de raad vastgesteld. Uitgangspunt voor het vastgoedbeheer is dat de gemeente geen vastgoed bezit alleen uit financieel oogpunt. Het maatschappelijk rendement is leidend. Vastgoed wordt alleen ingezet als het een maatschappelijk effect oplevert. De gemeente Sittard-Geleen heeft momenteel 187 gebouwen in eigendom, naast de havens en woonwagenstandplaatsen. In navolging van de nota Vastgoedbeheer wordt jaarlijks door het college de lijst van niet-strategische panden geactualiseerd en vastgesteld. Hierbij geldt als uitgangspunt dat deze panden afgestoten, verhuurd of gesloopt worden. Strategisch vastgoed dient kostprijsdekkend verhuurd te worden. Naast de nota Vastgoedbeheer is eveneens in 2016 de Toekomstvisie Duurzame accommodaties vastgesteld met als doel dat op verschillende niveaus actiever kan worden ingespeeld op de behoefte aan en aanbod van huisvesting met een maatschappelijke functie en daarmee te zorgen voor een goed, betaalbaar en toekomstbestendig aanbod van voorzieningen binnen een redelijke afstand. Dit traject heeft een directe invloed op de invulling van de taakstelling accommodatievisie uit de kadernota 2015. Op 8 juli jl heeft de raad ingestemd met het voorstel 'aanscherping kaders duurzame accommodaties'. Getracht wordt voor het einde van 2020 het zogeheten Uitwerkingsplan voor te leggen aan de raad. Het betreft de concretisering van de onder de Subsidieregeling Accommodatiebeleid 2019 vallende accommodaties zoals ook genoemd in het raadsvoorstel dat onlangs is goedgekeurd door de raad. Onderdeel van het uitwerkingsplan betreffen de uitwerking van verschillende scenario's, draagvlak en financiële consequenties.

Het planmatig onderhoud van gebouwen vindt plaats op basis van een meerjarige onderhoudsplanung waarbij gebruik wordt gemaakt van vierjaarlijkse conditiemetingen volgens de NEN 2767 systematiek.

In 2019 zijn integrale inspecties (NEN2767) van de gemeentelijke gebouwen afgerond. Er is bij de inspecties nadrukkelijk gekeken naar brandveiligheid, elektrische veiligheid, wet- en regelgeving en is het energielabel bepaald. In het DMJOP zijn normaal gangbare verduurzamingsmogelijkheden voorgesteld. Het uit de inspecties voortvloeiende Meerjaren Onderhoudsplan 2020-2024 is in 2019 door uw Raad vastgesteld. Door de gemeente wordt voor alle gebouwen (vastgoed en sport) jaarlijks een bedrag gestort in de bestemmingsreserve planmatig onderhoud vastgoed. De hoogte van de noodzakelijke storting wordt bepaald door de meerjarige onderhoudsplanning.

Sportaccommodaties

De sportvoorzieningen worden voor het eigenaarsdeel beheerd door de gemeente en worden verhuurd aan de Sportstichting Sittard-Geleen, die vervolgens via vaste tarieven deze voorzieningen weer in gebruik geeft aan sportverenigingen en andere gebruikers. De Sportstichting ontvangt jaarlijks voor het beheer en de exploitatie een subsidie van de gemeente. De huur die de Sportstichting betaalt is een kostendeekkende huur minus een bedrag voor planmatig onderhoud. Naast de middelen uit de bestemmingsreserve zijn er nog investeringsmiddelen beschikbaar voor de renovatie en het groot onderhoud van de voetbalvelden. Deze middelen zijn beschikbaar binnen het product Sport en zijn niet opgenomen in de kostendeekkende huur. Het geplande onderhoud wordt jaarlijks geactualiseerd en op basis van de bevindingen aangepast en uitgevoerd.

Onderwijshuisvesting

Het eigenaarsonderhoud van schoolgebouwen is per 1 januari 2015 overgeheveld naar de schoolbesturen. De gemeentelijke taak voor wat betreft onderwijshuisvesting beperkt zich thans tot het beheer van gymzalen bij zes scholen.

In 2020 hebben enkele mutaties plaatsgevonden: de basisschool van Obbicht is teruggeleverd aan de gemeente en de Berkenlaan 52 te Sittard is weer in gebruik genomen als basisschool. De dakwerkzaamheden van Berkenlaan 52 te Sittard worden in 2020 uitgevoerd in het kader van het Onderhoudsplan 2020. Hiermee zijn in 2015 gehonoreerde aanvragen voor buitenonderhoud van de schoolbesturen afgewikkeld.

Ambtelijke huisvesting

Huisvesting staat niet los van het overige. In het kader van de versterking van de stadscentra en de bedrijfscultuur, wordt met name de gemeentelijke huisvesting als instrument voor stedelijke ontwikkeling gezien. De uitwerking en realisatie vragen de komende jaren aandacht.

Havens

Om de gemeentelijke havens te beheren is in 2012 een beheerplan opgesteld en begroot. De havens zijn strategisch voor de stad. Het beheer van de haven is geen kerntaak van de gemeente. Derhalve dient onderzocht te worden of het beheer van de haven efficiënter of op afstand gezet kan worden.

Om de registratie van alle binnenkomende en uitgaande schepen binnen de gemeentelijk havens te digitaliseren, is vanuit het samenwerkingsverband Blueport Limburg een gezamenlijke aanbesteding gehouden. Middels het zogenaamde Automatic Identification System (AIS) worden alle bewegingen in de havens geregistreerd. In 2019 is inzage in het AIS verkregen en in 2020 verder ontwikkeld. De gewenste functionaliteiten zijn in 2020 verder ontwikkeld en getest. In de loop van 2021 verwachten we dat het AIS in gebruik wordt genomen.

De provincie heeft een onderzoek naar uniformering van de havengelden geïnitieerd. Op dit moment ontbreekt voldoende draagvlak voor uniformering van havengelden.

Woonwagens

De overdracht van woonwagenlocaties is grotendeels eind 2015 gerealiseerd, met uitzondering van locaties aan de Tudderenderweg en Obbichterweg. Eerder was gepland om de locatie Tudderenderweg begin 2020 over te dragen aan de woningcorporatie. Dit is vertraagd vanwege stagnatie in bouwwerkzaamheden en problematiek aangaande verhuizingen naar nieuwe standplaatsen. Uit het project Tudderenderweg blijkt dat normalisatie veel meer omvat dan enkel het op orde brengen van de fysieke woon- en leefomgeving. De huidige planning is om eind 2020 te gaan overdragen aan de woningcorporatie (ZOwonen). Hiertoe worden reeds in samenwerking tussen gemeente en ZOwonen, voorbereidingen getroffen.

De locatie Obbichterweg dient net als de Tudderenderweg genormaliseerd te worden om vervolgens als laatste locatie overgedragen te worden aan de woningcorporatie. Naar aanleiding van geleerde lessen uit project Tudderenderweg is voor de Obbichterweg gekozen voor een integrale aanpak, hiervoor is een bedrag opgenomen van €1.23 mln, waarvan een bedrag van €0.39 mln. is afgedekt in de risicoreserve. De fysieke opknapbeurt aan de bergingen met sanitaire voorzieningen wordt meegenomen in het integrale voorstel voor herstructurering van de locatie. In relatie tot de beschikbaarheid van middelen voor herstructurering wordt het kort cyclisch onderhoud tot een noodzakelijk minimum beperkt.

Exploitatie- en investeringsbudgetten instandhouding kapitaalgoederen

Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen zijn op basis van de begroting 2021 onderstaande budgetten beschikbaar.

Instandhouden kapitaalgoederen		exploitatiebudget 2021	beschikbare krediet t.b.v. vervanging	Achterstallig onderhoud
Infrastructuur		21.418	17.000	
a	Wegen/verkeersmaatregelen	12.114	11.858	
-	Wegen	10.564	11858	nee
-	Kleine verkeersmaatregelen	1.550		nee
b	Riolering	8.617	4942	nee
c	Kunstwerken	12		nee
d	Verkeersregelinstallaties	675	200	nee
Voorzieningen		7.464	1.850	
a	Groen	5.470	1.000	
-	Algemeen openbaar groen	2.724		nee
-	Bomen	871		nee
-	Beplantingen	1.653	1000	nee
-	Bos/natuurterreinen	64		nee
-	Groenbeheer begraafplaatsen	158		nee
b	Verlichting	1.230	650	nee
c	Speelvoorzieningen	764	200	
-	Algemene speel- en recreatie voorzieningen	185	0	nee
-	Beheer speelvoorzieningen	412	200	nee
-	Kinderboerderij	102	0	nee
-	Kasteelpark Born	65	0	nee
Panden		2.548	0	
a	Gebouwen	1.446		
-	Ambtelijke huisvesting	355		nee
-	Maatschappelijke huisvesting	309		nee

Instandhouden kapitaalgoederen		exploitatiebudget 2021	beschikbare krediet t.b.v. vervanging	Achterstallig onderhoud
-	Commerciële huisvesting	208		nee
-	Cultuurgebouwen	574		nee
b	Sportgebouwen	803		nee*
c	Parkeergebouwen	219		nee
d	Onderwijsgebouwen	80		nee

*) Op basis van het huidige bestand sportgebouwen zijn extra middelen structureel nodig. Vanaf 2020 is er een storting vanuit de risicoreserve begroot ad € 440.000.

Interne bedrijfsmiddelen

Facilitaire Services - Ambtelijke huisvesting

In 2021 zullen we de ambtelijke huisvesting verder optimaliseren. We zullen de in gang gezette Corona maatregelen blijven monitoren en steeds inspelen op de actualiteit. We blijven kritisch kijken naar de gemeentelijke panden en de ambtelijke bezetting. Door Corona werkt meer dan de helft van het ambtelijk personeel thuis. Mogelijk dat thuiswerken, meer dan voor de coronatijd, een vast onderdeel van de werksituatie wordt. We zullen bekijken of een efficiëntere invulling van de beschikbare werkplekken, verdere mogelijkheden biedt bij de optimalisatie van de ambtelijke huisvesting. De interne bedrijfsvoering wordt verder geoptimaliseerd en er zullen goede en duidelijke afspraken worden gemaakt als het gaat om huurder/verhuurder relatie. Ook de diverse onderhoudscontracten worden opnieuw aanbesteed en slimmer worden aanbesteed. Deregulering zal in 2021 een belangrijk aspect vormen van een gedachte gericht op hospitality. We verminderen obstakels en onnodige regels in formulieren en processen.

Automatisering & Dataservices

De instandhouding van de vaste ICT-componenten is bij de vaststelling van eerdere programmabegrotingen afdoende geregeld en van budget voorzien. Voor hardware wordt daarbij gebruik gemaakt van een leasecontract met zodanige vervangingsfaciliteiten, dat de continuïteit en doorontwikkeling (innovatie) zijn gewaarborgd. Bij ingrijpende wijzigingen in het gebruik van de ICT-middelen, bv. door invoering van Anders of Digitaal Werken (bv. meer gebruik mobiele devices, VTH, ECM) of aanzienlijke personele uitbreiding binnen de organisatie wordt opnieuw bekeken of de beschikbare budgetten binnen het bestaande leasecontract toereikend zijn. Voor wat betreft het voornemen om meer gebruik te gaan maken van mobiele devices betekent dat geadviseerd zal worden deze eveneens te gaan opnemen in het bestaande lease contract, weliswaar met een kortere looptijd aangezien vervanging van deze middelen met een hogere frequentie zal moeten plaatsvinden. Wat betreft groei van storage door de implementatie van cloud-systemen (VTH, ECM) zal deze groei niet in de eigen omgeving gerealiseerd worden maar is er gekozen om deze opslag als dienst in de cloud te plaatsen. In het kader van de verdere ontwikkelingen en transitie naar de cloud zal dit eveneens een effect hebben op de lokale opslag van data. Deze zal in de loop van jaren verschuiven van intern naar extern. Waarbij er voldoende aandacht zal zijn voor dataclassificatie in het kader van privacy en security. Er zal altijd lokale opslag noodzakelijk blijven in verband met backup van bedrijfskritische gegevens die niet in cloud opgeslagen (mogen) worden.

Het beheer van ICT-middelen is zo ingericht, dat daarmee zowel technische infrastructuur als centrale software (generieke en bedrijfsvoeringapplicaties) op adequaat niveau kan blijven functioneren (life-cycle management). Bij de eerder genoemde ontwikkelingen als Anders of Digitaal Werken wordt ook een toename verwacht van de benodigde personele beheercapaciteit. De capaciteit zien we reeds toenemen m.b.t. de (wettelijke) eisen op het gebied van Informatieveiligheid. De technische basis blijft op orde en de landelijke standaarden op basis van werken onder architectuur worden ingevuld. Met de komst van nieuwe technieken zoals robotisering zullen aanpassingen in de technische architectuur aan de orde zijn.

5.4 PARAGRAAF FINANCIERING

Inleiding

Conform artikel 18 van de Financiële verordening op basis van artikel 212 van de Gemeentewet is deze financieringsparagraaf samengesteld. Alle in deze financieringsparagraaf opgenomen acties gebeuren overeenkomstig het door het college vastgestelde Treasurybesluit en de doelstelling van de treasuryfunctie: optimale verkrijging, inzet en beheersing van financieringsmiddelen om op de gewenste plaats, op het juiste tijdstip en tegen de beste condities over de gewenste hoeveelheid liquiditeiten te kunnen beschikken. Voor informatie over garanties en over het EMU saldo wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing.

Algemene uitgangspunten

- De afschrijvingskosten komen rechtstreeks ten laste van de producten.
- Om het renteresultaat zo inzichtelijk mogelijk te maken wordt met een kostenplaats gewerkt.
- Geen rente berekenen over reserves en voorzieningen.
- Rentekosten tijdens de uitvoering van een project (tenzij anders besloten) ten laste van de exploitatie brengen.
- Het rentebudget is daarnaast bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:
 - te betalen rentekosten op de afgesloten langlopende leningen;
 - te betalen rentekosten over het verwachte financieringstekort per 1 januari 2021 uitgaande van de verwachte standen van langlopende leningen, reserves en voorzieningen, activa en grondexploitatie.

Belangrijkste uitgangspunten Treasurybesluit

- De financieringsfunctie heeft als primair doel het financiële risicobeheer.
- Het renterisico wordt beperkt tot stabiel en ruim onder de wettelijke renterisiconorm.
- De netto vlottende schuld wordt beperkt tot maximaal de wettelijke kasgeldlimiet.
- Uitzettingen uit hoofde van de treasuryfunctie vinden, boven het drempelbedrag, uitsluitend plaats bij het Agentschap van het ministerie van Financiën of bij medeoverheden.
- Het aantrekken van langlopende leningen op de kapitaalmarkt geschiedt door bij 4 partijen, waar onder in ieder geval de huisbank, offertes aan te vragen.
- Principeel geldt gaat de gemeente geen financiële constructies aan. Mocht het toch wenselijk zijn om financiële belangen in een andere (private) organisatie aan te gaan geschiedt dit uitsluitend uit hoofde van de publieke taak. Bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak worden naast de voorwaarden genoemd in de financiële verordening de in de desbetreffende beleidsnotities vastgelegde uitgangspunten in acht genomen.

Kasgeldlimiet

In het kader van de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) wordt als basis voor de berekening van de kasgeldlimiet de omvang van de uitgaven van de begroting gehanteerd. Het streven is gericht op een zodanige ruimte onder de kasgeldlimiet dat er vrijheid is in het moment van aantrekken van financieringsmiddelen. Met deze vrijheid behoort inspelen op pieken en dalen in de kapitaalmarkt en het gericht spreiden van de leningportefeuille tot de mogelijkheden.

Bedragen x € 1.000

Benutting Kasgeldlimiet over de periode 1 juli 2019 tot 1 juli 2020	3^e kwartaal 2019	4^e kwartaal 2019	1^e kwartaal 2020	2^e kwartaal 2020
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	318.865	318.865	324.527	324.527
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(3) Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	27.104	27.104	27.585	27.585
(4) Netto vlottende schuld(+)/vlottende middelen(-)	-5.233	-5.133	9.104	5.172
Ruimte onder limiet (3-4)	32.337	32.237	18.481	22.413

De kasgeldlimiet voor de meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Meerjarenbegroting 2020-2023	2021	2022	2023	2024
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	328.611	327.624	325.403	325.403
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	27.932	27.848	27.659	27.659

Renterisiconorm

Op basis van de wet FIDO is een limiet gesteld aan de blootstelling van renterisico's door middel van het instellen van een "renterisiconorm". Doel is om tot een gelijkmatig opgebouwde leningenportefeuille te komen zodat de renterisico's bij herfinanciering gespreid worden. De renterisiconorm geeft het maximum aan renterisico per jaar aan en is een bedrag ter grootte van 20% van de omvang van de uitgaven van de begroting per 1 januari van het begrotingsjaar.

Onderstaande tabel geeft conform de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) inzicht in de renterisiconorm over de komende vier jaren. De gemeente zit stabiel en ruim onder de wettelijke renterisiconorm van 20%.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2021	2022	2023	2024
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari 2020	328.611			
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
(3) Renterisiconorm op basis begroting 2020 (1*2)	65.722	65.722	65.722	65.722
(4) Renterisico op vaste schuld (= aflossing en renteherziening)	16.440	14.451	14.461	14.472
Ruimte (3-4)	49.282	51.271	51.261	51.250
Renterisico in percentage begroting 2020 (4/1)*100%	5,00%	4,40%	4,40%	4,40%

Rentetoerekening

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de gemeente moet werken met een renteomslag en inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening

Met onderstaand door het landelijk door de commissie BBV geadviseerd renteschema wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Bedragen x € 1.000

Schema rentetoerekening		
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	8.613
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/- 110
	Saldo rentelasten en rentebaten	8.503
c.1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- 229
c.2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 110
c.3	De rentebaat van doorverstrekte leningen waarvoor een specifieke lening (= projectfinanciering) is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	110
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	8.274
d.1	Rente over eigen vermogen *	0
d.2	Rente over voorzieningen *	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	8.274
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 2,10%)	-/- 8.265
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	9

* De gemeente kiest er voor geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen.

Voor de rente voor de nieuwe investeringen wordt het renteomslagpercentage van 2,10% gehanteerd.

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Dagelijks:

De dagelijkse liquiditeitsbehoefte is volledig afgedekt omdat het beheer van het saldo in de rekening-courant volledig in handen gegeven is van de bank. Dit is geregeld in de overeenkomst van de bancaire dienstverlening.

Korte termijn:

De nadruk ligt op het voortschrijdend actualiseren van de bestaande liquiditeitsplanning met een scope van 5 maanden waarbij alle geldstromen worden meegenomen.

(Middel)lange termijn:

De financieringsbehoefte per 1 januari is voor de komende jaren weergegeven in onderstaand overzicht.

Bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024
Financieringstekort	22.305	45.746	42.712	39.431

De jaarlijkse financieringsbehoefte, exclusief investeringsruimte nieuw beleid, wordt bepaald door een aantal elementen:

- mutaties in de leningenportefeuille;
- de begrote mutaties van reserves en voorzieningen;
- de begrote besteding van de restantkredieten;
- de begrote afschrijvingen op de bestaande activa;
- het begrote meerjarig liquiditeitsverloop van de grondexploitatie.

Rentevisie

De rentevisie is een momentopname. Het verdere verloop van de economie die door de lockdown gedomineerd wordt is daardoor nog onvoorspelbaarder dan bij eerdere recessies. De door de pandemie

veroorzaakte (staats)schuldenberg betekent naar alle waarschijnlijkheid een voortzetting van het ruime monetaire beleid. Naast de nationale steunpakketten wordt er nu ook gesproken over een Europees Herstelfonds. En de ECB heeft besloten het opkoopprogramma voor de coronacrisis - PEPP geheten – te vergroten. De economische impact van de pandemie is groot en de gevolgen daarvan zullen nog lang merkbaar zijn.

Voor de geldmarkt dient de driemaands Euribor als leidraad en voor de kapitaalmarkt dient de 10 jr. Nederlandse staatslening als benchmark. Het ruime monetaire beleid rechtvaardigt dat marktpartijen als BNG, ING, ABNAMRO en Thésor nu rentevisies afgeven die naar de toekomst toe rekening houden met de huidige historisch lage rentestanden.

Geldmarkt:

Momenteel ligt de 3-maands Euribor op -0,44%. Banken lenen momenteel recordbedragen van de ECB tegen negatieve rentes. De geldmarktrentes zullen eerder dalen dan stijgen. Naar verwachting van de banken wordt per ultimo 2021 een vergelijkbaar niveau verwacht. Voor het financieringstekort dat onder de kasgeldlimiet valt is in de uitgangspunten voor de begroting 2021 uitgegaan van 0,00%. De huidige rentevisie van de banken voor 2020 geeft geen aanleiding dit percentage te wijzigen.

Kapitaalmarkt:

De situatie op de kapitaalmarkt is wat stabielier dan op de geldmarkt. De meeste banken verwachten voor de benchmark rente per ultimo 2020 een niveau van rond de -0,30% en per ultimo 2021 rond de 0,1%. Voor de leningen die de gemeente aantrekt, geldt vanwege de onzekerheden nog steeds een hoge opslag (0,9%) op deze tarieven. De verwachting van de banken is dat deze opslag vooralsnog niet zal dalen. Uitgaande van de leidraad wordt voor de kapitaalmarktrente per ultimo 2021 een percentage van rond de 1% verwacht. Voor de rente voor nieuw aan te trekken langlopende leningen is in de uitgangspunten voor de begroting 2021 uitgegaan van 1,00%. De huidige rentevisie van banken voor 2021 geeft geen aanleiding dit percentage te wijzigen.

Financiële instrumenten

Voor 2021 wordt gebruik gemaakt van financiële instrumenten: rekening-courant krediet, daggeld, kasgeld, schatkistbankieren, deposito, spaarrekening, langlopende leningen en langlopende uitzettingen.

Limieten financieringsmiddelen

De soms snel wijzigende rente op de kapitaalmarkt maakt het wenselijk, dat op aanbiedingen onmiddellijk kan worden gereageerd. Om dit mogelijk te maken heeft het college besloten de limiet voor de lange financieringsmiddelen voor 2021 te bepalen op € 75 mln. Deze limiet geldt voor de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021. Bij het aantrekken van lang geld worden offertes aangevraagd bij 4 verschillende kapitaalmarktpartijen waaronder in ieder geval de BNG en de Waterschapsbank.

In de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) worden de aan te trekken kortlopende financieringsmiddelen gemaximaliseerd op de kasgeldlimiet. In het treasurybesluit is verder bepaald dat een totale kredietlimiet van tenminste 110% van de kasgeldlimiet zal worden aangehouden. Uitgaande van bovenstaande heeft het college besloten het maximumbedrag dat in 2021 op enig moment maximaal mag worden aangetrokken te bepalen op € 30 mln. Dit besluit geldt voor de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021.

Maximumbedrag waarvoor in 2021 mag worden aangegaan:	in € miljoen
- vaste geldleningen	75
- rekening-courantkrediet, daggeld- en/of kasgeldleningen	30

Van de aangegane vaste geldleningen zal via de jaarrekening mededeling worden gedaan aan de raad.

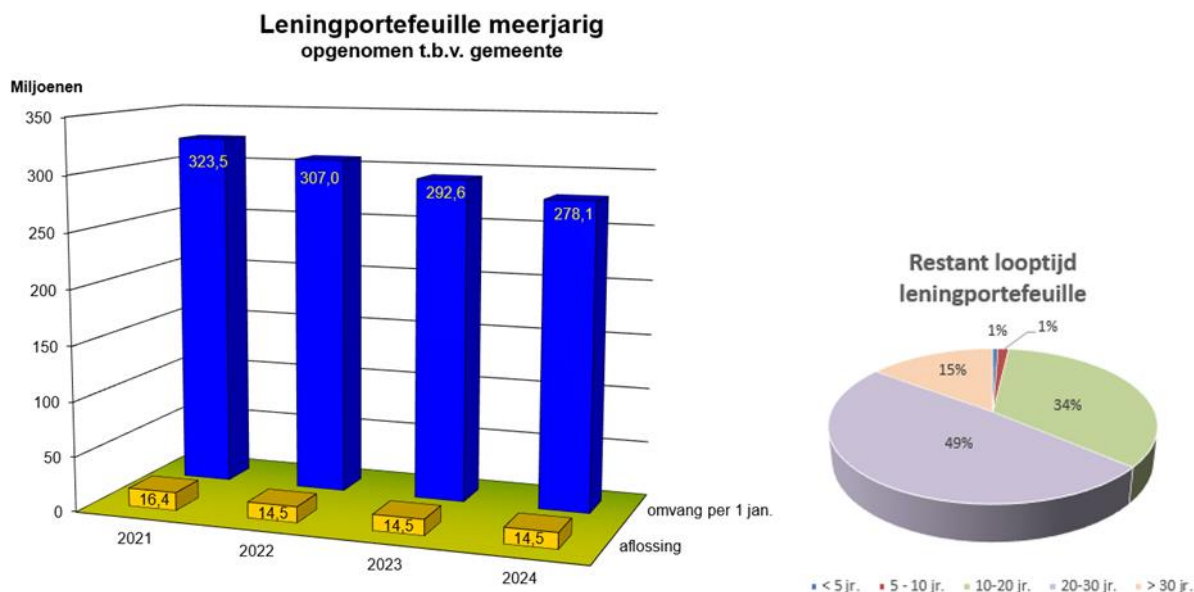
Leningportefeuille

Het schuldrestant per 1 januari 2021 van de opgenomen leningen bedraagt € 329,16 mln. (€ 323,47 mln. gemeente en € 5,69 mln. doorverstrekt). Het schuldrestant van de in het kader van de publieke taak uitgezette leningen bedraagt € 5,69 mln.

Bedragen x € 1.000

	Opgenomen		Uitgezet	
	Gemeente	Doorverstrekt	Verstrekt	Doorverstrekt
Stand 1 januari 2021	323.467	5.691	0	5.691
Nieuwe leningen				
Aflossingen	16.440	26		26
Stand 31 december 2021	307.027	5.665	0	5.665
Rente *	8.053	110		110
Gemiddeld rentepercentage 1 januari 2021	2,59%	1,88%		1,88%
Gemiddelde restant looptijd 1 januari 2021	20,4 jaar	7,1 jaar		7,1 jaar

* Betreft de rente van de langlopende leningen in de leningportefeuille

Samenvatting geplande acties

Kasgeldlimiet	: korte financiering beperken tot maximaal de kasgeldlimiet en- vrijheid creëren om in te kunnen spelen op schommelingen in de kapitaalmarkt
Schatkistbankieren	: structureel een negatief saldo nastreven
Renterisiconorm	: renterisico beperken tot maximaal het percentage van renterisiconorm
Rentevisie	: het volgen van de driemaands Euribor en de 10 jr. Nederlandse staatslening
Beschikbaarheid	: verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten, aantrekken van voldoende financiële middelen binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting en gericht spreiden van de leningportefeuille

5.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Bestuur en Communicatie

Bezwaar

Ter advisering over de te nemen beslissing in bezwaarprocedures heeft de gemeente Sittard-Geleen een onafhankelijke adviescommissie ingesteld: de commissie bezwaarschriften.

Deze commissie heeft de taak om de beslissing op bezwaren tegen besluiten van de gemeenteraad, het college en de burgemeester van de gemeente Sittard-Geleen voor te bereiden. Het betreft bezwaarschriften over alle onderwerpen, behalve bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten op grond van belastingwetgeving, belastingverordeningen en de Wet waardering onroerende zaken.

Daarnaast adviseert de commissie bezwaarschriften thans tevens het college van de gemeente Beek ten aanzien van bezwaarschriften tegen besluiten waarvan de uitvoering is opgedragen aan het Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek. Aangezien de sociale dienst van de gemeente Stein inmiddels ook in het Participatiebedrijf is opgegaan, zal de commissie bezwaarschriften in 2021 tevens het college van de gemeente Stein adviseren in dit kader. Het betreft voornamelijk bezwaarschriften die betrekking hebben op besluiten op grond van de Participatiewet.

De commissie bezwaarschriften bestaat uit één Algemene Kamer en twee Kamers voor Sociale Zaken. De Kamers voor Sociale Zaken behandelen de bezwaarschriften tegen persoonsgerichte besluiten in het sociale domein. De Algemene Kamer behandelt de overige bezwaarschriften tegen meer zaakgerichte besluiten, zoals omgevingsvergunningen.

Van de ingekomen bezwaarschriften heeft circa 65% betrekking op het sociale domein. Gezien het feit dat de commissie bezwaarschriften in 2021 ook het college van de gemeente Stein gaat adviseren over bezwaarschriften tegen besluiten van het Participatiebedrijf, is een stijging van het aantal bezwaarschriften op het werkkterrein van de Kamers voor Sociale Zaken te verwachten.

Communicatie

Uiterlijk in 2021 wordt de communicatie-dienstverleningsvisie geïntroduceerd (de introductie was gepland voor 2020, maar is door de uitbraak van het coronavirus en daaraan gerelateerde prioriteiten binnen het team Bestuur & Communicatie vooruitgeschoven). De communicatiedienstverleningsvisie (afgeleid van de in 2017 vastgestelde communicatievisie) laat zien welke positie communicatie als *competentie* van iedereen én als *vak* in de organisatie vervult én hoe de functies van communicatie en de communicatieprofessional optimaal worden ingezet. De communicatie(dienstverleningsvisie) draagt bij aan het samen met collega's versterken van een communicatieve en wendbare organisatie. Het is cruciaal dat medewerkers actief meebouwen aan een organisatie die de mens en omgeving centraal stelt. Om dit extra kracht bij te zetten, wordt in 2020 ook de 'stijl van het huis' geactualiseerd en aangescherpt. Daarbij maken we afspraken over hoe we in woord en beeld met elkaar communiceren en hoe we met z'n allen de buitenwereld tegemoet treden.

In 2021 ligt de focus op het ondersteunen van collega's om verder invulling te geven aan een organisatie die helder communiceert en eenvoudig benaderbaar is. Hierbij is aandacht voor leiderschapscommunicatie vanuit het management. En voor een open cultuur met ruimte voor medewerkers om mee te praten, door het stimuleren van dialoog en interactie. Daarnaast is en blijft er aandacht voor de juiste communicatie, voor of met de juiste persoon, via het juiste kanaal, op het geschikte moment, ondersteund met effectieve en efficiënte inzet van communicatiemiddelen.

Online communicatie en dienstverlening

De online strategie (in 2016 vastgesteld) en dienstverlening zijn hierbij een belangrijk referentiekader. De online strategie wordt in 2021 geactualiseerd en aangescherpt. De focus blijft in 2021 liggen op toegankelijkheid, het beheer van de online communicatie en dienstverlening, optimalisatie van de e-dienstverlening/e-formulieren en de governance.

Online informatie en dienstverlening moet toegankelijk zijn en voldoen aan de wettelijke verplichting uit het 'tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid': een verplichting voor overheden om maatregelen te nemen om te voorkomen dat mensen met een functiebeperking worden buitengesloten. In 2021 zal met name het creëren en publiceren van toegankelijke pdfbestanden een grote uitdaging zijn voor onze organisatie. Hiervoor dienen op organisatieniveau afspraken te worden gemaakt waarbij team Bestuur en Communicatie vooral een adviserende en signalerende rol heeft.

Daarnaast baseren we de inhoud en verdere ontwikkeling van onze online communicatie en dienstverlening in 2021 steeds meer op gebruikersdata, kpi's, monitoring en analytische gegevens.

Via zogenaamde omgevingsbeelden (newsroom) houden we nauw in de gaten wat er over de organisatie en actuele thema's wordt gezegd en wat er speelt in de gemeente en de samenleving om daar indien nodig snel en proactief op te reageren of te acteren. Deze omgevingsbeelden brengen luisteren (online monitoring) en praten (o.a. woordvoering, webcare, externe communicatie) op krachtige wijze samen. Wij dragen hiermee op initiatiefrijke en verbindende wijze bij aan het duiden en realiseren van de organisatiedoelen.

Facilitaire Services – Documentaire informatievoorziening

Archief/ Documentaire informatievoorziening

In 2021 verwachten we een digitaal zaaksysteem te hebben. Daarmee kunnen we starten met het digitaal archiveren. Het analoge archief zal ernaast blijven bestaan. We hebben in 2021 alle papieren archief goed en logisch gestructureerd en zullen adequaat de jaarlijkse vernietigingslijst kunnen hanteren. In 2021 zullen we een meer smart aanvraagformulier lanceren voor het opvragen van dossiers. We gebruiken hiervoor de applicatie Topdesk die al vele aanvraagformulieren herbergt. We spreken de uitdaging uit dat het opbergen van dossiers al een rol speelt bij het opstellen ervan. Dat start met het combineren van archieven zodat we efficiënter kunnen werken. In 2020 hebben we ruimte gecreëerd door verscheidene jaren te vernietigen. Daarnaast kijken we zelf nog eens kritisch naar de eigen werkprocessen. We doen dit zodat we straks meer en meer klaar zijn voor de digitale archivering.

Daarnaast starten we met het combineren van archiefruimten zodat we efficiënter kunnen werken en archiefdossiers sneller kunnen opzoeken. In 2020 hebben we ruimte gecreëerd door een grote vernietigingsslag van meer dan 600m¹. Verder kijken we zelf nog eens kritisch naar de eigen werkprocessen en handleidingen. We doen dit zodat we straks meer en meer klaar zijn voor de omslag van analoge naar digitale archivering.

Inkoop en Aanbesteding

Het (gezamenlijke) inkoopbeleid geeft voor 2021 verder richting aan de opdrachtgeverrol van Sittard-Geleen. In 2020 is besloten te stoppen met het SSC. Dat laat onverlet dat we inkoop samenwerking binnen Zuid-Limburg willen blijven uitdragen en daar waar dat mogelijk is, willen we pragmatisch gezamenlijke inkooptrajecten doorlopen. Hier hebben alle partijen baat bij.

In 2020 hebben we een nieuw inkoopbeleid vastgesteld, waarin de aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek zijn meegenomen. Ook hebben we aandacht voor het voorkomen van onnodige en ingewikkelde uitvoeringsregels, voor zover de wettelijke kaders dit toelaten.

In 2021 gaan we niet alleen bijdragen aan de totstandkoming van nieuwe contracten maar zullen we ook stappen gaan zetten in centraal contractmanagement. Hiervoor gaan we ondersteuning krijgen van een digitaal systeem. Op deze wijze bieden we de helpende hand bij het aanbesteden binnen onze organisatie-onderdelen en wordt inzicht en sturingsinformatie verkregen o.a. over uitgevoerde aanbestedingen, toepassing duurzaamheid, social return en regionaal MKB, doelmatigheid, rechtmatigheid en risicobeheersing (EMVI) binnen de wettelijke kaders. Dit doen we dan meteen ook voor het Participatiebedrijf (voorheen VIXIA).

Automatisering & dataservices

Het werkveld van Automatisering en Dataservices (A&D) is volop in beweging. De komende jaren, en volgendjaar (2021) in het bijzonder, staan in het teken van nieuwe ontwikkelingen aansluitend op de organisatievisie. De taken en personeel van het onderdeel GEO is in 2020 overgeheveld naar de GR Het Gegevenshuis. Met het niet doorgaan van het SSC-ZL en de insourcing van Vixia heeft het onderdeel ICT een nieuwe koers waarin verdere professionalisering van de dienstverlening naar de organisatie en de ontwikkeling naar een flexibele en schaalbare ICT-omgeving de belangrijkste speerpunten zijn om de ontwikkelingen zowel intern alsook extern het hoofd te kunnen bieden.

De genoemde veranderingen hebben veel impact, die veelal van organisatorische aard zijn. Daarbij gaan er als gevolg van nieuwe systemen voor tijds- en plaatsonafhankelijk werken, zaakgericht werken, datagedreven werken en de transitie naar de cloud, veel vakinhoudelijke veranderingen en extra werkzaamheden op de diverse werkvelden van A&D af komen. Middels de geactualiseerde concernstrategie Informatievoorziening (2020) houden we hier grip op. Binnen de bestaande kaders en budgetten en met inachtneming van externe ontwikkelingen zoals de arbeidsmarkt of regelgeving omtrent privacy zal dit de komende jaren leiden tot de nodige fricties en spagaten die gezamenlijk overwonnen dienen te worden.

De ontwikkelingen zijn innovatief, vooruitstrevend en dragen bij aan een verdere professionalisering en doelmatigheid van onze gemeente als geheel. Als organisatie positioneren wij ons hierdoor dicht bij de inwoners en bedrijven, die deze moderne middelen inmiddels zelf ook steeds vaker inzetten in hun eigen omgeving. Informatievoorziening, data en alles wat er voor nodig is om de diensten zo goed mogelijk te laten functioneren kan heden ten dage gezien worden als “het nieuwe water uit de kraan”. Deze vanzelfsprekendheid, betrouwbaarheid en flexibiliteit vergt van Automatisering en Dataservices binnen de bestaande complexiteit de komende jaren extra inspanningen.

De gemeente Sittard-Geleen zal zich de komende periode verder ontwikkelen naar een meer volwassen digitale organisatie waarin de medewerkers “anders” zullen werken. Het gevolg is dat de ondersteuning van deze digitaal werkende organisatie zowel kwalitatief als ook kwantitatief dient mee te ontwikkelen met deze beweging. Vanuit de diverse (landelijke) programma’s en trajecten (o.a. huisvesting, Omgevingswet, Common Ground, etc.) waarin informatievoorziening een belangrijke component is, zal telkens opnieuw bekeken moeten worden welke impact er ontstaat op de beherende en ondersteunende organisatie.

Het Gegevenshuis

Na het definitieve besluit in 2020 zijn personeel en taken m.b.t. de ruimte- en objectgerelateerde basisregistratie van de unit Geo-informatie (team A&D) overgedragen naar Het Gegevenshuis (HGH).

Nieuwe ontwikkelingen (zoals gebruiksoppervlakte BAG-WOZ, Beheer Openbare Ruimte, WIBON, Omgevingswet, BRO) zullen samen met Het Gegevenshuis gerealiseerd worden. Vanuit S-G voeren we regie op deze nauwe samenwerking met de GR Het Gegevenshuis.

Programma Digitaal Werken (directieopdrachten Zaakgericht Werken, Zaaksysteem)

Naast de verwerving van applicaties t.b.v. zaakgericht werken is binnen de organisatie het zaakgericht en digitaal werken geïntroduceerd en onderdeel van de Staat van de Organisatie. De transitie naar zaakgericht en digitaal werken wordt stapsgewijs gerealiseerd. In 2020 is een passende applicatie (Zaaksysteem) verworven voor het Zaakgericht Werken. Implementatie gebeurt fasegewijs per organisatieonderdeel. Voor de implementatie is er incidentele dekking uit de reserve Digitalisering. De structurele kosten worden gedekt middels het vrijvallen van onderhoudskosten van de vervallen applicatie(s).

Compliance

Er zijn meerdere definities van 'compliance'. Een veelgebruikte is de volgende: het toezien op de naleving van wet- en regelgeving. In het licht hiervan kun je ook de vertaling zien van het werkwoord: to comply with, oftewel "overeenstemmen met". Men kan pas spreken van compliance als kaders, processen en werkvloer allemaal duidelijk zijn en daarnaast optimaal op elkaar zijn afgestemd. In het licht van deze definitie is er behoefte om toe te zien op de naleving van de wet- en regelgeving. In deze organisaties is sprake van compliance op twee gebieden. Enerzijds de taak om toe te zien op de naleving van wet- en regelgeving binnen bestaande en binnen nieuwe processen. In dit kader gaat het dan niet om de uitvoeringswetten waar medewerkers mee werken, maar meer om de algemene wetten die minder bekend zijn. Denk aan Wob, Who, AVG, Awb, nieuwe wetten die er aan komen zoals de WOO en ga zo door. Anderzijds bestaat de behoefte aan een vertaling van wetten en (interne) regels naar gewenst (normconform) organisatiegedrag. Kijk in die zin bijvoorbeeld naar compliance op het gebied van integriteit. Het toezicht op de naleving van interne en externe wet- en regelgeving is binnen de gemeente Sittard-Geleen momenteel decentraal georganiseerd. Zo zijn deze taken onder meer belegd bij de unit Privacy en Security, de teammanager HRM, diverse afdelingsjuristen en Financiën en bij de concernstaf. Inzicht in en overzicht over de toezichtprocessen ontbreekt. Daardoor is onbekend hoeveel meldingen over mogelijke compliance-schendingen er op dit moment zijn, laat staan hoeveel daadwerkelijke schendingen er daadwerkelijk hebben plaats gevonden. Daar komt bij dat kennis en kunde hierover vluchtig is. Bij verschillende functies en projecten wordt immers gebruik gemaakt van externen (inhuur), waardoor er onvoldoende sprake is van borging binnen de bestaande processen in de organisatie. Er is behoefte aan borging van kennis en kunde binnen de organisatie, en behoefte van borging van bestaande en nieuwe interne en externe wet- en regelgeving binnen bestaande processen.

"Wet Open Overheid"

Het aangepaste wetsvoorstel 'Wet Open Overheid' is goedgekeurd door VNG. De verwachting is dat het aangepaste wetsvoorstel in 2020 in werking treedt en er vervolgens sprake is van gefaseerde invoer. De VNG heeft in een informatiesessie omtrent WOO informatie met betrekking tot kosten verstrekt. Deze kosten hebben betrekking op het gereed maken van documenten, het beschikbaar stellen van contactfunctionarissen, vaste kosten voor beheer en onderhoud van informatiesystemen met actieve openbaar makingsfunctie. De kosten voor het op orde brengen van de informatiehuishouding zijn voor de gemeente Sittard-Geleen nog onvoldoende inzichtelijk. Het betreft overigens geen nieuwe verplichting is, maar een verplichting die reeds volgt uit de archiefwet van 1995. Landelijk blijkt die in onvoldoende mate door gemeenten te worden uitgevoerd. Ook voor de gemeente Sittard-Geleen betekent dit dat nog de nodige investeringen om de informatiehuishouding op orde te brengen uitgevoerd zullen worden. De WOO is niet alleen een technische en juridische opgave maar een veranderopgave: het wordt een ketenproces waar de hele gemeentelijke organisatie een rol in heeft; het ontsluiten en publiceren van ongestructureerde informatie (zoals e-mail, netwerkschijven) is een omvangrijke (ICT) operatie. In de Concernstrategie Informatievoorziening is een bedrag van € 0,2 mln incidenteel geprognostiseerd, vooralsnog houden we vast aan deze prognose.

Indexering en verhoging licentie kosten

Omdat de gemeentelijke trend van afgelopen jaren laat zien dat de ICT-kosten m.b.t. onderhoud en licenties alsmaar stijgen zal deze trend zich ook in het komend jaar zal voortzetten. Het betreft 2% indexering over de relevante posten, waarbij een reële inschatting is gemaakt op welke posten de indexering al dan niet betrekking zal hebben en op een reële indexering. Het opnemen van deze indexeringspost is noodzakelijk omdat deze kosten niet binnen de huidige ICT-begroting kunnen worden opgevangen. Dit maakt een budgetuitbreiding noodzakelijk, die gedekt kan worden uit de post Indexeringen. Ieder jaar wordt opnieuw gekeken naar het contract met Microsoft, aangezien dit een pay-per-use model is (betalen naar gebruik). Naast een verhoging van de licentiekosten wegens uitbreiding van functionaliteiten van applicaties zien we de licentiekosten ook toenemen door een groei van personeel. Bij uitbreiding van personeel is het nodig dat er naast primaire en secundaire personeelskosten ook rekening gehouden gaat worden met de kosten voor ondersteuning vanuit de bedrijfsvoeringsteams.

GT Connect

Binnen de gemeente Sittard-Geleen loopt de telefonie omgeving tegen End of Life. Deze zal op termijn vervangen dienen te worden. Bij vervanging dient rekening gehouden te worden met ontwikkelingen zoals digitaal werken of anders werken, maar ook de nieuwbouwplannen vereisen dat er met een andere blik naar toekomstige oplossingen gekeken dient te worden. De integraliteit en complexiteit van dit soort nieuwe oplossingen is toegenomen en vragen dan ook een bepaalde expertise om dit op een goede manier te kunnen aanbesteden. Sittard-Geleen heeft de expertise niet op het niveau dat daarvoor noodzakelijk is. Derhalve is in 2018 reeds besloten om deel te nemen aan GT Connect. In de beschreven doelstellingen van GT Connect (VNG Realisatie) zijn heel wat voordelen genoemd die passen in de mindset zoals Sittard-Geleen die ook voor ogen heeft, met name op het gebied van niet zelf het wiel uitvinden, proven technology, samen inkopen en samen kunnen gebruiken. Met GT Connect wil VNG Realisatie met de gemeenten een dienst verwerven waarmee de afhandeling van zowel intern communicatieverkeer als omni-channel communicatieverkeer ten behoeve van klantcontactcentra wordt verzorgd. Omni-channel betekent dat het voor de klant niet uitmaakt welk kanaal hij gebruikt (balie, telefoon of mail) het aanbod en verwachtingen van de klant dienen op elkaar afgestemd te zijn. Daarnaast kunnen de deelnemers gebruikmaken van aanvullende communicatiefaciliteiten, waaronder chat-, presence-, conferencing- en collaboratiefunctie. GT besteedt telecommunicatiebouwstenen aan waarmee deelnemers zelf hun telecommunicatiebehoefte kunnen invullen. Met GT Connect worden in andere GT-aanbestedingen verworven diensten met elkaar in relatie gebracht, wordt een verdere professionalisering van de communicatie met de burger mogelijk gemaakt, wordt een koppeling gemaakt met andere componenten uit de IT-architectuur, worden stappen gezet naar een verdere samenwerking van gemeenten op telecommunicatiegebied, en komen communicatiemiddelen beschikbaar die voor veel medewerkers nu nog niet beschikbaar zijn. De te contracteren leverancier dient naast het leveren van deze functionaliteiten ook diensten te kunnen leveren op het gebied van beheer, onderhoud en integratie met bestaande bedrijfsomgevingen en systemen. In 2020 hebben we als organisatie stappen gezet in het 'onboardingsproces' en zullen in 2021 de componenten afnemen om de toekomstige communicatie met de burgers en bedrijven te waarborgen.

Werkplek van de toekomst

De ontwikkelingen van ICT verlopen in een sneltreinvaart vergeleken met tien jaar geleden. De eisen omtrent de nieuwe digitale werkplek zijn hoofdzakelijk gericht op de mogelijkheid te kunnen werken op elk apparaat overal en altijd. Op dit moment wordt er door ICT een vrij traditionele virtuele desktopomgeving aangeboden waarmee alle noodzakelijke applicaties worden ontsloten en die eveneens toegankelijk is vanuit meerdere devices en locaties. De configuratie en het beheer van het platform en de onderliggende infrastructuur wordt volledig in eigen beheer en door eigen medewerkers uitgevoerd. Hierin gaan we de komende jaren een verschuiving zien waarbij de virtuele werkplek steeds meer aangeboden zal gaan worden als een service geleverd door public cloud providers zoals bijvoorbeeld Microsoft. Deze verschuiving brengt technische

veranderingen met zich mee, maar zal ook impact hebben op de werkzaamheden van onze eigen medewerkers en de benodigde middelen. 2020 is gebruikt om de richting en de vorm van de nieuwe digitale werkplek te bepalen samen met alle daarbij behorende implicaties. In 2021 zal de werkplek van de toekomst verder vorm krijgen, waarbij nadrukkelijk aangesloten wordt bij de visie op huisvesting.

HRM

Onze organisatieontwikkeling vraagt een daarop afgestemd strategisch HRM beleid dat met passende antwoorden moet komen en moet uitdagen en faciliteren om de beoogde ontwikkeling gestalte te geven. De gemeente wordt geconfronteerd met sociaal maatschappelijke ontwikkelingen waarop vanuit het strategisch HRM beleid een antwoord moet worden gegeven. De arbeidsmarkt wordt steeds krappere. Daardoor wordt het niet alleen moeilijker om gekwalificeerd personeel van buiten naar binnen te halen, maar zal ook nog eens van buiten harder aan onze gekwalificeerde medewerkers worden getrokken.

Medewerkers ontnemen daarnaast in toenemende mate hun loyaliteit aan hun werkgever aan de wijze waarop zij in hun ontwikkeling worden gefaciliteerd en uitgedaagd. Zij verwachten geen 'life long employment' meer, maar willen een werkgever die voldoende ontwikkelingsmogelijkheden biedt en die hen in hun ontwikkeling coacht. Een werkgever die ook stuurt op kwaliteit, resultaten en kansen biedt voor iedereen. Daarnaast is de gemiddelde leeftijd van 50 jaar van onze medewerkers hoog. Dit leidt de komende jaren tot een groot natuurlijke verloop van medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Ook deze zaken vragen een antwoord vanuit het strategisch HRM beleid.

De Gemeente Sittard-Geleen is bezig om verjonging, elan en kracht te ontwikkelen en anders te werken om de organisatie beter te laten aansluiten op de uitdagingen die aan onze gemeente worden gesteld. We willen een wendbare organisatie zijn die zich soepel kan aanpassen aan nieuwe eisen. Dat is niet alleen wenselijk, maar vooral noodzakelijk. Door de Coronacrisis werd het afgelopen jaar al een enorm beroep gedaan op het verandervermogen van de organisatie. Thuiswerken tenzij werd het devies. Dit heeft gevolgen voor medewerkers maar zeker ook voor de organisatie. De wijze van samenwerken, de wijze van afstemming, de wijze van afspraken maken, de omstandigheden van werken thuis, facilitering e.d.

De visie 'wij werken samen voor Sittard-Geleen' is ons wenkend perspectief. Dat doen we samen, in verbinding met elkaar. Iedereen telt mee en doet er toe, of je nu strategisch beleidsmedewerker bent of in de buitendienst werkt. Het zijn de mensen die de organisatie maken. De manier waarop ze dat doen is bepalend voor alles. Zonder mensen geen organisatie.

Naast de vele reguliere werkzaamheden en kleine projecten staan de volgende grote ontwikkelingen en hoofdactiviteiten op de rol:

Digitalisering IDU-proces

Na de jarenlange ontwikkeling van Youforce, waarbij diverse employé en manager self service modules zijn geïmplementeerd gaan we van start met het digitaliseren van de belangrijkste werkprocessen van de personeelsadministratie: de instroom-, doorstroom- en uitstroomprocessen. Hiermee wordt een belangrijke kwaliteitsverbetering en efficiëncyslag gemaakt. Het voorbereiden en implementeren neemt ongeveer 2 jaar in beslag en staat net op zichzelf. Samenwerking en afstemming met de overige bedrijfsvoeringsteam (met name A&D en Facilitaire Services) zijn hierbij cruciaal

Implementatie opleidingsprogramma 2021-2024

In 2020 wordt de laatste hand gelegd aan de visie op opleiding en ontwikkeling voor de jaren 2021 tot en met 2024 waarna dit plan gestructureerd wordt opgezet, aanbesteed en uitgevoerd.

Onboardingproces nieuwe medewerkers

Onze organisatie bevindt zich momenteel in een ontwikkeling, met een nieuwe organisatievisie die er onder andere op is gericht om onze organisatie te verjongen. Niet alleen het werven van (jonge) nieuwe medewerkers heeft onze aandacht, maar ook het behouden van deze medewerkers. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat we meer aandacht nodig hebben voor het ‘onboarden’ van nieuwe medewerkers. De term ‘onboarden’ wordt steeds meer gebruikt en betekent zoveel als het goed laten landen van nieuwe medewerkers in de organisatie, met als doel dat deze medewerkers sneller productief zijn, zich betrokken voelen bij de organisatie én minder snel weer vertrekken. Het heeft betrekking op de periode tussen het aannemen van de nieuwe medewerker en de daadwerkelijke start binnen de organisatie/de eerste maanden. In 2021 onderzoeken we op welke wijze wij het onboardingsproces van nieuwe medewerkers op een creatieve digitale wijze kunnen faciliteren en ondersteunen.

Aanpassen gesprekscyclus en performance manager

Onze huidige regeling Gesprekscyclus wordt zowel door management als door medewerkers/OR als te rigide en te tijdrovend ervaren. Het voeren van het “goede gesprek” tussen leidinggevende en medewerker wordt breed in de organisatie gewenst. Een methodiek die wél ondersteunend zou kunnen zijn aan hoe wij willen werken, bestaat uit een waaier aan gesprekken. Afhankelijk van wat je wilt bereiken, voer je het gesprek dat op dát moment nodig is. Belangrijk daarbij is dat je vooraf stilstaat bij het doel van het gesprek. Als het de bedoeling is om als medewerker de regie te hebben over de eigen ontwikkeling en prestaties die worden verwacht, dan voer je een fundamenteel ander gesprek dan wanneer het functioneren beoordeeld móet worden. In 2021 werken we toe naar de implementatie van een nieuwe opzet voor de gesprekscyclus, ondersteund door een sterk vereenvoudigde gedigitaliseerde tool in Youforce.

Actualisatie en vergroting integriteitsbewustzijn organisatie

Gezien de ontwikkelingen van de laatste jaren (werken vanuit de bedoeling, opgavegericht werken, eigenaarschap, klantvraag centraal) en de herijking van het ambtenaarschap (Ambtenarenwet 2017), werken we de komende periode toe naar een nieuwe kijk op ons integriteitsbeleid. Integriteit niet meer als afgebakend onderwerp maar als onderdeel van professionaliteit. Integer handelen vertalen naar álle aspecten van professioneel handelen. Deze doorontwikkeling wordt gerealiseerd aan de hand van een divers pallet aan nieuwe voorzieningen. Enerzijds om het thema integriteit meer in het bewustzijn van onze organisatie en haar medewerkers brengen en anderzijds om beter te voldoen aan de eisen die aan ons als organisatie gesteld worden in de Ambtenarenwet 2017 (bevorderen van integriteitsbewustzijn en aanbieden van scholing en vorming).

Arbobeleidsplan 2021 – 2025

In de periode 2021-2025 werken wij wederom aan een gezonde en veilige werkplek die als prettig wordt ervaren voor al onze medewerkers om de vitaliteit en de duurzame inzetbaarheid van de medewerker te verbeteren. We doen dit door te streven naar een zo optimaal mogelijke werkplek voor de werkzaamheden op kantoor of thuis waarbij we wet- en regelgeving in acht houden. Daarbij hebben we aandacht voor de fysieke en mentale risico's voor de veiligheid en gezondheid van de medewerker. We doen dit zo veel mogelijk integraal, maar leveren maatwerk waar dit nodig is.

Overheadtarief

Overhead wordt gedefinieerd als alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de gemeentelijke begroting wordt de overhead centraal begroot en verantwoord. Om een begrotingstekort te voorkomen is het toerekenen van overhead naar de grondexploitaties en investeringsprojecten wel toegestaan. Daarnaast wordt de overhead meegenomen in de berekening van de kostendeekkende tarieven. In de paragraaf lokale heffingen is een wettelijk verplichte

passage opgenomen over de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen en leges. Voor 2021 bedraagt het overheadtarief € 47.100 per fte, oftewel € 35,02 per uur

	2020	2021
Totaal fte uit de primaire begroting	773,66	787,62
fte ondersteunende overhead	210,29	208,77
	563,37	578,85
Ondersteunende overhead x € 1.000	25.046	27.264
Overheadtarief x € 1		
Overhead per fte	44.458	47.100
Overheadtarief afgerond op € 500	44.500	47.100

Het tarief is ten opzichte van 2020 met € 2.600 per fte gestegen, door met name hogere personeelskosten door de cao verhoging en hogere onderhoudskosten van de ambtelijke huisvesting.

Financiën en Control

Basis voor de prestaties die op het gebied voor financiën en control in 2021 gepland worden liggen in het onderzoek van de RKC naar de leesbaarheid en bruikbaarheid van de producten uit de p en c cyclus, het verdiepingsonderzoek van provinciaal toezicht naar ons beleid, beheer en organisatie van de financiële functie, de door de raad vastgestelde verordening ex artikel 212 gemeentewet en tot slot het collegebesluit om meer checks and balances aan te brengen op onze bedrijfsvoering. Naast deze meer interne factoren is ook de wijziging op de accountantscontrole waarbij de rechtmatigheidsverantwoording die vanaf de jaarrekening 2021 door het college afgelegd dient te worden.

Concreet betekent dit dat naast de gebruikelijke activiteiten van de p en c cyclus (kaderbrief/nota, begroting, rapportages, rekening, accountantscontrole, audits, interne controle, financiering, fiscaliteit en administreren) volgende zaken worden opgepakt :

- Voortzetten van de lijn voor de verbetering van de leesbaarheid en toegankelijkheid van de planning en control producties. Belangrijkste speerpunten daarin zijn het verder uitdiepen van de zogeheten 7 W vragen en het onderzoeken van mogelijkheden om de planning en control producties digitaal te maken. Eerste verkenningen vinden plaats op de bruikbaarheid van een Business Intelligence Tool (MS-PowerBI) om financiële en niet financiële informatie toegankelijk te maken voor de diverse doelgroepen in de cyclus.
- Onderdeel van de 7 W vragen is de eerste vraag, namelijk wat willen we bereiken, wat is het doel, wat is de opgave. Er wordt gewerkt aan een verdere verdieping van methoden en technieken om opgave gericht te werken meer handen en voeten te geven. Het van buiten naar binnen werken maakt daar onderdeel van uit. Daaraan gekoppeld wordt ook een systeem van monitoring en evaluatie om op die manier de effectiviteit van het gemeentelijk beleid te verbeteren. In eerste instantie zal dit een experimenteel karakter hebben.
- Er wordt gewerkt aan een optimalisering van de structuur van de begroting, dit naar aanleiding van de adviezen die Orgfit hierover heeft uitgebracht. Dit gaat parallel lopen met de implementatie van een nieuw financieel pakket. Tevens wordt dan ook de begroting van het participatiebedrijf ingepast.
- In januari 2020 heeft de raad de regeling grote projecten vastgesteld. De inmiddels gestarte pilot voor het project Glanerbrook wordt vanuit de commissie Begroting en Verantwoording in 2021 voortgezet. Tevens wordt in overleg bekeken of nog een tweede pilot kan worden opgestart.

- In november 2019 heeft de raad de kadernota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. In de begroting 2020 en de tussentijdse 4 rapportages heeft hier monitoring op plaatsgevonden. Een verdere verdieping moet evenwel nog plaatsvinden. In samenhang met de verbetering van de interne beheersing – in samenhang met de aanstaande rechtmatigheidsverantwoording – wordt dit opgepakt. Verder wordt bij de jaarrekening een frauderisicoanalyse opgesteld evenals drie keer per jaar een risicoanalyse op de juridische dossiers. Deze worden met de commissie Begroting en Verantwoording gedeeld.
- Door diverse omstandigheden zoals Corona maar ook de trajecten van het afsprakenkader met de provincie, het interbestuurlijk programma en de visie 2030 is de vraag ontstaan om de inrichting van de cyclus nog eens tegen het licht te houden. Op basis van een te houden evaluatie worden verbetervoorstellen gedaan voor de inrichting van de cyclus. De vaste wettelijke termijnen voor begroting en jaarrekening blijven gelden.
- In november 2019 heeft de raad een nieuwe verordening ex artikel 212 van de gemeentewet vastgesteld. In de uitwerking hiervan is nog een aantal zaken op te pakken. Het betreft naast de hierboven genoemde aanpassing van de p en c cyclus, de aanpassing van de budgetregeling en een uitdieping van de kengetallen.
- Op basis van de RKC onderzoeken naar verbonden partijen die in september 2020 in de raad besproken zijn, wordt een nieuwe kadernota opgesteld en wordt het initiatief genomen om voor GR-en meer specifieke begrotingskaders af te spreken. Sittard-Geleen zal hier in de diverse regelingen het initiatief in nemen. De timing van de nieuwe kadernota wordt daarbij afgestemd op de besluitvorming van de stukken die hiervan voorliggen in de Tweede Kamer. Aanvullend worden voorstellen gedaan om de behandelmogelijkheden (termijnen) van de GR stukken voor zienswijzen te verbeteren.

Op de opgave en kaderstelling gericht op een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting is eerder in de begroting aan de orde gekomen.

5.6 PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Verbonden partijen zijn een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat de gemeente ter beschikking heeft gesteld en dat niet terug te vorderen is, of het bedrag waarvoor de gemeente aansprakelijk is wanneer de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Subsidierelaties vallen niet onder het criterium “verbonden partij”, aangezien deze zich meestal beperken tot een financieel belang.

Een aantal gemeentelijke taken wordt door verbonden partijen uitgevoerd. Steeds vaker zijn dit taken met een politiek belang. Hierdoor leveren verbonden partijen een bijdrage aan de realisatie van allerlei maatschappelijke doelen. In de betreffende programma's wordt hier op ingegaan.

Rekenkamer onderzoek

De rekenkamercommissie (oud) heeft het rapport ‘Risicomatrix en informatievoorziening verbonden partijen’ uitgebracht (2016) en enige maanden later de ‘Evaluatie van de Kadernota verbonden partijen’ (2017). De behandeling van deze rapporten is vertraagd door de verkiezingen en aansluitend de financiële perikelen. Inmiddels zijn er meerdere nieuwe ontwikkelingen die van invloed zijn op hoe met verbonden partijen omgegaan kan worden. Deze ontwikkelingen zijn :

- Initiatieven vanuit Sittard-Geleen om begrotingskaders te formuleren voor verbonden partijen en dan met name gemeenschappelijke regelingen;
- Het onderzoek van de nieuwe RKC naar de leesbaarheid en toegankelijkheid van onze p en c stukken, waarin expliciet aanbevelingen zijn gedaan voor de manier van presentatie en toelichting van verbonden partijen;
- De behoeften van de raad worden opgehaald in een of meerdere werksessies met de commissie Begroting en Verantwoording;
- De nieuwe kadernota risicomanagement die inmiddels door de gemeenteraad is vastgesteld, waarin ook plaats is voor het bepalen van het risicoprofiel van verbonden partijen;
- De landelijke discussie die speelt rondom gemeenschappelijke regelingen is voor het ministerie van BZK aanleiding om de Wet gemeenschappelijke regelingen aan te gaan scherpen.

Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Het kabinet wil de Wet gemeenschappelijke regelingen aanpassen, op 1 juli 2020 is hiervoor een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aangeboden. Het wetsvoorstel beoogt de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Het gaat daarbij om de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen bij de uitvoering van taken in gemeenschappelijke regelingen. Om de versterking te bereiken, wordt een aantal bestaande instrumenten van de volksvertegenwoordiging aangepast en aangevuld. Daarnaast richt het wetsvoorstel zich op het vergroten van participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.

In hoofdlijnen hebben de voorgestelde wijzigingen betrekking op:

- verruiming van de mogelijkheden van de gemeenteraden om invloed uit te oefenen op de regeling, evaluatie en de uitvoeringspraktijk van gemeenschappelijke regelingen door een verplichte zienswijzeprocedure;
- verruiming van de perioden voor onder andere zienswijzen op de kaders en de begroting van een gemeenschappelijke regeling van acht naar twaalf weken;

- actieve informatieplicht van de gemeenschappelijke regeling;
- mogelijkheid tot instellen van een gemeentelijke enquête;
- verruiming onderzoeksmogelijkheden voor gemeentelijke rekenkamers;
- regeling voor burgerparticipatie.

Kadernota's verbonden partijen en holdingstrategie

In de kadernota verbonden partijen 2014 (inclusief holdingstrategie) zijn de uitgangspunten en het afwegingskader ten aanzien van verbonden partijen voor onze gemeente uitgewerkt. Naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek komt er een nieuwe kadernota die meer aansluit bij de actuele praktijk, inzichten en wet/regelgeving alsmede de behoeften van de raad. De nieuwe kadernota zal worden opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad nadat bovenstaand wetsvoorstel tot wijziging van de Wgr is aangenomen. De kadernota zal daarna iedere 4 jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd worden.

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partijen zijn onderverdeeld in vier categorieën:

a. Gemeenschappelijke regelingen;

Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen (BsGW), Shared Service Center Zuid Limburg, Veiligheidsregio Zuid Limburg, Omnibuzz, Participatiebedrijf WsW, Kredietbank Limburg, GGD Zuid Limburg, RUD Zuid-Limburg en het Gegevenshuis.

b. Vennootschappen;

N.V. Bank voor Nederlandse gemeenten, Claim Staat Vennootschap B.V., Enexis N.V., Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V., N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg, N.V., Onroerend Goed Maatschappij De Witse B.V., Vixia B.V., Bodemzorg Limburg B.V., RWM N.V. en Mijn Streekwarmte / Het Groene Net B.V.

c. Stichtingen en verenigingen;

Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL), Stichting Stadbroek in Ontwikkeling (SIO)

d. Overige verbonden partijen;

N.v.t.

Geliquideerde vennootschappen 2020

In 2020 zijn er een drietal vennootschappen geliquideerd.

- Verkoop Vennootschap B.V.,
- CBL Vennootschap B.V.,
- Vordering op Enexis B.V.,

De GR Shared Service Center Zuid-Limburg verkeert in liquidatie.

Bovenstaande vennootschappen hebben betrekking op de verkoop van de aandelen van Essent. Alle contractuele verplichtingen zijn beëindigd en de vennootschappen zijn in 2020 ontbonden.

Toelichting Verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste gegevens per verbonden partij weergegeven. Relevante ontwikkelingen worden vermeld in de betreffende programmaplanken.

Gemeenschappelijke regelingen

Belastingensamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)				Programma 0 Bestuur en Organisatie		
Vestigingsplaats	Roermond					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	30 gemeenten en Waterschap Limburg					
Doelstelling/publiek belang	Heffing en inning van alle lokale belastingen en beheer van de basisregistratie WOZ (administratie en waardering).					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, wethouder T. Raven					
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.					
Risico's	De laatste jaren stijgen de proceskosten die BsGW moet uitbetalen naar aanleiding van bezwaren en beroepen fors. Al een aantal jaren wordt er landelijk geageerd tegen de werkwijze van beroepsmatig gemachtigden, m.n. de zgn. “no cure, no pay” bedrijven (NCNP), bij het indienen van bezwaar- en beroepschriften. Wanneer er aanleiding is voor een (gedeeltelijke) gegrondverklaring van het ingediende bezwaar of beroep leidt dit in veel gevallen tot een geringe vermindering van het aanslagbedrag. De te betalen vergoedingen van de proceskosten staan in geen verhouding tot de vermindering van het aanslagbedrag. De hogere proceskosten komen voor rekening van de deelnemers.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			268		607
	Vreemd vermogen			5.601		6.382
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	13					
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen		1.296	1.296	1.296	1.296	1.296

Shared service center Zuid Limburg			Programma 0 Bestuur en Organisatie			
Vestigingsplaats	Heerlen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	Heerlen, Maastricht, Sittard-Geleen					
Doelstelling/publiek belang	Uitvoering van de ondersteunende bedrijfsvoeringsprocessen van de deelnemende gemeenten, te starten met inkoop, PSA en Informatiediensten					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder P. Meekels					
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling. In afwachting van de feitelijke start van de operationele dienstverlening is de bijdrage in de doorlopende overhead gelijkelijk verdeeld over de drie deelnemende partijen.					
Risico's	Verkeert in liquidatie.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			Nnb		Nnb
	Vreemd vermogen			Nnb		Nnb
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	Nnb	Nnb				
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen		500				

Veiligheidsregio Zuid Limburg		Programma 1 Veiligheid	
Vestigingsplaats	Maastricht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemers	16 gemeenten in de regio Zuid Limburg		
Doelstelling/publiek belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie en hiermee voorkomen en beperken van slachtoffers en schade door brand, rampen en ongelukken en het waarborgen van een basisniveau in kwaliteit en veiligheid van de woon-, werk- en leefomgeving.		
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, burgemeester H. Verheijen		
Financieel belang	Verdeelsleutel in gemeenschappelijke regeling		
Risico's	De gemeenten hebben afspraken gemaakt over een nieuwe kostenverdeelsystematiek. In vier jaar tijd ontwikkelt de bijdrage van 100% oude verdeling naar 100% nieuwe. Die overgang is vertaald in de meerjarenbegroting 2020 e.v. Niet alle bepalende factoren zijn al verrekend in de meerjarenbegroting: - De jaarlijkse indexering van de bijdragen:		

Veiligheidsregio Zuid Limburg		Programma 1 Veiligheid				
		- Het meerjarenbeleidsplan en de meerjarenbegroting bevatten een risicoparaagraaf inzake externe ontwikkelingen die mogelijk een impact gaan hebben op de kosten van de VRZL en daarmee op de gemeentelijke bijdragen.				
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			9.426		8.757
	Vreemd vermogen			43.599		46.317
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	-363	0	0	0	0	0
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	7.878	8.125	7.823	7.274	6.725	6.725

Omnibuzz		Programma 6 Sociaal Domein				
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	30 Limburgse gemeenten					
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor collectief vraagafhankelijk vervoer					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Mobiliteit, wethouder T. Raven.					
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling					
Risico's	• Ontwikkeling van de vervoerskosten. De indexering 2020 is vastgesteld op 6,7%, mede doordat de teruggave van BPM (Belasting op Personenauto's en Motorrijwielen) voor taxivervoer is afgeschaft. Met vervoerders is overeenstemming bereikt over een geleidelijke ingroei van de gevolgen van deze maatregel. Ook de klantbijdragen zijn hoger dan voorzien. Toch moet rekening worden gehouden met hogere vervoerskosten. • Bij de totstandkoming van de begroting 2021 kon nog geen rekening worden gehouden met de gevolgen van het corona-virus. Inmiddels is duidelijk dat het Wmo-doelgroepenvervoer dramatisch is teruggelopen. Omnibuzz heeft de bevoorschotting van het vervoer in overleg met de deelnemende gemeenten voortgezet volgens de normale procedure. Om zo de continuïteit van het Wmo-doelgroepenvervoer te kunnen garanderen en faillissementen van taxibedrijven te voorkomen. Overigens worden de uiteindelijke vervoerskosten verrekend op basis van het werkelijk gerealiseerde vervoer met de voorschotten.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			1.483		958
	Vreemd vermogen			2.862		2.480
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	187	0	0	0	0	0
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	2.107	2.379	2.453	2.526	2.611	2.679

Participatiebedrijf Wsw				Programma 6 Sociaal Domein		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	Gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein					
Doelstelling/publiek belang	Integrale uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Sociale zaken wethouder J. Buhler en in het Algemeen Bestuur portefeuillehouder wethouder P. Meekels					
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling					
Risico's	Eind 2020 wordt een bijgestelde begroting 2021 opgesteld waarin ook de risico's zijn opgenomen en financieel vertaald.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			nvt		0
	Vreemd vermogen			Nvt		0
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	nvt	- 5.724	- 5.549	- 5.376	- 5.149.	- 4.927
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	nvt	4.260	4.130	4.000	3.830	€ 3.670

Kredietbank Limburg			Programma 6 Sociaal Domein			
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	Gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf en Brunssum					
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor kredietverlening en integrale schuldhulpverlening als wettelijke taak					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, wethouders K. Schmitz, J. Bühler en L. Geilen Deelname in Dagelijks Bestuur, wethouder K. Schmitz					
Financieel belang	Van de door de raad ter beschikking gestelde achtergestelde lening ad € 457.000 is begin 2006 € 376.741 geëffectueerd. Het saldo van de achtergestelde lening bedraagt ultimo 2019 € 127.793					
Risico's	- Om te komen tot een kostendekkende dienstverlening wordt in 2020, op basis van de vastgestelde werkprocessen, bekeken hoe de passende kostprijsberekening tot stand moet komen. Op dit moment is nog niet duidelijk wat het resultaat is van deze kostprijsberekening. Als dit leidt tot een hogere kostprijs van producten heeft dit mogelijk een verhogend effect op de voorschotbedragen. - We zien al meerdere jaren achtereen dat de realisatie van de dienstverlening stijgt en daarmee ook de voorschotbedragen. Deze stijging houdt verband met autonome ontwikkelingen en indexering van tarieven. Hierdoor dient jaarlijks een hoger bedrag gereserveerd te worden voor de schuldhulpverlening. De schuldhulpverlening is laagdrempelig toegankelijk en kent geen wachtlijst. Hierdoor kent de financiering een open einde en is het onzeker hoe groot de toename in dienstverlening zal zijn. Mede gezien de onzekerheden m.b.t. de financieringssystematiek en de kostprijsberekening in 2021 wordt ervoor gekozen om het bedrag vooralsnog niet te laten meegroeien in de programmabegroting 2021. - De nadelige exploitatieresultaten van de afgelopen jaren zijn opgevangen door de deelnemende gemeenten van de GR, waardoor het eigen vermogen aan het einde van elk boekjaar telkens nihil was. Het geprognosticeerd exploitatieresultaat voor 2020 tot en met 2023 is nihil, waardoor de deelnemende gemeenten in beginsel geen bijdrage verschuldigd zijn aan het exploitatieresultaat van de KBL. Keerzijde van de medaille is dat de KBL niet beschikt over eigen vermogen om niet begrote/onvoorziene kosten te dekken. Dit betekent dat door het ontbreken van eigen vermogen een onvoorziene uitgave van materiële betekenis alsnog zou kunnen leiden tot een gemeentelijke bijdrage aan de KBL. Het risicoprofiel is van 2021 tot en met 2023 gekwantificeerd op € 345.000. Het gekwantificeerde aandeel van de gemeente Sittard-Geleen hierin bedraagt € 78.000.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			0		0
	Vreemd vermogen			0		0
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	60	0	0	0	0	0
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	10	0	0	0	0	

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)		Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Maastricht	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemers	Alle 16 Zuid Limburgse gemeenten	
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering, Jeugdgezondheidszorg. Een en ander is vastgelegd in de Regionale Gezondheidsnota Zuid Springt Eruit. Deze nota is eind vorig jaar in alle 16 gemeenteraden van Zuid-Limburg vastgesteld.	
Bestuurlijk belang	Deelname in het Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Gezondheid, wethouder L. Geilen	
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling	
Risico's	Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen. Vanaf 2020 voert de GGD de taken van de Jeugdgezondheidszorg van 0 tot 18 jarigen uit. Mogelijk dat door herijking van basisdiensten en maatwerkdiensten nog herverdeeleffecten ontstaan die de komende jaren voor meerkosten kunnen gaan zorgen. De GGD is de belangrijkste speler bij de aanpak van het coronavirus. Zij verzorgen de testen en doen aan bron- en contactonderzoek. Dit alles brengt veel extra werk met zich mee. De minister heeft aangegeven dat het rijk deze extra kosten voor haar rekening zal nemen. Maar naast dit extra werk kan regulier werk door de coronamaatregelen en doordat medewerkers	

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)				Programma 7 Volksgezondheid en Milieu		
	worden ingezet voor o.a. het bron- en contactonderzoek niet volledig of zelfs helemaal niet worden gedaan. Of bepaald werk moet worden uitgesteld. Ook dit brengt extra kosten met zich mee. Het DB van de GGD-ZL spreekt hier in het najaar over en komt dan met voorstellen richting de 16 gemeenten.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019	31-12-2019	
	Eigen vermogen			2.456	2.248	
	Vreemd vermogen			26.644	29.221	
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	-310	0	0	0	0	0
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	4.605	4.605	4.716	4.799	4.883	4.968

RUD Zuid-Limburg				Programma 7 Volksgezondheid en Milieu		
Vestigingsplaats	Maastricht					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	Provincie en de 18 gemeenten in de Veiligheidsregio Zuid Limburg					
Doelstelling/publiek belang	Verhogen kwaliteitsniveau (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, en Dagelijks Bestuur, burgemeester H. Verheijen					
Financieel belang	De financiële bijdrage van Gemeente Sittard-Geleen is gebaseerd op de concrete producten en diensten zoals opgenomen in het werkprogramma. Uitgangspunt is dat jaarlijks een werkprogramma wordt overeengekomen.					
Risico's	Geen risico's welke niet zijn afgedekt middels een reserve.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			1.634		1.153
	Vreemd vermogen			4.168		2.856
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	130	0	0	0	0	0
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	540	626	759	759	759	759

Het Gegevenshuis				Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
Vestigingsplaats	Landgraaf					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal, Waterschap Limburg					
Doelstelling/publiek belang						
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder T. Raven					
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.					
Risico's						
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			387		343
	Vreemd vermogen			609		2.201
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat GR	0	0	0	0	0	0
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	n.v.t.	740	854	865	876	887

Vennootschappen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten		Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Den Haag	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap	
Deelnemers	De aandelen BNG zijn voor 50 % eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap, de andere helft is in handen van het Rijk.	
Doelstelling/publiek belang	De BNG fungeert als bankier ten behoeve van overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut.	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, wethouder J. Buhler	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten				Programma 0 Bestuur en Organisatie		
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 175.266 van de 55.690.720 aandelen met een totale nominale waarde van € 438.165,-, i.c. gewaardeerd op € 2,50 per aandeel. Voornoemd bedrag is in de balans van de gemeente Sittard-Geleen tegen deze waarde opgenomen.					
Risico's	Geen relevante risico's					
Kerncijfers	X € 1 mln.			1-1-2019	31-12-2019	
	Eigen vermogen			4.991	4.887	
	Vreemd vermogen			132.518	144.802	
	Jaarresultaat 2019				163	
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie	
Vestigingsplaats	’s-Hertogenbosch		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)		
Doelstelling/publiek belang	De CSV Amsterdam BV is belast met de afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. De BV vervult 3 doelen: a. namens de Verkopende Aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); (De WON leidde ertoe dat productie en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden waardoor de aandeelhouders schade hebben geleden. Essent heeft hiertegen een procedure gevoerd. De Hoge Raad heeft in 2015 besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Hiermee is de procedure voor de vennootschap beëindigd) b. namens de Verkopende Aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. (“Waterland”); (In het kader van de verkoop van Attero aan waterland hebben de verkopende aandeelhouders van Attero een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan Waterland. In juni 2016 is een compromis bereikt tussen Waterland en de vennootschap voor een bedrag van € 5,464 mln. over de belastingclaims tot en met de periode waarin Attero integraal onderdeel, als Essent Milieu, uitmaakte van de Essent-organisatie. Het bedrag is betaald uit het escrow fonds van € 13,5 miljoen. Daarnaast is door Attero een bedrag betaald aan de vennootschap van € 3,4 mln. voor de (eventuele) belastingteruggaven over deze periode. Het bedrag is in 2016 voor een groot deel uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang). Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV Amsterdam BV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt tussen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders . c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort. Op 20 april 2020 is een minnelijke schikking getroffen voor de afwikkeling van alle geschillen. De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.		
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Buhler vertegenwoordigt de gemeente.		
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 14.701 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 147,--. De balanswaarde bedraagt eveneens € 147,--.		
Risico’s	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.		
Kerncijfers	X € 1 mln.	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	746	452
	Vreemd vermogen	45	84

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.				Programma 0 Bestuur en Organisatie		
	Jaarresultaat 2019					-125
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Enexis N.V.			Programma 0 Bestuur en Organisatie			
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch					
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap					
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)					
Doelstelling/publiek belang	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk / dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. Enexis speelt een belangrijke rol in de energietransitie: het netwerk dient gereed te zijn voor decentrale energieopwekking, terug levering en datacommunicatie over de energiestromen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving					
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Buhler vertegenwoordigt de gemeente.					
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 1,1 mln. De balanswaarde bedraagt eveneens € 1,1 mln.					
Risico's	De energietransitie heeft grote impact op de netbeheerders en dus ook op Enexis. Dit komt bijvoorbeeld door de aanleg van wind- en zonneparken, maar ook door het veranderende gedrag van klanten die bijvoorbeeld energie gaan opwekken. Per 2020 publiceert Enexis iedere 2 jaar investeringsplannen met een termijn van 10 jaar. De investeringsplannen voor elektriciteit en gas 2020-2030 bevatten de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetten in het gehele beheersgebied van Enexis. Voor de financiering van een deel van deze investeringen hebben 5 provinciale en 23 gemeentelijke aandeelhouders eind juli 2020 (het eerste deel van) een (converteerbare hybride) aandeelhouderslening aan Enexis Holding verstrekt. Het tweede deel volgt eind november 2020. In totaal gaat het om € 500 miljoen. De aandeelhouders voorzien Enexis Holding hiermee van een belangrijke financiële impuls (versterking van het Eigen Vermogen) dat bijdraagt aan het realiseren van de energietransitie.					
Kerncijfers	X € 1 mln.		1-1-2019		31-12-2019	
	Eigen vermogen		4.024		4.112	
	Vreemd vermogen		3.691		4.164	
	Jaarresultaat 2019				210	
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.		Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap	
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)	
Doelstelling/publiek belang	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk	

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.				Programma 0 Bestuur en Organisatie		
	ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. PBE blijft bestaan met een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders. Omdat er nog sprake is van contractuele verplichtingen wordt de BV nog in stand gehouden tot de lopende verplichtingen zijn beëindigd Het doel is dat de vennootschap in 2021 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.					
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Buhler vertegenwoordigt de gemeente.					
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 0,01 per aandeel. De balanswaarde van de aandelen van de gemeente Sittard-Geleen is gewaardeerd op € 1,--					
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.					
Kerncijfers	X € 1.000		1-1-2019		31-12-2019	
	Eigen vermogen		1.605		1.590	
	Vreemd vermogen		23		455	
	Jaarresultaat 2019				-25	
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg		Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Maastricht	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap	
Deelnemers	In WML participeren de Provincie en 55 gemeenten	
Doelstelling/publiek belang	De burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten	
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder J. Buhler	
Financieel belang	Van de 500 geplaatste aandelen bezit de gemeente Sittard-Geleen 33 aandelen met een totale nominale waarde van € 4.538 per aandeel (totaal € 149.747,-). Deze deelneming valt onder de noemer incurante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incurante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen	
Risico's	WML is geconfronteerd met een optelsom van meerdere veranderingen in de financieringsmarkt die het speelveld en de spelregels sterk hebben veranderd. Een recente ingrijpende verandering van het speelveld is het besluit van de BNG Bank om, als gevolg van een interne beleidswijziging, onverwachts en abrupt te stoppen met langlopende financieringen in de Nederlandse Drinkwatersector. De BNG Bank is voor WML één van de belangrijkste financiers. Tegelijkertijd is WML geconfronteerd met enerzijds strenger geworden voorwaarden in de financieringsmarkt en anderzijds ratio's die niet eerder voor WML aan de orde waren. Zo is de leverage ratio een nieuwe voor WML en tevens primaire ratio geworden in de beoordeling van de financierbaarheid van WML door banken en financiers. Bij een onveranderd financieel beleid ontwikkelt deze ratio zich naar een voor de banken en financiers onacceptabel hoog niveau, waardoor geen leningen meer verstrekt worden. Hierdoor komt WML op korte termijn in financieringsproblemen. Om de financierbaarheid op de zeer korte termijn én lange termijn veilig te stellen, ziet WML zich genoodzaakt om haar financiële ratio's tijdig en voldoende	

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg				Programma 0 Bestuur en Organisatie		
	te verbeteren, waaronder de leverage ratio. Middels een aangekondigde herijking van het financieel beleid kan WML deze verbeteringen realiseren en kan zij de financierbaarheid veiligstellen. Hierover dient nog formele goedkeuring door de AVA in november 2020 plaats te vinden.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			209.368		215.305
	Vreemd vermogen			384.978		395.345
	Jaarresultaat 2019					5.919
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Onroerend Goed Maatschappij “De Witse” B.V.				Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen (Buchten-Born)					
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap					
Deelnemers	Ter uitvoering van het raadsbesluit van de voormalige gemeente Born d.d. 14 december 2000 (nummer 2000/110) en besluit van het college van B&W van de gemeente Sittard-Geleen d.d. 14 juni 2005 (nummer 2005/16789), is de Onroerend Goed Maatschappij “De Witse” B.V. opgericht.					
Doelstelling/publiek belang	Waarborgen van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex Het Anker te Buchten.					
Bestuurlijk belang	Als (prioriteit)aandeelhouder wethouder T. Raven. De uitgifte van één prioriteitsaandeel is er in de essentie op gericht om de gemeente Sittard-Geleen in staat te stellen erop toe te zien dat er sprake is van een voortdurende en adequate beschikbaarheid van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex voor het publiek. Het prioriteitsaandeel stelt de gemeente daartoe in staat doordat de statuten van de vennootschap De Witse B.V. bepalen dat de voorafgaande goedkeuring van de gemeente als prioriteitsaandeelhouder is vereist voor besluiten tot vervreemding van de onroerende zaken, tot wijziging van het doel van de vennootschap, tot wijziging van de rechten die zijn verbonden aan het prioriteitsaandeel en tot ontbinding, fusie of splitsing van de vennootschap.					
Financieel belang	De algemene vergadering van aandeelhouders heeft 1 december 2006 besloten tot uitgifte van één prioriteitsaandeel in het kapitaal van de vennootschap, nominaal groot één euro.					
Risico’s	Voor de gemeente Sittard-Geleen rust de verplichting tot het verschaffen van jaarlijkse budgetten voor de uitoefening van de taken “sport en recreatie” op het sportcomplex Het Anker te Buchten. De jaarlijkse te verschaffen budgetten betreffen de door de Exploitatie B.V. aan de Onroerend Goed B.V. verschuldigde huur, onderhoud en overige kosten.De exploitatieovereenkomst van 1 januari 2001 is in 2012 geactualiseerd. De nieuw geactualiseerde exploitatieovereenkomst heeft een looptijd tot en met 31 december 2020. In het kader van het gemeentelijk Schaatsen-Zwembadonderzoek 2017 heeft de gemeenteraad in de raadsvergadering van 14 december 2017 besloten om het contract ultimo 2020 te beëindigen. In het verlengde daarvan wordt ook per die datum de bijdrage beëindigd. Op dit moment vinden gesprekken plaats over de invulling van de exploitatie en de bijdrage van de gemeente tot realisatie van de beoogde nieuwe schaats- en zwemvoorziening (uiterlijk eind 2024) indien gezamenlijk overeenstemming bereikt wordt over de te realiseren besparingen op de exploitatiebijdrage.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			Nvt		Nvt
	Vreemd vermogen			Nvt		Nvt
	Jaarresultaat 2019					Nvt
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	nvt					

Vixia BV		Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen	
Rechtsvorm	Vennootschap	
Deelnemers	nvt	
Doelstelling/publiek belang	Het in het kader van de Wet sociale werkvoorziening aanbieden van arbeid onder aangepaste omstandigheden.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder en wordt door wethouder Buhler vertegenwoordigd in de Aandeelhoudersvergadering	

Vixia BV				Programma 6 Sociaal Domein		
Financieel belang	Resultaat BV komt volledig voor rekening en risico van de gemeente Sittard-Geleen Via de centrumregeling dragen de deelnemende gemeenten Stein en Beek ook een deel van de rekening en het risico.					
Risico's	In de begroting van het Participatiebedrijf is de begroting van Vixia BV opgenomen en worden risico's via de P&C-cyclus gerapporteerd.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019	31-12-2019	
	Eigen vermogen			3.255	4.214	
	Vreemd vermogen			nvt	nvt	
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Jaarresultaat BV	861	- 261	-104	-514	-606	-649
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	618	-202	-81	-398	-470	-503

Bodemzorg Limburg B.V. (voormalig Nazorg Limburg B.V.)				Programma 7 Volksgezondheid en Milieu		
Vestigingsplaats	Maastricht-Aachen Airport					
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap					
Deelnemers	De aandeelhouders zijn: de B.V. zelf voor 50% en de Limburgse gemeenten voor 50%. De B.V. heeft geen stemrecht, de gemeenten wel					
Doelstelling/publiek belang	Uitvoering nazorgtaak van stortplaatsen die vóór 1 september 1996 zijn gesloten					
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder J. Buhler					
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 2.330 aandelen					
Risico's	Deze deelneming valt onder de noemer incurante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incurante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			1.890		5.493
	Vreemd vermogen			1.921		2.215
	Jaarresultaat 2019					3.603
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

RWM N.V.			Programma 7 Volksgezondheid en Milieu			
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap					
Deelnemers	De gemeenten Beek, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein					
Doelstelling/publiek belang	Inzameling, verwerking, transporteren, en vermarkten van afvalstoffen, alsmede aanverwante taken op het gebied van straatreiniging en de gladheidbestrijding en, in het algemeen, het verrichten van diensten op het gebied van beheer van openbare ruimten voor elke als aandeelhouder aangesloten gemeente					
Bestuurlijk belang	Opdrachtgever- portefeuillehouder Leefomgeving, wethouder L. Geilen Deelname – portefeuillehouder Middelen, wethouder J. Bühler – in de algemene vergadering van aandeelhouders.					
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 612 gewone aandelen van de 888 uitgeven gewone aandelen en 3 prioriteitsaandelen van de 6 uitgegeven prioriteitsaandelen met een totale nominale waarde van € 61.500,--. Het aandeel in de deelneming bedraagt 69%, en het stemaandeel bij besluitvorming bedraagt 50%. De aandelen zijn op naam en niet vrij verhandelbaar. Ze zijn nominaal gewaardeerd en op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen.					
Risico's	Geen relevante risico's.					
Kerncijfers	X € 1.000		1-1-2019		31-12-2019	
	Eigen vermogen		4.273		5.454	
	Vreemd vermogen		5.652		4.572	
	Jaarresultaat 2019				619	
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	41	0	0	0	0	0

Mijn Streekwarmte BV (deelnemingen HGN BV en HGN ontwikkel B.V.)				Programma 7 Volksgezondheid en Milieu		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap					
Deelnemers	De gemeente Sittard-Geleen. Gemeenten Beek en Stein beoogd aandeelhouders.					
Doelstelling/publiek belang	Het leveren van betaalbare, duurzame energie van de biomassacentrale BES en industriële restwarmte van de Chemelotsite aan woningen, bedrijven en instellingen in Sittard-Geleen, Beek en Stein					
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Raad van Commissarissen (portefeuillehouder Duurzaamheid, wethouder K. Schmitz) en vertegenwoordiging in de AvA (portefeuillehouder Middelen, wethouder J. Bühler)					
Financieel belang	Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder in de Mijnstreekwarmte BV. De instap van Stein en Beek vindt plaats als de aanleg van het warmtenet start binnen hun gemeentegrenzen. Het volgestort aandelenvermogen MSW BV bedraagt 2,5 mln. aandelen à € 1,-. Daarnaast heeft de gemeente een agio ingebracht van € 0,9 mln. Samen met Ennatuurlijk BV neemt Mijnstreekwarmte deel in de deelnemingen HGN BV en HGNO BV. Zij heeft in HGN BV een minderheidsbelang van 35%, dit vertegenwoordigt een aandelenvermogen van 3.038.337 aandelen met een aankoopwaarde van € 2,86 mln. In HGNO BV heeft Mijnstreekwarmte een belang van 50%. Beide aandeelhouders hebben een ontwikkelbijdrage van 515.000 euro gestort welke wordt omgezet in aandelenkapitaal bij het operationeel worden van de volgende fase in HGN Zuid.					
Risico's	Indien er geen volgende ontwikkelfase in HGN Zuid wordt bereikt, zullen beide aandeelhouders de ontwikkelbijdrage van 515.000 euro als verlies moeten nemen.					
Kerncijfers	X € 1.000			1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen			2.273		1.979
	Vreemd vermogen			5		17
	Jaarresultaat 2019					0
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Stichtingen en verenigingen

Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)		Programma 3 Economie
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen	
Rechtsvorm	Stichting	
Deelnemers	Overheden, onderwijs en bedrijfsleven	
Doelstelling/publiek belang	De stichting ESZL is het samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, overheid en onderwijs en bouwt voort op de doelstellingen van het Brainport 2020-programma in Zuid-Limburg. De strategische opgaven uit het ‘strategisch actieplan Randstad Zuid-Limburg’ zijn in het gezamenlijke regionale ambitiedocument ‘Samen maken we Nederland groter’ onder de volgende drie noemers samengebracht: I. Economie als versneller II. Sociaal en Vitaal III. Brongroen en duurzaam Er is een uitwerking gemaakt in het jaarplan 2020-2021 ‘samenwerken voor de toekomst’, waarbij het bestuur de volgende 5 prioriteiten heeft vastgesteld: 1. Het overleven als ondernemer a.g.v. de coronacrisis 2. Energietransitie, de duurzame regio 3. Arbeidsmarkt; prioriteit op vakmensen 4. Toerisme-horeca-mkb 5. Innovatie In de loop van 2021 zal naar verwachting duidelijk zijn op welke wijze de samenwerking tussen de gemeenten in de triple helix vorm zal krijgen. In afwachting daarvan heeft het bestuur ESZL besloten geen financiële bijdrage van gemeenten te vragen, doch de gemeenten verzocht € 3,- per inwoner in de eigen begroting beschikbaar te houden. De inzet van ESZL is er vooral op gericht verbindingen te leggen in de vorm van ‘coalitions of the willing’.	
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het stichtingsbestuur, portefeuillehouder Economie, wethouder P. Meekels	
Financieel belang	In 2020 is een bedrag van € 3 euro per inwoner beschikbaar gesteld	

Risico's	Geen relevante risico's					
Kerncijfers	X € 1.000		1-1-2019		31-12-2019	
	Eigen vermogen		507		1.005	
	Vreemd vermogen		2.300		3.415	
	Jaarresultaat 2019		-498		431	
Financieel perspectief:	Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen	281	281	290	290	NB	NB

Stichting Stadbroek in Ontwikkeling (SIO)		Programma 0 Bestuur en Organisatie		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen			
Rechtsvorm	Stichting			
Deelnemers	Gemeente Sittard-Geleen en Woonmaatschappij ZOwonen			
Doelstelling/publiek belang	Het instellen van de Stichting Stadbroek in Ontwikkeling is een uitvloeisel van een in 2000 gesloten samenwerkingsovereenkomst tussen Woonmaatschappij ZOwonen (voorheen woningstichting WVS) en de gemeente Sittard-Geleen (voormalige gemeente Sittard). Doel en openbaar belang is het herstructureren van de voormalige wijk Stadbroek naar de nieuwe wijk Molenbeek in het stadsdeel Sittard-Noord. Meer specifiek het realiseren van een gedifferentieerde woonwijk onder gelijktijdige verbetering van de omgevingskwaliteit, het bewerkstelligen van een economische versterking, het bevorderen van sociale samenhang, het slopen van 250 slechte woningen en het bouwen van ca 300 nieuwe woningen.			
Bestuurlijk belang	De stichting Stadbroek in Ontwikkeling wordt aangestuurd door een Stichtingsbestuur waarin namens het bestuur van de gemeente een wethouder zitting heeft als ook een vertegenwoordiger van ZOwonen, beide met gelijk stemrecht. Het dagelijks bestuur wordt uitgeoefend door een tweehoofdige directie, bestaande uit de projectmanager van ZOwonen en de projectmanager van de gemeente.			
Financieel belang	Het financiële belang voor 2021 is nihil.			
Risico's	Financiële afwikkeling heeft begin 2020 plaatsgevonden o.b.v. een Accountantscontrole. De grondtransacties zijn (wat betreft resterende uitgeefbare gronden) c.q. worden (wat betreft openbaar gebied) afgehandeld. Het proces om de stichting te ontbinden is in 2020 in gang gezet. Ontbindingsovereenkomst wordt via notaris aan Kamer van Koophandel, ter uitschrijving stichting uit het handelsregister toegezonden.			
Kerncijfers	X € 1.000	1-1-2019		31-12-2019
	Eigen vermogen	Nvt		Nvt
	Vreemd vermogen	Nvt		Nvt
	Jaarresultaat (2019)			Nvt
Financieel perspectief:		Jrk 2019	Begr 2020	Begr 2021
- Financiële bijdrage Sittard-Geleen		80	5	0

5.7 PARAGRAAF GRONDBELEID

Inleiding

Grondbeleid is op het ogenblik erg actueel. Er zijn veel maatschappelijke vraagstukken waar we door de ontwikkeling van gebieden een oplossing aan willen geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de woningbehoefte, de leefbaarheid, het klimaatvraagstuk, de veranderende mobiliteit en de aandacht voor zorg en inkomen.

Grondbeleid is geen doel op zich maar een middel dat gericht is op het beschikbaar krijgen van grond voor het realiseren van ruimtelijke doelstellingen om daarmee gewenst maatschappelijke rendementen te behalen of om te helpen die mogelijk te maken.

Het grondbeleid omvat instrumenten, die afzonderlijk of in onderlinge samenhang inzetbaar zijn om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken en gewenste maatschappelijke rendementen te behalen, zoals gemeentelijke grondverwerving en gronduitgifte, de Wet ruimtelijke ordening (inclusief grondexploitatie), gebruik van het gemeentelijk voorkeursrecht, onteigening, planschade en samenwerkingsovereenkomsten (PPS).

Visie grondbeleid

Het grondbeleid kan helpen als instrument om inzicht te bieden in de ambitie en grote trajecten van de gemeente zoals de omgevingsvisie, toekomstvisie 2030, de transformatievisie, Regionale Energie Strategie (RES) en duurzame accommodaties.

Het grondbeleid is daarmee ook een geschikt hulpmiddel om een van de belangrijkste doelstellingen uit de omgevingswet (de integrale benadering van de fysieke leefomgeving) te ondersteunen. De omgevingsvisie gaat het kompas zijn voor de integrale beleidsvoering. Het grondbeleid kan ondersteunen om de doelstellingen uit het sectoraal beleid integraal af te wegen en door instrumenten in te zetten die grond beschikbaar moet krijgen om deze doelstellingen op te realiseren.

Transformatie visie

Centraal in deze visie staat de transformatie van de bestaande woningvoorraad zowel kwalitatief als kwantitatief. De huidige markt bevat woonproducten die gezien de demografische ontwikkelingen onder druk komen te staan. We hebben deels een verouderde woningvoorraad, niet alleen vanwege de (toekomstige) woonbehoefte, maar ook vanwege de energetische transitie die noodzakelijk is. Omdat de toekomst nu begint wordt het van belang geacht om te interveniëren op de woningmarkt. Met het in de markt zetten van een aantal potentiële ontwikkellocaties zal er feitelijk worden gewerkt aan de transformatie. Dat gebeurt aan de hand van een aantal kwalitatieve randvoorwaarden en binnen het kader van de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SvWZL).

De vraag die onder meer beantwoord dient te worden is welke ingrepen er eventueel nodig zijn om te komen tot een meer toekomstbestendige woningvoorraad die de leefbaarheid dient. Het is de vraag naar verschillende woonmilieus waarin nieuwbouw en sloop aan de orde kunnen zijn. Kortom: waar in de juiste balans wordt geïnvesteerd om naar behoefte te bouwen in de gewenste kwaliteit. Versnelling is daarbij een belangrijk punt. Daarnaast gaat het sturen naar kwaliteit gepaard met het uit de markt halen van woningen aan de onderkant van de woningmarkt. Dit ter voorkoming van leegstand en verloedering (en mogelijk ter voorkoming van desinvesteringen in het kader van de energietransitie).

Bewoners worden bij dit proces ten volle betrokken. De gemeente kan een eerste impuls geven ten behoeve van de marktontwikkeling en het (door)ontwikkel-perspectief van corporaties. Daartoe dienen partijen in gemeente en regio te worden samengebracht, zowel voor de ontwikkelingen op korte en als die op de langere

termijn. Ambitie is een gezamenlijke inspanning om te komen tot een goed en gevarieerd woningaanbod voor alle doelgroepen, als drager voor een gezonde woningvoorraad.

Duurzame accommodaties

De financiële schaarste en het belang van kwalitatief goede, toekomstbestendige accommodaties maken het noodzakelijk om te komen tot een toekomstbestendig en betaalbaar aanbod en gebruik van accommodaties met een maatschappelijke functie.

Ontwikkelingen als ontgroening, vergrijzing, individualisering en digitalisering maken dat er minder behoefte aan maatschappelijk vastgoed bestaat. Om de kosten van het strategisch vastgoed te beperken en het bestaansrecht daarvan kansrijker te maken, is in de 'Toekomstvisie Duurzame accommodaties' van april 2016 een kader geschetst om te komen tot voldoende, goede, betaalbare en bereikbare accommodaties. Hierin wordt een visie aangereikt om het probleem van leegstaand en leegkomend vastgoed aan te pakken, onder meer door het aantal accommodaties te reduceren en de accommodatiesubsidie aan te scherpen. Ook wordt gekeken naar de mogelijke (her)ontwikkeling-potentie van het leegkomend vastgoed en de vrijkomende locaties.

In het kader van de 'bestuursopdracht duurzame accommodaties' heeft de raad op 8 juli jl. ingestemd met de aanscherping van de kaders. In de tweede helft van 2020 worden de geformuleerde uitgangspunten toegepast op de afzonderlijke accommodaties. Daarvoor is draagvlak bij de eigenaren / beheerders en gebruikers / verenigingen nodig. En moeten de financiële gevolgen van behoud of afstoten van accommodaties in kaart worden gebracht. Dit alles landt eind 2020 in het Uitwerkingsplan Duurzame Accommodaties.

De afwegingskaders

Om ontwikkelrisico's te beperken wordt waar mogelijk gekozen voor faciliterend grondbeleid.

Ook bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente via het bestemmingsplan en bij de contractvorming beïnvloedingsmogelijkheden. Dit sluit niet uit dat de gemeente, in specifieke gevallen, zal kiezen voor actief grondbeleid. Dit is bijvoorbeeld het geval bij grondexploitaties waarin de gemeente vanuit haar publieke belang sturing wil uitoefenen en regie wil hebben op een specifieke ontwikkeling en de markt de gewenste ontwikkeling niet wil oppakken. De gemeente Sittard-Geleen kent derhalve een situationeel grondbeleid.

De gemeente streeft ernaar om vóór de vaststelling van het bestemmingsplan ("anterieur") met partijen tot overeenstemming te komen over de ruimtelijke invulling, verdere locatie eisen, fasering en het verhaal van de kosten. Als de verwachting is dat dit niet lukt, bereidt de gemeente een exploitatieplan voor. Daarin zijn onder andere de op marktpartijen te verhalen kosten opgenomen. Een exploitatieplan dient in een voorkomend geval gelijktijdig met het bestemmingsplan te worden vastgesteld.

Naast het afwegingskader voor de bepaling van de eigen rol gemeente is er het afwegingskader voor keuzes rondom een ontwikkeling op basis van inzicht in integrale maatschappelijke impact en (breed) financieel rendement:

- Met betrekking tot voorkeur voor een bepaald ontwikkelscenario;
- Met betrekking tot prioritering tussen gebiedsontwikkelingen.

De afwegingskaders zullen verder worden geconcretiseerd in de nieuwe nota grondbeleid die naar verwachting ultimo 2020 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden.

Actuele prognose van de resultaten

De prognose in deze paragraaf heeft ten doel informatie te geven welke invloed het grondbeleid heeft op de financiële positie van de gemeente, zowel voor het begrotingsjaar als voor de komende jaren. Financiële effecten van keuzes in grondexploitaties en nieuw te starten projecten kunnen worden afgezet tegen het lange termijn resultaat van de totale grondexploitatie, waardoor het mogelijk is verantwoorde financiële afweging te maken op project- en portefeuilleniveau.

Het totaalresultaat van de "Bouwgrond in exploitatie" projecten bedraagt per 1-1-2020:

Project omschrijving	Boekwaarde per 01-01-2020	Voorziene winsten	Voorziene tekorten
PUTSTRAAT-PULLESTRAAT	-717.104		-
LEYENBROEKERW.-VIJVERW	559.305		-
HOLTUM NOORD III	-473.966	-397.095	
MAURITSPARK HERONTWIKKELING	285.929		542.623
HERONTWIKKELING FRANS KLOOSTER	-15.707		83.858
MIJN ZUID	-680.892	-122	
BEDRIJVENSTAD FORTUNA	410.793	-682.488	
BEDRIJVENTERREIN RWT	245.456		66.006
LANGS DE GROENE WEG WONINGB OBBICHT	333.662		162.904
KANTORENPARK STATION	1.647.067		228.241
KANTORENPARK FORTUNA	2.840.504		490.322
AFBOUW ZRS FASE 1	19.409	-61	
OPDE LANGFOOR	-82.278	-57	
BUSINESSPARK GELEEN	5.223.072		821.259
Totaal	9.595.251	-1.079.824	2.395.213

Het voorgerecalculeerd exploitatieresultaat van bovengenoemde projecten bedraagt in totaal ca € 1,3 miljoen negatief. Ten aanzien van het gemelde tekort in de begroting 2020 ad € 4,8 miljoen derhalve een verschil van € 3,5 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door het als debiteurenvordering opnemen van de vordering Leijenbroekerweg/Vijverweg ad € 2,1 miljoen, een positieve bijstelling van het resultaat in de grondexploitatie van Holtum Noord III ad € 0,8 miljoen en het afsluiten van Zitterd Revisited fase 1 ad € 0,5 miljoen (tekort).

De totale boekwaarden van de BIE's (Bouwgrond In Exploitatie) bedraagt per 1 januari 2020 € 5,6 miljoen. De voorziene tekorten per balansdatum bedragen € 2,4 miljoen en zijn afgedekt via de voorziening BIE.

Winstnemingen

In 2019 hebben winstnemingen plaatsgevonden in de projecten "Mijn Zuyd" ad € 0,3 miljoen en "Holtum Noord III" ad 0,6 miljoen.⁵

Risicomanagement en afdekking van de risico's

Naast de voorziene tekorten in de actieve grondexploitaties (BIE) dienen ook de risico's van de grexen, nieuwe ontwikkelingen en hieraan gerelateerde vastgoedontwikkelingen in beeld te worden gebracht evenals de wijze waarop dezen worden afgedekt.

Volgend het jaarrekening- en begrotingstraject, het meerjarig perspectief van de grondexploitatie en de vastgestelde nota's over (sanering) grond, grex en vastgoed worden bovengenoemde financiële risico's van projecten, nieuwe ontwikkelingen in de grondexploitatie evenals vastgoed gerelateerde ontwikkelingen in beeld gebracht en geactualiseerd.

Voor het risicomanagement van de reguliere projecten in de grondexploitatie kent de gemeente het systeem van risicoanalyse gebaseerd op de risicoparameters waardering, markt en organisatie. Op basis van dit model (GIO/Grondexploitatie in een oogopslag) wordt de benodigde risicoreserve berekend. De benodigde risicoreserve per ultimo 2019 berekend op € 0,4 miljoen wordt volledig afgedekt in de Algemene reserve van de grondexploitatie.

Hiernaast zijn er nog een aantal niet actieve grondexploitaties (MVA's) bijvoorbeeld potentiële gebieds- c.q. vastgoedgerelateerde ontwikkelingen en samenwerkingsverbanden met private partijen (kostenverhaal) waarbij de financiële risico's en voorziene tekorten in beeld worden gebracht evenals de wijze van afdekking. Het gaat hier bijvoorbeeld om de herontwikkeling van de ESCS locatie, het voormalige klooster Mariahof en de voormalige basisschool Einighausen. De totale boekwaarde van deze locaties bedraagt ultimo 2020 € 8,9 miljoen. Het verschil tussen de marktwaarden (op basis van taxaties) en de boekwaarden wordt afgedekt binnen diverse voorzieningen en de risicoreserve (voormalig binnenstedelijk) voor een bedrag van € 3,4 miljoen.

Ontwikkelingen

BBV notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)

Sinds de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) in 2016 heeft de commissie BBV diverse uitingen gedaan en een veelheid aan vragen beantwoord over grondexploitatie en grondbeleid en daarmee samenhangende problematiek. Teneinde dit complexe vraagstuk voor de gebruiker overzichtelijk te houden is besloten de verschillende uitingen samen te voegen in één document. Met deze nieuwe notitie **Grondbeleid in begroting en jaarstukken** is daaraan invulling gegeven. Daarbij zijn niet alleen de bestaande notities over

⁵ Bedrag is gereserveerd binnen de Algemene middelen tot het onherroepelijk worden van het herziene exploitatieplan.

grondexploitatie en faciliterend grondbeleid aangevuld en geactualiseerd, maar zijn ook hoofdstukken toegevoegd over het belang van het grondbeleid voor raadsleden² en over de paragraaf grondbeleid en de overige paragrafen. Hiermee wordt specifiek ingegaan op de informatiebehoefte voor de raad.

5.8 PARAGRAAF SUBSIDIEBELEID

Inleiding

Deze paragraaf bevat informatie over het subsidiebeleid 2021. Als gevolg van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet bevatten de begroting en de jaarstukken een paragraaf “subsidies” met daarin een overzicht van de verstrekte subsidies. De raad heeft in juli 2020 een nieuwe Algemene Subsidieverordening (ASV) vastgesteld. Dit naar aanleiding van 2 updates van de ASV van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In de ASV heeft de raad de kaders vastgesteld op basis waarvan subsidie kan worden verleend. Binnen dat kader heeft het college in 2015 nieuwe subsidieregels vastgesteld voor de subsidiering van vrijwilligersorganisaties, welke in 2020 eveneens zijn geactualiseerd.

In een aantal gevallen (grotere professionele instellingen) wordt de subsidie 2020 verleend op basis van de zogenaamde ‘Beleidsgestuurde Contractfinanciering’ (BCF). Hierbij is het principe dat de subsidie moet bijdragen aan de realisering van geformuleerde doelen in de begroting. Een onderzoek van de rekenkamer heeft aangetoond dat deze systematiek erg bewerkelijk is, veel administratieve lasten als gevolg heeft en dat met alle informatie weinig tot niks gebeurt. In de vorm van 2 pilots is bij twee grote instellingen (PIW en de Domijnen) met een andere werkwijze geëxperimenteerd. Het meest afwijkend hierbij is het niet toepassen van het offertestramien en de verplichte tussentijdse rapportages. Deze werkwijze heeft echter als gevolg dat voor een aantal gesubsidieerde instellingen onvoldoende inzichtelijk is wat de relatie is tussen enerzijds de inzet van middelen en anderzijds de te realiseren dienstverlening.

Dit is aanleiding geweest om te komen tot een nieuwe subsidieregeling professionele instellingen. De aangepaste regeling is door het college in mei 2020 vastgesteld en komt zowel tegemoet aan minder administratieve belasting en meer duidelijkheid over inzet van middelen. De subsidie wordt verleend voor activiteiten/dienstverlening en hierop wordt ook afgerekend. Activiteiten/dienstverlening dragen bij aan doelen, resultaten en maatschappelijke effecten en dat kan zowel de gemeente in haar opdrachtverlening als de instelling in haar verantwoording vragen en toelichten. Er wordt afgerekend op het daadwerkelijk uitvoeren van de activiteiten en dienstverlening waarvoor de subsidie is toegekend. Deze regeling gaat gelden vanaf het subsidiejaar 2021. Hoewel de ASV 2020 de mogelijkheid biedt om met subsidieplafonds te werken, zijn voor 2020 geen subsidieplafonds ingesteld.

Subsidieregister

Op 7 november 2012 heeft de raad unaniem een motie aanvaard waarin het college wordt gevraagd een openbaar subsidieregister te publiceren via de website van Sittard-Geleen. Vanaf het subsidiejaar 2013 is dit register operationeel. Op deze wijze wordt geprobeerd de subsidieverlening transparant en controleerbaar te presenteren conform Verordening ex art. 212 gemeentewet, artikel 24, lid 3.

Subsidiebedragen Begroting 2021

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de beschikbare subsidiebedragen per programma op totaalniveau:

Programma	Naam	Begroting 2021
Programma 0	Bestuur en Ondersteuning	0
Programma 1	Veiligheid	113.562
Programma 2	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	35.604
Programma 3	Economie	1.325.388
Programma 4	Onderwijs	2.648.105
Programma 5	Sport, Cultuur en Recreatie	19.260.190
Programma 6	Sociaal Domein	12.452.746
Programma 7	Volksgesondheid en Milieu	4.968.903
Programma 8	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en stedelijke Vernieuwing	0
Totaal		40.804.498

6. FINANCIËLE BEGROTING

6.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt de financiële informatie inzake de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 gepresenteerd. Deze informatie is opgesteld conform de in hoofdstuk 2 'Financieel perspectief' vermelde uitgangspunten. In hoofdstuk 2 is het financieel perspectief van Sittard-Geleen geactualiseerd. In dit verband is een aantal expliciete beslispunten opgenomen over de verwerking van nieuwe ontwikkelingen.

Basis cijfers financiële begroting:

In de financiële cijfers in dit hoofdstuk en in de tabellen op de programmabladen in hoofdstuk 4 is rekening gehouden met de begrotingswijzigingen met betrekking tot:

- De structurele doorwerking tot en met de 3^e programmarapportage 2020;
- De verwerking van de beslispunten zoals opgenomen in hoofdstuk 2 Financieel perspectief.

De besluitvorming over hoofdstuk 3 Investerings- en exploitatieprogramma hebben wij niet verwerkt in de financiële overzichten van hoofdstuk 4 en 6. Na afronding van de besluitvorming worden de financiële gevolgen van deze besluitvorming in een afzonderlijke begrotingswijziging verwerkt.

De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Dit hoofdstuk kan worden gezien als een recapitulatie van de budgetten zoals deze in de verschillende programma's (hoofdstuk 4) zijn opgenomen. Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende paragrafen.

- **6.2. Meerjarig overzicht van de baten en lasten per programma**
In deze paragraaf zijn de baten en lasten per programma meerjarig zowel voor de exploitatie als de mutaties in reserves gespecificeerd. Overeenkomstig de voorschriften in het BBV moet hierbij afzonderlijk inzicht worden gegeven in de budgetten met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting.
- **6.3 Overzicht baten en lasten per taakveld**
In dit overzicht is specifiek voor het begrotingsjaar 2021 inzicht gegeven in de baten en lasten per taakveld.
- **6.4 Verschillenanalyses**
In deze paragraaf worden per programma de verschillen tussen de actuele begroting 2020 en de begroting 2021 toegelicht.
- **6.5 Overzicht incidentele baten en lasten**
Dit overzicht geeft inzicht in welke budgetten uit de programma's als incidenteel zijn te beschouwen.
- **6.6 Structureel evenwicht**
In de brief 'Aandachtspunten begroting 2021' vraagt de provinciaal toezichthouder aandacht voor de presentatie van structureel en reëel begrotingsevenwicht. Om een goed inzicht te krijgen in dit evenwicht is in genoemde brief een bijlage bijgevoegd. Deze bijlage is in deze paragraaf opgenomen.
- **6.7 Geprognosticeerde balans**
Teneinde het inzicht in de financiële positie te verbeteren en de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te verbeteren wordt een geprognosticeerde balans opgenomen.

6.2 MEERJARIG OVRZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

PROGRAMMA (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
BATEN						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	2.514	2.880	1.702	1.612	1.547	2.322
1 VEILIGHEID	1.480	1.912	1.453	1.083	1.083	1.083
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	6.886	5.127	5.510	4.964	4.964	4.964
3 ECONOMIE	6.685	5.046	6.108	4.851	4.837	4.680
4 ONDERWIJS	2.619	2.895	2.827	2.827	2.827	2.827
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	5.860	7.394	6.086	6.151	6.095	6.083
6 SOCIAAL DOMEIN	44.790	55.475	43.893	43.893	43.893	43.893
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	23.483	25.158	26.560	27.311	27.481	27.629
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	9.527	2.551	2.261	2.261	2.261	2.261
TOTALE BATEN	103.845	108.438	96.400	94.954	94.989	95.743
LASTEN						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-7.864	-7.848	-6.772	-6.729	-6.675	-7.276
1 VEILIGHEID	-13.325	-14.623	-14.455	-14.093	-13.845	-13.701
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-21.820	-23.359	-23.798	-25.373	-25.892	-26.799
3 ECONOMIE	-10.768	-12.211	-10.478	-9.443	-9.441	-9.487
4 ONDERWIJS	-11.211	-11.355	-11.238	-11.371	-11.427	-11.663
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-33.467	-35.289	-32.538	-32.524	-32.541	-32.490
6 SOCIAAL DOMEIN	-151.226	-168.117	-154.659	-153.068	-152.600	-155.259
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-25.676	-30.917	-24.978	-25.161	-25.330	-25.475
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-13.572	-7.226	-5.995	-5.677	-5.416	-5.381
TOTALE LASTEN	-288.929	-310.945	-284.910	-283.441	-283.167	-287.530
SALDO BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S	-185.084	-202.508	-188.511	-188.487	-188.179	-191.788
Algemene dekkingsmiddelen	220.390	227.444	223.574	224.923	223.414	225.970
Overhead	-31.373	-34.231	-31.893	-31.136	-31.144	-31.207
Onvoorzien	0	-100	-100	-100	-100	-100
Vpb	0	0	0	0	0	0
SALDO VOOR MUTATIE RESERVES	3.933	-9.394	3.070	5.200	3.991	2.876
ONTREKKING RESERVES						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	8.984	10.229	6.553	5.795	3.820	4.495
1 VEILIGHEID	101	379	250	147	0	0
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	0	0	20	20	20	20
3 ECONOMIE	2.105	2.461	0	0	0	0
4 ONDERWIJS	0	177	0	0	0	0
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	2.161	2.087	173	153	171	167
6 SOCIAAL DOMEIN	4.646	1.355	25	0	0	0
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	4.938	6.286	0	0	0	0
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	2.185	1.097	0	0	0	0
TOTAAL ONTREKKING RESERVES	25.121	24.070	7.021	6.115	4.011	4.682
TOEVOEGING RESERVES						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-15.094	-9.659	-7.620	-9.158	-5.376	-5.376
1 VEILIGHEID	-45	0	0	0	0	0
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-3	0	0	0	0	0
3 ECONOMIE	-2.280	-1.199	-191	-191	-191	-191

PROGRAMMA (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
4 ONDERWIJS	0	0	0	0	0	0
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-1.416	-1.389	-904	-904	-895	-917
6 SOCIAAL DOMEIN	-1.882	-1.437	-1.052	-1.052	-1.052	-1.052
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-4.709	0	0	0	0	0
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-1.695	-996	-1	-1	-1	-1
TOTAAL TOEVOEGING RESERVES	-27.124	-14.679	-9.768	-11.306	-7.515	-7.537
SALDO NA MUTATIE RESERVES	1.930	-3	324	9	487	21

6.3 OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2021	Raming lasten 2021	Raming saldo 2021
01	BESTUUR	65	-4.019	-3.955
02	BURGERZAKEN	1.059	-2.219	-1.160
03	BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	578	-533	45
04	OVERHEAD	588	-32.474	-31.887
05	TREASURY	880	-133	747
061	OZB WONINGEN	17.815	-319	17.496
062	OZB NIET-WONINGEN	34.467	-629	33.838
063	PARKEERBELASTING	2.800	0	2.800
064	BELASTINGEN OVERIG	1.131	-285	845
07	ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEMEENTEFONDS	176.016	-797	175.219
08	OVERIGE BATEN EN LASTEN	0	-7.471	-7.471
10	MUTATIES RESERVES	7.021	-9.768	-2.746
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING		242.419	-58.648	183.771
11	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	310	-8.766	-8.457
12	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.143	-5.689	-4.546
1 VEILIGHEID		1.453	-14.455	-13.002
21	VERKEER EN VERVOER	1.156	-18.275	-17.120
22	PARKEREN	3.893	-5.064	-1.172
24	ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	462	-459	3
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		5.510	-23.798	-18.288
31	ECONOMISCHE ONTWIKKELING	120	-3.906	-3.786
32	FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	3.642	-3.435	207
33	BEDRIJVENLOKET EN -REGELINGEN	311	-277	34
34	ECONOMISCHE PROMOTIE	2.034	-2.860	-825
3 ECONOMIE		6.108	-10.478	-4.370
41	OPENBAAR BASISONDERWIJS	0	-1.787	-1.787
42	ONDERWIJSHUISVESTING	16	-4.112	-4.096
43	ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGENZAKEN	2.811	-5.339	-2.528
4 ONDERWIJS		2.827	-11.238	-8.411
51	SPORTBELEID EN ACTIVERING	75	-2.355	-2.280
52	SPORTACCOMMODATIES	2.297	-7.802	-5.505
53	CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE-PARTIC	2.763	-9.227	-6.464
54	MUSEA	174	-3.456	-3.283
55	CULTUREEL ERFGOED	275	-439	-164
56	MEDIA	342	-2.642	-2.300
57	OPENBAAR GROEN-(OPENLUCHT) RECREATIE	160	-6.617	-6.457
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		6.086	-32.538	-26.453
61	SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	574	-8.124	-7.550
62	WIJKTEAMS	284	-7.046	-6.762
63	INKOMENSREGELINGEN	37.977	-50.961	-12.984
64	BEGELEIDE PARTICIPATIE	268	-17.311	-17.043
65	ARBEIDSPARTICIPATIE	1.634	-6.564	-4.930
66	MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	0	-1.759	-1.759
671	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18+	882	-30.530	-29.648

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2021	Raming lasten 2021	Raming saldo 2021
672	MAATWERKDIENSTVERLENING 18-	0	-27.026	-27.026
681	GEESCALEERDE ZORG 18+	2.274	-2.352	-78
682	GEESCALEERDE ZORG 18-	0	-2.986	-2.986
6 SOCIAAL DOMEIN		43.893	-154.659	-110.766
71	VOLKSGEZONDHEID	0	-4.660	-4.660
72	RIOLERING	9.796	-6.965	2.831
73	AFVAL	16.351	-11.467	4.884
74	MILIEUBEHEER	0	-1.580	-1.580
75	BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	414	-306	108
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		26.560	-24.978	1.582
81	RUIMTELIJKE ORDENING	0	-1.339	-1.339
82	GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJFTERR)	14	187	201
83	WONEN EN BOUWEN	2.247	-4.843	-2.596
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING		2.261	-5.995	-3.734
TOTAAL		337.117	-336.786	330

6.4 VERSCHILLENANALYSES

In hoofdstuk 4 programmaplan is per programma op hoofdlijnen ingegaan op de bestemming van het budget 2021 alsmede op majeure afwijkingen in de ontwikkeling van de budgetten. In deze paragraaf lichten wij per programma de verschillen tussen de actuele begroting 2020 en de begroting 2021 toe. Naast de bijstellingen zoals deze per programma in de tabel 'Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten' zijn opgenomen, kunnen deze verschillen ook betrekking hebben op eerdere besluitvorming via de P&C-cyclus of afzonderlijke raadsbesluiten.

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Bedragen x € 1.000	Taak- veld	Verschil		
Omschrijving		Incidenteel	Structureel	Totaal
Baten				
Verkoop onroerend goed panden en als gevolg van de verkoop vervallen exploitatie	0.3	-470	-56	-526
Aanwending voorziening t.b.v. verkoop onroerend goed	0.3	-645		-645
Inkomsten inzake Eigen Risico Dragerschap voormalig personeel en niet afgedragen premies	0.4	-846		-846
Negatieve bijstelling dividend deelnemingen	0.5		-323	-323
Bijstelling lokale heffingen OZB woningen	0.61		484	484
Bijstelling lokale heffingen OZB niet-woningen	0.62		936	936
Aanpassing parkeertarieven ivm Corona-maatregelen 2020	0.63	400		400
Aanpassing parkeertarieven ivm Proeftuin Geleen 2020	0.63	167		167
In de 3e programmarapportage is een indicatie van het steunpakket corona (inclusief 2e tranche) verwerkt. Deze compensatie gaat via het gemeentefonds en heeft grotendeels betrekking op 2020. In 2021 is alleen een voordeel door het opheffen van de opschalingskorting.	0.7	-1.357		-1.357
In 2020 zijn incidenteel meer decentralisatieuitkeringen toegekend dan in 2021. Deze uitkeringen maken onderdeel uit van het gemeentefonds. De grootste hiervan zijn de bevolkingskrimp en de erfgoeddeal	0.7	-4.070		-4.070
De gemeentefondsuitkering over het jaar 2021 is hoger dan in 2020 als gevolg van een groei in het accres en een positieve prognose m.b.t. het btw compensatiefonds	0.7		5.012	5.012
Overige verschillen		-2	3	1
Subtotaal Baten		-6.823	6.056	-767
Lasten				
Pensioenen en wachtgeld met betrekking tot voormalig wethouders	0.1	-55		-55
Lagere kosten Bestuurszaken	0.1		50	50
Verkiezingen 2021 tweede kamer	0.2		-130	-130
Boekwaarde verkoop onroerend goed	0.3	842		842
Actualisatie Meerjaren onderhoudsplan 2019-2028	0.4		79	79
Mutaties in de exploitatie ambtelijke panden	0.4		99	99
Bijstelling i.v.m. Coronamaatregelen	0.4	100		100
Neerwaartse bijstelling budget Opleidingen	0.4	98		98
Kosten inzake Eigen Risico Dragerschap voormalig personeel	0.4	790		790
Mutaties m.b.t. concernstrategie informatievoorziening 2018-2022 en programma Digitaal Werken	0.4	234	458	692
BSGW OZB opbrengst en storting in voorziening oninbaar	0.4	-150		-150
Stelpost leegstand	0.4	244		244
Voortzetting regiesysteem Sociaal Domein en projecten	0.4	88		88
Project BSGW m.b.t. wet WOZ, waarbij vanaf 2020 de verplichting is om woningtaxaties te waarderen op gebruiksoppervlakte.	0.61	289		289

Bedragen x € 1.000	Taak- veld	Verschil		
Omschrijving		Incidenteel	Structureel	Totaal
Subsidiebijdrage BSGW	0.64		-20	-20
Diverse mutaties uitkering Gemeentefonds	0.7	42		42
Mutatie Nieuw Beleid	0.8		-605	-605
Stelpost organisatie en inflatie	0.8		-4.826	-4.826
Doorbelasting capaciteit personeel			1.435	1.435
Indexering zakelijke lasten			-41	-41
Overige verschillen		35	82	117
Subtotaal Lasten		2.557	-3.419	-862
Saldo baten en lasten		-4.266	2.637	-1.629
Mutatie Reserves				
Storting in reserve taakstelling op basis van verkoopresultaat onroerend goed.	0.3	311		311
Verhuizing Geleenbeeklaan	0.4	-151		-151
Mutaties binnen Bedrijfsvoering m.b.t. de Concernstrategie Informatievoorziening en de Staat van de Organisatie	0.4	-814		-814
Eigen Risico Dragerschap WW	0.4	38		38
Voortzetting regiesysteem Sociaal Domein	0.4	-58		-58
Aanschaf en implementatie BRP-koppeling	0.4	-40		-40
Groot onderhoud Vastgoed en Sportaccommodaties	0.4	-1.665		-1.665
Groot onderhoud ambtelijke huisvesting	0.4	-384		-384
De niet bestede gemeentefondsbijdrage Energieloketten 2019 naar 2020	0.7	-74		-74
Mutaties Algemene Reserve	0.8	1.201		1.201
Subtotaal mutatie Reserves		-1.636	0	-1.636
Totaal saldo programma		-5.902	2.637	-3.265

Programma 1: Veiligheid

Bedragen x € 1.000		Verschil		
Omschrijving	Taak- veld	Incidenteel	Structureel	Totaal
Baten				
Incidentele vergoeding m.b.t. het om niet overdragen van de kazerne Maastricht-Zuid door het Rijk aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg	1.1	-410		-410
Specifieke rijksbijdrage Ministerie Justitie en Veiligheid m.b.t. preventie Radicalisering	1.2	-49		-49
Subtotaal Baten		-459	0	-459
Lasten				
Afwikkeling jaarrekening 2019 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	1.1	-89		-89
Onderhoud Brandweerkazernes, die zijn verhuurd aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg	1.1		19	19
Uitvoering m.b.t. preventie Radicalisering. Zie baten voor ontvangen rijksbijdrage	1.2	49		49
De uitvoering in 2020 van de projecten binnen Betaald Voetbal, Spookburgers en Intelligence.	1.2	100		100
Kapitaalslasten			-41	-41
Doorbelasting capaciteit personeel			132	132
Indexering zakelijke lasten			-8	-8
Overige verschillen		5		5
Subtotaal Lasten		65	102	167
Saldo baten en lasten		-394	102	-292
Mutatie Reserves				
Onttrekking reserve exploitatie Brandweer Zuid-Limburg 2012-2020 t.b.v. exploitatie 2020 Brandweer (Veiligheidsregio Zuid-Limburg)	1.1	-28		-28
Onttrekkingen verplichtingen reserve Openbare Orde en Veiligheid voor de uitvoering in 2020 van de projecten binnen Betaald Voetbal, Spookburgers en Intelligence	1.2	-100		-100
Subtotaal mutatie Reserves		-128	0	-128
Totaal saldo programma		-522	102	-420

Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Bedragen x € 1.000		Taak- veld	Verschil		
Omschrijving			Incidenteel	Structureel	Totaal
Baten					
Vervanging parkeerinstallatie Odaparking uit voorziening	2.2		190		190
Groot onderhoud parkeergarages	2.2		-572		-572
Corona-maatregelen 2020	2.2			600	600
Proeftuin Geleen 2020	2.2			135	135
Overige verschillen	2.2		31		31
Subtotaal Baten			-351	735	384
Lasten					
Ingroeimodel beheer openbare ruimte	2.1			-269	-269
Kaderbrief 2017 optimalisatie mix onderhoud en investeringen	2.1			-500	-500
Straatreiniging ten laste van afval- en rioolheffing	2.1			-146	-146
Erfgoed deal	2.1		1.000		1.000
Bijstellen IBOR jaarschijf	2.1		125		125
Asbestsanering aan het Broek	2.1		75		75
	2.1			-514	-514
Vervanging parkeerinstallatie Oda-parking	2.2		-190		-190
Groot onderhoud parkeergarages	2.2		448		448
Boekverlies verkoop parkeerplaatsen	2.2			117	117
Doorbelasting externe kosten	2.2			-54	-54
Kapitaallasten				-736	-736
Doorbelasting capaciteit personeel				289	289
Indexering Zakelijke lasten				-45	-45
Overige verschillen				-39	-39
Subtotaal Lasten			1.458	-1.897	-439
Saldo baten en lasten			1.107	-1.162	-55
Mutatie Reserves					
Dekking kapitaallasten Holtum Noor	2.1			20	20
Subtotaal mutatie Reserves			0	20	20
Totaal saldo programma			1.107	-1.142	-35

Programma 3: Economie

Bedragen x € 1.000	Taak- veld	Verschil		
Omschrijving		Incidenteel	Structureel	Totaal
Baten				
Provinciaal subsidie proeftuin Geleen 2020	3.1	-34		-34
Rijkssubsidie project Mauritspark	3.2	900		900
Hogere opbrengst grondverkoop	3.2	98		98
St. Joep, Paasmarkt: lagere baten ivm Corona	3.4	78		78
Indexering toeristenbelasting	3.4	19		19
Subtotaal Baten		1.061	0	1.061
Lasten				
Centrumplannen (zie ook mutatie reserve- saldo zijn eenmalige middelen voor proeftuin Geleen)	3.1	1.314		1.314
Vervallen bijdragen aan NTC's/RTC's (nationale en regionale trainingscentra)	3.1		500	500
Verrekening met voorraad gronden	3.2	-1.344		-1.344
Lagere kosten bouwrijpmaken	3.2	347		347
Lagere kosten St. Joep en Paasmarkt ivm Corona	3.4	37		37
Kapitaallasten			12	12
Doorbelasting capaciteit personeel			863	863
Overige verschillen		4		4
Subtotaal Lasten		358	1.375	1.733
Saldo baten en lasten		1.419	1.375	2.794
Mutatie Reserves				
Aanwending middelen 2020 inzake centrumplannen Geleen en Sittard	3.1	-1.405		-1.405
Groot onderhoud commerciële panden	3.2	-48		-48
Subtotaal mutatie Reserves		-1.453	0	-1.453
Totaal saldo programma		-34	1.375	1.341

Programma 4: Onderwijs

Bedragen x € 1.000		Taak- veld	Verschil		
Omschrijving			Incidenteel	Structureel	Totaal
Baten					
Aanpassing Rijksbudget RMC	4.3		-70	-70	
Overige verschillen	4.3		2	2	
Subtotaal Baten		0	-68	-68	
Lasten					
Incidentele pilot regie vanuit Samen Sittard-Geleen	4.3	142		142	
Overige verschillen	4.3		6	6	
Kapitaallasten			-118	-118	
Doorbelasting capaciteit personeel			24	24	
Indexering zakelijke lasten			63	63	
Subtotaal Lasten		142	-25	117	
Saldo baten en lasten		142	-93	49	
Mutatie Reserves					
Incidentele pilot regie vanuit Samen Sittard-Geleen	4.3	-177		-177	
Subtotaal mutatie Reserves		-177	0	-177	
Totaal saldo programma			-35	-93	-128

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Bedragen x € 1.000		Verschil		
Omschrijving	Taak- veld	Incidenteel	Structureel	Totaal
Baten				
Bijdrage ouders deelname jeugdolympiade	5.1	-25		-25
SPUK	5.2	-146		-146
Onttrekking voorziening groot onderhoud		-546		-546
Verkopen Onroerend Goed		-559		-559
Overige verschillen		-32		-32
Subtotaal Baten		-1.308	0	-1.308
Lasten				
Deelname jeugdolympiade	5.1	52		52
Sloopwerkzaamheden sportcentrumlaan	5.2	105		105
Incidentele overdracht budget Stadslab aan Proeftuin Geleen	5.3	-50		-50
Co-financiering corona compensatie De Domijnen	5.4	100		100
Aankopen en Onderhoud hiervan	5.5	67		67
Afbouw subsidie Artamuse	5.6		360	360
Snoeien bomen uit 2019	5.7	125		125
Onderhoud groen en asbest sanering volkstuinen	5.7	70		70
Incidenteel budget 2020 voor uitvoeringskosten bestuursopdrachten		50		50
Indexering subsidies professionele partijen			-405	-405
Groot onderhoud		2.231		2.231
Kapitaallasten			214	214
Doorbelasting capaciteit personeel			-301	-301
Overige verschillen		140	-8	132
Subtotaal Lasten		2.890	-140	2.750
Saldo baten en lasten		1.582	-140	1.442
Mutatie Reserves				
Deelname jeugdolympiade	5.1		-27	-27
Onttrekking uit verplichtingenreserve voor nog te snoeien bomen uit 2019	5.7	-125		-125
Incidentele onttrekking 2020 voor uitvoeringskosten bestuursopdrachten		-50		-50
Onttrekking reserve groot onderhoud		-1.720		-1.720
Verkoopresultaten en onderhoud		494		494
Subtotaal mutatie Reserves		-1.401	-27	-1.428
Totaal saldo programma		181	-167	14

Programma 6: Sociaal Domein

Bedragen x € 1.000	Taak- veld	Verschil		
Omschrijving		Incidenteel	Structureel	Totaal
Baten				
Bijdrage Rijk vanuit het steunpakket ten bate van de tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers (Tozo).	6.3	-10.867	0	-10.867
Het aantal mensen dat een zodanige mate van begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig heeft, dat niet van een reguliere werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt, stijgt. Dekking verloopt via de gebundelde uitkering (BUIG).	6.4		54	54
Efficiencyvoordelen Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek.	6.4		74	74
Verkoopopbrengst onroerend goed en als gevolg hiervan het vervallen van de exploitatie	6.4	-900	-101	-1.001
Het aantal arbeidsgehandicapten dat in het kader van de baanafsprak werkzaam is met ondersteuning van een loonkostensubsidie neemt toe. Dekking verloopt via de gebundelde uitkering (BUIG).	6.5		194	194
Overige verschillen	6.5	-36		-36
Subtotaal Baten		-11.803	221	-11.582
Lasten				
Incidenteel budget 2020 voor Gemeenschapshuis Limbricht en Leefbaarheidsagenda uit resultaatbestemming jaarrekening 2018	6.1	130		130
Incidenteel budget 2020 voor uitvoeringskosten bestuursopdracht duurzame accommodaties	6.1	100		100
Lagere bijdrage in 2021 aan periodieke aanschaf AED's St Burgerhart	6.1	4		4
budget t.b.v. inzet beleidsmedewerker	6.1	66		66
Incidentele inregeling mantelzorgcompliment	6.1	105		105
De pilot gebiedsgericht werken is geëindigd per 2021.	6.2	205		205
Lasten voor uitkeringsverstrekking en uitvoeringskosten uit hoofde van de tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers (Tozo - steunpakket effecten corona).	6.3	10.867		10.867
Gezien timing van de besluitvorming (medio 2019) is een deel van het plan aanpak dienstverlening pas uitgevoerd in 2020.	6.3	230		230
Door de stijging van het tarief van het vastrecht afval, stijgen de lasten van kwijtschelding.	6.3		-60	-60
Het aantal mensen dat een zodanige mate van begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig heeft, dat niet van een reguliere werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt, neemt verder toe.	6.4		-54	-54
Door natuurlijk verloop daalt het aantal mensen dat werkzaam is met een Wsw indicatie en daarmee daalt ook de subsidiëring van de loonkosten van de Wsw'er.	6.4		216	216
Door de coronacrisis realiseert Vixia BV in 2020 incidenteel een nadelig exploitatieresultaat van € 870.000. Met de integratie van Vixia BV in het Participatiebedrijf WM worden per 2021 efficiencyvoordelen gerealiseerd.	6.4	870	1.330	2.200
Als gevolg van de verkoop onroerend goed vervallen de exploitatiekosten	6.4	280	11	291
Groot onderhoud onroerend goed.	6.4	67		67
Het aantal arbeidsgehandicapten dat in het kader van de baanafsprak uit het sociaal akkoord van 2013 werkzaam is met ondersteuning van een loonkostensubsidie neemt toe.	6.5		-194	-194
De pilot Veranderopgave Wet Inburgering gericht op de taalverhoging voor statushouders liep af in 2020.	6.5	175	0	175
De projectorganisatie die opgericht is ter voorbereiding op de invoering van de nieuwe Wet Inburgering in 2021 eindigt per dat jaar.	6.5	108	0	108
In 2020 is eenmalig een impuls gegeven aan de effectiviteit van schuldhulpverlening ter verkleining van het uitval-/terugvalrisico na een schuldhulpverleningstraject.	6.71	137	0	137
Indexering WMO	6.71		-43	-43
Begrotingsbijstelling Omnibuzz	6.71		-85	-85
Incidenteel projectbudget aanbesteding WMO BW	6.71	50		50
Incidenteel voordeel jaarrekening 2019 verwerkt in 2020	6.72	-835		-835

Bedragen x € 1.000	Taak- veld	Verschil		
Omschrijving		Incidenteel	Structureel	Totaal
Indexering jeugd 2021	6.72		-815	-815
Hogere bijdrage in 2021 (uit Gemeentefonds) aan ambulantisering Geestelijke Gezondheidszorg	6.81	-32		-32
Indexering jeugd 2021	6.82		-90	-90
Indexering subsidies professionele partijen		-189		-189
Kapitaalslasten			40	40
Doorbelasting capaciteit personeel			940	940
Indexering zakelijke lasten			-31	-31
Overige verschillen			-45	-45
Subtotaal Lasten		12.338	1.120	13.458
Saldo baten en lasten		535	1.341	1.876
Mutatie Reserves				
Incidentele onttrekking 2020 voor uitvoeringskosten bestuursopdracht duurzame accommodaties	6.1	-100		-100
Incidentele onttrekking 2020 van restant gelden Innovatiebudget sociaal domein (tbv budget bij Soza op 6151)	6.2	-205		-205
Gezien timing van de besluitvorming (medio 2019) is een deel van het plan aanpak dienstverlening pas uitgevoerd in 2020.	6.3	-230	0	-230
Door het toenemend aantal inwoners dat werkzaam is met ondersteuning van een loonkostensubsidie stijgt het aantal werkplekken met een begeleidingsbehoefte.	6.4		-158	-158
Het saldo van de treasurystrategie Vixia is vanuit 2019 éénmalig aangewend voor het resultaat van de programmabegroting 2020.	6.4	-500	0	-500
Efficiencyvoordelen van het Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek worden conform de centrumregeling gestort in het spaarfonds.	6.4		-74	-74
Het storten van de boekwinst naar de reserve taakstelling	6.4	617		617
De projectorganisatie die opgericht is ter voorbereiding op de invoering van de nieuwe Wet Inburgering in 2021 eindigt per dat jaar.	6.5	-108	0	-108
In 2020 is eenmalig een impuls gegeven aan de effectiviteit van schuldhulpverlening ter verkleining van het uitval-/terugvalrisico na een schuldhulpverleningstraject.	6.71	-137	0	-137
Incidenteel projectbudget aanbesteding WMO BW	6.71	-50		-50
Subtotaal mutatie Reserves		-713	-232	-945
Totaal saldo programma		-178	1.109	931

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Bedragen x € 1.000		Verschil		
Omschrijving	Taak- veld	Incidenteel	Structureel	Totaal
Baten				
Tariefbepaling riool	7.2		627	627
Tariefbepaling afval	7.3		1.390	1.390
Rijkssubsidie duurzaamheidsmaatregelen	7.4	-643		-643
Indexering grafrechten	7.5		28	28
Overige verschillen				0
Subtotaal Baten		-643	2.045	1.402
Lasten				
Uitvoering Deltaplan Ruimtelijke Adaptie	7.2	130		130
Tariefbepaling riool	7.2		-156	-156
Tariefbepaling afval	7.3		-749	-749
Asbesttaken RUD - Zuid Limburg	7.4		-70	-70
Duurzaamheidsprojecten	7.4	1.602		1.602
Reductie energie, RES	7.4	643		643
Aardgasvrije wijk	7.4	4.623		4.623
Kapitaallasten			-7	-7
Doorbelasting capaciteit personeel		17	-89	-72
Overige verschillen			-4	-4
Subtotaal Lasten		7.015	-1.075	5.940
Saldo baten en lasten		6.372	970	7.342
Mutatie Reserves				
Subsidieregeling Deltaplan Ruimtelijke Adaptie	7.2	-61		-61
Aardgasvrije wijk	7.4	-4.623		-4.623
Duurzaamheidsmaatregelen	7.4	-1.602		-1.602
Subtotaal mutatie Reserves		-6.286	0	-6.286
Totaal saldo programma		86	970	1.056

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Bedragen x € 1.000		Verschil		
Omschrijving	Taak - veld	Incidentee	Structuree	Totaal
Baten				
Verkoop grond Havikstraat	8.2	-194		-194
Indexering leges	8.3		52	52
Grondverkoop grondexploitatie	8.3	-130		-130
Overige verschillen		-18		-18
Subtotaal Baten		-342	52	-290
Lasten				
Regionale DUB middelen 1 jaar verlengd	8.1	287		287
Lagere kosten ivm verkoop panden	8.2		85	85
Verkoop grond Havikstraat	8.2	75		75
Sloop pand aan de Lahrstraat	8.2	355		355
Implementatie Omgevingswet	8.3	-340	-86	-426
WWC Obbichterweg	8.3	340		340
Bouw- en Woonrijp maken	8.3	137		137
Overdracht personeel en taken naar Gegevenshuis	8.3		250	250
Kapitaallasten			-202	-202
Doorbelasting capaciteit personeel			270	270
Overige verschillen		60		60
Subtotaal Lasten		914	317	1.231
Saldo baten en lasten		572	369	941
Mutatie Reserves				
Regionale DUB middelen 1 jaar verlengd	8.1	477		477
Planschade	8.1	110		110
Verkoop grond Havikstraat	8.2	119		119
Sloop pand aan de Lahrstraat	8.2	-355		-355
Onttrekking t.b.v. implementatie Omgevingswet	8.3	-106		-106
WWC Obbichterweg	8.3	-340		-340
Overige verschillen		-6		-6
Subtotaal mutatie Reserves		-101	0	-101
Totaal saldo programma		471	369	840

6.5 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Inzicht in de incidentele baten en lasten is nodig om inzicht te krijgen in de opbouw van de begroting. Op basis van de inventarisatie van de incidentele baten en lasten kunnen we bepalen of onze begroting structureel in evenwicht is. Dit doen we door de incidentele baten en lasten te corrigeren op het totale begrotingssaldo. Structureel evenwicht is voor Gedeputeerde Staten een belangrijk criterium bij de beoordeling van onze begroting. In hoofdstuk 2 is en in paragraaf 6.6. brengen wij het structureel begrotingsevenwicht in beeld.

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten in beeld gebracht. Inventarisatie heeft plaatsgevonden op basis van de kaders die hieromtrent in de financiële verordening zijn opgenomen.

Programma	Toelichting	2021		2022		2023		2024	
Taakveld		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
0.7	Incidentele middelen via de septembercirculaire beschikbaar gesteld voor LHBT-Emancipatiebeleid.	- 20	20	- 20	20	-		-	
0.7	In de meicirculaire 2020 stijgt het accres in de jaarschijf 2024. Deze stijging is grotendeels bestemd voor de uitwerking van de opgaven uit het IBP.	-		-		-		- 1.000	1.000
0.7	Incidenteel geld gemeentefonds voor Gezond in de stad. De incidentele GIDS-gelden hebben een koppeling met taakveld 7.1 Volksgezondheid	-	181	-		-		-	
0.8	Aanpassingen binnen Sociaal Domein (Productbegroting 2019 en Orgfit)	-	376	-		-		-	
0.10	<u>Algemene reserve:</u>	-		-		-		-	
	- Mutaties algemene reserve (t/m programmabegroting 2020)	- 1.332		- 696		- 151		-	
	- Mutaties algemene reserve (4e programmarapportage 2019)	- 551		- 568		- 488		- 488	
	- Vrijval mutaties programmabegroting 2020 (2e progr. rapportage 2020)	-	1.550	-	940	-	390	-	390
	- Mutaties algemene reserve (2e programmarapportage 2020)	-	549	- 1.658		-	37	-	37
	<u>Risicoreserve:</u>	-		-		-		-	
0.10	- Lagere storting risicoreserve (kaderbrief 2017)	500		-		-		-	
	- Vervallen storting in risicoreserve (3e programmarapportage 2019)	-		-		1.500		1.500	

Programma	Toelichting	2021		2022		2023		2024	
Taakveld		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
	- Storting resultaatwaarschuwingen (50%) naar risicoreserve (programmabegroting 2019)	-		-		-		-	
		630		630		630		-	
	- Correctieboeking storting in risicoreserve (programmabegroting 2020)	-		-		-		-	
			500		500		500		500
0.10	Onttrekking uit de reserve versnelling bedrijfsvoering inzake werkbudget verbetering bedrijfsvoering (2018 t/m 2021)	-	50	-		-		-	
0.10	Stortingen en onttrekkingen met betrekking tot de reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting	-		-		-		-	
		831	489	831	489	831	489	831	489
0.10	Storting/Onttrekking egalisatie/onderhoudsreserve ambtelijke huisvesting	-		-		-		-	
0.10	Onttrekking uit de reserve Versnelling Bedrijfsvoering ten behoeve van de positionering Financiën en Control	-		-		-		-	
			100		100		100		
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning		-		-		-		-	
		2.864	3.815	4.403	2.049	600	1.516	819	2.416
1.1	Onttrekking uit de risicoreserve inzake achtervang doorontwikkeling van de brandweer		250		147				
Programma 1 Veiligheid		-	250	-	147	-	-	-	-
2.2	Vervanging parkeerinstallatie Odaparking.	-		-		-		-	
		190	190						
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat		-		-		-		-	
		190	190	-	-	-	-	-	-
3.1	Terugbetalingsverplichting Parkmanagement WM periode 2018-2024	-		-		-		-	
		20		20		20		20	
3.2	Storting egalisatie/onderhoudsreserve commerciële accommodaties	-		-		-		-	
		171		171		171		171	
3.2	Conform de BBV dienen de werkelijke uitgaven en inkomsten welke te maken hebben met grondexploitaties via de gemeentelijke exploitatie te lopen	-		-		-		-	
		1.492	1.894	20	102	82	-	-	-
Programma 3 Economie		-		-		-		-	
		1.683	1.894	211	102	273	-	191	-
5.2	Storting egalisatie/onderhoudsreserve sportaccommodaties	-		-		-		-	
		372		373		373		373	
5.3	Storting egalisatie/onderhoudsreserve Maatschappelijke accommodaties.	-		-		-		-	
		433		433		433		433	
5.5	Storting egalisatie/onderhoudsreserve Kasteelhof	-		-		-		-	
		36		36		36		36	

Programma	Toelichting	2021		2022		2023		2024	
Taakveld		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
5.6	Storting egalisatie/onderhoudsreserve Herenhof	- 50		- 50		- 50		- 50	
5.6	Incidenteel beschikbare budget voor uitvoering bestuursopdracht muziekonderwijs	- 20	20	-		-		-	
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie		- 911	20	- 892	-	- 892	-	- 892	-
6.4	Storting in de reserve ten behoeve van de begeleiding van inwoners die werkzaam zijn in het kader van nieuw beschut of de Wet Baanafpraak.	- 748		- 748		- 748		- 748	
6.5	Pilot Werken aan de Basis met een pilotperiode van twee jaar: 2019 - 2021.	- 110	25	-		-		-	
6.5	De efficiencyvoordelen van het Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek worden gestort in het spaarfonds ten behoeve van toekomstige (des)investeringen in het Participatiebedrijf.	- 305		- 305		- 305		- 305	
Programma 6 Sociaal Domein		- 1.163	25	- 1.053	-	- 1.053	-	- 1.053	-
7.1	Gezond in de Stad gelden beschikbaar t/m 2021. Deze opgenomen incidentele GIDS-gelden hebben een koppeling met de uitkering uit het gemeentefonds.	- 181							
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu		- 181	-	-	-	-	-	-	-
8.3	Implementatie Omgevingswet; Procesmiddelen voor het opstellen van een nieuwe omgevingsvisie voortbordurend op de toekomstvisie 2030.	-912		-572		-434		-274	
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing		- 912	-	- 572	-	- 434	-	- 274	-
TOTAAL INCIDENTELE BATEN EN LASTEN		-7.904	6.194	-7.131	2.298	-3.252	1.516	-3.229	2.416

6.6 STRUCTUREEL EVENWICHT

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Baten 0 Bestuur en ondersteuning	1.702	4.439	-2.737	1.612	2.358	-746	1.547	2.303	-756	2.322	2.737	-415
Baten 1 Veiligheid	1.453	250	1.203	1.083	147	936	1.083		1.083	1.083		1.083
Baten 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	5.510	190	5.320	4.964		4.964	4.964		4.964	4.964		4.964
Baten 3 Economie	6.108	1.894	4.214	4.851	102	4.749	4.837		4.837	4.680		4.680
Baten 4 Onderwijs	2.827		2.827	2.827		2.827	2.827		2.827	2.827		2.827
Baten 5 Sport, cultuur en recreatie	6.086	20	6.066	6.151		6.151	6.095		6.095	6.083		6.083
Baten 6 Sociaal domein	43.893	25	43.868	43.893		43.893	43.893		43.893	43.893		43.893
Baten 7 Volksgezondheid en milieu	26.560		26.560	27.311		27.311	27.481		27.481	27.629		27.629
Baten 8 Volkshuisv., Ruimt. Ord. en Sted. Vern.	2.261		2.261	2.261		2.261	2.261		2.261	2.261		2.261
Totaal baten programma's	96.400	6.818	89.582	94.954	2.607	92.347	94.989	2.303	92.686	95.743	2.737	93.006
Lasten 0 Bestuur en ondersteuning	-6.772	-2.247	-4.525	-6.729	-4.441	-2.288	-6.675	-1.126	-5.549	-7.276	-819	-6.457
Lasten 1 Veiligheid	-14.455		-14.455	-14.093		-14.093	-13.845		-13.845	-13.701		-13.701
Lasten 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-23.798	-190	-23.608	-25.373		-25.373	-25.892		-25.892	-26.799		-26.799
Lasten 3 Economie	-10.478	-1.683	-8.795	-9.443	-211	-9.232	-9.441	-273	-9.168	-9.487	-191	-9.296
Lasten 4 Onderwijs	-11.238		-11.238	-11.371		-11.371	-11.427		-11.427	-11.663		-11.663
Lasten 5 Sport, cultuur en recreatie	-32.538	-1.031	-31.507	-32.524	-892	-31.632	-32.541	-892	-31.649	-32.490	-892	-31.598
Lasten 6 Sociaal domein	-154.659	-1.193	-153.466	-153.068	-1.053	-152.015	-152.600	-1.053	-151.547	-155.259	-1.053	-154.206
Lasten 7 Volksgezondheid en milieu	-24.978	-331	-24.647	-25.161	-150	-25.011	-25.330		-25.330	-25.475		-25.475
Lasten 8 Volkshuisv., Ruimt. Ord. en Sted. Vern.	-5.995	-1.112	-4.883	-5.677	-572	-5.105	-5.416	-434	-4.982	-5.381	-274	-5.107
Totaal lasten programma's	-284.910	-7.787	-277.123	-283.441	-7.319	-276.122	-283.167	-3.778	-279.389	-287.530	-3.229	-284.301
Saldo van baten en lasten programma's	-188.511	-969	-187.542	-188.487	-4.712	-183.775	-188.179	-1.475	-186.704	-191.788	-492	-191.296
Baten algemeen dekkingsmiddel	223.574		223.574	224.923		224.923	223.414		223.414	225.970		225.970

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Baten overhead												
Baten vennootschapsbelasting												
Baten onvoorzien												
Totaal baten diverse	223.574	0	223.574	224.923	0	224.923	223.414	0	223.414	225.970	0	225.970
Lasten algemeen dekkingsmiddel												
Lasten overhead	-31.893		-31.893	-31.136		-31.136	-31.144		-31.144	-31.207		-31.207
Lasten vennootschapsbelasting												
Lasten onvoorzien	-100		-100	-100		-100	-100		-100	-100		-100
Totaal lasten diverse	-31.993	0	-31.993	-31.236	0	-31.236	-31.244	0	-31.244	-31.307	0	-31.307
Saldo van diverse	191.581	0	191.581	193.687	0	193.687	192.170	0	192.170	194.664	0	194.664
Totale saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	3.070	-969	4.039	5.200	-4.712	9.912	3.991	-1.475	5.466	2.876	-492	3.368
Onttrekkingen aan reserves	7.021	324	6.697	6.115	9	6.106	4.011	487	3.524	4.682	21	4.661
Toevoegingen aan reserves	-9.768		-9.768	-11.306		-11.306	-7.515		-7.515	-7.537		-7.537
Geraamd resultaat	324	-645	969	9	-4.703	4.712	487	-988	1.475	21	-471	492
Totaal structurele baten			319.853			323.376			319.623			323.637
Totaal structurele lasten			-318.883			-318.664			-318.148			-323.145
Structurele baten - structurele lasten			969			4.712			1.475			492

6.7 GEPROGNOSTICEERDE BALANS

BEDRAGEN X € 1 MLN.

DDACTIVA	Primo 2020	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	PASSIVA	Primo 2020	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024
Vaste activa							Vaste passiva						
Immateriële vaste activa	26	26	26	27	25	24	Eigen vermogen	58	49	52	56	60	63
Materiële vaste activa	348	367	376	361	346	331	Voorzieningen	10	8	8	9	10	10
Financiële vaste activa	12	11	11	11	11	11	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	335	344	351	358	341	323
Totaal vaste activa	386	404	414	399	382	366	Totaal vaste passiva	403	401	411	424	411	397
Vlottende activa							Vlottende passiva						
Voorraden	28	30	29	28	27	26	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	19	19	19	20	21	21
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	21	21	21	21	21	21	Overlopende passiva	27	49	48	17	13	9
Overlopende activa	13	13	13	13	13	13							
Totaal vlottende activa	62	64	63	62	62	60	Totaal vlottende passiva	45	68	66	38	33	30
TOTAAL GENERAAL	448	469	478	461	444	427	TOTAAL GENERAAL	448	469	478	461	444	427

BIJLAGE 1: RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserve/ Voor- ziening	Omschrijving	Boek- waarde begin 2020	Begrote toe- voeging 2020	Begrote onttrek- king 2020	Boek- waarde einde 2020	Begrote toe- voeging 2021	Begrote onttrek- king 2021	Boek- waarde einde 2021	Begrote toe- voeging 2022	Begrote ont- trekking 2022	Boek- waarde einde 2022	Begrote toe- voeging 2023	Begrote onttrek- king 2023	Boek- waarde einde 2023	Begrote toe- voeging 2024	Begrote ont- trekking 2024	Boek- waarde einde 2024
0310090	ALGEMENE RESERVE,ALGEMENE MIDDELEN	21.005	10.740	-9.324	22.421	5.988	-6.203	22.205	7.025	-5.044	24.187	4.744	-4.531	24.399	4.744	-4.531	24.612
0310160	TAAKMUTATIES ALGEMENE UITKERING	115	0	0	115	0	0	115	0	0	115	0	0	115	0	0	115
0310330	INCIDENTELE RUIMTE NIEUW BELEID 2009	685	0	-620	65	0	-65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal Algemene reserve	21.805	10.740	-9.944	22.601	5.988	-6.268	22.321	7.025	-5.044	24.302	4.744	-4.531	24.514	4.744	-4.531	24.727
0320030	RESERVE ECONOMISCHE ONTWIKKELING	1.466	20	0	1.486	20	0	1.506	20	0	1.526	20	0	1.546	20	0	1.566
0320060	RESERVE JEUGDOLYMPIADE	18	0	-18	0	9	0	9	9	0	18	0	-18	0	9	0	9
0320210	RESERVE MILIEUZAKEN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0320240	RESERVE INVESTERINGEN VRO	149	0	0	149	0	0	149	0	0	149	0	0	149	0	0	149
0320370	ALGEMENE RESERVES GRONDEXPLOITATIE	386	119	0	505	0	0	505	0	0	505	0	0	505	0	0	505
0320650	RISICORESERVE	1.708	880	-1.011	1.577	1.770	-1.690	1.657	2.270	-2.087	1.840	770	-440	2.170	770	-440	2.500
0320660	CALAMITEITEN RESERVE	2.113	321	0	2.434	183	0	2.618	183	0	2.801	183	0	2.984	183	0	3.168
0320980	BESTEMMINGSRESERVE RIOLERING	38	0	0	38	0	0	38	0	0	38	0	0	38	0	0	38
0321060	RESERVE NAT ACTIEPLAN SPORT-BEWEGEN	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43	0	0	43
0321080	EGALISATIERESERVE ISV 3	1.491	0	-800	691	0	0	691	0	0	691	0	0	691	0	0	691
0321100	BEST RES EXPLOITATIE BRWZL 2012-2020	29	0	-29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321110	RESERVE INZ VERPL RUIMTELIJKE ONTW	573	192	-288	477	0	0	477	0	0	477	0	0	477	0	0	477
0321120	RESERVE INZ VERPL ECONOMISCHE ONTW	6.171	0	-4.663	1.508	0	0	1.508	0	0	1.508	0	0	1.508	0	0	1.508
0321130	RESERVE INZ VERPL MAATSCHAPPEL ONTW	832	0	0	832	0	0	832	0	0	832	0	0	832	0	0	832
0321140	RESERVE INZ VERPL PLANNING OPDRACHT	452	0	-125	327	0	0	327	0	0	327	0	0	327	0	0	327
0321150	RESERVE INZ VERPL BEHEER ONTWERP	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136
0321160	RESERVE INZ VERPL PROJECTEN	216	0	0	216	0	0	216	0	0	216	0	0	216	0	0	216
0321190	RESERVE INZ VERPL VERGUNNINGEN	191	0	-106	85	0	0	85	0	0	85	0	0	85	0	0	85
0321210	RESERVE INZ VERPL SOCIALE ZKN OVERIG	0	0	-205	-205	0	0	-205	0	0	-205	0	0	-205	0	0	-205
0321230	RESERVE INZ VERPL WERK	551	0	-525	26	0	-25	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1
0321240	RESERVE INZ VERPL INKOMEN	138	0	-138	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321250	RESERVE INZ VERPL ONDERSTEUNING	58	0	-58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321270	RESERVE INZ VERPL OPENB ORDE VEILIGH	120	0	-45	75	0	0	75	0	0	75	0	0	75	0	0	75
0321280	RESERVE INZ VERPL CONCERNSTAF	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2
0321290	RESERVE INZ VERPL FACILITAIRE SERVIC	151	0	-151	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321300	RESERVE INZ VERPL AUTOMAT DATASERVIC	5	295	0	300	0	0	300	0	0	300	0	0	300	0	0	300
0321310	RESERVE INZ VERPL HRM	113	0	0	113	0	0	113	0	0	113	0	0	113	0	0	113
0321320	RESERVE INZ VERPL FINAN JURID ZAKEN	170	42	0	211	42	0	253	42	0	294	42	0	336	42	0	377
0321360	RESERVE INZ VERPL RAADSGRIFFIE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321420	RESERVEBEDIJFSVOERINGVERSNELINGKN15	6.208	0	-1.159	5.050	0	-150	4.900	0	-100	4.800	0	-100	4.700	0	0	4.700
0321430	OLS EN LOGISTIEK SYSTEEM KNOOP BORN	1.514	0	0	1.514	0	-20	1.495	0	-20	1.475	0	-20	1.455	0	-20	1.436

Reserve/ Voor- ziening	Omschrijving	Boek- waarde begin 2020	Begrote toe- voeging 2020	Begrote onttrek- king 2020	Boek- waarde einde 2020	Begrote toe- voeging 2021	Begrote onttrek- king 2021	Boek- waarde einde 2021	Begrote toe- voeging 2022	Begrote ont- trekking 2022	Boek- waarde einde 2022	Begrote toe- voeging 2023	Begrote onttrek- king 2023	Boek- waarde einde 2023	Begrote toe- voeging 2024	Begrote ont- trekking 2024	Boek- waarde einde 2024
0321440	RESERVE ZITTERD REVISITED	725	0	-1.234	-509	0	0	-509	0	0	-509	0	0	-509	0	0	-509
0321450	RESERVE CENTRUM GELEEN	1.104	0	-172	933	0	0	933	0	0	933	0	0	933	0	0	933
0321480	RES REGIONALE BEVOLKINGSDALING DUB	838	574	0	1.412	0	0	1.412	0	0	1.412	0	0	1.412	0	0	1.412
0321490	BESTEMRES PLANMATIG ONDERH SPORTACC	135	0	0	135	0	0	135	0	0	135	0	0	135	0	0	135
0321500	BESTEM RESERVE WERK ARBEIDSBEPERKTEN	1.142	589	0	1.731	747	0	2.478	747	0	3.225	747	0	3.973	747	0	4.720
0321510	SPAARFONDS	246	231	0	476	305	0	781	305	0	1.086	305	0	1.390	305	0	1.695
0321540	RESERVE GROOT ONDERHOUD AMBT HUISVES	1.736	169	-467	1.438	476	-389	1.525	476	-385	1.616	476	-423	1.669	476	-471	1.673
0321550	BESTEMRES PLANMATIG ONDERH VASTGOED	3.082	0	0	3.082	0	0	3.082	0	0	3.082	0	0	3.082	0	0	3.082
0321560	BESTEMRES INC DEKKING TAAKSTELLINGEN	146	1.081	-146	1.081	0	0	1.081	0	0	1.081	0	0	1.081	0	0	1.081
0321570	REVOLVEREND FONDS DUURZAME GEBOUWEN	0	0	-150	-150	13	-13	-150	13	-13	-150	13	-13	-150	13	-13	-150
0321580	RESERVE VASTGOED & SPORTACCOM	0	2.203	-3.483	-1.280	1.849	-100	469	1.849	-100	2.218	1.849	-100	3.967	1.849	-100	5.717
	Totaal Bestemmingsreserve	34.198	6.715	-14.972	25.941	5.414	-2.387	28.968	5.914	-2.705	32.177	4.405	-1.114	35.468	4.414	-1.045	38.838
Totaal Reserve	Totaal Reserve	56.003	17.456	-24.917	48.542	11.402	-8.655	51.288	12.940	-7.749	56.479	9.149	-5.645	59.983	9.158	-5.576	63.565
0500110	VOORZ GROOT ONDERH SCHOOLGEBOUW	484	80	-23	541	80	-10	611	80	-10	681	80	-10	752	80	-10	822
0500170	VOORZ GROOT ONDERHOUD CULT CENTRUM	1.737	400	-546	1.591	400	0	1.991	400	0	2.391	400	0	2.791	400	0	3.191
0500250	VOORZIENING RIOLERING	1.434	0	-360	1.074	0	-360	714	0	0	714	0	0	714	0	0	714
0500660	VOORZ ONDERH PARKEERINSTALLATIES	618	118	0	736	118	-190	664	118	0	782	118	0	900	118	0	1.018
0500670	VOORZIENING WGA EIGEN RISICO DRAGER	39	0	-19	20	0	0	20	0	0	20	0	0	20	0	0	20
0500680	VOORZ SANERING GREX-BISTED PROJ	1.197	0	-465	732	0	-15	717	0	-15	702	0	-15	687	0	-15	672
0500690	VOORZIENING ONDERHOUD PARKEERGEBOUW	972	219	-455	737	219	0	956	219	0	1.175	219	0	1.394	219	0	1.614
0500700	VRZ PENSIOENVERZ GEWEZEN WETHOUDERS	908	0	-65	843	0	-65	778	0	-65	714	0	-65	649	0	-65	584
0500710	VOORZIENING MFA SITTARD ZUID	144	0	-28	116	0	-28	88	0	-28	60	0	-28	32	0	-28	4
0500720	VOORZIEN ONDERHOUD BLUSWATERSLOTEN	74	53	0	128	53	0	181	53	0	234	53	0	288	53	0	341
0500730	VOORZIENING AFVALVERWIJDERING	1.586	0	-373	1.213	0	-267	946	0	0	946	0	0	946	0	0	946
0500740	VOORZIENING ZORGKOSTEN JEUGDZORG	115	0	0	115	0	0	115	0	0	115	0	0	115	0	0	115
0500750	VOORZIENING FRICTIEKOSTEN RUD	240	0	0	240	0	0	240	0	0	240	0	0	240	0	0	240
Totaal Voorziening	Totaal Voorziening	9.547	871	-2.334	8.084	871	-935	8.020	871	-118	8.773	871	-118	9.526	871	-118	10.279

BIJLAGE 2: EMU SALDO

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2020, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2021	Volgens meerjarenraming in begroting 2021	Volgens meerjarenraming in begroting 2022	Volgens meerjarenraming in begroting 2023
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-9.394	3.376	6.771	6.073	6.101
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	14.569	15.745	17.270	16.876	17.031
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-1.463	-64	753	753	753
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	32.656	25.382	1.454		
Verkoop van effecten: Gaaf u effecten verkopen? (ja/nee) Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
Berekend EMU-saldo	-28.944	-6.325	23.340	23.702	23.885

BIJLAGE 3: VASTE ACTIVA EN KAPITAALLASTEN

Bedragen x € 1 mln.

	Eindsaldo 31-12- 2020	2021 debet investering	2021 Credit afschrijving/aflossing	Eindsaldo 31-12- 2021	2022 debet investering	2022 Credit afschrijving/aflossing	Eindsaldo 31-12- 2022	2023 debet investering	2023 Credit afschrijving/aflossing	Eindsaldo 31-12- 2023	2024 debet investering	2024 Credit afschrijving/aflossing	Eindsaldo 31-12- 2024
IVA KOSTEN GELDLENINGEN	8,7	0,0	0,3	8,5	0,0	0,3	8,2	0,0	0,3	7,9	0,0	0,3	7,6
IVA ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	1,6	0,3	0,1	1,8	0,0	0,4	1,4	0,0	0,4	1,1	0,0	0,4	0,7
IVA BIJDRAGE AAN ACTIVA DERDEN	15,2	1,6	0,7	16,2	1,4	0,7	16,9	0,0	0,7	16,2	0,0	0,8	15,4
Totaal immateriele vaste activa	25,6	1,9	1,0	26,4	1,4	1,3	26,5	0,0	1,3	25,2	0,0	1,5	23,7
MVA GRONDEN EN TERREINEN	20,4	1,3	0,5	21,2	0,0	0,6	20,6	0,0	0,6	20,0	0,0	0,0	20,0
MVA WOONRUIMTEN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
MVA BEDRIJFSGEBOUWEN	123,3	1,0	4,7	119,7	0,0	4,7	115,0	0,0	4,4	110,6	0,0	4,3	106,3
MVA GROND- WEG- EN WATERB. WRKN	214,0	19,2	8,0	225,2	0,1	8,9	216,3	0,1	9,0	207,3	0,0	9,0	198,3
MVA VERVOERMIDDELEN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
MVA MACHINES APP EN INSTALLAT	6,3	0,6	0,6	6,4	0,0	0,6	5,8	0,0	0,6	5,2	0,0	0,6	4,6
MVA OV MATERIËLE VASTE ACTIVA	2,9	1,3	0,4	3,8	0,0	0,5	3,3	0,0	0,5	2,8	0,0	0,5	2,3
Totaal materiele vaste activa	367,0	23,5	14,2	376,3	0,1	15,5	360,9	0,1	15,1	345,8	0,0	14,4	331,4
FVA KAPITAAL DEELNEMINGEN	3,2	0,0	0,0	3,2	0,0	0,0	3,2	0,0	0,0	3,2	0,0	0,0	3,2
FVA LENINGEN WONINGBOUWCORP	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2
FVA LENINGEN AAN DEELNEMINGEN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FVA LENINGEN OV VERB PARTIJEN	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
FVA OVERIGE LANGL LENINGEN	8,0	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	8,0
Totaal financiële vaste activa	11,6	0,0	0,0	11,6	0,0	0,0	11,6	0,0	0,0	11,5	0,0	0,0	11,5
TOTAAL	404,2	25,4	15,3	414,3	1,5	16,8	398,9	0,1	16,4	382,5	0,0	16,0	366,5

BEGRIPPEN- EN AFKORTINGENLIJST

Achtervang ombuigingen	: We lopen het risico dat we de bezuinigingen niet volgens de afgesproken tijdlijn kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen hebben we een budget achter de hand. Dit budget kunnen we alleen inzetten met de goedkeuring van de raad.
Acquisitie-overleg	: Nieuwe investeringen en het aantrekken en verankeren van bedrijven dragen bij aan de toename van werkgelegenheid en versterking van ons vestigingsklimaat. Door coördinatie van het acquisitieproces en versterking van de proactieve acquisitie door onze partners kan effectiever en efficiënter worden ingezet op groei van bedrijvigheid in Limburg. Het LIOF coördineert dit proces.
Actuele begroting	: Is de begroting met alle begrotingswijzigingen die de Raad heeft vastgesteld.
BAk	: Bestuurlijk Afsprakenkader
BIRK-subsidie	: Bij Budget Investeringen Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK) gaat het om intensivering van stedelijke centra en versterking van de open en groene gebieden rond de steden.
Bij- en aframes	: Bijramen is het budget in begroting verhogen, aframes is het begrote budget verlagen.
BOPZ	: Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen
BsGW	: Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BSW	: Beleidsplan Stedelijk Watermanagement
BUIG	: <i>Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten</i> . Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) om de uitkeringen te bekostigen van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.
Coalition of the Willing	: In ESEO 2.0 is een (intern) opleidingsprogramma ontwikkeld met aandacht voor het ontwikkelen van de competenties, gedrag en cultuur van de toekomst. En waarin samenhang en continuïteit wordt geborgd. Door een buddy-systeem vanuit de diverse opleidingen, motiveren en ondersteunen deelnemers elkaar.
Dekkingsgraad	: Uit de dekkingsgraad blijkt of de gemeente voldoende geld heeft om toekomstige risico's op te vangen. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen dat de gemeente nodig heeft om risico's op te vangen en het vermogen (reserves en voorzieningen) dat de gemeente heeft om risico's en tekorten te dekken. De dekkingsgraad moet meerjarig hoger zijn dan 100%. Is de dekking minder dan 100% dan is de algemene reserve te laag om risico's en tekorten op te kunnen vangen.
DUB-gelden	: Het kabinet heeft eind 2015 de regeling <i>Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling</i> (DUB) in het leven geroepen omdat de nadelen uit de bevolkingskrimp onvoldoende terugkwamen in verdeling van de algemene uitkering. Het betreft een gemeentefondsuitkering over de periode 2015-2020 van € 765.000. Dit geld is bestemd voor regionale projecten <i>bevolkingskrimp</i> . Met de gemeenten uit de regio Westelijke Mijnstreek maakten we afspraken over de inzet van deze gelden. (zie ook pagina 235 Jaarstukken 2017)

CO3 Real Estate	: Organisatie gericht op combinatie van creatieve concepten, duurzaam development en commercieel management.
Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)	: Is het samenwerkingsverband van overheden en vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Inhoudelijk zijn er drie meerjarige programma's vastgesteld: Onderwijs & Arbeidsmarkt, MKB & Innovatie en Economie & Vestigingsklimaat. De coördinatie van onderwijs en arbeidsmarkt ligt bij Heerlen, Sittard-Geleen coördineert economie en vestigingsklimaat en Maastricht het MKB. Binnen die gemeenten zijn de portefeuillehouders verantwoordelijk en de kar wordt getrokken door de programmamanagers. Daarmee blijven de werkzaamheden van het bureau van ESZL beperkt tot coördinatie en communicatie.
Eerste begroting	: Is de begroting die in november voorafgaand jaar is vastgesteld. De eerste (primaire) programmabegroting 2018 is door de raad vastgesteld op 9 november 2017.
ERD	Eigen risicodrager
ESCS	: Euregionaal Sport- en Congrescentrum
Externe veiligheid	: Gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die luchthavens geven vallen onder externe veiligheid.
Frictiekosten	: Bij het aangaan van een samenwerking (zoals een herindeling, gemeenschappelijke regeling) ontstaan frictiekosten. Deze kosten worden veroorzaakt door het uitplaatsen van taken en formatie/medewerkers naar de nieuwe organisatie.
GGD	: Geneeskundige Gezondheidsdienst
Herstelplan	: Het herstelplan begroting 2018 bevat maatregelen voor het sluitend maken van de begroting 2018. Het herstelplan is op 1 februari 2018 vastgesteld door de Raad. Ook gedeputeerde staten stemde in met dit herstelplan.
High Impact Crimes (HIC)	: Is een verzamelnaam voor ingrijpende delicten die vaak grote gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van mensen. Niet alleen van slachtoffers, maar ook van omgeving en maatschappij.
IBOR	: Integraal Beheer Openbare Ruimte
IBP	: Interbestuurlijk Programma
Impulsgelden weerbaar bestuur	: Ter versterking van het weerbaar bestuur hebben 23 gemeenten van het Ministerie van BZK € 120.000 ontvangen voor één of meer van de drie sporen uit <i>Weerbaar bestuur</i> , namelijk: • het versterken van de integriteit en veiligheid van politieke ambtsdragers; • het versterken van de preventieve bestuurlijke aanpak en maatschappelijke weerbaarheid; • het tegengaan van ondemocratische beïnvloeding. De uitkering gaat via het gemeentefonds, decembercirculaire 2018.

ISV Reserve	: Sittard-Geleen kreeg van het Rijk over 2010-2014 een investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Dit budget is bestemd voor een aantal langdurige projecten voor stedelijke vernieuwing. Omdat het uitgavenpatroon langer duurt, zijn deze ISV-gelden gestort in de ISV reserve. In het raadsbesluit Jaarstukken 2015 (9 juli 2016) stemde de raad in met de herziening van deze middelen. (Zie ook bijlage 4 Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing van het Raadsvoorstel Jaarstukken 2015.
JGZ	: Jeugd Gezondheidszorg
KBL	: Kredietbank Limburg
Leges	: zijn prijzen die Nederlandse gemeenten rekenen voor het verlenen van diensten. Hieronder vallen bijvoorbeeld omgevingsvergunningen, uittreksels uit bevolkings- geboorte- of huwelijksregister, paspoorten en rijbewijzen. Elke gemeente bepaalt zijn eigen tarieven. Overigens voor bepaalde diensten heeft het rijk maximum bedragen vastgesteld.
LIOF	: Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering geeft inhoudelijke en financiële ondersteuning aan individuele MKB ondernemers. Daarnaast richt LIOF zich op sectorversterking van de maakindustrie en logistieke sector in Limburg.
Mediation	: is een professionele vorm van bemiddeling bij conflicten of geschillen
MIRT	: De rijksoverheid werkt samen met decentrale overheden aan ruimtelijke projecten en programma's voor elke regio in Nederland. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) richt zich op financiële investeringen in deze programma's en projecten. Een veilige en optimaal goederenvervoer is een van de doelstellingen van het MIRT.
Goederenvervoercorridor	
Nascheiding	: Bij nascheiding wordt restafval in een fabriek door een machine gescheiden.
OOV	: Openbare Orde en Veiligheid
OZB	: Onroerende Zaakbelasting
OZB terugploegregeling	: De reserve OZB terugploegregeling is via de 2e programmarapportage 2015 ingesteld. De reserve werd gevoed met de extra opbrengst uit onroerende zaakbelasting van bedrijven (OZB-niet woningen als gevolg van areaaluitbreiding). De reserve is bedoeld voor versterkende activiteiten in de chemie, automotive en logistiek. (raadsbesluit belastingmaatregelen 2016). Op 8 juni 2017 besloot de raad de structurele storting in de reserve stop te zetten. Het gereserveerde bedrag zetten we in voor het meerjareninvesterings-programma Economie en de samenwerkingsovereenkomsten Chemelot en VDL-Nedcar (zie raadsbesluit 8 juni 2017 agendapunt 17).
PIW	: Partners in Welzijn
Positieve Gezondheid	: In dit concept wordt gezondheid niet meer gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte. Positieve gezondheid is het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. In deze visie is gezondheid dan ook niet alleen meer het domein van de zorgprofessionals, maar van ons allemaal. Het gaat immers om het vermogen om met veranderende omstandigheden om te gaan.

Praktijkondersteuners Jeugd		: In de zorg voor kinderen en jongeren hebben huisartsen en gemeenten steeds meer met elkaar te maken. Door goede samenwerking tussen wijkteams en huisarts krijgen kinderen tijdig de juiste jeugdhulp, worden ze niet onnodig doorverwezen en krijgen ze snel specialistische hulp als dat nodig is. De Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisarts vervullen hierin een spilfunctie, blijkt uit een recent onderzoek. De Praktijkondersteuner jeugd (POH-jeugd) is de positieve schakel door zijn ervaring, inzicht in jeugdproblematiek en samenwerking in de wijk(teams). Dit blijkt uit het nieuwe onafhankelijke onderzoek in opdracht van de NVO, de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
Pre-mediation		: Voordat een mediationtraject daadwerkelijk start, kan men kiezen voor pre-mediation. Dit betekent dat je vooraf een verhelderend gesprek voert met een mediator en degene met wie je een conflict hebt. Tijdens dit gesprek volgt de mediator nog niet de strikte regels die bij mediation komen kijken. Er wordt vooral gekeken of bepaalde zaken goed bespreekbaar zijn.
Programmabegroting		: De gemeenteraad maakt elk jaar een begroting. In deze begroting staat wat de gemeente in de stad wil bereiken en hoeveel geld we daaraan kunnen en mogen uitgegeven.
RIEC		: Regionaal Informatie en Expertise Centrum
SPUK		: Specifieke Uitkering stimulerend Sport
TOZO		: Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Programmabureau Trendbreuk		: De gemeenten, provincie en GGD Zuid-Limburg hebben een programmabureau Trendbreuk opgericht met het doel een trendbreuk te realiseren bij de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg.
Regiesysteem Domein	Sociaal	: Via het regiesysteem Sociaal domein worden gegevens gewisseld met burgers, gemeentelijke organisaties, ketenpartners en landelijke voorzieningen. De ketenpartners en de gemeentelijke organisaties werken met eigen IT-systemen om hun dagelijkse werkzaamheden te ondersteunen. Zonder regiesysteem is het niet mogelijk om burgerinformatie te registreren en te delen. Het doel van een regiesysteem is een effectiever samenwerking bij de hulpvraag van onze inwoners.
Regionale prestatieafspraken met woningbouwcorporaties en huurdersorganisaties.		: De gemeenten, huurdersorganisaties en corporaties die werkzaam zijn in de Westelijke Mijnstreek hebben met elkaar regionale prestatieafspraken gemaakt voor het jaar 2019. Hierin zijn de afspraken neergelegd die gemeente-overstijgend zijn.
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)		: De RUD verleent vergunningen, handhaaft en voert adviestaken uit voor de provincie Limburg en alle 18 Zuid-Limburgse gemeenten. De RUD Zuid-Limburg is één van de 29 regionale uitvoeringsdiensten in Nederland. De uitvoeringsdiensten zijn opgericht om versnippering te voorkomen, krachten te bundelen en regels en wetten consequent toe te passen. De RUD werkt aan een schoon milieu, natuurbescherming en een veilige leefomgeving.
RMC		: Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Doel van de RMC-functie is voorwaarden scheppen voor jongeren (tot 23 jaar) om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Gemeenten voeren de RMC-functie regionaal uit. Dit is wettelijk vastgelegd. In Nederland zijn gemeenten verdeeld over 39 RMC-regio's. Sittard-Geleen heeft de coördinatie over de subregio Westelijk Mijnstreek.

Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA)	: De gemeenten Maastricht en Sittard-Geleen, het UWV, werkgeversservicepunt Podium24 en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) hebben gezamenlijk de Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA) opgericht. Werkgevers en werkzoekenden in Nederlands en Belgisch Limburg worden actief geholpen met het vinden van personeel en werk aan de andere kant van de grens.
Stichting Streetwise	: Is een onafhankelijke, niet-commerciële organisatie en fungeert als bruggenbouwer tussen overheid, marktpartijen en burgers. Streetwise begeleidt startende en ervaren ondernemers kosteloos in alle fases van concept(aanpassing) naar vestigingslocaties in winkelgebieden.
Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL)	: In deze structuurvisie ligt de gewenste ruimtelijke ontwikkelingsrichting vast voor de beleidsvelden detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen in de achttien gemeenten in de regio Zuid-Limburg (Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal). De SVREZL geeft op hoofdlijnen een toekomstbeeld van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen.
Tiny houses	: Is een nieuwe woonvorm. Het zijn kleine volwaardige vrijstaande woningen van maximaal 50 m2 vloeroppervlak met een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk.
Toezichthouder Rechtmatigheid WMO	: Deze toezichthouder ziet toe op rechtmatige toekenning en rechtmatig gebruik van voorzieningen op grond van de Wmo 2015.
Treasury-strategie	: In de programmabegroting 2018 is een budget beschikbaar gesteld voor de knelpunten rondom het vastgoed Vixia en de financiering. Deze maatregelen vallen onder de Treasury-strategie Vastgoed.
Triple-helix samenwerking	: Het Triple Helix model is gebaseerd op de samenwerking van drie partijen: 1. Overheid (wetgevende controle) 2. Onderwijs ('productie' van nieuwe kennis) 3. Ondernemers (genereren van economische groei en voorspoed)
Veiligheidscontour	: Een veiligheidscontour maakt duidelijk binnen welk gebied risicovolle bedrijven gebouwd mogen worden. Dit is geregeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). In het bestemmingsplan moet wel zijn vastgelegd dat alleen functioneel gebonden inrichtingen zich binnen de contour mogen vestigen.
Verliesvoorzieningen	: De verliesvoorziening is een wettelijk verplichte voorziening om toekomstige tekorten bij exploitaties en vorderingen te kunnen dekken. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op een onderzoek, zoals een onderzoek naar dubieuze debiteuren of risico-onderzoek bij grondexploitaties.

Visie Chemelot	: Chemelot heeft op 11 mei 2016 de Visie Chemelot 2025 gepresenteerd. Hierin staat hoe de bedrijven op Chemelot verwachten dat het gebied zich de komende jaren zal ontwikkelen. Het College heeft in juni 2015 ingestemd met een aanpak om tot een gebieds / ruimtelijk-economische visie voor Chemelot en omgeving te komen met de volgende fasering: 1. Eerst het krachtenveld en dynamiek 'binnen de hekken' goed begrijpen; 2. Van daaruit ingaan op behoeften van en effecten naar omgeving; 3. En dan, indien relevant, uitspraken doen over bepaalde politieke kwesties. Het zogenaamde van binnen naar buiten werken.
VRZL	: Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Wet Bibob	: Bibob staat voor 'bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur'. Deze wet geeft bestuursorganen – waaronder de burgemeester - een instrument om (georganiseerde) criminaliteit te voorkomen en te bestrijden. Met als voornaamste doel voorkomen dat de overheid ongewild criminaliteit faciliteert, bijvoorbeeld bij het witwassen van geld.
Wet Damocles	: Artikel 13b Opiumwet, ook wel aangehaald als de Wet Damocles, biedt de burgemeester de mogelijkheid bestuursdwang toe te passen. Hierdoor kan hij woningen of voor publiek toegankelijke inrichtingen sluiten als daar sprake is van drugshandel.
Wmo	: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
WOZ	: Waardering onroerende zaken
Zelfaudits BRP en PNIK	: Een jaarlijkse controle op de integriteit van de persoonsgegevens, Basis Registratie Personen (BRP) en Paspoorten Nationale Identiteitskaarten (PNIK).
WWC	: Woonwagencentrum